

Årsrapport 2022

SPAREBANKEN ØST | 180. DRIFTSÅR

Innhold

Virksomheten

2022 i tall	4
Nøkkeltall	6
Administrerende direktørs uttalelse	8
Årets hendelser	10
Historisk perspektiv	12
Om banken	14
Allmennyttige gaver	20
Bærekraft	24
Styret, ledelse og organisasjon	49
Eierstyring og selskapsledelse	53

Redegjørelse og resultater

Årsberetning	65
Årsregnskap	77
Erklæring i henhold til verdipapirhandelloven	161
Uavhengig revisors beretning	162
Definisjon nøkkeltall og alternative resultatmål	168

Denne årsrapporten er digital. For å spare miljøet, oppfordrer vi til å unngå å skrive ut rapporten.

Layout: NYG AS

Virksomheten

2022 i tall

BANKFILIALER

30

ANSATTE

186

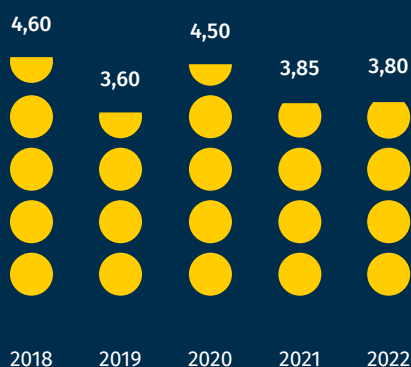
RESULTAT FØR SKATT 2022

381,9

MILL. NOK.

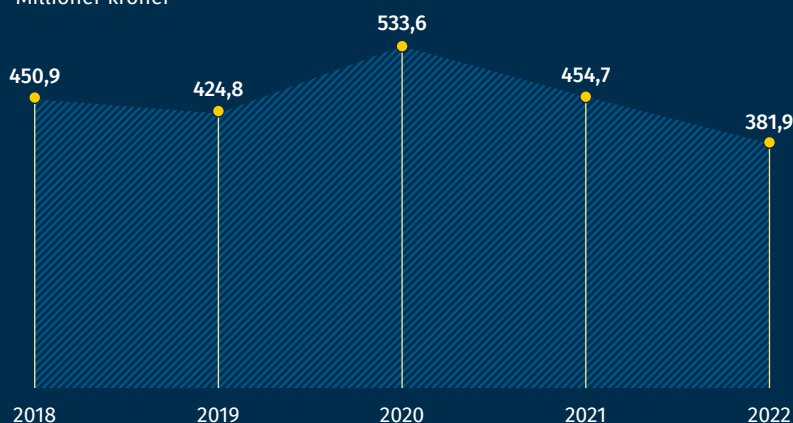
UTBYTTE PER EGENKAPITALBEVIS

Kroner

RESULTAT FØR SKATT

Millioner kroner

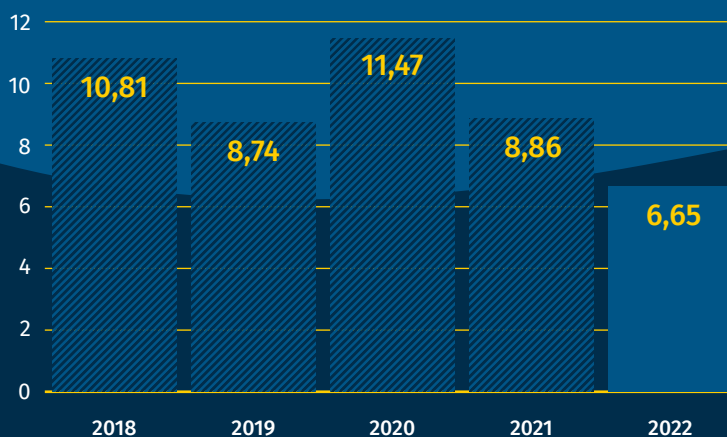

DISPONERT TIL ALLMENNYTTIGE FORMÅL

Summert siste fem år:

383 millioner kroner

EGENKAPITALRENTABILITET

REN KJERNEKAPITALDEKNING

20,11

KUNDETILFREDSHET PRIVATKUNDER

Sparebanken Øst

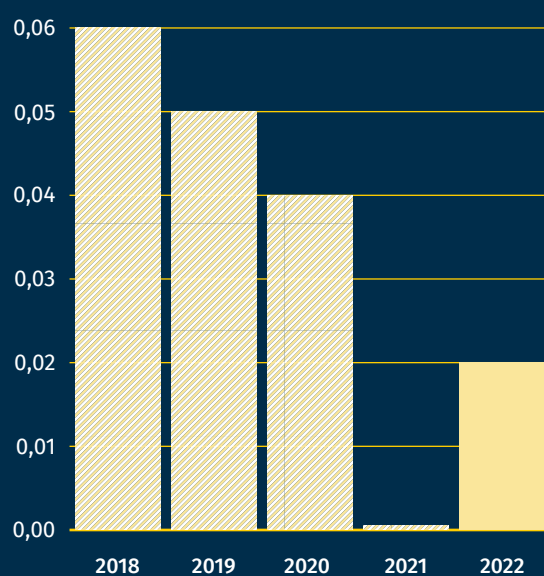

Snitt bransje

Tallene fra Sparebanken Øst er fra bankens egen kundeundersøkelse fra november 2022.
Snitt bransje er tall fra EPSI Norge Kundetilfredshet 2022.

TAP I PROSENT AV NETTO UTLÅN TIL KUNDER

KOSTNADER I % AV GJ.SNITTLIG FORVALTNINGSKAPITAL

UTLÅNSVEKST (12 MND)

Nøkkeltall

Resultatregnskap hovedtall

	2018	2019	2020	2021	2022
Netto renteinntekter	565,1	641,7	632,1	631,3	686,2
Netto provisjonsinntekter	45,9	45,1	35,1	33,3	37,4
Netto resultat fra finansielle eiendeler	119,3	19,4	148,1	89,8	-28,7
Andre driftsinntekter	27,3	15,3	29,3	6,4	3,4
Sum netto inntekter	757,6	721,5	844,7	760,8	698,3
Sum driftskostnader	289,1	277,8	296,0	305,7	309,7
Resultat før tap	468,5	443,7	548,7	455,2	388,6
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	17,6	18,9	15,1	0,5	6,8
Resultat før skattekostnad	450,9	424,8	533,6	454,7	381,9
Skattekostnad	76,7	95,5	80,4	79,3	85,5
Årsresultat	374,2	329,3	453,1	375,4	296,4

Nøkkeltall

	2018	2019	2020	2021	2022
Lønnsomhet					
Egenkapitalrentabilitet*	10,81	8,74	11,47	8,86	6,65
Rentenetto i % av GFK	1,45	1,51	1,46	1,34	1,49
Resultat etter skatt i % av GFK	0,96	0,77	1,05	0,79	0,65
Kostnader i % av GFK	0,74	0,65	0,68	0,65	0,67
Kostnader i % av inntekter (før tap på utlån/garantier)*	38,16	38,50	35,04	40,17	44,35
Kostnader i % av inntekter ekskl. avk. på finansielle invest.*	45,29	39,57	42,50	45,55	42,60
Balansetall					
Netto utlån til kunder	35 147,4	34 225,3	35 443,8	39 386,7	36 800,2
Utlånsvekst (12mnd)	13,48	-2,62	3,56	11,12	-6,57
Innskudd	14 899,7	14 791,7	14 845,1	17 578,9	15 761,3
Innskuddsvekst (12mnd)	6,64	-0,73	0,36	18,42	-10,34
Gjennomsnittlig egenkapital	3 354,9	3 564,6	3 812,9	4 076,5	4 172,9
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	38 986,6	42 504,5	43 299,0	47 242,1	45 926,7
Nedskrivninger på utlån og mislighold					
Tap i % av netto utlån til kunder (IB)*	0,06	0,05	0,04	0,00	0,02
Tapsavsetninger i % av brutto utlån til kunder*	0,29	0,33	0,35	0,32	0,31
Netto betalingsmislighold over 90 dager i % av netto utlån*	0,35	0,37	0,29	0,20	0,21
Netto øvrige misligholdte engasjementer (i trinn 3) i % av netto utlån*	0,19	0,02	0,02	0,31	0,14
Soliditet					
Ren kjernekapitaldekning	16,39	17,69	17,96	18,24	20,11
Kjernekapitaldekning	18,15	19,49	19,67	19,89	21,94
Kapitaldekning	19,87	21,25	21,34	21,78	24,03
Risikovektet volum (Beregningsgrunnlag)	19 959,5	19 450,3	20 471,4	21 190,0	19 087,0
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	8,48	8,81	9,03	8,60	9,27
Likviditet					
Innskuddsdekning	42,39	43,22	41,88	44,63	42,83
LCR	224,93	265,11	266,93	249,72	217,26
Kontor og årsverk					
Antall bankfilialer	27	28	29	29	30
Årsverk	199	192	184	187	180
Egenkapitalbevis					
Eierbrøk**	34,40	32,45	31,40	29,59	28,59
Antall egenkapitalbevis	20 731 183	20 731 183	20 731 183	20 731 183	20 731 183
Bokført egenkapital pr. bevis*	58,98	58,95	61,18	61,51	61,21
Resultat pr. egenkapitalbevis	6,01	4,87	6,62	5,16	3,83
Utbytte pr. bevis	4,60	3,60	4,50	3,85	3,80
Omløpshastighet	28,16	15,17	20,64	28,53	16,30
Kurs	55,60	54,60	51,40	57,20	47,00

*Definert som alternative resultatmål

**For eierbrøk gjeldende fra 01.01.23, se note 41

For definisjon av nøkkeltall og omtale alternative resultatmål, se side 168

Administrerende direktørs uttalelse

Fra usikkerhet til mer usikkerhet

Vi har lagt bak oss et innholdsrikt år, på godt og vondt. Vi kunne senke skuldrene og slippe restriksjoner knyttet til pandemien som har preget oss de to foregående årene. De fleste så frem til å reise, møtes, rydde hjemmekontoret og nyte en konsert eller en fotballkamp uten smittefrykt. Russlands invasjon av Ukraina i februar rystet oss og skapte ny usikkerhet og økt bekymring nasjonalt og internasjonalt. Den makroøkonomiske utviklingen tok nye retninger drevet av økende inflasjon, stigende renter, stramt arbeidsmarked, forsyningsmangel og strømkrise. Norges Bank besluttet seks rentehevinger i 2022, noe som medfører vesentlig økte lånerenter både for boliglånskunder og næringslånskunder i løpet av noen få kvartaler. Nordmenn er da også historisk negative til egen økonomi ved inngangen til 2023.

Solid og trygg

Sparebanken Øst er en meget solid sparebank. Bankens soliditet er grunnlaget for å kunne skape en relevant sparebank for våre kunder også i fremtiden. Godt bankhåndverk og lav risiko gir bærekraftig forretningsmessig virksomhet. I 2022 har vi lagt bak oss et år preget av uro i kapitalmarkedet og store effekter av stigende renter. Resultatet er godt, særlig når det tas hensyn til hvilke kapitalvekter som legges til grunn for en standardmodellbank og den konkurransevidningen som har oppstått mellom IRB-banker og standardmodellbanker siden januar 2020. I lys av arbeidet med å redusere risikoen i bankens utlånsbok når det oppstår urolige tider, er vi fornøyd med å registrere den positive nettorenteutviklingen gjennom året og vi er tilfredse med kostnadsstyringen og kostnadsutviklingen gjennom året.

Sparebanken Øst har eksponering mot det norske obligasjonsmarkedet. Både morbanken og Sparebanken Øst Boligkreditt AS utsteder obligasjonslån i markedet. Bankens resultat er i 2022 preget av negative effekter av stigende renter på vår obligasjonsportefølje som holdes for likviditetsformål, denne verdsettes løpende til markedsverdi. I 2022 har den negative effekten på denne obligasjonsporteføljen vært vesentlig. Banken har resultatført en urealisert negativ effekt som preger bankens resultatregnskap for 2022.

Vi er til stede for kundene

Usikre og utfordrende økonomiske tider for husstander og næringsdrivende, skaper et behov for å være til stede for

kundene i enda større grad enn tidligere. Banken opplever økende etterspørsel etter rådgivningssamtaler. Bankens rådgivere har gjennom året delt sin kompetanse med kundene og bidratt med god økonomisk rådgivning og vi ønsker å kunne hjelpe kundene også gjennom krevende tider.

God tilgjengelighet og tydelig lokal tilstedeværelse skaper trygghet for at Sparebanken Øst også er der for kunden når de økonomiske rammevilkårene endrer seg og kan bli mer krevende. Vårt 30. bankkontor ble åpnet i Slemmestad i Asker kommune i mai 2022.

Sparebanken Øst blir godt likt av kundene. Med en kundetilfredshet som ligger helt i norgestoppen, får vi bekreftet at vi er en relevant, attraktiv og tilgjengelig tilbyder av finansielle tjenester for folk flest. Bankens medarbeidere er naturlig nok avgjørende for at vi kan drive vår virksomhet med nødvendig kvalitet i alle ledd slik at banken kan oppfylle de forventninger de ulike interessegruppene har til banken. I en mer kompleks bankhverdag møter våre medarbeidere økte krav til kompetanse, fleksibilitet og prestasjonsnivåer. Jeg vil takke bankens ansatte for positiv innstilling og et stort engasjement for å bidra til å utvikle banken videre.

Bærekraftig fremtid

Sparebanken Øst er opptatt av å bidra til et mer bærekraftig samfunn. Gjennom egen virksomhet påvirker vi direkte og via våre kunder kan vi påvirke indirekte. Banken har i 2022 innlemmet gradvis ulike bærekraftiltak som en naturlig del av vår virksomhet. Vi har det siste året jobbet med å definere konkrete mål og tiltak. Banken besluttet i 2022 mål om at banken skal ha nullutslipp innen 2050.

Sparebanken Øst går inn i sitt 180'ende år som en svært solid, selvstendig og uavhengig sparebank. Når vi i tillegg driver vår virksomhet med lav risiko, er relevant for kundene og har tilgang på flinke folk ser vi frem til et 2023 med mange muligheter. Med bankens sentrale beliggenhet har vi tilgang til et stort marked og det forventes kundevekst, utlånsvekst og innskuddsvekst fremover. Sparebanken Øst er en offensiv leverandør av finansielle produkter og tjenester for folk flest og vi tar gjerne rollen som en brysom konkurrent de neste årene.

Pål Strand

administrerende direktør i Sparebanken Øst

**«Jeg vil takke bankens ansatte
for positiv innstilling og et stort
engasjement for å bidra til å
utvikle banken videre»**

Pål Strand

administrerende direktør i Sparebanken Øst

Årets hendelser

Samfunn

Q1

Ny hovedsamarbeidspartner til Strømsgodset

Strømsgodset Idrettsforening er, som Eliteserieklubb, regionens flaggskip. Vårt samarbeid handler om både økt aktivitet i hele klubben samt å bidra til at gode samfunnsprosjekter, som gatelag, NAV-kurs og satsing på jentefotball, blir realisert.

Nye kundeservicesider på oest.no

God kundeservice er viktig for både oss og kundene våre. Derfor har vi gjort det enklere for folk å få raskere svar på sine spørsmål. På de nye nettsidene blir man effektivt guidet frem til svaret man lurer på.

Skoleprosjektet startet opp igjen etter koronastopp

Vårt samarbeid med Ungt Entreprenørskap om privatøkonomisk bevisstgjøring av 10.klassinger er en direkte videreføring av bankens etableringsvisjon om oppmuntring til sparsomhet og god økonomisk styring.

Q2

Åpning av nytt bankkontor

Bankens 30. filial åpnet dørene for første gang i starten av mai i Slemmestad i Asker kommune, som er et viktig satsingsområde for banken.

Lansering av BankID-app

Ny BankID-app gir sikrere og enklere innlogging for våre bankkunder. I løpet av årets andre kvartal lastet over 2.000 kunder ned appen.

Svært fornøyde kunder

En spørreundersøkelse blant 4.000 av våre kunder i både privat- og bedriftsmarkedet viste at hele 78 prosent av de spurte er fornøyde med banken og tjenestene som tilbys.

Q3

50 år i banken

Bankansatt Eva Pedersen mottok «Medaljen for lang og tro tjeneste» fra Norges Vel etter å ha jobbet 50 år i Sparebanken Øst.

EM-gull

Samarbeidspartner Anita Yvonne Stenberg tok gull på 10 km scratch banesykling under EM.

Nytt, grønt produkt

Bankens tredje grønne utlånsprodukt, Grønt Førstehjemslån, ble lansert i tredje kvartal.

Q4

Julehjelp med Frelsesarméen

Banken ga et ekstratilskudd til Frelsesarméen på 400.000 kroner. Pengene gikk til lavinntektsfamilier som trengte hjelp til mat og gaver før jul.

Netto nullutslipp innen 2050

Banken vedtok målet om å ha et netto nullutslipp, fra egen virksomhet, innen år 2050.

Gratis julekonserter

Banken arrangerte åtte gratiskonserter før jul og hele 3.000 tilskuere fikk oppleve Knut Anders Sørum og hans musikere.

Økonomi

Internasjonal økonomi

Invasjonen av Ukraina, inflasjon, stigende renter og resesjonsfrykt har preget verdensøkonomien i 2022, et år der de fleste forventet at økonomien skulle ta seg kraftig opp etter to år med pandemi og svak utvikling. Sentralbankenes bekymring for at den høye inflasjonen skal få fotfeste har gitt en rekke rentehevinger gjennom 2022. Blant de store økonomiene har den amerikanske sentralbanken hevet renten aller mest med til sammen 4,25 prosentpoeng. Utover i 2022 falt inflasjonen noe tilbake i USA, men var fortsatt på et høyt nivå ved årsslutt. Også i andre økonomier så man at inflasjonen stabiliserte seg eller ble redusert. Det ventes at sentralbankenes innsats gjennom en stram pengepolitikk skal bidra til et ytterligere fall fremover. De innstrammende tiltakende gjør det vanskeligere for både bedrifter og forbrukere og det forventes at den økonomiske veksten vil avta og også at enkelte økonomier vil gå inn i resesjon.

Norsk økonomi

Norsk økonomi er tett knyttet opp mot verdensøkonomien og har vært gjennom mange av de samme utfordringene. Aktivitetsnivået i Norge var høyt i starten av 2022 og arbeidsledigheten var fallende. Spesielt innenfor tjenestenæringene var veksten i kjølvannet av pandemien sterk. Svært høy kapasitetsutnyttning og lav arbeidsledighet ga god fart i norsk økonomi. Etter hvert som Norges Bank så det nødvendig å øke styringsrenten for å dempe den stadig økende inflasjonen, har den økonomiske veksten avtatt. I de siste

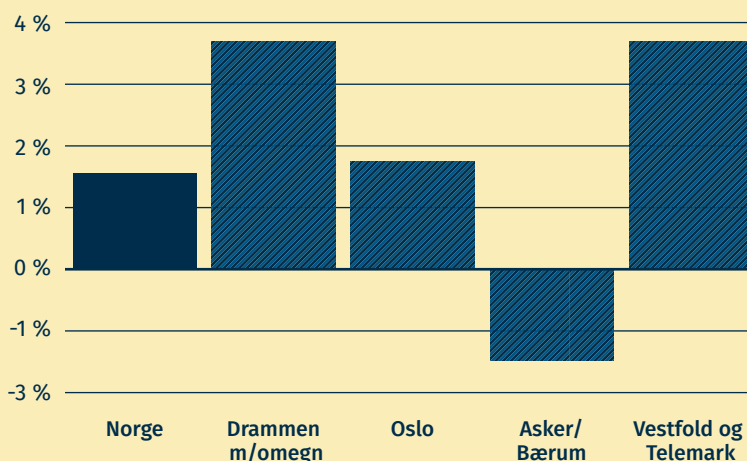
månedene av 2022 ble effektene av nedkjøling av økonomien synlig og spesielt husholdningene merket den innstrammende pengepolitikken.

Norges Bank hevet styringsrenten med til sammen 2,25 prosentpoeng og styringsrenten var 2,75 prosent ved utgangen av året. Stigende renter har gitt et skifte i markedsverdier på eiendom. År med veldig lave renter har gitt stor etterspørsel og aktivitet i eiendomsmarkedet og prisene på både næringsseiendom og boliger har økt kraftig de siste årene. For begge disse segmentene har man gjennom 2022 sett en tydelig reprising. Avkastningskravet for næringsseiendom har økt som følge av stigende renter og markedsverdiene har falt. Dette er en utvikling som forventes å fortsette inn i 2023.

Boligprisene økte kraftig i første halvår før de gjennom sommeren og høsten har vist en negativ utvikling. Antall usolgte boliger har steget markant og salg av nye boliger har falt betydelig det siste året. Høyere utlånsrenter hos bankene har bidratt til å dempe boligprisene. For 2022 ble den samlede boligprisveksten på 1,5 %. Det er liten tvil om at mange norske forbrukere står foran en utfordrende tid med høy gjeldsgrad, økte rentekostnader og høy inflasjon. Den økte spareraten vi så gjennom pandemien har nå snudd og mye tyder på at mange konsumenter har brukt opp den bufferen som da ble skapt. Usikre økonomiske tider med krig og høy inflasjon har også smittet over til finansmarkedet. I usikre og dårlige tider vil investorer ha bedre betalt for å ta risiko og dette resulterer i fallende obligasjons- og aksjekurser.

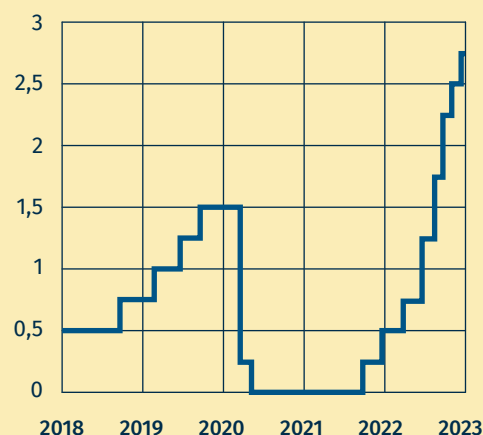
UTVIKLING BOLIGPRISER 2022 - 12 MÅNEDERS NOMINELL VEKST

Kilde: Eiendom Norge

STYRINGSRENTE – PROSENT

Kilde: Norges Bank

Historisk perspektiv

1839

Petter A. Elster foreslår opprettelse av en sparebank i Eger

1842

Egers Prøvesparebank etablert 8. januar med grunnkapital fra 261 privatpersoner

1843

Egers Sparebank får kongelig approbasjon 11. januar

1859

Skoger Sparebank blir stiftet den 8. januar med grunnkapital fra 172 privatpersoner

1876

Pengeenheten skifter fra speciedaler og skilling til kroner og øre

1888

Det åpnes adgang til å utstede pantelån med pant i fast eiendom

1896

Egers Sparebank flytter inn i nytt bankbygg «Tingstua»

1898

Banken går til anskaffelse av sin første telefon

1907

Sparebøsser man kan ha hjemme tas i bruk

1988

Bankkrise

1988

Som den første i Norge inviterer banken til tegning av grunnfondsbevis

1988

E-post med omverdenen innføres

1986

E-post internt i banken innføres

1978

Banken får sine første minibanker

1971

«Moderne» datautstyr tas i bruk for første gang

1970

Ekers Sparebank og Nedre Eiker Sparebank slås sammen igjen

1954

Banken tar i bruk maskinell bokføring

1943

Bankens 7 ansatte feirer 100 årsjubileum under krigen

1925

Skolespareordningen blir etablert

1910

Egers Sparebank deles i to, tilhørende Øvre og Nedre Eiker kommune

1991

Banken kjøper bilfinansieringsselskapet AS Financiering i Oslo

1993

Banken overtar Fokus Banks virksomhet i nedre Buskerud

1996

Nettbank for privatkunder innføres og egen hjemmeside på internett åpnes

1997

Fusjon mellom Eiker Sparebank og Drammensbanken Skoger Sparebank – endrer navn til Sparebanken Eiker Drammen

1999

Endrer navn til Sparebanken Øst

2006

Etablerer digitale kundekonsepser og multibrand-strategien

2008

Finanskrise

2009

Etablerer Sparebanken Øst Boligkreditt AS

2022

Sparebanken Øst åpner sitt 30. kontor

Ekers Sparebanks hovedkontor i Stasjonsgata i Hokksund, som ble innviet i 1916.

Om banken

Med unik sentral beliggenhet på Østlandet har Sparebanken Øst direkte tilgang til et svært stort marked. Vi har stor oppmerksomhet på de delene av markedet som har høy kvalitet og lav risiko, vi tilbyr en enkel bank for folk flest og vi ønsker å bli oppfattet som en utfordrer i markedet.

Sparebanken Øst er en av Norges største uavhengige og alliansefrie sparebanker, men vi er ikke en større bank enn at vi er uformelle i dialogen og har korte beslutningsveier. Vår posisjon som en frittstående bank gir oss stor handlefrihet til å velge løsninger og samarbeidspartnere som er til kundenes beste. Og vi er stadig på jakt etter å forbedre kundeopplevelser og tjeneste- og produkttilbudet.

Sparebanken Øst skal være en lønnsom bank drevet etter forretningsmessige prinsipper, med ambisjon om å være relevant for bankens interessegrupper i et langsiktig perspektiv. Vi er en meget solid sparebank. I tillegg til høy uvektet kjernekapitalandel og høy ren kjernekapital har vi en balanse med begrenset risikoeksponering. Vekst over tid i både kunde- og produktporteføljer er et sentralt verktøy for å opprettholde god og lønnsom drift. Sparebanken Øst har i sin strategi to vedtatte overordnede økonomiske målsettinger. Bankens soliditetsmålsetting er uttrykt på følgende måte; konsernet skal ha en ren kjernekapitaldekning tilsvarende myndighetskrav pluss kapitalmargin på 1,0 prosent. Bankens inntjeningsmålsetting uttrykkes slik; konsernet skal ha en

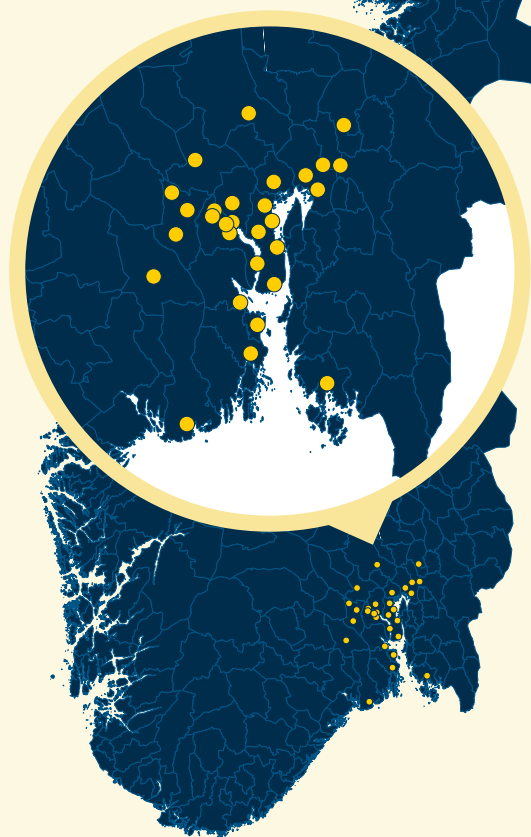
egenkapitalavkastning på 9 prosent over tid.

Sparebanken Øst beregner sin soliditet etter reglene som gjelder for standardmetodebanker. Slik disse reglene er i dag vil en standardmetodebank drive sin virksomhet med vesentlig lavere gearing enn banker som helt eller delvis beregner sin soliditet etter reglene for IRB-banker. Disse regulatoriske forholdene skaper i dag svært stor konkurransevridning til ulempe for standardmetodebankene i markedet. Sparebanken Øst har forventninger om at kommende reguleringer, herunder Basel IV og pilar-2, vil kunne redusere standardmetodebankenes nevnte konkurranseulempen de nærmeste årene.

OVERORDNEDE ØKONOMISKE MÅL

Mål	Målsetting
Lønnsomhet	Avkastning på egenkapital over tid > 9 %
Soliditet	Ren kjernekapital > myndighetskrav + 1 %

«Sparebanken Øst prioriterer fysisk tilstedeværelse kombinert med effektive digitale tjenester slik at kundene kan møte oss, utføre tjenester og kjøpe produkter på den måten kunden selv ønsker. Tilgjengelighet og valgfrihet for kundene står sentralt i bankens verditilbud til kundene.»

VÅRE BANKKONTORER

For folk flest

Gjennom god tilgjengelighet, stor valgfrihet og relevante produkter og tjenester ønsker vi å tilby kundene en personlig bankopplevelse. Sparebanken Øst tilpasser i stor grad sin virksomhet etter kundenes bruk og ønsker og vi ser at mange kunder ønsker tilgang til både fysiske møteplasser og digitale kanaler. Vi har de siste årene etablert og opprettholdt lokale bankkontorer på det sentrale Østlandet. De lokale bankkontorene gir kundene muligheten til å få en fysisk rådgivningssamtale. De digitale hjelpemidlene kan byttes ut med en kaffekopp hvis kunden ønsker.

I 2022 åpnet banken sitt 30. kontor på det sentrale østlandsområdet. Siden 1996 har vi etablert 24 filialer fra Stavern i sør til Jessheim i nord. Med kostnadseffektive etableringer og fleksible åpningstider gir vi verdi tilbake til kundene og skaper lønnsomhet for banken. Våre person- og bedriftskunder skal alltid ha sin egen rådgiver, som skal bli godt kjent med kundene. Bankens kundesenter skal ivareta kundene når spørsmål og henvendelser kommer via telefon og e-post. Sparebanken Øst ønsker å gi kundene valgfrihet. Hos oss kan kundene velge fritt i bankens produktspekter uten krav om andre produkter eller andre kompliserende koblinger. Vi ønsker å gjøre vårt ytterste for at kundene skal føle seg ivaretatt og lyttet til.

Vi ønsker å være en engasjert samarbeidspartner for små- og mellomstore bedrifter og vi ønsker å bidra til regional næringsutvikling. Bedriftskundene skal også oppleve oss som en personlig og fleksibel bank som jobber for at bedrifter er i stand til å utnytte sine økonomiske ressurser på en best mulig måte.

Sparebanken Øst vedtok allerede i 2005 en «house of brands»-merkevarestrategi. Denne merkevarestrategien

setter oss i stand til å ivareta bankens konkurransekraft over tid, i utvalgte kundesegmenter over hele landet. Konseptene skaper muligheter for differensiering av distribusjonsmetoder, informasjonsflyt og kundekommunikasjon, kjøpsprosesser, servicenivå og risiko. Dette fører til at konseptene, hver for seg, er en tydelig og tilpasset plattform for leverandør av utvalgte finansielle tjenester til målrettede kundesegmenter i markedet.

 Sparebanken Øst ETABLERT 1843 Fullsortiments bank med både fysiske og digitale kunder innen lån, sparing og forsikring.		 DinBank.no ETABLERT 2006 Et tilbud til deg som er en digital bruker av banktjenester. Gebyrfritt og svært smalt produktspekter. Et konsept som passer for kunder som vil ha det enkelt, effektivt og rimelig!
 Topprente.no ETABLERT 2011 Selvbetjeningskonsept som tilbyr konkurransedyktig rente på spareprodukter.	 Nybygger.no ETABLERT 2012 Heldigitalt bankkonsept rettet mot kunder med behov for boliglån og innskuddsprodukter som er aktive brukere av banktjenester.	 Boligkreditt.no ETABLERT 2014 Bare boliglån! For kunder som ønsker å bruke mange banker samtidig. Konseptet tilbyr kun boliglån. Spesialtilbyder av boliglån. Konseptet tilhører Sparebanken Øst Boligkreditt AS.

Kompetanse skaper gode kundeopplevelser

Sparebanken Øst har med sin beliggenhet tilgang til et stort arbeidsmarked. I perioder med stor konkurranse om arbeidskraft er det ekstra viktig å være en attraktiv arbeidsgiver. Banken opplever god tilgang på kompetente bemanningsressurser og vi erfarer at bankens profil appellerer til både nyutdannet ungdom og erfarne ressurser med lang finansfartstid. Bankvirksomhet har blitt vesentlig mer kompleks de senere årene og det stilles strenge krav til medarbeidernes kompetanse og kompetanseutvikling. Sparebanken Øst har et omfattende sertifiserings- (AFR)

og kurstilbud som i kombinasjon med erfaringsutveksling, hospitering og leder/medarbeideroppfølging skal sørge for at banken oppfyller de krav som myndigheter, kunder og vi selv har til vår virksomhet. Bankens høye oppmerksomhet på kompetansebygging bidrar til økt innsikt og forståelse hos bankens medarbeidere. Bankens ansatte må mestre økt kompleksitet, innfri kvalitets- og effektivitetsmål og oppfylle kundenes forventninger til gode kundeopplevelser og forsvarlig økonomisk rådgivning, alt på samme tid.

Kostnadseffektiv og konkurransedyktig

Sparebanken Øst har over lang tid vært en meget kostnadseffektiv bank. Banken har ambisjoner om å fortsette å være blant de mest kostnadseffektive bankene i markedet. For å være en relevant leverandør av banktjenester over tid, må vi evne å utvikle vår virksomhet slik at vi kan levere konkurransedyktige produkter og tjenester til våre kunder. Sparebanken Øst har en effektiv utnyttelse av bemanningsressursene i organisasjonen, en teknologistrategi som kan betegnes som «smart-follower» og høy oppmerksomhet på kostnadsbruk generelt. Med aktiv bruk av sentralisering, fleksible ressurser, tydelig ansvars-

og oppgavefordeling og korte beslutningsveier, har banken en kostnadseffektiv organisasjon som er tilpasningsdyktig og utviklingsorientert. Bankens teknologistrategi tar utgangspunkt i at velprøvde og effektive løsninger foretrekkes fremfor egen- og nyutviklede løsninger. Standardprodukter hovedsakelig levert fra TietoEvry er per dags dato et viktig bidrag for å holde teknologikostnadene under kontroll. Sparebanken Øst har de siste årene investert betydelige ressurser i nye forbedrede kundeløsninger, mer effektive produksjonsløsninger og oppdaterte sikkerhetsløsninger.

Historien fortsetter

I 2023 har Sparebanken Øst sitt 180 års jubileum. Etableringen av banken var tuftet på ønsket om å bidra til utvikling av lokalsamfunnet gjennom å gi vanlige folk tilgang til banktjenester samt skape økt økonomisk forutsigbarhet for folk og for lokalsamfunnet generelt. Banken ønsket å skape trygghet for at lønnen man fikk, og sparemidlene man eventuelt hadde, ble oppbevart trygt og at kundene etter hvert også kunne få tilgang til å låne penger. Banken ønsket å oppmuntre til sparing og nøysomhet og ville bidra til at folk flest tok gode økonomiske valg.

Sparebanken Øst har fortsatt ambisjoner om å bidra til at folk flest får tilgang til konkurransedyktige produkter og tjenester, at vi kan bidra til å øke bevisstheten om privatøkonomiske valg og problemstillinger, spesielt til ungdom, og at vi kan bidra til å videreutvikle samfunnet gjennom bidrag til lag, foreninger og prosjekter. Sparebanken Øst vil være en relevant tilbyder av banktjenester også i fremtiden. Vi vil være tilgjengelige for kundene og bidra til valgfrihet for individene. Og vi vil oppfattes som en utfordrer.

Datterselskaper og strategiske eierinteresser

Bankens eierstrategi skal bidra til at vår selvstendighet og lokale styring opprettholdes eller styrkes. Videre kan banken involvere seg i virksomhet som forventes å bidra til at bankens overordnede økonomiske målsettinger nås på kort og lang sikt. Samtlige datterselskaper er 100 prosent eid av Sparebanken Øst og inngår i bankens konsernregnskap.

Datterselskaper

Sparebanken Øst Boligkreditt AS

Sparebanken Øst Boligkreditt AS har konsesjon som kredittforetak med rett til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OmF). Selskapet har siden opprettelsen i 2009 vært en svært viktig aktør for å sikre banken en langsiktig og gunstig markedsfinansiering av bankens boligutlånsportefølje gjennom utstedelser av OmF i markedet. Selskapet har en Aaa kredittrating fra Moody's Investor Service på alle sine obligasjonsutstedelser. Dette reflekterer laveste risiko, og er viktig for å sikre banken markedstilgang og å oppnå gode lånevilkår. Selskapet erverver utlån fra to kilder. Utlån kan innvilges i markedskonseptet «Boligkreditt.no» i Sparebanken Øst Boligkreditt AS, eller utlån kan erverves fra morbanken. Sistnevnte er selskapets viktigste kilde til utlån som grunnlag for utstedelse av OmF. Utlån overført til eller gitt av Sparebanken Øst Boligkreditt AS er innvilget med pant i fast eiendom (bolighypoteklån) innenfor 75 prosent av boligens markedsverdi.

Ved utgangen av 2022 utgjorde netto utlån til kunder 18,0 milliarder kroner og utstedte obligasjoner med fortrinnsrett utgjorde 16,3 milliarder kroner.

Sparebanken Øst Eiendom AS

Sparebanken Øst Eiendom AS er en forvalter av eiendommer tilhørende konsernet Sparebanken Øst.

AS Financiering

AS Financiering er et av Norges eldste finansieringsselskap med røtter tilbake til 1930 og har siden 1991 vært et heleid datterselskap av Sparebanken Øst. AS Financiering er samlokalisert med Sparebanken Øst sentralt i Oslo sentrum. AS Financiering er spesialist på salgspantlån til nye og brukte biler. Selskapet har ambisjon om å være en ledende aktør innen bruktbilfinansiering, men tar også en tydelig posisjon i fritidsmarkedet (mc, atv, snøscootere og caravan). AS Financiering er landsdekkende og distribuerer sine produkter via digitale kanaler, samarbeidende forhandlere og morbankens kontorer. Selskapet tilbyr også salgspantlån gjennom det digitale konseptet «Dittbillån.no», et prisledende billånskonsept for nyere biler med lav belåningsgrad. AS Financiering bidrar også til det grønne skiftet ved å tilby gunstig finansiering for null- og lavutslippsbiler.

Øst Prosjekt AS

Øst Prosjekt AS har som hovedformål å overta prosjekter og drive industri- og handelsvirksomhet til sikring og realisering av utsatte engasjementer i morbanken.

Strategiske eierinteresser

Frende Forsikring

Frende Forsikring består av morselskapet Frende Holding AS som forvalter eierskapet i de heleide datterselskapene Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS. Selskapet tilbyr forsikringsprodukter innenfor kjøretøy, hus og innbo, båt og fritid samt liv og helse. Sparebanken Øst er tredje største eier i Frende Holding AS med en eierandel på 13,03 prosent. Banken distribuerer skade- og livprodukter til bedrifter og privatpersoner gjennom Frende.

Vipps Holding AS

Vipps Holding AS eier det heleide datterselskapet BankID BankAxept AS og er majoritetseier i Vipps AS. Eierskapet kombinerer de tre sterke merkevarene Vipps, BankID og BankAxept som har svært høy kjennskap blant nordmenn. Selskapene er Nordens ledende aktører innen betaling og identifisering, og utfordrer det etablerte og skaper nye forenklinger hver eneste dag. Vipps Holding AS er eid av banknæringen i Norge og Sparebanken Øst har en eierandel på 0,7145 prosent i Vipps Holding AS.

Dialog Eiendomsmegling AS

Dialog Eiendomsmegling AS er en av drammensregionens største eiendomsめglere med virksomhet hovedsakelig i Buskerud og nordre Vestfold. Sparebanken Øst er nest største eier med en eierandel på 35,9 prosent.

Kraft Bank ASA

Kraft Bank ASA er en bank som hjelper privatpersoner som sliter med en vanskelig økonomi gjennom å tilby refinansiering av lån med sikkerhet i bolig og gi gode råd på veien videre mot en friskmeldt økonomi. Til kunder som allerede har god økonomi, tilbyr selskapet i tillegg spareprodukter. Sparebanken Øst ble eier i selskapet i 2018 og har en eierandel på 6,85 prosent.

Norne Securities AS

Norne Securities AS er et verdipapirforetak som har virksomhet innen første- og annenhåndsomsetning av finansielle instrumenter og finansiell rådgivning. Selskapet tilbyr handel i aksjer og fond på internett samt Investment banking. Sparebanken Øst har en eierandel på 2,10 prosent i selskapet. Banken distribuerer aksje- og fondssparing til bedrifter og privatpersoner gjennom Norne, hvor Norne sin spareplattform er tilgjengelig via bankens nett- og mobilbank.

NBX AS

NBX AS er en norsk kryptobørs for kjøp, salg og oppbevaring av kryptovalutaer. Selskapet er registrert hos Finanstilsynet. NBX bygger sine tjenester på fremtidens finansielle infrastruktur. Selskapet er i dag en handelsplattform for kryptovaluta. Sparebanken Øst ble eier i selskapet i 2019 og har en eierandel på 9,43 prosent i NBX AS. Bankens eierskap i NBX har sin strategiske forankring i at banken ønsker tilgang til kunnskap om digitale utviklingsområder i finansnæringen samt å lære av og forstå disruptive initiativ for å stå best mulig rustet i konkurransen om fremtidens kunder.

Allmennyttige gaver

Sparebanken Øst har et bankende hjerte for lokalsamfunnet. I vår 180 års historie har vi alltid sett verdien av å bidra til å støtte og utvikle samfunnet rundt oss.

Sparebanken Øst er en selveiende stiftelse og vår egenkapital består av en stor andel grunnfond. Grunnfondet kan føres direkte tilbake til vår opprinnelse i 1843 da 261 innbyggere i Eger Præstegjæld stilte nødvendig kapital til rådighet for å etablere Egers Sparebank. Kapitalen har med tiden vokst fra 309 speciedaler, 1 ort og 12 skilling til et betydelig større beløp. Langsiktig strategi og god bankdrift over mange år har bidratt til at grunnfondet ved utgangen av 2022 utgjør 2,4 milliarder kroner. Avkastningen på denne kapitalen er med på å sikre

bankens soliditet slik at vi kan opprettholde og videreutvikle bankens virksomhet.

En del av avkastningen avsettes hvert år til allmennyttige gaver. Over tid vil disse midlene bli tilført organisasjoner og prosjekter med formål om å støtte dugnadsånd, idealister og andre samfunnsnyttige formål. Tiltak som er rettet spesielt mot barn, ungdom og svake grupper prioriteres. De siste fem årene er avsatt til sammen 383 millioner kroner til allmennyttige gaver.

Spire

Gjennom «Spire» støtter banken en rekke lag, foreninger, stiftelser og kultur- og humanitære organisasjoner som hovedsakelig er tuftet på frivillighet.

Sparebanken Øst er opptatt av langsiktige samarbeid med mange av mottakerne for å sikre forutsigbarhet og utvikling av aktivitetstilbudene. Det er spesielt viktig for de mange idrettslagene banken har samarbeidet med i utallige år. Banken har også støttet ulike prosjekter sammen med Frelsesarmeen i Drammen og Øvre Eiker. Frelsesarmeen har som overordnet mål å hjelpe mennesker med ulike behov, som et supplement til de offentlige hjelpeapparatene.

Frivillige organisasjoner bidrar til kompetanse, læring og inkludering og gir folk i alle aldre anledning til å møtes, engasjere seg og være en del av et fellesskap. De bidrar også til at mange barn og unge kan ta del i et bredt aktivitetstilbud. Ved å støtte frivillige organisasjoner legger Sparebanken Øst til rette for en bedre livskvalitet for mange av innbyggerne våre og en mer bærekraftig fremtid for kommende generasjoner.

Spekter

Som en del av «Spekter» samarbeider banken med Ungt Entreprenørskap om privatøkonomisk bevisstgjøring for 10. klassinger. Der får skoleelevene kunnskap om gode sparevaner. Vi bidrar til å informere om generelle økonomiske forhold som kan være viktig å tenke på når man skal studere videre eller ta steget ut i arbeidslivet. I tillegg gir Sparebanken Øst ut magasinet «Verdier» som har spesielt god nytteverdi for ikke-digitale grupper. Dette er en viktig del av bankens mål om finansiell inkludering for alle samfunnsgrupper. Informasjonsbladet gir leserne innsikt og gode råd rundt privatøkonomi, samt relevant innhold om byutvikling, kulturelle og idrettslige prosjekter og teknologisk utvikling.

Sparebanken Øst er bygget på visjonen om å oppmuntre til sparsomhet og god økonomisk styring. Det er en viktig del av vår sparebankidentitet. Ved å dele av vår kompetanse, kan vi bidra til bedre økonomisk innsikt i samfunnet.

Minner

Sparebanken Øst har i mange år tatt samfunnsansvar gjennom å kjøpe, bevare og forvalte bevaringsverdige bygninger. Vi har også sørget for innkjøp og fremvisning av historiske gjenstander og kunst. Banken har blant annet gitt gaver til kjøp og oppussing av ærverdige Tingstua i Øvre Eiker og innkjøp av en rekke glass av historisk verdi fra Nøstetangen Glassverk.

Bewaringen av den lokale historien er av samfunnsmessig interesse og bidrar til å sikre både nåværende og kommende generasjoner verdifull kunnskap om det som har vært med på å forme lokalsamfunnene.

Sprang

Gjennom stipendordningene i «Sprang» støtter banken unge mennesker som ønsker å satse innen idrett og kultur, og som ikke fanges opp av en organisasjon. Støtten skal bidra til at mottakerne kan utvikle sitt talent.

Unge mennesker som får støtte til å utvikle sine ferdigheter og interesser kan gå videre til å gjøre en viktig innsats i samfunnet og bidra til å øke mangfoldet i samfunnet. «Sprang» har som mål å bidra til å skape en mer engasjert og aktiv ungdomsgenerasjon og inspirere unge til å ta ansvar for sine egne liv og å delta aktivt i lokalsamfunnet, noe som kan bidra til å skape et mer positivt samfunn.

Agenda Øst

Vi er også opptatt av å samle folk rundt gode kulturopplevelser. Banken har blant annet en lang tradisjon med å arrangere gratis julekonserter. Dette er et tilbud til alle som ønsker, uavhengig av kundeforhold til banken. Sparebanken Øst er også samarbeidspartner for den populære familiefeststillingen «Jakten på Juleskurken» i Drammens Teater. Banken har blant annet gitt bort gratisbilletter til familier gjennom barnevern og lokale veldedige organisasjoner. Slik gir vi flere muligheten til

å ta del i kulturelle opplevelser.

Kunst og kultur kan inspirere folk til å tenke annerledes og å utforske nye ideer, noe som kan bidra til å skape en mer kreativ og innovativ befolkning. Sparebanken Øst tror at kulturelle opplevelser har en positiv effekt på folkehelsen og den generelle deltakelsen i lokalsamfunnet. Som samarbeidspartner ønsker banken også å bidra til økonomisk vekst i kulturnæringen, som kan bidra til å skape arbeidsplasser og et bredere tilbud.

Bærekraft

Innhold

Overordnet mål	25
Sparebanken Østs bærekraftarbeid	26
Retningslinjer banken støtter	27
Hva som er viktig og hva vi kan påvirke	28
Vesentlighetsanalyse	28
Redusere egne og finansierte utslipp	29
Klima og miljørisiko i porteføljen	30
Bærekraftig kapitaltilgang, lån og produkter	31
Økonomisk og bærekraftig kompetanse	31
Lokal næringsutvikling og innovasjon	32
Eget energibruk	32
Ressurseffektivisering og avfallshåndtering	34
Naturmangfold	34
Menneskerettigheter, mangfold og inkludering	35
Mangfold og inkludering	36
Ansvarlig verdikjede	40
Risiko for brudd på menneskerettigheter i porteføljen	41
Gaver til allmennyttige formål	41
Ansvarlig rådgivning og kompetanseutvikling av ansatte	42
Arbeidsmiljø og sikkerhet	43
Arbeid mot økonomisk kriminalitet og beskyttelse av personvern	45
Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon	46
Informasjonssikkerhet og personvern	47
GRI-indikatorer	48

Overordnet mål

Netto nullutslipp innen år 2050

Netto nullutslipp betyr å kutte klimagassutslippene til så nær null som mulig, med eventuelle gjenværende utslipp absorbert fra atmosfæren, for eksempel av hav og skog. Energisektoren er kilden til rundt tre fjerdedeler av klimagassutslippene i dag og har nøkkelen til å avverge de verste effektene av klimaendringer. Banken har som mål å redusere egne og finansierte utslipp og har vedtatt målsettingen om netto nullutslipp innen år 2050. Banken vil fremover jobbe med å fastsette måltall, konkretisere tiltak og rapportere på klimautslipp.

Sparebanken Østs bærekraftarbeid

Bærekraft er innlemmet i alle deler av forretningen og understøtter våre strategiske ambisjoner om å skape gode kundeopplevelser, sikre etterlevelse og levere på finansielle mål. Vi skal primært bruke positiv påvirkning, men kan også velge å ikke finansiere enkelte selskaper eller næringer som ikke er i tråd med vår strategi.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. De består av totalt 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og

sivilsamfunn. Sparebanken Øst prioriterer fire av disse målene og omtaler senere i rapporten inn hvordan vi arbeider for å etterleve ambisjonene:

GOD UTDANNING

Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

STOPPE KLIMAENDRINGENE

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.

FRED, RETTFERDIGHET OG VELFUNDERENDE INSTITUSJONER

Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle, og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer.

Begrepet «bærekraftig utvikling» ble brukt for første gang i 1987 i FN-rapporten «Vår felles framtid». Bærekraftig utvikling er der definert som «utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov».

Bærekraft omhandler tre dimensjoner: klima- og miljømessig bærekraft, sosial bærekraft og økonomisk

bærekraft. Når vi snakker om klima- og miljødimensjonen av bærekraftig utvikling, handler det om å ta vare på naturen og klimaet. Den sosiale delen av bærekraft handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Den økonomiske dimensjonen handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn.

Retningslinjer banken støtter

I tråd med Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES), viser denne delen av rapporten vårt kontinuerlige arbeid med å kartlegge og beskrive vesentlige ikke-finansielle temaer og påvirkningen disse har for virksomheten i Sparebanken Øst. Les mer om NUES i kapittel *Eierstyring og selskapsledelse*.

Sparebanken Øst rapporterer etter GRI-standarden (Global Reporting Initiative). Retningslinjer fra Oslo Børs for ESG-rapportering henviser til denne standarden. Rapporteringen er utarbeidet på best mulig måte ut ifra forutsetningene som gjelder for Sparebanken Øst. Det kan være områder i rapporten som ikke fullt ut oppfyller alle kravene fra GRI-standarden per i dag. Bankens bærekraftrapportering vil derfor være under utvikling fremover.

UN Global Compact er et frivillig initiativ lansert av FN i 2000 for å oppmuntre bedrifter over hele verden til å ta i bruk bærekraftige og sosialt ansvarlige retningslinjer og praksis. Initiativet gir et rammeverk for bedrifter til å innrette sine

strategier og operasjoner med universelle prinsipper om menneskerettigheter, arbeidskraft, miljø og antikorrupsjon, og for å iverksette tiltak som fremmer samfunns mål. Selskaper som slutter seg til UN Global Compact forplikter seg til å implementere initiativets ti prinsipper i sin forretningsdrift og rapportere om deres fremgang. Sparebanken Øst har blitt medlem av UN Global Compact, og hvordan vi etterlever prinsippene er beskrevet i rapporten.

Sparebanken Øst støtter anbefalingene fra Task-Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) og jobber for å inkludere dette rammeverket i bankens arbeid og rapportering om klimarisiko. For å nå vårt mål om netto nullutslipp innen 2050 har banken meldt seg inn i PCAF (Partnership for Carbon Accounting Financials). Medlemskapet sikrer banken verdifull innsikt om klimakartlegging og banken vil i 2023 rapportere på klimagassutslipp i næringsporteføljen.

Under hvert tema i rapporten har vi ført opp hvilke regler og retningslinjer som treffes innenfor området.

PCAF

Partnership for
Carbon Accounting
Financials

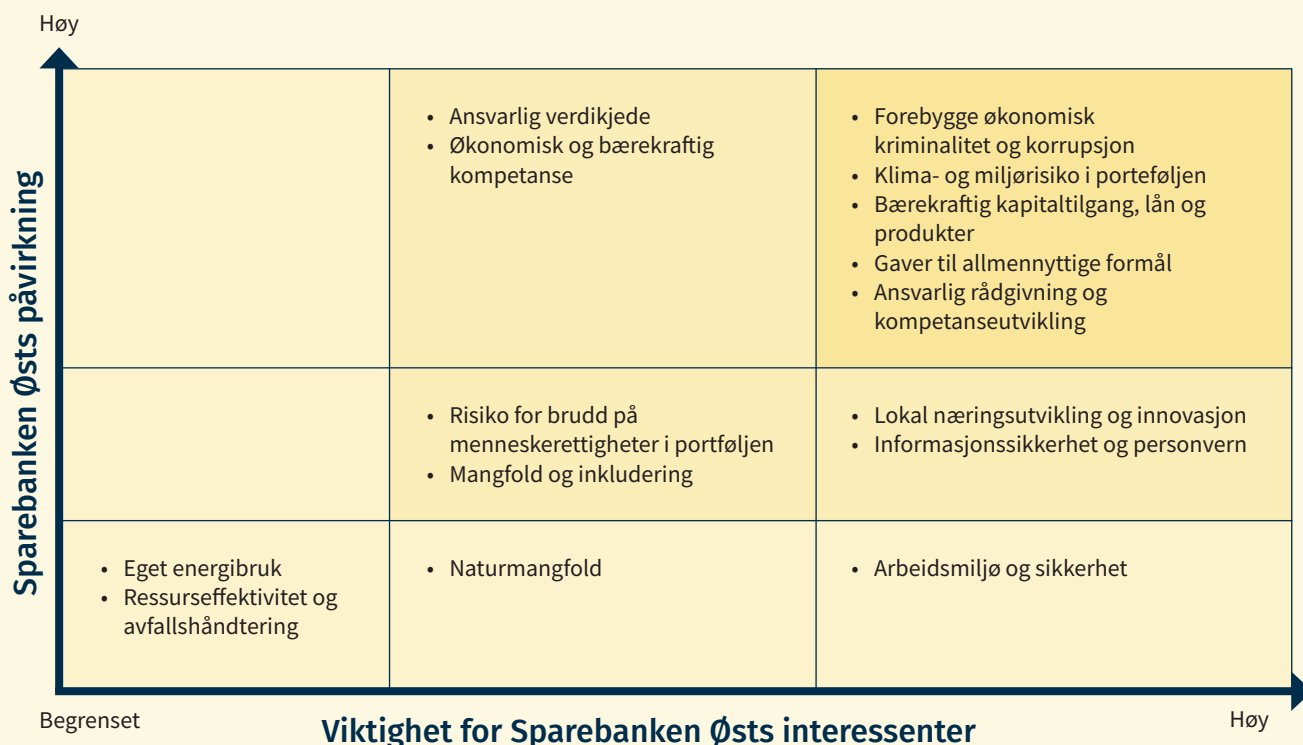

TASK FORCE ON
CLIMATE-RELATED
FINANCIAL
DISCLOSURES

Hva som er viktig og hva vi kan påvirke

For å kunne prioritere de områdene hvor banken faktisk kan gjøre en forskjell, har Sparebanken Øst gjennomført en vesentlighetsanalyse.

Vesentlighetsanalysen vil være grunnlag for vårt arbeid fremover. Hvordan vi prioriterer tiltak og innlemmer bærekraft i vår virksomhet vil være tuftet på vår visjon, ambisjon, langsiktige mål og verdier og dermed i vår overordnede strategiske plattform. Vesentlighetsanalysen beskriver temaer

der Sparebanken Øst mener vi har en mulighet til å påvirke våre interessenter, samt hvor stor grad av viktighet dette kan ha for samfunnet, kunder og ansatte. Vesentlighetsanalysen vil bli oppdatert årlig, mens prioritering, implementering og kommunikasjon vil skje løpende gjennom året.

Områder vi kan bidra til en bærekraftig fremtid

- Redusere egne og finansierte utslipp
- Menneskerettigheter, mangfold og inkludering
- Arbeid mot økonomisk kriminalitet og beskyttelse av personvern

Redusere egne og finansierte utslipp

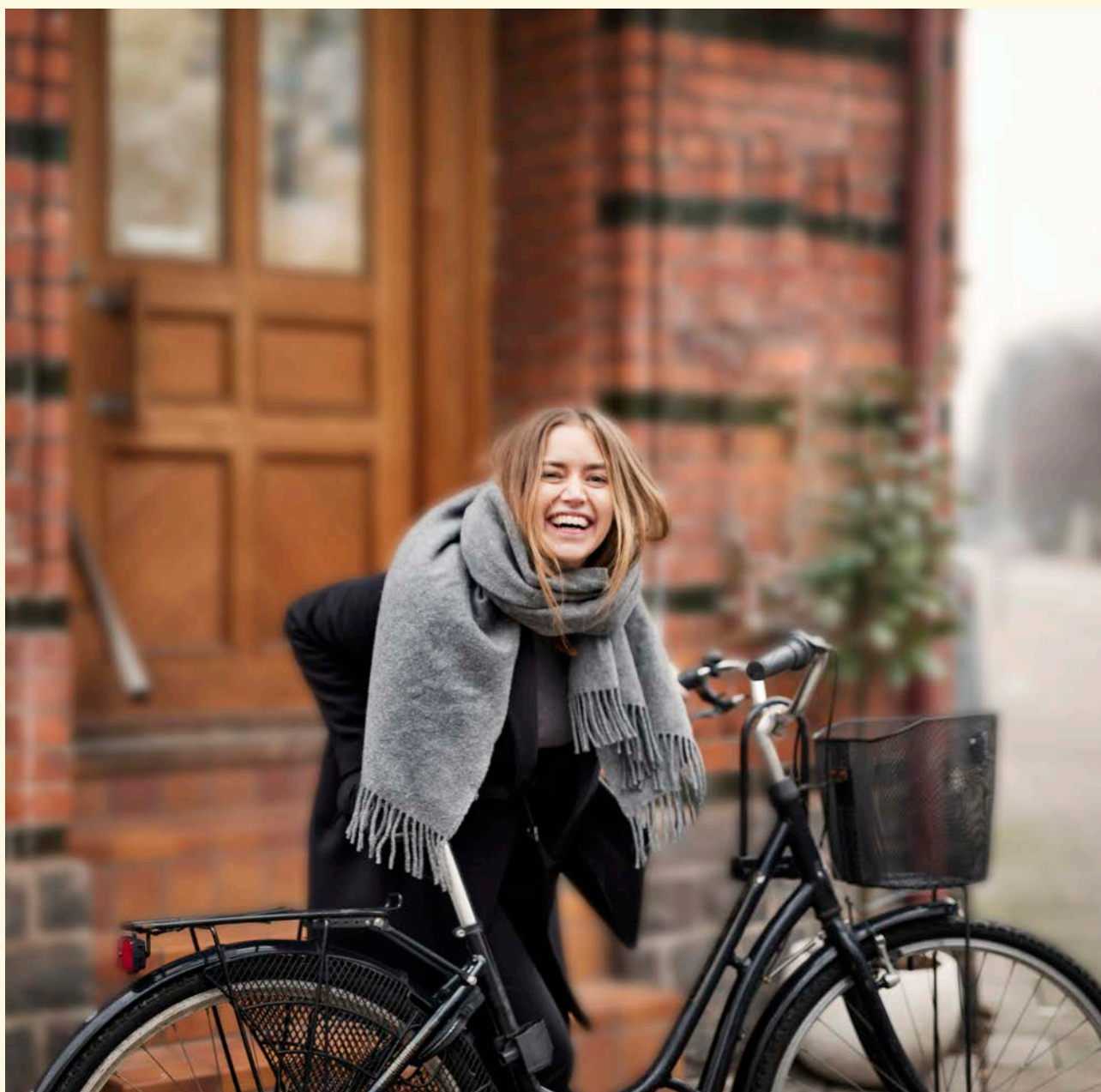
Dette området omhandler vår evne til og tiltak for å redusere klimagassutslippene som banken skaper direkte gjennom virksomheten, samt utslippene skapt av selskaper og prosjekter som vi finansierer.

Gjennom tiltak skal Sparebanken Øst bidra til å dempe vår innvirkning på klimaendringer og støtte overgangen til en lavkarbonøkonomi.

Innenfor dette området skal banken bidra til vårt mål om netto nullutslipp innen 2050, og banken vil fremover fastsette måltall og konkretisere tiltak innenfor hvert område.

Sparebanken Øst arbeider innenfor følgende områder:

- Klima og miljørisiko i porteføljen
- Bærekraftig kapitaltilgang, lån og produkter
- Økonomisk og bærekraftig kompetanse
- Lokal næringsutvikling og innovasjon
- Eget energibruk
- Ressurseffektivisering og avfallshåndtering
- Naturmangfold

Klima- og miljørisiko i porteføljen

Som sparebank er vår største mulighet for påvirkning gjennom tett dialog med våre næringskunder og støtte de i å ta bærekraftige valg.

Sparebanken Øst har kartlagt alle næringskunder med lån for bærekraftisiko. Med bærekraftisiko mener vi risiko innenfor områdene miljø, sosiale forhold og selskapsstyring. Alle nye næringskunder blir også fortløpende kartlagt, uavhengig om de har behov for finansiering eller ikke. Kundene kategoriseres med enten lav, moderat eller høy bærekraftisiko.

Årsaker til at kunder havner under høy bærekraftisiko:

1. Lav oppmerksomhet

Kunden har lite oppmerksomhet på bærekraft og/eller kunden vil i stor grad kunne påvirkes av klimaendringer

2. Fysisk risiko

Kunden har eiendom som er oppført i et område hvor det er avdekket risiko for naturhendelser eller fysisk risiko. Ved utgangen av 2022 viser kartleggingen at det er få kunder med høy bærekraftisiko i bankens næringsportefølje.

Bærekraftisiko næringskunder 2022	Eiendom, kjøp, salg og eiendomsforvaltning	Øvrig bransje	Totalt
Lav risiko	38,0 %	23,7 %	60,3 %
Moderat risiko	12,4 %	21,5 %	33,9 %
Høy risiko	4,8 %	1,0 %	5,8 %

Tabellen over viser at det er 5,8 % kunder med høy risiko i bankens næringsportefølje. De fleste av disse er kunder med eiendom som ligger i et område som NVE (Norges vassdrag- og energidirektorat) har definert for klimarisiko, eksempelvis flom eller kvikkleireskred.

På flere av eiendommene er det utført tiltak som gjør at risikoen kan settes ned fra høy risiko til moderat eller lav. Dermed anser vi at det reelle antallet kunder med høy risiko utgjør 2,8 % av kundemassen.

Banken har avstått fra finansiering av prosjekter med utgangspunkt i vurderinger av fysisk klimarisiko. Vi vil som hovedregel ikke ta inn nye kunder som har høy bærekraftisiko, og vi skal jobbe med risikodempende tiltak mot de kundene vi allerede har i bankens portefølje.

Sparebanken Øst finansierer ingen karbonintensive næringer som olje, gass eller shipping. Banken har definert hvilke sektorer og aktiviteter som banken ikke ønsker å finansiere i fremtiden, dette gjelder; kullutvinning eller energiproduksjon basert på kull, kontroversielle våpen, tobakk, pornografi, skiferolje og -gass, oljesand/tjæresand og olje og gassutvinning i Arktis. En mer detaljert beskrivelse av disse sektorene kan finnes på bankens bærekraftside på oest.no.

Innenfor vannforbruk har banken en ambisjon om å sikre at kundene ikke har et uforholdsmessig høyt vannforbruk eller skaper forurensing av vannkilder. Gjennom samarbeidet med kundene skal banken, der hvor det er aktuelt, etterstrebe kundene å redusere vannforbruk.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftmål	Mål nr. 13
UN Global Compact	Prinsipp 7-9
GRI-indikator	201-2, 303-5
PCAF	Måle klimagassutslipp
TCFD	Netto nullutslipp innen 2050, vurdering av klimarisiko

Bærekraftig kapitaltilgang, lån og produkter

Sparebanken Øst har ved utgangen av 2022 et lån på ca. 270 millioner fra Nordic Investment Bank (NIB). Dette lånet finansierer grønne aktiva som er i tråd med NIBs bærekraftkriterier. Banken har etablert grønt rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner og finansiering av grønne utlån. Og i januar 2023 har banken utstedt sin første grønne obligasjon med fortrinnsrett. Etableringen av et grønt rammeverk er en del av bankens strategi hvor vi ønsker å bruke det grønne obligasjonsmarkedet til å bidra til grønn omstilling. Vårt rammeverk er tredjepartsverifisert av Cicero.

Som sparebank er vår påvirkningskraft størst gjennom tett dialog med våre næringskunder og støtte de i å ta bærekraftige valg. Banken har også som mål å etablere nye produkter og

tjenester som understøtter våre ambisjoner.

Til privatkunder tilbyr vi grønt boliglån og grønt førstehjemslån. For å kunne få grønt boliglån må kunden oppfylle ett eller flere av bankens krav: BREEAM-NOR Sertifisering (minimum Very good), energimerke A eller B, eller at boligen er Svanemerket. Tilleggskrav til Grønt førstehjemslån er at boligen må være kundens første kjøp, uansett bank, og at kunden selv skal bo i boligen. Gjennom bankens datterselskap AS Finansiering tilbyr vi grønt billån. Grønt billån tilbys der bilen er hybrid- eller elbil.

Andelen hybrid- og elbiler som finansieres er stigende. Av nye billån i 2022 utgjorde cirka 24 prosent lån til rene elbiler, en økning på drøyt 42 prosent fra året før.

ANDEL ELBILER FORDELT PÅ NYE LÅN OG SAMLET PORTEFØLJE

2020		2021		2022	
Nye lån	Portefølje	Nye lån	Portefølje	Nye lån	Portefølje
15 %	12 %	17 %	15 %	24 %	20 %

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftmål	Mål nr. 13
UN Global Compact	Prinsipp 7-9
TCFD	Tilgang på grønn kapital, grønne produkter
PCAF	Netto nullutslipp i porteføljen

Økonomisk og bærekraftig kompetanse

Gjennom året har alle ansatte og styret i banken gjennomført flere bærekraftkurs. Særlig våre næringskunder vil merke økte krav, lovreguleringer og retningslinjer direkte til seg og sin bedrift, og vi ønsker å være en sparringspartner for kundene innen bærekraftområdet. I tillegg har det blitt avholdt

flere kurs internt om ESG- og klimarisiko, spesifikt rundt klimarisiko, overgangsrisiko og fysisk risiko. Arbeidet med å heve bærekraftkompetansen i alle bankens avdelinger vil være et pågående arbeid. Les mer om kompetanse under *Ansvarlig rådgivning og kompetanseutvikling*.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftmål	Mål nr. 4 og 13
UN Global Compact	Prinsipp 7-9
GRI	Indikator 404
PCAF	Netto nullutslipp i porteføljen
TCFD	Ansattes kompetanse innen ESG- og klimarisiko

Lokal næringsutvikling og innovasjon

Sparebanken Øst er en regional sparebank med stor tilstedeværelse i lokalk markedet. Bankens lokalk marked defineres som Eiker og Drammen. I dette området er vi en stor arbeidsgiver som tilbyr arbeid innenfor mange ulike fagområder og stillingsnivåer. Det er viktig for Sparebanken Øst at vi gjennom vår rolle som tilbyder av kompetansearbeidsplasser også samarbeider med mange næringer og næringsaktører om utviklingsprosjekter i lokalsamfunnene. Banken har også et langt og

positivt forhold til offentlige aktører når nærings- og samfunnsutviklingsprosjekter skal diskuteres eller igangsettes. Bankens rolle som tilbyder av finansielle tjenester til næringslivet skaper økt konkurranse på produkter og service som på sikt kan bidra til økt næringsutvikling og innovasjon. Vi har fagkunnskap, lokalkunnskap og kjennskap som bidrar til at banken gjennom kunnskapsutveksling med næringslivet, også innen bærekraft, kan bidra til utvikling.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 8
GRI-indikator	413-1

Eget energibruk

Et av bankens prioriterte bærekraftsmål er å bidra til å stoppe klimaendringene. Banken forbruker energi til drift av teknisk utstyr og oppvarming av lokaler. Vi har ingen tilvirkningsprosesser som er svært energikrevende. For å

kompensere for våre utslipp har vi kjøpt opprinnelsesgaranti på all elektrisitet banken benytter på våre kontorer. På to av våre kontorer benytter vi i tillegg fjernvarme. Bankens energiforbruk oppfattes å være relativt beskjedent.

Scope 1

- **Transport:** Her er det inkludert bensin-, diesel- og elektrisitetsforbruk for firmabiler og vaktmesterbiler. For firmabiler har banken per i dag kun informasjon om beløpet brukt på drivstoff og strøm, derfor er det benyttet en snittpris på 20,7 kroner per liter bensin og 21,2 kroner per liter for diesel. For strøm er det benyttet en snittpris på 2 kr/kWh. Det er vanskelig å vite hvor mye bilene benyttes i arbeidssammenheng, men det er benyttet en forutsetning om at 15 prosent av bruken er tilknyttet arbeid. For karbonutslippet knyttet til elbiler er det benyttet en konservativ residual miks som tilsvarer 402 g CO₂/kWh.

Scope 2

- **Fjernvarme:** For to av bankens kontorer (Bragernes og Vestfossen) benyttes fjernvarme til oppvarming. For kontoret i Vestfossen er det benyttet en utslippsfaktor på 12,3 g CO₂/kWh som er oppgitt av leverandør. For kontoret på Bragernes har ikke leverandør oppgitt tall for 2022, derfor er faktoren for 2020 på 18 g CO₂/kWh benyttet i både 2021 og 2022.
- **Elektrisitet:** Sparebanken Øst har kjøpt opprinnelsesgaranti på all elektrisitet som benyttes på våre lokasjoner, og beregninger er derfor basert på en markedsbasert metode. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer våre leverandører at elektrisiteten kommer fra fornybare kilder og dermed at bankens strømforbruk ikke har noe utslipp.

Scope 3

- **Flyreiser:** Sparebanken Øst har kontornettet lokalisert i østlandsområdet, og dermed er det lite behov for flyreiser for intern møtevirksomhet. Bankens geografiske beliggenhet på det sentrale Østlandet nærhet til de fleste av bankens samarbeidspartnere og kontakter. Bankens forsøker dessuten å benytte digitale møteplattformer for å effektivisere møtejennomføring samt redusere utslipp ved flyreiser. For flyreiser er det lagt til grunn en utslippsfaktor på 0,24 kilo CO₂/km.
- **Transport ansatte:** Transport ansatte omfatter kilometergodtgjørelse til ansatte som har reist i arbeidet. For bensinbiler er det benyttet en faktor på 2,31 CO₂/km, mens for dieslbiler er det benyttet en faktor på 2,69 CO₂/km. For elbiler er det benyttet en faktor som tilsier 0,2 kWh/km. Da banken ikke har kontroll på opprinnelsesgarantier for denne strømmen, er det lagt til grunn en konservativ residual miks som tilsvarer 402 g CO₂/kWh. Residual miks er den strømmiksen som er igjen etter at all strøm med kjøpt opprinnelsesgaranti er «brukt opp».
- **Utlånsaktiviteten:** Se eget avsnitt «Klima- og miljørisiko i porteføljen»

		2021		2022	
Kategori	Enhet	Antall enheter	Utslipp	Antall enheter	Utslipp
Transport - firmabiler, vaktmesterbiler			(tCO2e)		(tCO2e)
Bensin	Liter	102	0,2	106	0,2
Diesel	Liter	3.475	9,3	3.502	9,4
Elbil	kWh	7.043	2,8	5.312	2,1
Scope 1 totalt			12,3		11,7
Fjernvarme Norge					
Fjernvarme Bragernes	kWh	336.080	6,0	259.700	4,7
Fjernvarme Vestfossen	kWh	51.128	0,7	49.561	0,6
Fjernvarme totalt	kWh	387.208	6,7	309.261	5,3
Elektrisitet Norge					
Elektrisitet totalt	kWh	1.270.519	0,0	1.134.450	0,0
Scope 2 totalt			6,7		5,3
Fly					
Fly Norge	Km	3.352	0,8	12.620	3,0
Fly Norden	Km	3.866	1,0	4.276	1,0
Fly Europa	Km	0		8.948	2,1
Km godtgjørelse ansatte					
Bensin	Liter	1.709	3,9	1.957	4,5
Diesel	Liter	1.009	2,7	986	2,6
Elbil	kWh	1.387	0,6	5.119	2,1
Scope 3 totalt			9,0		15,3
Utslipp totalt			28,0		32,3

I tabellen ser vi at våre utslipp har økt noe fra 2021 til 2022. Økningene har kommet i Scope 3 som handler om reising og drivstoff. Forklaring er at i 2021 var det mye hjemmekontor og lite reiseaktivitet blant bankens ansatte.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 13
UN Global Compact	Prinsipp 7-9
GRI-indikator	302-1, 305-1, 305-2, 305-3
PCAF	Måle klimagassutslipp, netto null utslipp innen 2050
TCFD	Mål og metoder

Ressurseffektivitet og avfall

Sparebanken Østs direkte klimapåvirkning gjennom egen drift, antas å være relativt beskjeden sett opp mot utslipp, ressursbruk og avfall som skapes indirekte gjennom vår kundeportefølje. Ved bankens selveide lokasjoner gjennomføres kildesortering. Avfallet som produseres på de

mindre kontorene der vi leier lokale, er hovedsakelig papir, våtorganisk og restavfall. Her er det også kildesortering på de aller fleste lokasjoner, men avvik kan forekomme. Banken vil fremover sette krav til nye utleiere om at kildesortering er på plass.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 13
UN Global Compact	Prinsipp 7-9
GRI-indikator	306-3
PCAF	Klimagassutslipp

Naturmangfold

Naturmangfold er alle de ulike variasjonene av liv som finnes i naturen, som planter, dyr og organismer. Menneskeskapt påvirkning handler i hovedsak om utnyttelse av naturressurser, areal og utslipp av klimagasser. Sparebanken

Øst ønsker å være en positiv bidragsyter til bevaring av det lokale artsmangfoldet rundt oss. Fremover vil vi identifisere våre egne målsettinger og tiltak, hvor banken kan utgjøre en forskjell, for å bevare naturmangfoldet.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 13
UN Global Compact	Prinsipp 7-9
PCAF	Måle utslipp
TCFD	Strategi, risiko, mål og metoder

Menneskerettigheter, mangfold og inkludering

Menneskerettigheter er de grunnleggende rettighetene og frihetene som alle individer har krav på, uavhengig av kjønn, alder, religion, legning, nasjonalitet eller hvor i verden de bor.

Eksempler på menneskerettigheter inkluderer retten til liv, frihet fra diskriminering, ytringsfrihet og retten til arbeid og utdanning. Mangfold refererer til variasjonen av egenskaper som gjør individer unike, for eksempel deres bakgrunn, perspektiver og erfaringer. Inkludering refererer til den aktive og forsettlige innsatsen for å skape et miljø der alle individer føler seg verdsatt, respektert og støttet.

Bedrifter har et ansvar for å respektere menneskerettighetene i sin virksomhet og i hele leverandørkjeden. De bør også strebe etter å skape mangfoldige og inkluderende arbeidsplasser,

der alle blir behandlet med rettferdighet og respekt, og alle stemmer blir hørt.

Sparebanken Øst arbeider innenfor følgende områder:

- Mangfold og inkludering
- Ansvarlig verdikjede
- Risiko for brudd på menneskerettigheter i porteføljen
- Gaver til allmennyttinge formål
- Ansvarlig rådgivning og kompetanseutvikling av ansatte
- Arbeidsmiljø og sikkerhet

Mangfold og inkludering

Sparebanken Øst mener at mangfold på arbeidsplassen kan bidra til å skape prestasjonsmiljøer som kan forbedre både drift og utvikling av banken. Sparebanken Øst har ambisjon

om å tiltrekke seg relevant kompetanse uavhengig av alder, kjønn, etnisitet eller funksjonsevne.

Tilstand for kjønnslikestilling

Banken har en egen strategi som omhandler mennesker og organisasjon. I denne er det nedfelt at banken skal arbeide for likestilling og mangfold på alle områder. Strategien besluttet årlig ved styrets strategisamling. Sparebanken Øst følger norsk lovgivning som blant annet forbyr diskriminering. Like muligheter er i tillegg beskyttet av sentrale og lokale avtaler med arbeidstakerorganisasjonene. Varsler om kritikkverdige forhold behandles av bankens etikkutvalg. Det har ikke vært noen rapporterte hendelser til etikkutvalget knyttet til diskriminering i 2022.

Banken har heller ikke mottatt klager på diskriminering i forbindelse med rekrutteringer i løpet av 2022. En kartlegging av situasjonen innen likestilling og diskriminering viste at likestillingen i banken på de fleste områder er god. Målt over alle lederstillinger er 41 prosent av lederne i banken kvinner. Ved behov for å erstatte personer i toppledelsen skal det søkes å finne minst en kvinnelig kvalifisert kandidat som kan være med i ansettelsesprosessen. Bakgrunnen er at banken i 2022 kun hadde én kvinne i toppledelsen.

LIKESTILLINGSRAPPORT

	2021	2022
Antall ansatte totalt (årsverk)	164	161
Kvinneandel	64 %	62 %
Mannsandel	36 %	38 %
Deltidsansatte kvinner	7 %	7 %
Deltidsansatte menn	1 %	1 %
Midlertidige stillinger kvinner (årsverk)	3	1
Midlertidige stillinger menn (årsverk)	1	1

ANDEL KVINNER FORDELT PÅ STILLINGSNIVÅ

	2021	2022
Antall kvinnelige ledere	40 %	41 %
Ledernivå 1 (CEO)	0 %	0
Toppledelsen	11 %	14 %
Mellomledere	52 %	48 %
Bedriftsrådgiver/Kunderådgivere	63 %	61 %
Andel kvinner i styret	50 %	50 %

Deltidsarbeid og midlertidig ansatte

I 2022 var det 16 medarbeidere (9,8 %) i Sparebanken Øst som arbeidet deltid. I 11 av disse tilfellene er bakgrunnen for deltidarbeid enten at arbeidstaker er delvis ufør, eller at arbeidstaker selv har søkt om redusert arbeidstid i henhold til Arbeidsmiljøloven § 10-2.

De resterende 5 ansatte som jobbet deltid hadde selv søkt og fått dette innvilget. Ansatte i deltid er kontaktet i løpet av året med forespørsel om de ønsket fulltidsjobb. Med bakgrunn i dette kan det konkluderes med at det ikke finnes ufrivillig

deltidsarbeid i Sparebanken Øst.

Banken ønsker som utgangspunkt heltidsstillinger, men legger til rette for deltid både der det følger av lov og for å inkludere arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne.

Sparebanken Øst benytter midlertidige ansettelser i svært liten utstrekning og i all vesentlighet kun ved vikariater. Vi har en god tradisjon for å tilby ungdom og studenter arbeidstrening som ferievikarer.

DELTIDSARBEID OG MIDLERTIDIG ANSATTE

	Per 31.12.21	Per 31.12.22
Menn	14 %	14 %
Kvinner	86 %	86 %

Likestilling mellom kjønn og lønn

En kartlegging av likestilling basert på kjønn, der ansatte ble delt opp i ulike stillingskategorier og stillingsnivåer, ga ingen indikasjoner på at det forekommer diskriminering basert på lønn i banken. Avvikene som ble avdekket kan forklares med objektive og gode grunner for forskjellene. For eksempel forklares avvik med ulik erfaringsbakgrunn og faktisk kompetanse.

Årsaken til nedgang i kvinnelige mellomlederes lønn mot menn fra 2021 – 2022 kan forklares med at vi har ansatt flere menn enn kvinner i leder- og fagstillinger siste år, og at nyansatte har kommet inn på høyere lønn.

STATUS LIKESTILLING LØNN, KVINNERS LØNN I % MÅLT MOT MENN

(Inkl. forsikring, firmabil, utbetalt bonus og pensjon)

KVINNERS LØNN I % MÅLT MOT MENN

	2021	2022
Alle ansatte	72 %	70 %
Alle ansatte uten toppledelsen	90 %	84 %

	2021	2022
Toppledelsen eks. CEO	89 %	69 %
Mellomledere	98 %	88 %
Kunderådgivere/bedriftsrådgivere	90 %	90 %

Likestilling foreldrepermisjon

Foreldrepermisjonen er tredelt der en del er forbeholdt far, en del er forbeholdt mor, og resten kan fordeles ut fra foreldrenes eget ønske. Vi ser at fedre i Sparebanken Øst, i tråd med tendensen i Norges befolkning, kun tar ut den lovbestemte fedrekvoten. Det er mødrene som tar ut den valgfrie kvoten. Det er også mødrene som tar ut ulønnet permisjon i forbindelse med fødsel. Menn i Sparebanken Øst skal oppleve

at de møtes med samme grad av forståelse og tilrettelegging dersom de velger å ta ut større del av permisjonen som kvinnelige ansatte gjør, og at det aksepteres at også fedre kan ta ut ulønnet permisjon. Holdningsskapende arbeid rundt dette skal ivaretas ved onboarding av nye ledere spesielt og i lederopplæring generelt.

UTTAK FORELDREPERMISJON

Uttak foreldrepermisjon	Totalt antall dagsverk		% av antall mulige dagsverk	
	2021	2022	2021	2022
Menn	344	304	7 %	7 %
Kvinner	569	821	10 %	14 %

PERMISJON UTEN LØNN I FORBINDELSE MED FORELDREPERMISJON

2021				2022		
	Uten lønn	Permisjon totalt	Andel permisjon uten lønn	Uten lønn	Permisjon totalt	Andel permisjon uten lønn
Menn	0	8	0 %	0	6	0 %
Kvinner	1	7	14 %	4	9	44 %

GRADERT FORELDREPERMISJON

2021				2022		
	Gradert	Permisjon totalt	Andel gradert permisjon	Gradert	Permisjon totalt	Andel gradert permisjon
Menn	2	8	25 %	2	6	33 %
Kvinner	0	7	0 %	0	9	0 %

REDUSERT STILLINGSPROSENT FOR Å TA SEG AV BARN

2021				2022		
	Ansatte med barn under 12 år	Antall med redusert stilling	% andel med redusert stilling	Ansatte med barn under 12 år	Antall med redusert stilling	% andel med redusert stilling
Menn	21	0	0 %	19	0	0 %
Kvinner	25	2	8 %	25	2	8 %

Sykefravær

Tabellen nedenfor viser sykefraværet i banken de siste to årene. Vi ser at sykefraværet har økt sammenliknet med tidligere år. Det har sammenheng med at det i 2022 var langt mindre hjemmekontor og generelt smittevern i samfunnet, enn i 2021, som medførte høyere grad av sykdom blant bankens ansatte.

Banken har god kontroll på sykefraværet og gode rutiner for oppfølging av sykemeldte. Det vurderes ikke å være behov for

å sette inn ytterligere tiltak for å redusere fraværet.

Som i samfunnet ellers, ser vi et generelt høyere sykefravær hos kvinner enn hos menn. En del av kvinners sykefravær er knyttet til svangerskap. Kvinner har flere sykedager enn menn for å være hjemme med sykt barn. Holdningsskapende arbeid rundt dette skal ivaretas ved onboarding av nye ledere spesielt og i lederopplæring generelt.

SYKEFRAVÆR

	2021			2022		
	Per 31.12.21	Mulige dagsverk	Antall dagsverk	Per 31.12.22	Mulige dagsverk	Antall dagsverk
Menn	0,73 %	13.560	99	2,14 %	14.600	313
Kvinner	5,43 %	23.707	1.278	8,19 %	22.377	1.832

FRAVÆR PGA. SYKE BARN

	2021			2022		
	Per 31.12.21	Mulige dagsverk	Antall dagsverk	Per 31.12.22	Mulige dagsverk	Antall dagsverk
Menn	0,89 %	4.830	43	1,21 %	4.370	53
Kvinner	1,77 %	5.750	102	3,81 %	5.750	219

Kombinering av arbeid og familieliv

Sparebanken Øst ønsker å legge til rette for at ansatte får en god balanse mellom arbeid og fritid. For å legge til rette for økt fleksibilitet, har banken fleksitidsordning med kjernetid mellom kl. 09:00 -15:00, og en ytre ramme for ordinær arbeidstid fra kl. 07:30 – 18:00. Innenfor disse rammene kan ansatte selv disponere sin arbeidstid. Sparebanken Øst er

en av få arbeidsgivere som har innført en ekstra ferieuke for ansatte med små barn. Ordningen gjelder for ansatte med barn fra 2 til 9 år. Banken har i tillegg opprettholdt ordningen med redusert arbeidstid i sommerhalvåret. Ordningen med redusert arbeidstid, til 6,5-timers arbeidsdag, gjelder fra midten av mai til og med august.

Arbeid for likestilling og mot diskriminering

En kartlegging av kjønnslikestilling, i samarbeid med tillitsvalgte, avdekket ingen store avvik. Denne vil likevel danne grunnlag for tilpasninger og justeringer. Ansettelse (både eksterne og interne), behandles i bankens ansettelsesutvalg. Utvalget består av tre representanter fra ledelsen, to tillitsvalgte i banken fra Finansforbundet og en representant fra de ansatte. Utvalget har søkelys på mangfold, likestilling

og lik lønn for likt arbeid ved ansettelser. Utvalget får foruten informasjon om innstilt kandidat også tilgang til søkerlister i sitt arbeid. Utvalget behandler og beslutter lønnsfastsettelse for stillinger som er omfattet av finansnæringens lønnsregulativ. De lokale lønnsforhandlingene blir også behandlet og besluttet i ansettelsesutvalget.

Mangfold

Sparebanken Øst har som ambisjon å være en attraktiv arbeidsplass for medarbeidere uavhengig av alder, kjønn, etnisitet eller funksjonsevne. Banken har utarbeidet retningslinjer for mangfold og likestilling. Vi har foretatt justeringer i våre stillingsannonser i den hensikt at annonsen skal treffe alle kvalifiserte søkere.

En stor gruppe ansatte i banken er organisert i Finansforbundet. Banken er medlem av Finans Norge og følger norske lover. Arbeid av barn og ungdom er regulert i

arbeidsmiljølovens kapittel 11 og i forskrift om organisering, ledelse og medvirkning. Vi har nedfelt i våre interne retningslinjer hvordan vi skal ta vare på ansatte, både i ansettelsesprosessen og mens de jobber hos oss. Banken har publisert Regler for god opptreden som også omtaler diskriminering; Sparebanken Øst skal fremme respekt for menneskeverdet ved å oppfordre til mangfold i arbeidslivet. Vi skal erkjenne likheter, men også verdsette ulikheter for å få frem det beste for både kundene og Sparebanken Øst.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 8
UN Global Compact	Prinsipp 1-6
Åpenhetsloven	Arbeidstakerrettigheter
GRI- indikator	401-3, 405-1, 405-2, 406-1
FNs menneskerettigheter	Artikkel nr. 23

Ansvarlig verdikjede

Ny *Leverandør- og partnerstrategi* ble vedtatt i 2022. Strategien sier at Sparebanken Øst for neste strategiperiode har som mål å kartlegge status for bærekraftnivå hos bankens største og viktigste leverandører og partnere. Resultatet av kartlegging skal gjennomgås og behandles internt i banken. Resultatet av dette arbeidet forventes å gi tydelig innspill og retning til hvilke krav banken kan og bør stille til sine samarbeidspartnere i tiden fremover. Vår ambisjon er å handle med leverandører som respekterer mennesker, samfunn og miljø. Leverandører av varer og tjenester til Sparebanken Øst må tilfredsstillende bankens verdier og krav til bærekraft og ansvarlighet gjennom hele verdikjeden. Leverandører som opererer innenfor sektorer hvor banken anser at det er risiko for brudd på disse verdiene og kravene, avkreves en egenerklæring hvor det bekreftes og avkreftes ulike forhold. Tiltaket skal bidra til at leverandøren gjøres oppmerksom på bankens krav og videre bidra til å sikre at leverandøren har oppmerksomhet på og forståelse for at brudd på menneske-

eller arbeidsrettigheter, negativ miljøpåvirkning eller korrupsjon vil få konsekvenser for samarbeidet med banken.

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmennheten tilgang til informasjon. Sparebanken Øst har foretatt aktsomhetsvurderinger av leverandørene i henhold til rapportering på Åpenhetsloven, og også for å etterleve vår egen Leverandør- og partnerstrategi. Vi har gått gjennom alle bankens avtaler, og sett på bankens evne til å påvirke, og leverandørenes påvirkning på bankens drift. Leverandørene er vurdert for risiko for brudd på menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og korrupsjon. Leverandørene har enten tilgjengeliggjort informasjon på sine nettsider, eller besvart spørsmål direkte fra banken. Redegjørelse for aktsomhetsvurderingene vil være på plass innen juni 2023. Vi vil jobbe med bevisstgjøring hos våre eksisterende leverandører, og sette krav til nye leverandører.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftmål	Mål nr. 8
UN Global Compact	Prinsipp 1-6
Åpenhetsloven	Menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden
GRI-indikator	308-2
TCFD	Bærekraft i leverandørkjeden

Risiko for brudd på menneskerettigheter i porteføljen

Sparebanken Øst har en næringsportefølje bestående av norske selskaper som driver sin virksomhet i Norge. Kundenes virksomhet er dermed regulert av norsk lov. Vi anser, på bakgrunn av dette, at risikoen for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter hos våre kunder er lav. For å avdekke eventuelle brudd, gjør banken en kartlegging sammen med kundene om forholdet til menneske- og arbeidstakerrettigheter

i forbindelse med kredittprosessen. Analysene er innlemmet i kredittsystemene. Vår ambisjon er å rapportere på funnene i kartleggingen og eventuelle oppfølgende tiltak som er iverksatt på bakgrunn av dette. Gjennom vårt medlemskap i UN Global Compact tar banken et tydelig standpunkt i forhold til menneskerettigheter. Hele 6 av de 10 prinsippene vi forplikter oss til å støtte omhandler menneske- og arbeidstakerrettigheter.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 8 og 18
UN Global Compact	Prinsipp 1-2
Åpenhetsloven	Menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter

Gaver til allmennyttige formål

En del av bankens avkastning avsettes hvert år til allmennyttige gaver. Over tid vil disse midlene bli tilført organisasjoner og prosjekter med formål om å støtte dugnadsånd, idealister og andre samfunnsnyttige formål.

Tiltak som er rettet spesielt mot barn, ungdom og svake grupper prioriteres.

Det vises til eget kapittel «Allmennyttige gaver».

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 16
UN Global Compact	Prinsipp 1-6
GRI-indikator	413-1

Ansvarlig rådgivning og kompetanseutvikling

Den teknologiske utviklingen, konkurransesituasjonen, regulatoriske forhold og kundenes forventninger øker virksomhetens kompleksitet. Dette medfører endrede krav til kompetanse i alle bankens avdelinger og fagområder. Kontinuerlig utvikling av ansattes kompetanse er et satsningsområde for å nå våre strategiske mål og for å kunne betjene kundene våre på en best mulig måte. Vi må også knytte til oss kompetanse gjennom rekruttering og samarbeid. Bankens tilslutning til Finansnæringens autorisasjonsordninger (FinAut) er et viktig ledd i å sikre at våre medarbeidere har den nødvendige kompetanse og etikk i kundebehandlingen. Andelen medarbeidere som var autorisert innenfor de ulike autorisasjonsordningene kommer frem av tabellen nedenfor.

Ansatte i Bedriftsmarkedet skal være autorisert i kreditt. Ansatte i Privatmarkedet skal være autorisert i kreditt, skadeforsikring og personforsikring. Utvalgte ansatte i privatmarkedet skal fra 2022 være autoriserte i skadeforsikring næring og personforsikring næring. Mange er autorisert i sparing og investering, men dette er ikke lenger et generelt krav da banken ikke yter individuell investeringsrådgivning.

Nedgangen i andel autoriserte forklares med at banken i 2022 har ansatt mange nye rådgivere som ikke er rekruttert fra bank og som dermed ikke var autorisert ved ansettelse. Disse vil få opplæring og bli autorisert i løpet av første arbeidsår i banken.

Gjennom året er det gjennomført en rekke kompetansehevende tiltak. Alle ansatte har gjennomgått opplæring innen bærekraft, innen forebygging av økonomisk kriminalitet, antihvitvask og antikorrupsjon

samt ny finansavtalelov. Det gjennomføres løpende intern lederopplæring i ulike aktuelle tema. I 2022 har det vært fokus på oppfølging av sykefravær, medarbeidersamtalen og leders rolle ved oppfølging av nyansatte. I kunderettet virksomhet er det gjennomført kurs i salgsledelse for ledere og salgstrening for rådgivere. De ulike fagområdene og fagpersonene i banken deltar jevnlig på kurs og webinarer for å sikre kompetanseutvikling i tråd med bankens behov og markeds- og samfunnsutviklingen.

I 2022 har vi jobbet med å utvikle og forbedre vårt onboardingprogram for nyansatte, slik at alle nyansatte får nødvendig kunnskap og innsikt i bankens historie, strategi og verdier samt våre rammebetingelser. I tillegg må alle nyansatte gjennomføre tilpasset fag- og systemopplæring, opplæring innen antihvitvask og terrorfinansiering, samt opplæring innenfor IT-sikkerhet.

Banken har en rekke håndbøker og et omfattende instruksverk. Gjennom året er det jobbet med kvalitetssikring av disse verktøyene slik at kompetanse sikres i organisasjonen. Strukturering og kvalitetssikring av nødvendig læring og utvikling er et viktig område for Sparebanken Øst.

Antall klager i Finansklagenemnda kan være en indikator på kvaliteten i vår rådgivning til privatkunder, som utgjør hoveddelen av bankens kundemasse. Bankens mottok tre klager i 2022, noe vi vurderer som svært lavt sett i forhold til antall kunder med kundeforhold til Sparebanken Øst.

Banken bidrar med finansiell kompetanse til lokalmiljøet gjennom skoleprosjekt. Les mer om skoleprosjektet under kapitlet *Allmennyttige formål*.

ANDEL AUTORISERTE ANSATTE (FINAUT)

	Bedriftsmarked		Privatmarked	
	2021	2022	2021	2022
Kreditt	44 %	60 %	53 %	48 %
Sparing og investering	56 %	67 %	55 %	44 %
Skadeforsikring			55 %	57 %
Personforsikring			45 %	47 %
Skadeforsikring næring				67 %
Personforsikring næring				67 %

ANTALL KLAGER I FINANSKLAGENEMNDA

	2020	2021	2022
Antall	8	8	3

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftmål	Mål nr. 8 og 16
UN Global Compact	Prinsipp 1-6
GRI-indikator	417-2, 404-2
Åpenhetsloven	Arbeidstakerrettigheter
FNs menneskerettigheter	Artikkel nr. 26

Arbeidsmiljø og sikkerhet

Det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet i banken skal være slik at alle arbeidstakere får en positiv opplevelse av arbeidssituasjonen. Sparebanken Øst gjennomfører årlige medarbeiderundersøkelser for å kartlegge arbeidsmiljøet i banken, og har over flere år benyttet Humetrica Organisasjonsanalyse (HOA). Organisasjonsanalysen er godt dokumentert, basert på 30 års erfaring og benyttes av en rekke norske organisasjoner. Tilbakemeldingene gir banken god innsikt i små og store forbedringsområder der banken kan sette inn målrettede tiltak for å skape forbedring. Samtidig gir det banken mulighet til å bevare og videreutvikle de positive faktorene i arbeidsmiljøet.

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen i 2022 var svært god og vi ser en positiv utvikling på flere områder. Dette viser at målrettede tiltak har påvirket arbeidsmiljøet positivt og har medført økt stolthet blant ansatte i banken.

God oppfølging og utvikling av ansatte er viktig for banken. Gjennom året er det jobbet strukturert med medarbeideroppfølging. Strategier og resultatpresentasjoner tilgjengeliggjøres i digitale presentasjoner for å sikre god og ensartet informasjon om mål, forventninger og resultater.

Banken ivaretar pålagte helse-, miljø- og sikkerhetskrav på

en systematisk måte gjennom blant annet vedtatt instruksverk og i nært samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Ettervern i forbindelse med ran inngår som en del av bankens totale HMS arbeid og ivaretas av en særskilt etterverngruppe. Det har ikke vært ran i banken i 2022. Det er gjennomført brannvernopplæring ved bankens hovedkontor på Bragernes og i Hokksund. Bankens vaktmestere har deltatt på brannvernlederkurs og har gjennomført internkontroll ved alle våre lokasjoner. Kurs i konflikts- og situasjonsmestring for ansatte i kundeposisjon blir gjennomført vinteren 2023. Banken har ikke gjennomført oppsigelsesprosesser.

Hendelsene i 2022 knyttes til enkeltsituasjoner hvor kunder har oppført seg truende eller aggressivt mot våre ansatte. Hendelsen er blitt håndtert av bankens HR-avdeling hvor det er blitt identifisert tiltak for å ivareta de involverte. Det blir også gitt tilbud om bistand fra bedriftshelsetjenesten. Ingen av hendelsene i 2022 har medført at ansatte har redusert sin arbeidsdeltakelse eller hatt behov for ytterligere oppfølging.

Alle personskader meldes inn til NAV. Med personskader menes ulykker eller fysiske skader på de ansatte, som har inntruffet på arbeidsplassen og som har blitt håndtert av bankens HR-avdeling.

MEDARBEIDERUNDERSØKELSE

	2020	2021	2022
Snittscore	76,2	75,5	82,0
Er stolt over å jobbe i Sparebanken Øst	66,0	64,5	80,1
Anbefaler Sparebanken Øst som arbeidsgiver	60,7	63,1	80,0

RAPPORTERTE HENDELSER INNENFOR ANSATTE OG ARBEIDSMILJØ

	2020	2021	2022
Hendelser	4	5	3

INNRAPPORTERTE PERSONSKADER

	2020	2021	2022
Personskader	3	1	0

Bankens turn-over varierer over tid. Balansen mellom fornyelse av organisasjonen, opprettholdelse av relevant erfaring og viktig kompetanse samt å være en attraktiv arbeidsgiver i markedet også for nye generasjoner, er viktig. I perioder vil bankens alderssammensetning medføre økt andel medarbeidere som avslutter sitt arbeidsforhold for å gå over til pensjonstilværelsen. Arbeidsledigheten i Norge har vært lav de siste årene, med et betydelig antall ledige stillinger.

Knapphet på arbeidskraft, kombinert med at bankens ansatte er attraktive for andre bedrifter, har ført til stigende turnover.

Oversikten under viser avgang og tilgang fordelt på alder og kjønn. Det er ikke hensiktsmessig å rapportere på geografisk tilhørighet, da banken kun har medarbeidere på østlandsområdet. For å få mer kunnskap om hvorfor medarbeidere velger å slutte hos oss, gjennomføres sluttsamtaler.

NYANSATTE OG TURNOVER

	2020				2021				2022			
	Totalt		Eks. pensjonister		Totalt		Eks. pensjonister		Totalt		Eks. pensjonister	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Nyansatte	21	12			29	17			37	22		
Kvinner	11	6			14	8			16	10		
Menn	10	6			15	9			21	13		
Nyansatte under 30 år	3				13				11			
Kvinner	2				6				5			
Menn	1				7				6			
Nyansatte mellom 30-50 år	16				16				21			
Kvinner	8				8				10			
Menn	8				8				11			
Nyansatte over 50 år	2								5			
Kvinner	1								1			
Menn	1								4			
Turnover	21	12	13	8	31	19	22	13	38	23	33	20
Kvinner	13	8	8	5	14	8	10	6	18	11	15	9
Menn	8	5	5	3	17	10	12	7	20	12	18	11
Turnover under 30 år	1		1		8		8		6		6	
Kvinner					3		3		3		3	
Menn	1		1		5		5		3		3	
Turnover mellom 30 og 50 år	10		10		11		11		24		24	
Kvinner	7		7		6		6		10		10	
Menn	3		3		5		5		14		14	
Turnover over 50 år	10		2		12		3		8		3	
Kvinner	6		1		5		1		5		2	
Menn	4		1		7		2		3		1	

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 8 og 16
UN Global Compact	Prinsipp 1-6
GRI-indikator	401-1
Åpenhetsloven	Arbeidstakerrettigheter

Arbeid mot økonomisk kriminalitet og beskyttelse av personvern

Økonomisk kriminalitet refererer til ulovlige aktiviteter som involverer bruk av det finansielle systemet for kriminell vinning, hvitvasking av penger, bedrageri og finansiering av terrorisme.

Sparebanken Øst har et ansvar for å forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet for å beskytte sine kunder og opprettholde integriteten til det finansielle systemet.

Sparebanken Øst arbeider innenfor følgende områder:

- Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon
- Informasjonssikkerhet og personvern

Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon

Som finansinstitusjon har Sparebanken Øst et stort ansvar for å avdekke og forhindre økonomisk kriminalitet. Økonomisk kriminalitet, som for eksempel hvitvasking, korrupsjon, terrorfinansiering og bedrageri, har negative konsekvenser for kunder, samfunnet og banken selv. Sparebanken Øst arbeider systematisk for å forhindre at våre tjenester blir benyttet til slik ulovlig aktivitet.

I dette arbeidet inngår blant annet ansvaret for å kjenne identiteten til våre kunder, kartlegge eierstrukturer, innhente informasjon om hvordan kundens midler er ervervet samt kartlegge hvordan kundene tenker å benytte bankens tjenester. Det gjennomføres regelmessig opplæring av alle ansatte og bankens styremedlemmer. Vi innfører nye arbeidsformer og tekniske løsninger som, i tillegg til økt kompetanse, er nødvendig for å nå våre målsettinger.

Sparebanken Øst har interne etiske retningslinjer, samt «Regler for god opptreden». Disse omfatter alle i organisasjonen, inkludert styret. I bankens etikkutvalg, som består av hovedtillitsvalgt, advokat, HR-sjef, viseadministrerende direktør og administrerende direktør, behandles etiske retningslinjer, varsler og kritikkverdige forhold. I 2022 ble det ikke mottatt varsler eller meldt om saker som kan defineres som korrupsjon. Banken har dessuten et rapporteringsansvar om mistenkelige transaksjoner eller hendelser til Økokrim, der det i 2022 ble rapportert 87 saker.

ANTALL TRANSAKSJONER MELDT TIL ØKOKRIM

	2020	2021	2022
Antall transaksjoner	69	61	87

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 16
UN Global Compact	Prinsipp 10
GRI-indikator	205-1, 205-2, 205-3
Åpenhetsloven	Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon

Informasjonssikkerhet og personvern

Sparebanken Øst tar informasjons- og IT-sikkerhet på største alvor. Ansvar for informasjons- og IT-sikkerhet er forankret i bankens toppledergruppe og det er etablert IT-sikkerhetsstrategi samt styringssystem for informasjonssikkerhet.

Banken har et godt samarbeid med Nordic Financial Cert (NFCert) og god dialog med bankens leverandører av tekniske tjenester i dette arbeidet. Banken har personvernombud og det er etablert rutiner og instruks for hvordan kunder kan klage, rapportere om hendelser, be om innsyn i registrerte personopplysninger og be om å få overført registrerte personopplysninger til en annen behandlingsansvarlig. Rettighetene er beskrevet i bankens personvernerklæring som ligger på oest.no/personvern. Banken registrerer og vurderer avvik relatert til behandling av personopplysninger med

rapportering til Datatilsynet etter vurdering. I løpet av 2022 ble det ikke fattet vedtak om eller gitt bøter til banken for brudd på informasjonssikkerheten eller personvernet. Sparebanken Øst er heller ikke kjent med at det er rapportert noen formelle klager på banken til Datatilsynet for brudd på personvern de siste fem årene.

Personopplysningsloven gir generelle bestemmelser om behandling av personopplysninger, det vil si opplysninger som direkte eller indirekte kan knyttes til en fysisk person. Sparebanken Øst benytter personvernerklæringer, for både kunder og ansatte. Vi har også eget personvernombud. Alle ansatte har lovpålagt taushetsplikt, i henhold til finansforetaksloven § 9-6 og § 9-7, og signerer erklæring om taushet ved ansettelse.

REGLER OG RETNINGSLINJER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 16
UN Global Compact	Prinsipp 10
GRI-indikator	418-1
Åpenhetsloven	Informasjonssikkerhet
FNs Menneskerettigheter	Artikkel nr. 12

GRI-indikatorer

BÆREKRAFTOMRÅDER SPAREBANKEN ØST – GRI-INDIKATORER

FNs bærekraftsmål	Mål nr. 16	Sidehenvisning
102-18	Selskapsstyring	side 53
205-1, 205-2, 205-3	Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon	side 46
201-2, 303-5	Klima og miljørisiko i porteføljen	side 30
201-3	Pensjon	side 147
302-1, 305-1, 305-2, 305-3	Energibruk	side 32
306-3	Ressurseffektivitet og avfall	side 34
308-2	Ansvarlig verdikjede	side 40
401-1	Arbeidsmiljø og sikkerhet	side 43
404-2, 417-2	Ansvarlig rådgivning og kompetanseutvikling	side 42
405-1	Kjønnsfordeling av ulike nivåer	side 36
405-2	Likestilling mellom kjønn og lønn	side 37
405-1, 405-2, 406-1	Mangfold og inkludering	side 36
417-2	Økonomisk og bærekraftig kompetanse	side 31
413-1	Lokal næringsutvikling og innovasjon	side 32
413-1	Gaver til allmennnyttige formål	side 20
418-1	Informasjonssikkerhet og personvern	side 47

Styret, ledelse og organisasjon

Styret i Sparebanken Øst består av åtte medlemmer, fire kvinner og fire menn. Styret har to underutvalg: Revisjons- og risikoutvalget og godtgjørelsesutvalget.

Presentasjon av styret

**Øivind
Andersson**

Født 1956

Rolle i styret:
Styreleder siden 2017 og styremedlem siden 2015. Medlem i godtgjørelsesutvalget og revisjons- og risikoutvalget.

Bakgrunn:
Statsautorisert revisor fra Norges Handelshøyskole. Daglig leder og eier av konsulent- og forvaltningsselskapet Vin AS.

Antall styremøter:
21 av 21

Antall egenkapitalbevis*:
55.000

**Cecilie
Hagby**

Født 1966

Rolle i styret:
Nestleder siden 2020. Styremedlem siden 2018. Leder av godtgjørelsesutvalget og leder av revisjons- og risikoutvalget.

Bakgrunn:
Sivilingeniør fra NTNU. Daglig leder i Norsk Betongforening (ansatt i Tekna).

Antall styremøter:
20 av 21

Antall egenkapitalbevis*:
0

**Lina Anddal
Sørby**

Født 1986

Rolle i styret:
Styremedlem siden 2022, medlem av revisjons- og risikoutvalg.

Bakgrunn:
Sivilingeniør i Industriell Økonomi fra Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet. Driver gård med melk-, storfekjøtt- og kornproduksjon.

Antall styremøter:
15 av 15

Antall egenkapitalbevis*:
3.543

**Jorund Rønning
Indrelid**

Født 1959

Rolle i styret:
Styremedlem siden 2019. Medlem i godtgjørelsesutvalget.

Bakgrunn:
Økonomi- og ingeniørutdanning. Eier og daglig leder siden 1987 i entreprenør- og eiendomsselskapet Hobbestad og Rønning AS.

Antall styremøter:
20 av 21

Antall egenkapitalbevis*:
34.485

Arne K. Stokke

Født 1946

Rolle i styret:
Styremedlem siden 2019. Medlem i revisjons- og risikoutvalget.

Bakgrunn:
Juristutdannet med advokatbevilling. Erfaring som dommerfullmektig og advokat. Ansatt som advokat i Sparebanken Øst fra 1996-2013.

Antall styremøter:
21 av 21

Antall egenkapitalbevis*:
6.012

Ole B. Hoen

Født 1976

Rolle i styret:
Styremedlem siden 2021. Medlem i revisjons- og risikoutvalget.

Bakgrunn:
Sivilingeniør fra Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet. Head of Industrial Innovation Center i Kongsberg Innovation AS.

Antall styremøter:
20 av 21

Antall egenkapitalbevis*:
32.584

Håvard Saastad

Født 1983

Rolle i styret:
Ansattvalgt styremedlem siden 2022.

Bakgrunn:
Handel, service og logistikk ved Høyskolen i Harstad. Tillitsvalgt og autorisert finansiell rådgiver i Sparebanken Øst. Arbeidserfaring fra bank og forsikring.

Antall styremøter:
14 av 15

Antall egenkapitalbevis*:
0

Sissel Album Fjeld

Født 1959

Rolle i styret:
Ansattvalgt styremedlem siden 2019. Medlem i godtgjørelsesutvalget.

Bakgrunn:
Sekretærlinje Drammens Handelsgymnasium. Hovedtillitsvalgt og markeds konsulent i Sparebanken Øst.

Antall styremøter:
20 av 21

Antall egenkapitalbevis*:
175

*Antall egenkapitalbevis i Sparebanken Øst per 31. desember 2022 inkludert egenkapitalbevis tilhørende nærstående.

Presentasjon av ledelsen

Pål Strand

Født 1965

Administrerende direktør
siden 2011

Annen erfaring fra Sparebanken Øst:
Ulike funksjoner og roller i banken siden 1984, bl.a. som direktør for person- og bedriftsmarked og viseadministrerende direktør. Erfaring som administrerende direktør i Dialog Eiendomsmegling AS.

Utdanning:
Bedriftsøkonom og Bachelor of Management fra Handelshøyskolen BI.

Antall egenkapitalbevis*:
40.000

Kjell Engen

Født 1969

Viseadministrerende direktør
siden 2009

Annen erfaring fra Sparebanken Øst:
Ulike funksjoner og roller i banken siden 2003, bl.a. som finansdirektør i perioden 2008 til 2017.

Annen erfaring:
Erfaring fra Finanstilsynet og DNB.

Utdanning:
Siviløkonom fra Handelshøyskolen BI.

Antall egenkapitalbevis*:
0

Arnljot Lien

Født 1965

Direktør teknologi og automasjon
siden 2020

Annen erfaring fra Sparebanken Øst:
Erfaring fra ulike funksjoner og roller i banken siden 2001, og som direktør fra 2019.

Annen erfaring:
Lederstillinger innenfor teknologiområdet fra næringsmiddelindustri. Jobbet som konsulent innenfor teknologi hos Antares Gruppen.

Utdanning:
Bedriftsøkonom og diverse ledelsesfag fra BI og Folkeuniversitetet (HiB).

Antall egenkapitalbevis*:
0

Thor-Henning Bråthen

Født 1981

Direktør økonomi og finans
siden 2017

Annen erfaring:
Senior manager og statsautorisert revisor i Ernst & Young AS.

Utdanning:
Siviløkonom og Master i revisjon og regnskap fra Handelshøyskolen BI.

Antall egenkapitalbevis*:
2.000

Ole Sivertsen

Født 1979

Direktør marked, kommunikasjon og samfunnsansvar
siden 2021

Annen erfaring:
Journalist i Mediehuset Drammens Tidende. Kommersiell leder i Mjøndalen IF Fotball og rådgiver og prosjektleder i reklame- og kommunikasjonsbyrået NYG.

Utdanning:
Medievitenskap NTNU.

Antall egenkapitalbevis*:
0

Anne-Siri Rhoden Jensen

Født 1961

Direktør stab
siden 2011

Annen erfaring fra Sparebanken Øst:
Ulike funksjoner og roller i banken siden 1985, blant annet som en del av ledelsen i to tidligere perioder. Erfaring fra både bedriftsmarked og privatmarked og senest leder for kredittområdet i privatmarkedet.

Utdanning:
Diplomøkonom BI

Antall egenkapitalbevis*:
416

Espen Sollien

Født 1969

Direktør kunde
siden 1. januar 2023

Annen erfaring fra Sparebanken Øst:
Banksjef forsikring og mersalg i perioden 2007-2012. Administrerende direktør i AS Finansiering i fra 2012 til 2022.

Annen erfaring:
Ulike roller i Ford Credit Europe Bank. Client Relationship Manager i Genworth Financial (nå AXA).

Utdanning: Siviløkonom (Master of Science) fra Handelshøyskolen BI.

Antall egenkapitalbevis*:
0

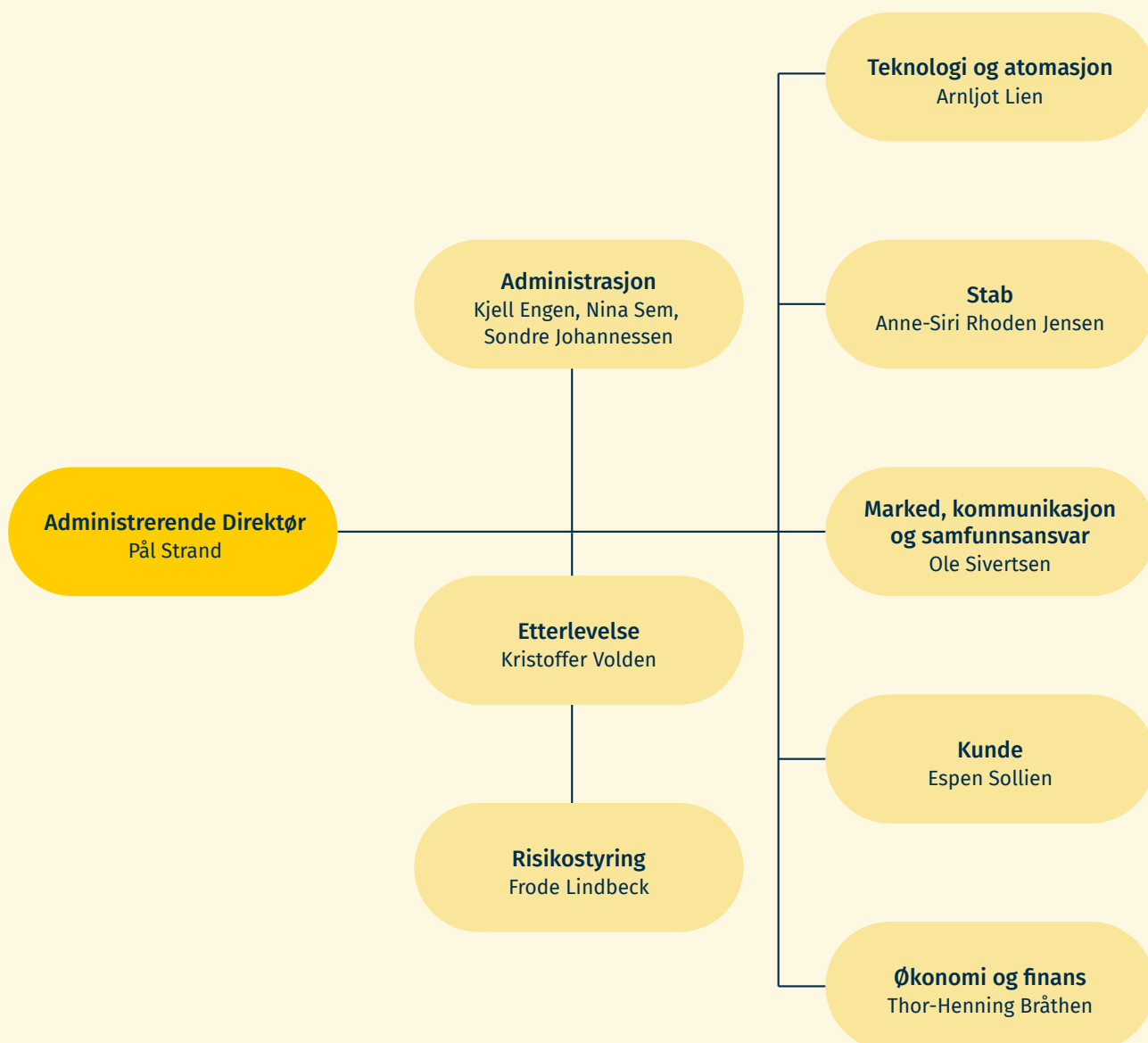
*Antall egenkapitalbevis i Sparebanken Øst per 31. desember 2022 inkludert egenkapitalbevis tilhørende nærstående.

Organisasjon

Ved utgangen av 2022 hadde konsernet 186 ansatte fordelt på 168 ansatte i morbank, 17 ansatte i AS Financiering og 1 ansatt i Sparebanken Øst Eiendom. Noen få ansatte har en deltidsstilling slik at antall årsverk i konsernet utgjør 181. Dette er en liten nedgang fra 2021 da konsernet hadde 191 ansatte og 187 årsverk. Gjennomsnittsalderen i morbank er 45,8 år og har gått noe ned de siste årene.

Morbank består av fem virksomhetsområder der direktørene for områdene rapporterer til administrerende direktør. I tillegg rapporterer viseadministrerende direktør, advokat, leder

av Risikostyring og leder av Etterlevelse til administrerende direktør. De to sistnevnte har også rapportering direkte til styret og har møterett i ledermøtene. Virksomhetsområdet Kunde betjener alle bankens kunder i bedriftsmarkedet og privatmarkedet, inkludert alle kunder i bankens digitale konsepter. Øvrige virksomhetsområder består dels av stabs- og støtteområder og avdelinger som utfører operasjonelle oppgaver og tjenester og yter fagstøtte til banken og bankens datterselskaper innenfor sine områder.

Eierstyring og selskapsledelse

Sparebanker er selveiende stiftelser. Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, utarbeidet av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), er utarbeidet for aksjeselskaper eid av aksjonærer med aksjer notert på regulert marked i Norge. For sparebanker gjelder standarden så langt den passer. Forstanderskapet er det øverste styringsorganet i Sparebanken Øst. Forstanderskapet tilsvarende generalforsamlingen i aksjeselskaper. Forstanderskapet er valgt blant egenkapitalbevisiere, ansatte, innskytere og kommuneoppnevnte i Drammen og Øvre Eiker. Hvert medlem av forstanderskapet har en stemme. Formålet med NUES-anbefalingen er at selskaper som er notert på regulerte markeder i Norge skal ha eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledeling mellom aksjeeiere,

styret og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen. I en sparebank er det videre behov for å klargjøre rollene også i forhold til ansatte, kunder og kommuneoppnevnte forstandere. Dette ivaretas gjennom Sparebanken Østs vedtekter.

Ledelsen og styret i Sparebanken Øst vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse og hvordan de praktiseres og etterleves i organisasjonen. Sparebanken Øst gir innledningsvis en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-3b. Deretter følger en redegjørelse som kommenterer hvert enkelt punkt i den norske anbefalingen. Gjennomgangen tar utgangspunkt i den siste reviderte versjonen av anbefalingen av 14. oktober 2021.

Redegjørelse om foretaksstyring

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan regnskapslovens paragraf 3-3b, 2. ledd er dekket i Sparebanken Øst. Inndelingen refererer til nummerering i paragrafen.

1-3. Angivelse av anbefalinger og regelverk om foretaksstyring som Sparebanken Øst er omfattet av eller følger

Sparebankvirksomhet er konsesjonspliktig og underlagt et omfattende regelverk som regulerer sparebankens virksomhet. Finanstilsynsloven og finansforetaksloven med tilhørende forskrifter står helt sentralt i denne sammenhengen. Dette regelverket definerer i meget stor grad hva som anses som god eierstyring og selskapsledelse i finansforetak. Sparebanker er underlagt tilsyn av Finanstilsynet. Sparebanken Øst følger videre den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse så langt den passer. Avvik kan være nødvendig for å ivareta alle interessegruppene i sparebanken. Anbefalingen er tilgjengelig på nues.no. Eventuelle avvik fra anbefalingen blir kommentert.

4. Beskrivelse av hovedelementene i sparebankens systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen

Se avsnittet «Risikostyring og internkontroll» nedenfor.

5. Vedtektsbestemmelse som helt eller delvis utvider eller fraviker bestemmelser i allmennaksjelovens kapittel 5

Sparebanken Øst er regulert av finansforetaksloven og har vedtekter i samsvar med denne.

6. Sammensetningen til ledende organer samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruks og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid

Se avsnittene «Forstanderskapet», «Valgkomiteer», «Styret, sammensetning og uavhengighet» og «Styrets arbeid» nedenfor

7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskiftning av styremedlemmer

Se avsnittet «Styret, sammensetning og uavhengighet» nedenfor.

8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte og kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis

Se avsnittet «Selskapskapital og utbytte» etterfølgende.

Eierstyring og selskapsledelse

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Øst bidrar til å sikre ansattes, innskytternes, egenkapitalbeveiseiernes og andre eksterne parter interesser i Sparebanken Øst. Eierstyring og selskapsledelse er styrets overordnede ansvar og skal sikre at organer og funksjoner fungerer i henhold til regelverket og at virksomheten styres på en effektiv og målrettet måte over tid.

Styringen av Sparebanken Øst er fundamentert på vedtatt visjon, idegrunnlag, mål, strategier og kjerneverdier, se avsnitt «Bankens strategi» i årsberetning for 2022, herunder sparebankens etiske regelverk som er vedtatt av styret. Reglene innledes med følgende:

«Sparebanken Øst og sparebankene ellers spiller en sentral rolle i det moderne samfunn. Vi er mer enn andre virksomheter avhengige av tillit fra alle grupper. Tillit har selvfølgelig ikke bare med soliditet og lønnsomhet å gjøre, men også holdninger og den atferd vi som bank viser. Vi kan ikke fungere uavhengig av våre omgivelser. Vi må ha aksept i markedet. For å oppnå dette må ikke vårt etiske nivå kunne trekkes i tvil. Det etiske nivået i Sparebanken Øst er ditt ansvar. Det er selvfølgelig også ledelsens og tillitsvalgte ansvar. Ledere bestemmer gjennom sin atferd hvor høyt listen skal legges, men ledere alene kan ikke sørge for høy etisk standard. Alle er med på å påvirke det etiske nivået i banken. Det er vår felles utfordring. Vi i Sparebanken Øst stiller krav om lojalitet, redelighet og åpenhet hos ledere og medarbeidere. Det er rom for uenighet i interne diskusjoner og forberedelser, men etter

at vedtak er fattet, forventes det at samtlige ansatte holder seg lojalt til dette».

Styringen ivaretas av sparebankens valgte organer og funksjoner tillagt styringsansvar. Grunnlaget for effektiv og målrettet drift av Sparebanken Øst er solid kompetanse innen sparebankens kjernevirksomhet med en hensiktsmessig organisering basert på henholdsvis person- og bedriftsmarkedsaktiviteter, finans, IT og innføring. Sparebanken har videre juridisk kompetanse internt. Rammeverket for styring av sparebanker er lagt i et omfattende lov- og forskriftsverk. Regelverket består av spesialregler for finansforetak som på en rekke områder er vesentlig mer omfattende enn generelle selskapsrettslige regler og anbefalinger rettet mot aksjeselskaper generelt. Spesialreglene omfatter blant annet krav til tilsyn, konsesjon, virksomhetens art, egenkapital og utbytte, styrende organers sammensetning og ansvar, risikostyring og kontroll og forhold knyttet til oppkjøp, sammenslåinger med videre.

Sparebanken Øst praktiserer et «følg eller forklar»-prinsipp i forhold til anbefalingen (NUES), så der det foreligger avvik fra NUES vil dette bli kommentert. Vi tar i denne sammenheng hensyn til at sparebanker er selveiende stiftelser og at styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene i vesentlig grad skiller seg fra aksjeselskaper. Presentasjoner, kvartalsrapporter, vedtekter med mer er å finne på www.oest.no, under «Om oss».

Virksomheten

Sparebanken Østs overordnede virksomhet kommer frem i vedtektene. Sparebanken Øst har til formål å utføre forretninger og tjenester som det er vanlig og naturlig at sparebanker kan utføre i henhold til den til enhver tid gjeldende lovgivning og de til enhver tid gitte konsesjoner.

Sparebanken kan i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser i finansforetaksloven og andre lover inneha eiendeler i andre finansinstitusjoner, samt i selskaper som driver virksomhet med naturlig tilknytning til bank- og finansieringsvirksomhet. Sparebanken kan også eie aksjer i andre selskaper, men ikke drive eller delta som ansvarlig deltaker i selskaper som driver annen virksomhet enn nevnt i dette avsnittet med mindre dette skjer midlertidig og er nødvendig for sikring av sparebankens krav. Sparebankens virksomhet skjer ellers innenfor de rammer som følger av konsesjonen til å drive sparebank og de regler som følger av finansforetaksloven og andre lover og forskrifter gjeldende for sparebanker.

Sparebanken Øst skal være utviklingsorientert med lokal forankring, solid, langsiktig og troverdig. Sparebanken Østs samfunnsansvar er forankret i vedtekter og retningslinjer. I sparebankens overordnede strategi er det presisert at Sparebanken Øst skal være samfunnsorientert og ha høye etiske krav. Sparebanken skal være en bidragsyter til verdiskapning og bærekraftig utvikling både gjennom konsernets ordinære drift og gjennom bankens samfunnskapitalutbytte – spesielt i kommunene Øvre Eiker og Drammen. Forstanderskapet er sparebankens øverste organ. Forstanderskapets sammensetning kommer frem av vedtektene og viser klart det lokale samfunnsansvaret gjennom sammensetningen som gir representasjon for innskytervalgte, lokalsamfunnet (kommunevalgte) og de ansatte i tillegg til egenkapitalbeveiseierne.

For nærmere beskrivelse av virksomheten vises til årsberetning for 2022 og omtale av bankens strategi.

Selskapskapital og utbytte

Selskapskapital

Styret foretar løpende en vurdering av kapitalstrukturen i lys av selskapets mål, strategi og ønsket risikoprofil. Minstekravet

til egenkapital for sparebanker følger av finansforetakslovens § 14-1. Krav til bevaringsbuffer, systemrisikobuffer og motsyklisk kapitalbuffer er regulert i finansforetaksloven § 14-3.

Konsernets mål for ren kjernekapitaldekning er tilsvarende myndighetskrav pluss en kapitalmargin på 1,0 prosent. For nærmere beskrivelse av reglene om kapitaldekning, hvilke prinsipper som legges til grunn for å vurdere kapitalbehovet samt nærmere spesifisering av elementene i sparebankens kapitaldekning, vises til sparebankens pilar 3-rapportering om risikostyring, risikoeksponering og soliditetsforhold som er publisert på sparebankens nettsider. Finanstilsynet fører tilsyn med at sparebanken drives med betryggende soliditet i forhold til faktisk risikonivå. Utbyttepolitikken er gjengitt i årsberetning.

Forstanderskapet har gitt styret fullmakt til å erverve og/eller etablere pant i egne egenkapitalbevis. Fullmakten

gjelder i 18 måneder fra 24.03.2022 og er gjenstand for årlig behandling. Finanstilsynet har godkjent fullmakten. Sparebanken Øst avviker av praktiske årsaker her NUES' anbefaling om at slike fullmakter skal gjelde i ett år.

Kapitalforhøyelse

Forstanderskapet har ikke gitt styret noen generell fullmakt til egen kapitalforhøyelse. Har sparebanken behov for kapitalforhøyelse, vil dette bli behandlet som en egen sak i forstanderskapsmøte. Vedtak om forhøyelse av eierandelskapitalen skal godkjennes av Finanstilsynet, jf. finansforetaksloven § 10-4, (3).

Likebehandling

Likebehandling

Sparebanken Øst har én egenkapitalbevisklasse. Sparebankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs i tråd med de regler som følger av finanslovgivningen og utstederreglene gitt av Oslo Børs. Alle egenkapitalbevisiere har samme rettigheter. Det er i 2022 ikke foretatt transaksjoner mellom sparebanken og egenkapitalbevisierne og deres nærstående utover lån, innskudd og betalingsformidling, samt lønn/honorar til ansatte og tillitsvalgte som er egenkapitalbevisiere.

Fortrinnsrett

Egenkapitalbevisieres fortrinnsrett ved kapitalforhøyelser kommer frem i finansforetaksloven § 10-10 (3). Det fremkommer her at ved forhøyelse av eierandelskapitalen, har eierne av egenkapitalbevis fortrinnsrett til å tegne de nye egenkapitalbevisene i samme forhold som de fra før eier egenkapitalbevis utstedt av institusjonen. Allmennaksjeloven § 10-5 om tilsidesettelse av fortrinnsrett gjelder tilsvarende.

Egenkapitalbevis og omsettelighet

Sparebankens egenkapitalbevis omsettes fritt på Oslo Børs. Det er ikke andre eierbegrensninger enn gjeldende regler i finansforetaksloven om eierbegrensning og konsesjonsplikt

og vedtektsfestede regler om styregodkjenning av kjøp av egenkapitalbevis som gjelder for egenkapitalbevisiere i Sparebanken Øst.

Forstanderskapet

Forstanderskapet skal påse at sparebanken virker etter sitt formål i samsvar med lover, vedtekter og vedtak fattet av forstanderskapet. Forstanderskapet fastsetter regnskapet og vedtar godtgjørelse til sparebankens tillitsvalgte, herunder styret, valgkomite og valgt revisor. Forstanderskapet velger valgkomite blant forstanderskapets medlemmer. I henhold til vedtekter skal følgende saker behandles av det ordinære forstanderskapet, herunder valg av styremedlemmer:

- Valg av forstanderskapets leder og nestleder
- Godkjennelse av årsregnskap og årsberetning, herunder disponering av overskudd/utdeling av utbytte
- Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under forstanderskapet

Sammensetning

Forstanderskapets sammensetning kommer frem av vedtektene. Vedtektene ble sist endret 25.03.2021. I vedtektene

menes kommunene Øvre Eiker, Nedre Eiker og Drammen slik kommunene var geografisk definert pr. 01.01.19.

Det lokale samfunnsansvaret vises gjennom sammensetningen av forstanderskapet, der både innskytervalgte, kommunevalgte (det offentlige), egenkapitalbevisiere og de ansatte er representert.

Forstanderskapet består av totalt 32 medlemmer med 24 varamedlemmer. 9 medlemmer velges av innskytere fordelt med 3 fra Øvre Eiker, 2 fra Nedre Eiker og 4 fra Drammen. 4 medlemmer velges av det offentlige med 1 medlem fra Øvre Eiker, 2 medlemmer fra Nedre Eiker og 1 medlem fra Drammen. 8 medlemmer velges av de ansatte og 11 medlemmer velges av egenkapitalbevisierne. Medlemmene av forstanderskapet velges for 4 år. Forstanderskapets medlemmer velges i tråd med finansforetaksloven og sparebankens vedtekter. Det fremkommer her at vervet er personlig og det er ikke mulig å møte ved fullmektig. NUES' anbefaling om bruk av fullmakt på generalforsamlingen er av denne grunn ikke

aktuelt for egenkapitalbevisiere i Sparebanken Øst. Eierne av egenkapitalbevis er stemmeberettigede ved valg av egenkapitalbevisierens medlemmer og varamedlemmer til sparebankens forstanderskap. Hvert egenkapitalbevis gir en stemme, men ingen kan stemme for mer enn 10 % av samtlige egenkapitalbevis eller avgi flere stemmer enn 20 % av de stemmer som er representert i valgmøtet. Forstanderskapets leder i 2022 har vært May-Britt Andersen og nestleder har vært Lars M. Lunde.

Møter

Forstanderskapet har ett fast møte hvert år. Utover dette innkalles forstanderskapet av forstanderskapets leder

Valgkomiteer

Det følger av sparebankens vedtekter at valg av medlemmer til forstanderskap og styre skal skje etter innstilling fra valgkomiteen. Det er 3 valgkomiteer i Sparebanken Øst:

- 1) Valgkomite for forstanderskapet og styret
- 2) Valgkomite for innskytere
- 3) Valgkomite for egenkapitalbevisiere

Ansattes representanter i styret og forstanderskap velges av og blant de ansatte i tråd med Forskrift nr. 9386 av 23.12.1977. Valgkomiteen for forstanderskapet består av representanter fra alle grupper som er representert i forstanderskapet, herunder også egenkapitalbevisierne. Dette skal sikre at forholdet mellom valgkomiteene og den som velges er hensyntatt uavhengighet og habilitet. Det er også vektlagt at de ulike valgkomiteer opprettholder sin uavhengighet til styret i sparebanken. De ulike valgkomiteer skal også sikre at tilgangen på nødvendig kompetanse er til stede sett i forhold til de oppgaver valgkomiteen står overfor.

Valgkomite for forstanderskapet og styret velges av og blant forstanderskapets medlemmer. Valgkomiteens sammensetning kommer frem av sparebankens vedtekter. NUES' anbefalinger på dette punkt oppfylles så langt de passer i forhold til vedtektene. Valgkomiteens innstilling

ved behov. Forstanderskapet hadde ett møte i 2022.

Styret innkaller til forstanderskapets årlige møter med minst 21 dagers varsel, jf. finansforetaksloven § 8-3 (1) og følgelig allmennaksjeloven §5-10. Både sparebankens revisor og styret får innkalling til forstanderskapsmøtene. Forstanderskapsmøtene ledes av forstanderskapets leder jf. vedtekter og finansforetaksloven og følger dermed anbefalingen om uavhengig møteledelse. Når det gjelder saksdokumenter, påmeldingsfrist, gjennomføring av valg og publisering av protokoller fra forstanderskapsmøter følger sparebanken NUES på alle punkter.

overfor forstanderskapet begrunnes i tråd med NUES. Det er utarbeidet egen instruks for valgkomiteene, sist vedtatt av forstanderskapet i møte 30.03.2017. Valgkomite for forstanderskapet og styret har i 2022 bestått av følgende personer:

- Nina Paulsen Viland, leder (til og med 24.03.22)
- Jon Aas (til og med 24.03.22)
- Thor S. Syvaldsen
- Lina A. Sørby (til og med 24.03.22)
- Ann Kristin Plomås, ansatt
- Cato Brekke (fra og med 25.03.22)
- Ole Jørgen Smedsrud (fra og med 25.03.22)
- Frank Borgen (fra og med 25.03.22)

Sparebanken oppfyller kravet om at flertallet i valgkomiteen er uavhengig av styret og øvrige ledende ansatte. Sparebankens vedtekter krever at alle medlemmene i valgkomiteen er medlemmer av forstanderskapet. NUES' anbefaling om at minst ett medlem ikke bør være medlem av representantskap (forstanderskap) eller styret, er derfor ikke relevant.

Valgkomiteen har i 2022 hatt separate møter med både styrets leder og sparebankens administrerende direktør.

Styre, sammensetning og uavhengighet

Styresammensetning

Styret består av 6 eksterne medlemmer og 2 representanter fra de ansatte. Administrerende direktør og viseadministrerende direktør har møterett, men ikke stemmerett i styret.

Styrets sammensetning, styremedlemmenes bakgrunn og deltakelse på styremøter i 2022 er omtalt under «Styret og ledelse». Detaljert informasjon om det enkelte styremedlem finnes også på vår hjemmeside

Administrerende direktør og viseadministrerende direktør har møtt i 21 av 21 styremøter.

Valg av styre

Valg av styremedlemmer skjer etter forberedelse av

valgkomiteen nedsatt av forstanderskapet. Valgkomiteen utarbeider en innstilling til forstanderskapet.

Styremedlemmer velges for 2 år av gangen. Forstanderskapet velger styrets leder og nestleder. Styremedlemmenes kompetanse og yrkeserfaring blir fremlagt i forstanderskapet i forbindelse med valget.

Uavhengighet

Styret skal handle uavhengig og styrets medlemmer, med unntak av ansattes representanter, vurderes som uavhengig av sparebankens vesentlige forretningsforbindelser og sparebankens daglige ledelse. Ingen av sparebankens ledende ansatte er med i styret. Sammensetningen av styret utgjør et

mangfold der kompetanse og ferdigheter legger grunnlaget for utføring av det nødvendige styrearbeidet. Det kommer frem i styreinstruksen at styret opptre som et kollegium. Ansvar for de vedtak og de disposisjoner som styret foretar, tilligger imidlertid det enkelte styremedlem.

Styrets arbeid

Styrets oppgaver

Styret leder sparebankens virksomhet i samsvar med lov, forskrift, vedtekter og nærmere instruks gitt av forstanderskapet.

Forvaltningen av sparebanken hører under styret. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, herunder påse at kravene til organisering av banken og etablering av forsvarlige styrings- og kontrollsystemer blir etterkommet.

Styret skal fastsette planer og budsjetter for bankens virksomhet. Styret skal også fastsette retningslinjer for virksomheten, herunder regler om taushetsplikt for opplysninger om banken og dens virksomhet.

Styret skal holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og plikter å påse at dens virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal minst én gang årlig og ellers etter behov ha møte med revisor uten at daglig leder eller andre fra den daglige ledelsen er til stede.

Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet ellers. Styret skal fastsette instruks for daglig leder og sørge for at daglig leder regelmessig gir styret underretning om bankens virksomhet, stilling og resultatutvikling.

Styret iverksetter de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver.

Styret har ansvaret for at sparebanken til enhver tid har den egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i sparebanken. Styret har delegert deler av forvaltningsansvaret til administrasjonen gjennom ulike delegasjonsvedtak. Vedtakene er gitt med ulik varighet. Styret har videre fastsatt instruks for internrevisor som skal foreta operasjonell revisjon i tråd med gjeldende standarder for slik revisjon. Sparebanken Østs internrevisor er KPMG.

Taushetsplikt

Alle tillitsvalgte i Sparebanken Øst er underlagt de samme regler om taushet, etikk og habilitet som gjelder for sparebankens ansatte generelt. Uavhengighet mellom sparebankens ulike styrende og kontrollerende organer er et sentralt kriterium for forsvarlig styring av virksomheten. Blant de tillitsvalgte i Sparebanken Øst foreligger det etter styrets vurdering ingen nærstående forhold eller personlige relasjoner som kan påvirke

Styremedlemmers beholdning av egne egenkapitalbevis

Styremedlemmer som har egenkapitalbevis i Sparebanken Øst per 31.12.2022 kommer frem i note 41.

den enkelte tillitsvalgtes uavhengighet og dømmekraft.

Interessekonflikter og inhabilitet

Det kommer frem av sparebankens etiske regler at det foreligger en varslingsplikt for styremedlemmer og ansatte dersom de direkte eller indirekte har vesentlig interesse av avtaler som inngås av eller i sparebanken (konsernet) eller i saker som styret skal behandle.

Styreinstruks

Styrets ansvar og arbeidsoppgaver er fastsatt i finansforetaksloven §8-6 og i bankens vedtekter. Styret har utarbeidet egen styreinstruks som er gjenstand for jevnlig revidering. Instruksen ble sist revidert 09.02.2023. Instruksen beskriver hvilket ansvar styret har, hvilke saker styret skal behandle og hvilke regler som skal ligge til grunn for saksbehandlingen. Styret har fastsatt instruks for administrerende direktør som sørger for den daglige ledelsen av sparebanken. Styreinstruksen og instruks for daglig leder angir ansvars- og oppgavefordelingen mellom styret og daglig leder.

Finansiell rapportering

Styret mottar månedlige rapporter hvor sparebankens økonomiske og finansielle status kommenteres, herunder administrerende direktørs månedlige virksomhetsrapport. Månedsrapportene danner grunnlaget for intern styring og kommunikasjon om status i sparebanken. Styret mottar periodiske rapporter som viser sparebankens etterlevelse av delegerte fullmakter, samt kvartals vise rapporter som viser utviklingen i sparebankens totale risikobilde.

Årsplan

Styret utarbeider en årsplan for sitt arbeid. Årsplanen inneholder blant annet møteplan for året, oversikt over faste oppgaver på bestemte møter og finansiell kalender. Styret foretar hvert år en egevaluering. Evalueringen omfatter styremedlemmers kompetanse, styrets sammensetning og måten styret fungerer på både som gruppe og individuelt. Styrets egevaluering er tilgjengelig for valgkomiteen til forstanderskapet.

Styrekomiteer

Godtgjørelsesutvalg

Det er etter krav i finansforetaksloven § 15-1 flg., og forskrift om finansforetak og finanskonsern § 15-1 flg. etablert et

godtgjørelsesutvalg i Sparebanken Øst. Godtgjørelsesutvalget har som oppgave å forberede for styret retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

De skal videre sørge for at foretaket til enhver tid har og praktiserer retningslinjer og rammer for godtgjørelsesordningen som er i samsvar med forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Utvalget utfører sine oppgaver i tråd med retningslinjer fastsatt av styret. Utvalget utpeker selv sin leder. Medlemmene er valgt av styret. Godtgjørelsesutvalget har i 2022 bestått av følgende medlemmer:

- Cecilie Hagby, leder
- Øivind Andersson
- Jorund Rønning Indreli
- Elly Therese Thoresen (til og med 24.03.22)
- Sissel Album Fjeld, ansattes representant

HR-sjef, Kristin W. Myhre, har vært sekretær for utvalget. Styret har godkjent retningslinjer for godtgjørelser i Sparebanken Øst.

Revisjons- og risikoutvalg

Sparebanken har etter krav i finansforetaksloven § 8-18 og § 13-6 (4) etablert revisjons- og risikoutvalg etter de retningslinjer som loven beskriver.

Medlemmene er valgt av styret og velges for ett år av gangen. Utvalgets leder utpekes av styret. Revisjons- og risikoutvalgets hovedoppgaver er å forberede styrets oppfølging av regnskap og rapportering, overvåke systemer for risikostyring og internkontroll, internrevisjonens arbeid samt vurdere og overvåke revisors uavhengighet.

Revisjons- og risikoutvalget skal dessuten forberede og gi råd til styret om forhold rundt bankens eksisterende og fremtidige risikoappetitt og risikostrategi samt oppfølging og implementering av denne strategien.

Det tilligger også utvalget å overvåke i hvilken grad sparebankens prising av produkter ut mot kundene fullt ut reflekterer den risiko sparebanken bærer.

Utvalget utfører sine oppgaver etter instruks fastsatt av styret. Revisjons- og risikoutvalget har avholdt 11 møter i 2022. Revisjons- og risikoutvalget har i 2022 bestått av følgende medlemmer:

- Cecilie Hagby, leder
- Øivind Andersson
- Arne K. Stokke
- Ole B. Hoen
- Elly Therese Thoresen (til og med 24.03.22)
- Lina Andal Sørby (fra og med 27.04.22)

Risikostyring og internkontroll

Risikostyring skal støtte opp under konsernets utvikling og måloppnåelse og skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig forretningsdrift. Dette oppnås gjennom en risikoprofil som kjennetegnes ved en sterk risikokultur og en høy bevissthet om risikostyring.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risikostyring og internkontroll, har konsernet lagt til grunn COSO-modellen¹. Dette er et anerkjent rammeverk for risikostyring og internkontroll. Modellen baseres på at risikostyring og internkontroll gjelder alle deler av virksomheten samtidig som et helhetlig perspektiv legges til grunn. Risikostyring og internkontroll omfatter både strategiske og operative forhold samt at det settes særlig søkelys på kvalitet i ekstern rapportering og etterlevelse av lover og regler. Dette benevnes som helhetlig risikostyring. Begrepet helhetlig risikostyring benyttes i

Sparebanken Øst med følgende definisjon:

«Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av virksomhetens styre, ledelse og ansatte, anvendt i fastsettelsen av strategi og på tvers av virksomheten, utformet for å identifisere mulige hendelser som kan påvirke virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikotoleranse, for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens måloppnåelse.»

Modellen bygger på følgende komponenter:

Internt miljø

Det interne miljøet er utgangspunktet for de ansattes holdning til risiko. Det omfatter også filosofi for risikostyring og risikoappetitt, integritet, etiske verdier og miljøet de opererer i.

Etablering av målsettinger

Målsettinger må finnes før ledelsen kan identifisere mulige hendelser som kan påvirke oppnåelsen av disse. Helhetlig risikostyring sikrer at ledelsen har på plass en prosess for å etablere målsettinger, og at de valgte målsettingene støtter og er i samsvar med virksomhetens formål og avspeiler dens risikoappetitt.

Identifisering av hendelser

Interne og eksterne hendelser som påvirker virksomhetens måloppnåelse må identifiseres, og man skiller mellom risikoer og muligheter. Muligheter kanaliseres tilbake til ledelsens prosesser for fastsettelse av strategier eller målsettinger.

Risikovurdering

Risikoer blir analysert, og sannsynlighet og konsekvens vurderes for å avgjøre hvordan den skal håndteres. Både iboende og gjenværende risiko blir vurdert.

¹The Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission (COSO) har gitt innhold til begrepene gjennom et internasjonalt anerkjent rammeverk og benyttet bl.a. i lovgivning innen finansområdet.

Risikohåndtering

Ledelsen velger former for risikohåndtering – å unngå, akseptere, redusere eller dele risiko – og utvikler en handlingsplan for å bringe samsvar med virksomhetens risikotoleranse.

Kontrollaktiviteter

Retningslinjer og rutiner blir etablert og iverksatt for å sikre at risikohåndteringen blir utført på en effektiv måte.

Informasjon og kommunikasjon

Relevant informasjon blir identifisert, behandlet og kommunisert i en form og i et tidsperspektiv som gjør det mulig for de ansatte å ivareta sitt ansvar. Effektiv kommunikasjon skjer også i videre forstand, både vertikalt og horisontalt i virksomheten.

Oppfølging

Den helhetlige risikostyringsprosessen blir fulgt opp og endret etter behov. Oppfølging utføres gjennom løpende ledelsesaktiviteter, uavhengige evalueringer eller begge deler.

Roller og ansvar

Organisering og kontrollfunksjoner er i tråd med gjeldende lovverk. Bestemmelsene om helhetlig risikostyring finner vi i finansforetakslovens § 13-5, Forsvarlig virksomhet, god forretningsskikk. I § 13-5 (1) heter det at et finansforetak skal organiseres og drives på en forsvarlig måte. Foretaket skal ha klar organisasjonsstruktur og ansvarsdeling samt klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger. Foretaket skal ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko foretaket er, eller kan bli, eksponert for. En tydelig organisering med klart definerte ansvarsområder og fullmakter er et sentralt element i god risikostyring og internkontroll.

Forstanderskapet

Forstanderskapet er bankens øverste organ. Forstanderskapet skal påse at sparebanken virker etter sitt formål i samsvar med lover, vedtekter og vedtak fattet av forstanderskapet. I henhold til vedtektene skal følgende saker behandles av det ordinære forstanderskapet:

- Valg av forstanderskapets leder og nestleder.
- Godkjenning av årsregnskap og årsberetning, herunder disponering av overskudd/utdeling av utbytte.
- Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under forstanderskapet, herunder valg av styremedlemmer.

Styret

Styret skal fastsette mål, strategi og risikoprofil for konsernet samt overordnede retningslinjer for virksomheten. Styret skal fastsette prinsipper for helhetlig risikostyring for konsernet som helhet og innenfor hvert enkelt virksomhetsområde. Styret skal videre påse at helhetlig risikostyring blir etablert og gjennomført i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter, pålegg fra Finanstilsynet og retningslinjer gitt av styret til administrasjonen.

Styret skal påse at konsernet er hensiktsmessig organisert,

herunder at det er klare ansvarsforhold og at det er etablert nødvendig arbeidsdeling. Styret skal årlig evaluere sitt arbeid og sin kompetanse knyttet til bankens helhetlige risikostyring.

Styret må forsikre seg om at retningslinjer for planlegging og styring er kommunisert og innført i hele konsernet og sikre en ressursforsvarlig oppfølging. Styret har ansvar for at kapitalplanlegging og styring av kapitalbehov er en del av konsernets samlede risikostyring. Styret skal ta stilling til risikotoleransen og konkludere i forhold til nødvendig kapitalbehov, kapitalplan med beredskapsplaner og kapitalmål.

Konsernets valgkomiteer skal ved forslag på kandidater til de forskjellige verv særlig vektlegge at styremedlemmene har god forståelse for sine oppgaver, at de er kvalifisert for oppgaven, at det er kandidater som vil fremme sparebankidentiteten, og at de har den formelle kompetanse og/eller realkompetanse som er nødvendig. Ved forslag til kandidater til styret skal det påses at bankens styre får en variert og best mulig sammensetning for å sikre at banken styres på en god og hensiktsmessig måte med grunnlag i konsernets virksomhet. Det skal legges vekt på lokal tilknytning og forankring i bankens primærområde.

Det skal foreligge plan for introduksjon og opplæring av styrets medlemmer som skal gjennomgå jevnlig og oppdateres ved behov.

Styrets revisjons- og risikoutvalg

Revisjons- og risikoutvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for styret og skal:

- Forberede styrets vurdering av risiko og samlet kapital- og likviditetsbehov.
- Minst årlig gjennomgå foretakets risikostrategi og overordnet risikotoleranse og risikorammer i forhold til bankens faktiske og antatte fremtidige risikobærende evne og soliditet.
- Ha jevnlig kontakt med risikokontrollfunksjonen og motta relevant rapportering fra foretakets kontrollfunksjoner.
- Overvåke at foretakets risikostrategier følges og at det er etablert prosedyrer for å sikre etterlevelse av alle godkjente risikopolicyer, herunder retningslinjer om varsling, etiske regler og antihvitvasking og terrorfinansiering, ESG og personvern.
- Vurdere om prising av foretakets produkter tar hensyn til foretakets forretningsmodell og risikostrategi.
- Overvåke systemene for internkontroll og risikostyring samt foretakets internrevisjon, som gjelder foretakets regnskapsrapportering uten at det bryter med revisjonsutvalgets uavhengige rolle.
- Forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet.
- Ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet, herunder særlig overvåke revisjonsutførelsen i lys av forhold Finanstilsynet har påpekt i henhold til revisjonsforordningen artikkel 26 nr. 6, jf. Revisorloven § 12-1.
- Informere styret om resultatet av den lovfestede revisjonen, og forklare hvordan revisjonen bidro til

regnskapsrapportering med integritet og utvalgets rolle i denne prosessen.

- Komme med anbefalinger overfor styret for å sikre rapporteringens integritet.
- Vurdere og overvåke revisors uavhengighet og objektivitet, herunder godkjenne alle andre tjenester enn revisjon som er levert fra revisor.
- Ha ansvaret for å forberede valg av ekstern og intern revisor og gi sine anbefalinger.
- Overvåke rotasjonskravene til revisor.

Godtgjørelsesutvalg

Det er etter krav i finansforetaksloven § 15-1 flg., og forskrift om finansforetak og finanskonsern § 15-1 flg. etablert et godtgjørelsesutvalg i sparebanken. Godtgjørelsesutvalget har som oppgave å forberede for styret retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. De skal videre sørge for at foretaket til enhver tid har og praktiserer retningslinjer og rammer for godtgjørelsesordningen som er i samsvar med finansforetaksloven §15-1 flg. og forskrift om finansforetak og finanskonsern §15-1. Informasjon om godtgjørelser er offentliggjort i lederlønnrapport for 2022.

Administrerende direktør

Administrerende direktør er ansvarlig for, skal utarbeide og følge opp at:

- Det er etablert en forsvarlig helhetlig risikostyring etter retningslinjer fastsatt av styret.
- Helhetlig risikostyring blir dokumentert, gjennomført og overvåket på forsvarlig måte.
- Rapporteringsplikten til styret er i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter og konsernets vedtatte prinsipper om dette.
- Risikostyringssystemene gjennomføres, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi/policy og rutiner.
- Risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.

Administrerende direktør skal sørge for at konsernet er hensiktsmessig organisert, herunder at det er klare ansvarsforhold og at det er etablert nødvendig arbeidsdeling. Administrerende direktør har ansvar for at prosess som gjelder vurdering av risikoer og samlet kapitalbehov (ICAAP) blir gjennomført.

Ledere av forretningsområder

Ledere av forretningsområdene, herunder direktører og mellomledere, har ansvar for:

- Å etablere og gjennomføre forsvarlig risikostyring innenfor sitt område, herunder vurdere risiko og etablere nødvendige linjekontroller.
- Etterlevelse av gjeldende regelverk.
- Rapportering knyttet til helhetlig risikostyring, herunder rapportering av vesentlige brudd/hendelser.

Ansatte

De ansatte har ansvar for å:

- Besitte tilstrekkelig kompetanse om sitt ansvarsområde og sine arbeidsoppgaver for tilstrekkelig egenkontroll.
- Utføre arbeid innenfor vedtatte instruksjoner, rammer og fullmakter med riktig kvalitet.
- Rapportere vesentlige brudd/hendelser til leder.

Helhetlig risikostyring skal være en del av den løpende oppfølgingen mellom leder og den ansatte. Den ansattes rolle i dette skal synliggjøres og følges opp.

Risikostyring

Avdeling Risikostyring skal:

- Ha et konsernansvar for oppfølging av strategi for helhetlig Risikostyring.
- Sitte i «førersetet» når strategier skal utformes på sentrale risikoområder.
- Skal være involvert i vurderingene av risikoer forbundet med vesentlige kredittbevilgninger, nye og vesentlige endringer i produkter, tjenester og andre aktiviteter, herunder utkontraktering.
- Skal være involvert i utarbeidelsen av risikotoleranse, risikostrategier og overordnede rammer for risikotakingen.
- Lede arbeidet med ICAAP og gjennomføre stresstester og prognoser på selvstendig basis.
- Være et uavhengig miljø som utfordrer de operative avdelingene i banken.
- Bidra til videreutvikling av bankens rammeverk for helhetlig risikostyring- og internkontroll, herunder risikostrategi, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper.
- Påse at risikostyringssystemene iverksettes, benyttes, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi og rutiner og at risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.
- Følge opp bankens risikostatus og utvikling i forhold til vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi.
- Motta eller utarbeide periodisk og tilstrekkelig informasjon for å ivareta og følge opp rapportering til administrerende direktør.
- Delta i møter i styrets revisjons- og risikoutvalg.

Avdelingsleder risikostyring skal ikke kunne avsettes uten samtykke fra styret, jf. CRR/CRD IV-forskriften, § 38.

Etterlevelse

Avdeling Etterlevelse skal:

- Ha et konsernansvar for oppfølging av strategi for helhetlig Risikostyring.
- Sitte i «førersetet» når strategier skal utformes på sentrale risikoområder.
- Skal være involvert i vurderingene av risikoer forbundet med nye og vesentlige endringer i produkter, tjenester og andre aktiviteter, herunder utkontraktering. Videre legge til rette for bankens workshops i forbindelse med identifisering, vurdering og håndtering av de ulike avdelingers operasjonelle risikoer.
- Skal være involvert i utarbeidelsen av risikotoleranse,

risikostراتيجier og overordnede rammer for risikotakingen.

- Være et uavhengig miljø som utfordrer de operative avdelingene i banken.
- Bidra til videreutvikling av bankens rammeverk for helhetlig risikostyring- og internkontroll, herunder risikostategi, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper.
- Påse at risikostyringssystemene iverksettes, benyttes, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi og rutiner og at risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.
- Koordinere den årlige lederbekreftelsen i henhold til CRR/CRD IV-forskriften, § 37.
- Følge opp bankens risikostatus og utvikling i forhold til vedtatte risikostategiske måltall og forretningsstrategi.
- Motta eller utarbeide periodisk og tilstrekkelig informasjon for å ivareta og følge opp rapportering til administrerende direktør.
- Sørge for at det opprettes effektive systemer og prosesser for etterlevelse av gjeldende regelverk samt fange opp endringer i lover/forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer, og påse at disse blir iverksatt i banken.
- Teste, vurdere og gi råd om internkontrollen.
- Delta i møter i styrets revisjons- og risikoutvalg.
- Ansvar for å gjennomføre årlige nøkkelprosessgjennomganger og fremlegge forslag og vurderinger for bankens ledelse.

Avdelingssjef Etterlevelse skal ikke kunne avsettes uten samtykke fra styret, jf. CRR/CRD IV-forskriften, § 39.

Internrevisjon

Internrevisjonen skal i samsvar med finansavtaleloven § 8-16 (1) kontrollere at finansforetaket er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten. Forhold som vurderes som utilfredsstillende, skal rapporteres til styret og administrerende direktør.

- Internrevisor har rett til å møte i styremøtene og avgir rapport om risikostyringen og internkontrollen minimum en gang pr. år.
- Gi objektive råd til styret og ledelsen om konsernets risikostyring, utforming og etterlevelse av kontroller samt etterlevelse av etablerte rutiner, prosedyrer og retningslinjer.
- Ha tilstrekkelig kompetanse og erfaring, metodikk og verktøy for å sikre at alle områder med høy og kritisk risiko dekkes.
- Gjennomføre planlagte internkontroller.

Eksternrevisjon

Ekstern revisor gir ledelsen og styret uavhengige og objektive synspunkter som kan bidra til at banken når sine målsettinger ikke bare for regnskapsrapportering, men også

for målsettinger innenfor andre kategorier. I forbindelse med årsregnskapsrevisjonen fremlegger revisor sitt syn på i hvilken grad regnskapet gir et forsvarlig uttrykk for virksomhetens økonomiske stilling i overensstemmelse med IFRS, og bidrar dermed til virksomhetens målsettinger for regnskapsrapportering. Revisor kan videre bidra ved å gi nyttig informasjon til ledelsen i dens gjennomføring av aktiviteter relatert til risikostyring. Slik informasjon omfatter revisjonsfunn, analytisk informasjon og anbefalinger om nødvendige tiltak for å nå etablerte målsettinger, og funn som revisor gjør angående mangler ved risikostyring og kontroll med anbefalinger om forbedringer.

Overvåker

I tråd med finansforetakslovens § 11-14 er Ernst & Young AS uavhengig overvåker for Sparebanken Øst Boligkreditt AS til og med 31.12.2022. Fra og med 01.01.2023 er BDO AS utnevnt som uavhengig overvåker. Overvåker gjennomfører selvstendige kvartalsvise kontroller blant annet av lovbestemt register og beløpsmessig balanse mellom sikkerhetsmasse og utstedte obligasjoner med fortrinnsrett. Overvåker rapporterer regelmessig til finanstilsynet.

Finanstilsynet

Finanstilsynet er et selvstendig styringsorgan som bygger på lover og vedtak fra Stortinget, Regjeringen og Finansdepartementet og på internasjonale standarder for finansielt tilsyn. Gjennom tilsyn med foretak og markeder skal Finanstilsynet bidra til finansiell stabilitet og ordnede markedsforhold og til at brukerne kan stole på at finansielle avtaler og tjenester blir fulgt opp etter formålet. I tillegg til det forebyggende arbeidet må Finanstilsynet kunne bidra til å løse problemer som kan oppstå. Finanstilsynet legger til grunn at norske virksomheter skal ha konkurransevilkår som samlet sett er på linje med virksomheter i andre EØS-land.

Andre organer og kontrollpunkter

Bankens balansestyringskomite (BSK) har jevnlig møter der status og tiltak med hensyn til likviditetssituasjonen drøftes. I BSK møter administrerende direktør, direktør økonomi og finans, avd. leder risikostyring, finanssjef, regnskapssjef og leder kontroll og rapportering. BSK er også forum for vurderinger knyttet til Gjenopprettingsplanen under normale forhold, herunder løpende vurdering av indikatorer og triggere.

Risikokomiteen har til formål å vurdere risikoeksponering og risikorapportering. Komiteen skal gjøre vurderinger av kapitalbehovet og behandle risikorapporteringen til styret. Komiteens medlemmer er advokat, avdelingsledere for hhv. Risikostyring og Etterlevelse, kontrollere, avdelingsleder innfordring, kredittsjef, avdelingsleder kreditt personmarked, direktør IT og automasjon. Komiteens konklusjoner og merknader protokollføres og oversendes adm. direktør.

Det er opprettet en egen avdeling for antihvitvask. Bankens viseadministrerende direktør er antihvitvaskansvarlig.

Godtgjørelse til styret og tillitsvalgte

Godtgjørelse til styret, forstandskapet og valgkomiteen fastsettes av forstandskapet. Godtgjørelsen er søkt tilpasset den arbeidsmengde og det ansvar som påhviler de tillitsvalgte og er opplyst i notene til årsregnskapet. Honoraret er uavhengig av sparebankens resultater og utgjør et bestemt

beløp. Det er ingen resultatbaserte eller variable godtgjørelser til sparebankens tillitsvalgte. Godtgjørelse til styret er offentliggjort i lederlønsrapport for 2022. Ingen av styrets medlemmer utenom ansattes representanter har i 2022 utført andre oppgaver for sparebanken enn styrevervet.

Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

I henhold til gjeldende lovverk, finansforetaksloven § 15-1 til 15-6, fastsetter styret nødvendige retningslinjer for ledende ansattes godtgjørelser. Godtgjørelse til ledende ansatte er offentliggjort i lederlønsrapport for 2022. Fastlønnen utgjør hovedinntekten til alle ansatte i Sparebanken Øst. Styret fastsetter godtgjørelsen til administrerende

direktør. Administrerende direktør fastsetter godtgjørelsen til toppledergruppen. Det er ingen avtale om variabel godtgjørelse eller opsjons- eller bonusavtaler. Toppledelsen tar del i styrevedtatt ordning om overskuddsdeling. Styret kan beslutte å tildele administrerende direktør og viseadministrerende direktør engangstillegg.

Informasjon og kommunikasjon

Sparebankens målsetting for informasjon og kommunikasjon er basert på åpenhet og tilgjengelighet. For å sikre den nødvendige informasjonsflyt, skal finansiell informasjon offentliggjøres i tråd med fastsatt finansiell kalender på sparebankens internettsider, ved innsendelse av opplysningene til Oslo Børs og ved presentasjoner for investorer og andre interessenter. Sparebanken arrangerer åpne investorpresentasjoner i forbindelse med at års- og kvartalsresultater blir lagt frem. Regelverket for informasjon og kommunikasjon, regler om god børsetikk, i tillegg til et generelt krav om likebehandling setter imidlertid begrensninger for sparebankens mulighet til å utgi informasjon, herunder også for analytikere.

Sparebanken Øst har utarbeidet retningslinjer for investorpleie. Retningslinjene viser til at banken ønsker å ha en utstrakt og effektiv kommunikasjon med de finansielle markedene der åpenhet og troverdighet vektlegges. Sparebanken ønsker et

langsiktig og gjensidig fordelaktig forhold med flest mulig meglerforetak. Investeringsbeslutninger skal være tuftet på økonomiske kalkyler fremfor relasjoner. Sparebanken Øst skal være positiv til investeringsbeslutninger som ikke nevneverdig endrer aktuelle lønnsomhetsestimater, og som vil være gunstig for investor. Meglerkontakt skal skje gjennom Finansavdelingen for å sikre at informasjonen som går ut og kommer inn er ensartet.

Informasjon som vurderes som viktig og sensitiv vil først bli meddelt Oslo Børs. Sparebanken Øst vil tilstrebe korrekt og velbalansert informasjon både skriftlig og muntlig, og ingen investorer skal forfordes. All informasjon som tilbys skal distribueres til alle investorkretser og den skal presenteres på en entydig måte. Banken skal tilstrebe tilgjengelighet for investorer og henvendelser skal besvares innen rimelig tid. Informasjon som anses som sentral for investorer skal distribueres via sparebankens hjemmeside, Oslo Børs og via e-post.

Overtakelse

Sparebanker kan ikke overtas av andre foretak eller enkeltpersoner. NUES' anbefaling på dette punkt er av den grunn ikke relevant for sparebanker. Forstandskapet skal treffe avgjørelse i alle saker som gjelder virksomhetsendringer i Sparebanken Øst, oppkjøp av andre selskaper eller andre

saker av særlig viktighet for banken. Dette gjelder likevel ikke ved oppkjøp av mindre selskaper innenfor bankens nåværende virksomhetsområde, eller dersom saken av andre særlige grunner bør avgjøres av styret og først deretter forelegges forstandskapet.

Revisor

Revisjon av Sparebanken Øst foretas etter anerkjente revisjonsprinsipper med hensyn til planlegging, gjennomføring og beretning. Ernst & Young AS er sparebankens eksterne revisor. Eksternrevisor møter minst en gang i året i Revisjons-

og risikoutvalget og på styremøte og gjennomgår sine vurderinger av sparebankens risikoer. Ekstern revisor deltar alltid på styremøtet ved fastsettelse av årsregnskapet og på regnskapsmøtet i Revisjons- og risikoutvalget, og går gjennom

sin vurdering av vesentlige forhold i sparebanken. Ellers deltar eksternrevisor i styremøter etter behov. I henhold til finansforetaksloven § 8-6 (3) er det krav om at styret minst én gang per kvartal har møte med revisor uten at daglig ledelse

er til stede om ikke annet er fastsatt i instruks for styret. Eksternrevisor blir innkalt til alle forstanderskapsmøter. Det henvises ellers til note 20 i årsregnskapet, i forbindelse med godtgjørelse til revisor, herunder fordelingen av godtgjørelsen.

Finansiell kalender for 2022

• Foreløpig resultat 2022 (4. kvartal 2022)	Offentliggjøring
• Årsregnskap 2022	10. februar 2023
• Forstanderskapsmøte	2. mars 2023
• Ex. utbyttedato	23. mars 2023
• Utbetaling utbytte	24. mars 2023
• 1. kvartal 2023	4. april 2023
• 2. kvartal 2023	10. mai 2023
• 3. kvartal 2023	14. juli 2023
	1. november 2023

Investorkontakter

Adm. dir. Pål Strand

916 24 428

paal.strand@oest.no

Viseadm. dir. Kjell Engen

957 75 003

kjell.engen@oest.no

Sparebanken Øst

Bragernes Torg 2, Drammen, Postboks 67, 3301 Hokksund

post@oest.no | www.oest.no

Redegjørelse og resultater

Årsberetning

Banken kan i 2022 vise til økte netto renteinntekter, økte netto provisjonsinntekter og stabile lave kostnader.

Årsresultatet påvirkes av betydelige negative verdiendringer i bankens portefølje av obligasjoner og sertifikater, som holdes for likviditetsformål, samt negative verdiendringer fra eierinteresser i andre selskaper. Med høy ren kjernekapitaldekning og høy uvektet kjernekapitalandel er Sparebanken Øst blant Norges mest solide banker og godt rustet for fremtiden.

Bankens 180. driftsår viser et resultat etter skatt på 296,4 millioner kroner. Uroen i finansmarkedene har påvirket resultatet negativt og negative markedsverdiendringer utgjør til sammen 82,6 millioner kroner i 2022. Egenkapitalrentabiliteten er på 6,65 prosent. Sett forbi uroen i finansmarkedene er banken fornøyd med inntekts- og kostnadsutviklingen i 2022. Bankens resultatprestasjon må også ses i lys av at banken, som standardmetodebank, må holde vesentlig mer egenkapital sammenlignet med mange av våre konkurrenter.

Etter meget høy utlån- og innskuddsvekst i 2021, har banken i et marked med høy konkurranse om kundene, valgt å prioritere utlåns- og innskuddsmarginer. Banken har lav risiko i sine utlånsporteføljer, med en høy andel utlån til privatkunder med sikkerhet i egen bolig. Bankens utlån til næringsseidendom er beskjedne med 2,3 milliarder kroner som tilsvarer omlag 6,2 prosent av brutto utlån.

Det er gjennomført fem rentehevinger i bankens kundeporteføljer, som har fått effekt i løpet av 2022. Bankens netto renteinntekter 2022 utgjør 686,2 millioner kroner og øker med 54,9 millioner sammenlignet mot 2021. Det er besluttet ytterligere to renteøkninger med virkning fra årsskiftet og fra begynnelsen av februar 2023.

Banken har svært lave tap på utlån og netto misligholdte engasjement er meget beskjedne med 128,9 millioner kroner tilsvarende 0,35 prosent av netto utlån til kunder. Banken er meget solid med ren kjernekapitaldekning på 20,11 prosent.

Resultat per egenkapitalbevis er 3,83 kroner. Styret foreslår at det for 2022 deles ut et kontantutbytte på 3,80 kroner per egenkapitalbevis tilsvarende 78,8 millioner kroner og avsetning til allmennyttige gaver på 196,8 millioner kroner. Forslag til utdelinger avviker fra bankens utbyttepolitikk og utgjør 99,2 prosent av konsernets årsresultat tilordnet henholdsvis egenkapitalbeviserne og grunnfondet. Andel kontantutbytte innenfor bankens utbyttepolitikk utgjør 1,91 kroner per egenkapitalbevis. Utbyttepolitikken er uendret fremover og sikter mot at inntil 50 prosent av overskuddet tilordnet egenkapitalbeviserne utbetales som utbytte. Grunnlaget for årets utdelinger er basert på bankens inntjening, lave kredittrisiko og meget solide kapitaldekning.

Kort om resultatet i 2022

Årsresultatet er på 296,4 millioner kroner, en reduksjon på 79,1 millioner kroner fra 2021. Egenkapitalrentabiliteten (ROE) endte på 6,65 prosent sammenlignet med 8,86 prosent i 2021. Resultat per egenkapitalbevis er 3,83 kroner, ned fra 5,16 kroner i 2021.

Ren Kjernekapitaldekning er 20,11 prosent, opp fra 18,24 prosent ved utgangen av 2021. Uvektet kjernekapital er 9,27 prosent, opp fra 8,60 prosent ved utgangen av 2021.

Netto renteinntekter utgjør 686,2 millioner kroner og øker med 54,9 millioner kroner fra 2021. Et stigende rentenivå i 2022 gir både økte renteinntekter og økte rentekostnader for banken. Økte innskuddsmarginer er den viktigste årsaken til økningen i rentenettoen sammenlignet mot 2021.

Netto andre driftsinntekter utgjør 12,1 millioner kroner og reduseres med 117,4 millioner kroner fra 2021. Reduksjonen forklares i hovedsak med uroen i finansmarkedene som har medført betydelige negative verdiendringer i bankens portefølje av obligasjoner og sertifikater, som holdes for likviditetsformål, samt negative verdiendringer fra eierinteresser i andre selskaper. Negative markedsverdiendringer utgjør 82,6 millioner kroner i 2022. Til sammenligning var markedsverdiendringene positive med 18,4 millioner kroner i 2021. Mottatt utbytte reduseres med 17,5 millioner kroner fra 2021.

Driftskostnader utgjør 309,7 millioner kroner og øker marginalt med 4,1 millioner kroner, tilsvarende 1,3 prosent, fra 2021.

Tap er beskjedne med 6,8 millioner kroner. Til sammenligning utgjorde tap 0,5 millioner kroner i 2021. Endringen i resultatført tap forklares i all hovedsak med endringer i modellberegnete tapsavsetninger.

Strategi og mål

Strategien til Sparebanken Øst ble sist behandlet og vedtatt av bankens styre i juni 2022.

Vi ønsker å være en ledende sparebank på det sentrale østlandsområdet og definerer det sentrale østlandsområdet som vårt hovedmarked. Med en kombinasjon av fysisk og digital distribusjon er vi en moderne tradisjonsbærer og tilbyder av finansielle tjenester.

Vår forretningside er at vi skal være en frittstående, selvstendig og lokal styrt leverandør av finansielle tjenester som skal sette folk flest og små og mellomstore bedrifter i stand til å utnytte sine økonomiske ressurser på en best mulig måte.

Vi skal være en lønnsom bank drevet etter forretningsmessige prinsipper. Det skal skapes økonomiske resultater i det enkelte år og over tid som bidrar til måloppnåelse i konsernet. Det vises til nærmere omtale av bankens strategi under «Om banken» fra side 14.

Styret vedtok 15. juli 2022 å justere avkastningsmålet til at konsernet skal ha en egenkapitalavkastning (ROE) på 9 prosent over tid. Sparebanken Øst har over tid oppnådd god egenkapitalavkastning og justeringen av avkastningsmålet medfører ikke endring i bankens forretningsmodell. Gitt dagens regulatoriske rammebetingelser som standardmetodebank, er det styrets vurdering at et avkastningsmål de neste årene på 9 prosent er et ambisiøst, men ikke urealistisk mål for Sparebanken Øst.

Styret vedtok 15. juli 2022 å endre målet for ren kjernekapital fra 14,75 prosent til å uttrykke kapitalmålet på følgende måte: Sparebanken Øst har et kapitalmål for ren kjernekapital tilsvarende myndighetskrav pluss en kapitalmargin på 1,0 prosent. Basert på gjeldende myndighetskrav ved utgangen av 2022 er bankens kapitalmål for ren kjernekapital 14,8 prosent. Hensyntatt varslede økte myndighetskrav i systemrisikobuffer samt motsyklisk kapitalbuffer vil bankens kapitalmål for ren kjernekapital øke til 16,8 prosent under gjeldende pilar 2 krav ved utgangen av 2023.

Redegjørelse for årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med IFRS, International Financial Reporting Standards, godkjent av EU.

Styret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er til stede og er lagt til grunn ved utarbeidelsen av årsregnskapet.

NETTO RENTEINNTEKTER

Netto renteinntekter utgjør 686,2 millioner kroner og øker med 54,9 millioner kroner fra 2021. Et stigende rentenivå i 2022 gir både økte renteinntekter og økte rentekostnader for banken. Økte innskuddsmarginer er den viktigste årsaken til økningen i rentenettoen sammenlignet mot 2021.

Renteinntekter på utlån til kunder øker sammenlignet mot 2021, i hovedsak som følge av rentehevinger i bankens utlånsportefølje. Det er gjennomført fem rentehevinger i bankens utlånsportefølje, med utgangspunkt i renteøkninger fra Norges Bank, som har fått effekt i løpet av 2022. Renteøkninger i utlånsporteføljen gjennomføres med varslingsfrister og gir et betydelig etterslep sammenlignet med renteregulering på bankens markedsfinansiering. I et stigende rentemarked treffes således økningene i renteinntektene på et senere tidspunkt enn økningene i rentekostnadene.

Rentekostnader på verdipapirgjeld er tett knyttet opp mot utviklingen i pengemarkedsrentene. Økningen i rentekostnader sammenlignet mot 2021 forklares med stigende pengemarkedsrenter som følge av rentehevinger og forventninger til rentehevinger fra Norges Bank. Pengemarkedspåslaget har også tidvis vært høyt og ført til en høyere pengemarkedsrente enn hva styringsrenten under normale forhold skulle tilsi.

Bankens marginer på innskudd øker gjennom året. Som følge av et vesentlig høyere rentenivå øker rentekostnader på innskudd målt i kroner.

Netto renteinntekter

Beløp i NOK mill.	2022	2021
Utlån til & fordringer på kredittinstitusjoner	5,7	0,3
Utlån til kunder	1.203,9	905,2
Sertifikater og obligasjoner	145,9	61,1
Sum renteinntekter	1.355,5	966,6
Gjeld til kredittinstitusjoner	6,7	6,3
Innskudd fra kunder	136,4	86,0
Verdipapirgjeld	498,7	222,4
Ansvarlig lånekapital	12,8	7,3
Sikringsfondsavgift	14,7	13,3
Sum rentekostnader	669,3	335,3
Netto renteinntekter	686,2	631,3
Rentenetto i % av GFK	1,49	1,34

NETTO ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Netto andre driftsinntekter omfatter provisjonsinntekter og -kostnader, utbytte, netto verdiendringer og gevinst/tap fra finansielle instrumenter og andre inntekter. Netto andre driftsinntekter er positiv med 12,1 millioner kroner og reduseres med 117,4 millioner kroner fra 2021.

Netto provisjonsinntekter utgjør 37,4 millioner kroner og øker med 4,1 millioner kroner fra 2021. Økningen forklares i hovedsak med mer normalisert kundeaktivitet fra betalingsformidling etter covid-19 pandemien.

Mottatt utbytte utgjør 53,9 millioner kroner, hvorav utbytte fra Frende Holding AS utgjør 49,1 millioner kroner, 3,0 millioner kroner fra VN Norge AS i forbindelse med realisasjon av aksjer i Visa Inc. og utbytte fra Kraft Bank AS utgjør 0,7 millioner kroner. I 2021 utgjorde mottatt utbytte 71,4 millioner kroner, hvorav utbytte fra Frende Holding AS utgjorde 69,0 millioner kroner og utbytte fra Eksportfinans ASA utgjorde 2,1 millioner kroner.

Netto verdiendringer og gevinst/tap fra finansielle instrumenter er negativ med 82,6 millioner kroner og reduseres med 101,0 millioner kroner sammenlignet mot 2021. Markedsuro som følge av geopolitisk usikkerhet knyttet til invasjonen i Ukraina medførte økte kredittpåslag på obligasjoner i bankens likviditetsportefølje i årets første kvartal. Siden har økt inflasjon, energikrise og redsel for økonomisk tilbakeslag gitt ytterligere økning i kredittpåslagene og negative markedsverdiendringer i 2022. Verdiendring på likviditetsporteføljen er negativ med 46,8 millioner kroner sammenlignet med negativ endring på 25,5 millioner kroner i 2021. Bankens har ingen motsvarende positive verdiendringseffekter i resultatet fra obligasjonsgjeld, da obligasjonsgjelden i sin helhet regnskapsføres til amortisert kost. Uroen i finansmarkedene har også gitt høyere volatilitet og verdifall på aksjebørsene. Negativ verdiendring på bankens aksjer i Norwegian Block Exchange AS (NBX) utgjør 30,9 millioner kroner. Til sammenligning utgjorde positiv verdiendring på aksjeposten i NBX 26,8 millioner kroner i fjerde kvartal 2021. Bankens aksjer i Kraft Bank ASA har negativ verdiendring på 5,3 millioner kroner mot positiv verdiendring på 2,6 millioner kroner i 2021. Positive verdiendringer knyttet til aksjer og aksjerettigheter i Visa inc. utgjør 1,5 millioner kroner sammenlignet med positive verdiendringer på 0,8

millioner kroner i 2021. Årets verdiendring må sees i sammenheng med at det er inntektsført utbytte fra VN Norge AS. Positiv resultateffekt på bankens aksjepost i Frende Holding AS utgjør 4,8 millioner kroner. Banken eier fra og med tredje kvartal aksjer direkte i Vipps Holding AS mot tidligere indirekte eierskap via Balder Betaling AS. Bankens innløsning av eierskapet i Balder Betaling AS ga en positiv resultateffekt på 0,5 millioner kroner (i tredje kvartal). I 2021 utgjorde positiv verdiendring på aksjene i Balder Betaling AS 13,7 millioner kroner. Negative resultateffekter av valuta, derivater og fastrenteutlån til virkelig verdi utgjør 2,4 millioner kroner. Tilsvarende resultateffekter var positive med 0,2 millioner kroner i 2021. Kostnader ved tilbakekjøp av egenutstedt gjeld utgjør 3,9 millioner kroner mot 0,3 millioner kroner i 2021.

Andre driftsinntekter utgjør 3,4 millioner kroner og reduseres med 3,0 millioner kroner fra 2021. Reduksjonen forklares i hovedsak med gevinst ved salg av eiendom.

Netto andre driftsinntekter

Beløp i NOK mill.	2022	2021
Netto provisjonsinntekter	37,4	33,3
Utbytte	53,9	71,4
Nto. verdiendr. og gev./tap på sert. og obl.	-50,5	-34,7
Nto. verdiendr. og gev./tap på aksjer	-29,5	44,0
Nto. verdiendr. og gev./tap på fastrenteutlån	-6,3	-7,9
Nto. verdiendr. og gev./tap på på andre fin. instr.	3,6	17,0
Andre driftsinntekter	3,4	6,4
Netto andre driftsinntekter	12,1	129,5

*inkluderer resultateffekt fra finansielle derivater inngått med formål for økonomisk rentesikring i likviditetsporteføljen

DRIFTSKOSTNADER

Driftskostnader utgjør 309,7 millioner kroner og øker med 4,1 millioner kroner fra 2021. Driftskostnadene i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 0,67 prosent, en økning på 0,02 prosent fra 2021.

Lønn og andre personalkostnader utgjør 168,5 millioner kroner og reduseres med 7,4 millioner kroner fra 2021. Reduksjonen forklares med avsetning til overskuddsdeling i 2021, reduksjon i antall årsverk samt redusert bruk av overtid i banken.

Andre driftskostnader utgjør 114,1 millioner kroner og øker med 11,8 millioner kroner. Økningen forklares med driftskostnader til eide og leide lokaler, konsulenttjenester, IT-kostnader samt økt avsetning til formuesskatt. Formuesskatten er økt fra 0,15 prosent til 0,25 prosent som følge av revidert statsbudsjett for 2022.

Driftskostnader

Beløp i NOK mill.	2022	2021
Lønn og andre personalkostnader	168,5	175,8
Avskrivning/nedskrivning varige og im. eiend.	27,2	27,6
Andre driftskostnader	114,1	102,3
Sum driftskostnader	309,7	305,7
Kostnader i % av GFK	0,67	0,65

TAP OG MISLIGHOLD

Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier utgjør 6,8 millioner kroner hvorav endringer i modellberegnete tap utgjør en inntekt på 2,3 millioner kroner. Til sammenligning utgjorde tap 0,5 millioner kroner i 2021 hvorav endringer i modellberegnete tapsavsetninger utgjorde en inntekt på 6,4 millioner kroner.

Med tydelige tegn til omslag i norsk økonomi, med utsikter til lavere vekst både nasjonalt og internasjonalt, vurderes de økonomiske utsiktene som endret ved utgangen av 2022 sammenlignet med det som ble lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet for 2021. Den pågående invasjonen i Ukraina gir store økonomiske ringvirkninger både i Europa og globalt, og sammen med økt inflasjon og rente-/kostnadsøkning bidrar dette til økt usikkerhet om utviklingen fremover. Som følge av dette ble sannsynlighetsvektingen av makrosenarioer ved beregning av modellberegnet forventet tap endret ved utgangen av tredje kvartal 2022, hvor sannsynligheten for pessimistisk scenario er økt fra 25 til 30 prosent. Effekten av endringen utgjorde 1,3 millioner kroner i økte tapsavsetninger i tredje kvartal 2022.

Tapskostnad

Beløp i NOK mill.	2022	2021
Utlån til personkunder i mor og boligkredittsel.	2,3	3,0
Utlån til næringskunder	-0,1	-8,7
Utlån i AS Financiering	4,7	6,0
Ubenyttede kreditter og garantier	-0,1	0,2
Sum tapskostnad	6,8	0,5
Tap i % av netto utlån til kunder (IB)	0,02	0,00

Samlede tapsavsetninger utgjør 113,2 millioner kroner, tilsvarende 0,31 prosent av brutto utlån til kunder. Til sammenligning var samlede tapsavsetninger 126,5 millioner kroner ved utgangen av 2021, tilsvarende 0,32 prosent av brutto utlån til kunder. Andel individuelt vurderte tapsavsetninger utgjør 85,8 millioner kroner mot 96,8 millioner kroner ved utgangen av 2021. Bankens tapsavsetninger er i all hovedsak knyttet til AS Financiering og sammenlignet mot utgangen av 2021 er tapsavsetningene redusert målt i prosent av brutto utlån i AS Financiering.

Tapsavsetninger

Beløp i NOK mill.	2022	2021
Utlån til personkunder i mor og boligkredittsel.	18,4	16,3
Utlån til næringskunder	4,3	4,3
Utlån i AS Financiering	89,2	104,5
Ubenyttede kreditter og garantier	1,3	1,4
Sum tapsavsetninger	113,2	126,5
Tapsavsetninger i % av brutto utlån til kunder	0,31	0,32

Netto misligholdte engasjementer er meget beskjedne med 128,9 millioner kroner tilsvarende 0,35 prosent av netto utlån til kunder. Sammenlignet mot utgangen av 2021 er netto misligholdt redusert med 71,7 millioner kroner. Reduksjonen forklares i hovedsak med ett næringsengasjement som ved utgangen av 2021 var under oppsigelse (klassifisert som

mislighold) og som i løpet av 2022 er oppgjort uten tap for banken.

Misligholdte engasjementer

Beløp i NOK mill.	2022	2021
Utlån til personkunder i mor og boligkredittsel.	47,8	47,5
Næringskunder	7,1	72,8
AS Financiering	160,6	178,5
Sum brutto misligholdte engasjementer	215,6	298,8
Tapsavsetninger på misligholdte engasjementer	86,7	98,2
Netto misligholdte engasjementer	128,9	200,7
Netto misligholdte eng. i % av netto utlån	0,35	0,51

SKATTEKOSTNAD

Skattekostnaden er 85,5 millioner kroner og utgjør 22,4 prosent av resultat før skatt. Skattekostnaden påvirkes i hovedsak med at utbytteinntekter og verdiendringer på eierinteresser omfattes av fritaksmetoden.

Forslag til resultatdisponering for 2022

Det er morbankens årsresultat etter skatt som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet. Morbankens årsresultat er 344,7 millioner kroner i 2022 mot 361,5 millioner kroner i 2021. Det er i morbanken inntektsført utbytter fra 100 prosent eide datterselskaper med 171,1 millioner kroner i 2022 mot 163,7 millioner kroner i 2021.

Hybridkapitaleienes andel av morbankens årsresultat utgjør 18,7 millioner kroner i 2022 og disponeres til hybridkapitaleienes andel av egenkapitalen. Tilsvarende resultatandel utgjorde 14,1 millioner kroner i 2021. Resultatandelen utgjør renter på fondsobligasjoner, hvor betalte renter presenteres som utdeling fra egenkapitalen.

Styret foreslår at morbankens årsresultat til egenkapitalbeviserne og grunnfondet for 2022 blir disponert som vist i etterfølgende oppstilling:

(beløp i mill. kroner)

Årsresultat morbank*	326,0
Kontantutbytte til egenkapitalbeviserne	78,8
Avsatt til allmennyttige gaver	196,8
Sum utdelinger	275,5
Til utjevningsfond	36,3
Til grunnfond	90,6
Fra fond for urealiserte gevinster	-76,4
Sum til egenkapital	50,5
Sum disponert	326,0

* EK-beviserens og grunnfondets andel av resultatet.

Forslag til utdeling av kontantutbytte utgjør 3,80 kroner per egenkapitalbevis tilsvarende 78,8 millioner kroner. Årets avsetning til gaver til allmennyttige formål er historisk høyt og utgjør 196,8 millioner kroner. Både utbytte til egenkapitalbeviserne og gaver til allmennyttige formål utgjør 99,2 prosent av konsernets årsresultat tilordnet henholdsvis egenkapitalbeviserne og grunnfondet. Styrets forslag til

disponering medfører at bankens eierbrøk holdes uendret på 28,59 prosent.

Styret foreslår å dele ut mer i utbytte til egenkapitalbeviserne og avsetning til gaver til allmennyttige formål for 2022 enn det bankens utbyttepolitikk sikter mot. Bankens utbyttepolitikk er uendret fremover og sikter mot at inntil 50 prosent av overskuddet deles ut i utbytte og gaver.

Forslag til resultatdisponering for 2022 innebærer at 84,5 prosent av morbankens årsresultat tilordnet egenkapitalbeviserne og grunnfondet deles ut i utbytte og avsettes til gaver. Etter finansforetaksloven har styret meldeplikt til Finanstilsynet når styret fremmer forslag hvor samlede utdelinger overstiger halvparten av resultatet. Sparebanken Øst har oppfylt meldeplikten og orientert Finanstilsynet om styrets forslag. Styrets forsvarlighetsvurderinger ved forslag til utdelinger for 2022 er etterfølgende nærmere redegjort for.

STYRETS FORSVARLIGHETSVURDERING FOR 2022

Finansforetakslovens krav til forsvarlighetsvurdering

Utbytte på eierandelskapital og grunnfondskapital skal ikke settes høyere enn det som er forsvarlig og forenlig med forsiktig og god forretningsskikk under tilbørlig hensyn til tap som måtte være inntruffet etter regnskapsårets avslutning, eller som må påregnes å ville inntreffe, samt ut fra behovet for oppbygging av egenkapital i banken. Dersom styret beslutter å fremme forslag om utdeling som innebærer at det samlede utbyttet i et enkelt år vil overstige halvparten av resultatet etter det godkjente resultatregnskapet for siste regnskapsår, skal styret gi melding om forslaget til Finanstilsynet. Finanstilsynet kan, når hensynet til finansforetakets soliditet tilsier det, gi foretaket pålegg om ikke å dele ut utbytte eller om å dele ut mindre enn det som er foreslått av styret eller vedtatt av generalforsamlingen (Finansforetaksloven §10-6).

Tap som måtte være inntruffet etter regnskapsårets avslutning, eller som må påregnes å ville inntreffe, hensyntas løpende i bankens kvartals- og årsregnskap basert på IFRS-standarder, herunder IFRS 9 Finansielle instrumenter. Behovet for oppbygging av egenkapital i banken er vurdert i bankens ICAAP for 2022. Det samlede kapitalbehovet er uttrykt gjennom bankens kapitalmål tilsvarende myndighetskrav pluss en kapitalmargin på 1,0 prosent. Sparebanken Øst benytter standardmetoden ved beregning av kapitalbehov. Sammenlignbare sparebanker benytter primært IRB-metoden for dette formålet. Standardmetoden krever betydelig høyere kapitalvekter enn IRB-metoden for lik risiko og like kunder. Sammenlignet med banker som benytter IRB-metoden er derfor Sparebanken Østs reelle tapsabsorberende evne vesentlig høyere enn for IRB-bankene alt annet likt.

Utsikter for norsk og internasjonal økonomi

Styret har vurdert særlig makroøkonomiske forhold nasjonalt og internasjonalt knyttet til konsekvenser for banken av krigen i Ukraina og makroøkonomiske forhold generelt. Styrets forsvarlighetsvurdering legger til grunn fortsatt stor usikkerhet i internasjonal økonomi med redusert vekst og høy prisstigning. Samtidig ses nå tegn til at prisveksten internasjonalt

har nådd toppen i mange land. Videre er observasjonen at norsk økonomi har holdt seg godt så langt, blant annet støttet av høye olje- og gasspriser som gir Norge betydelig merinntekter for eksempel gjennom økt eksport til EU. Styret legger videre til grunn at arbeidsledigheten i Norge fremover vil holde seg på et lavt nivå og at det forventes relativt beskjedne fall i boligpriser. Det legges til grunn økt usikkerhet i etterspørselen etter næringsseiendom. Tilsvarende kan det ikke utelukkes nedgang i omsetningen i enkelte deler av detaljhandelen.

Styrets vurderinger

Styret vurderer at banken har meget god kvalitet i sin utlånsportefølje og risikoen for tap og mislighold fremover vurderes som lav og at den pågående makroøkonomiske uroen vil få begrenset innvirkning på bankens utlånsvirksomhet fremover. Ved utgangen av 2022 er netto misligholdte engasjementer i prosent av netto utlån på 0,35 prosent. Tapene i 2022 utgjør 0,02 prosent av netto utlån til kunder. Banken har redusert utlånseksponeringen mot næringsseiendom gjennom 2022 som et risikoreduserende tiltak grunnet økt makroøkonomisk usikkerhet. Andelen utlån til bedrifter er 9,6 prosent av samlede utlån. Banken analyserer løpende sammensetningen av leietakermassen i de næringsbyggene banken har belånt. Banken har lav eksponering mot utsatte næringer som bl.a. hotell og restaurant og handel knyttet til sport og fritid. Andelen utlån til privatpersoner er 90,4 prosent av samlede utlån. Gjennomsnittlig belåningsgrad i boliglånporteføljen er 55,7 prosent og 98 prosent av boliglånene har belåningsgrad lavere enn 85 prosent.

Styret vurderer at risikoen knyttet til tilgang på likviditet og forvaltning av likviditetsportefølje er relativt lav og at den pågående makroøkonomiske uroen vil få begrenset innvirkning på bankens tilgang til finansiering og at verdisingninger knyttet til likviditetsforvaltning vil være begrenset fremover. Det oppleves god tilgang til likviditet i det norske kapitalmarkedet selv med betydelig usikkerhet i internasjonal økonomi. Likviditetsporteføljen har lav kreditt risiko og begrenset durasjon. Russlands invasjon av Ukraina medførte til dels betydelige økninger i kredittmarginer på norske og internasjonale obligasjoner. Markedsverdijusteringene som fulgte av angrepet, ga imidlertid relativt beskjedene negative verdijusteringer på bankens likviditetsportefølje.

Styret har også vurdert konsekvenser av økt makroøkonomisk usikkerhet knyttet til bankens eierandeler i Frende Forsikring og anser den som relativt lav. Det legges til grunn at økonomiske nedgangsperioder ikke i seg selv medfører økt skadefrekvens, hverken for skade eller liv. Selskapets finansforvaltning ble påvirket av Russlands angrep på Ukraina, dog uten at dette hadde vesentlig negativ innvirkning på selskapets drift og solvens. Bankens aksjer i Eksportfinans AS anses i liten grad å påvirkes av økt makroøkonomisk usikkerhet, da selskapet nå har en meget begrenset virksomhet og en betydelig egenkapital. Bankens investeringer i NBX AS og Kraftbank er samlet meget begrenset i beløp og

konsekvensene av makroøkonomisk usikkerhet fremover anses som meget lave for banken.

Forslaget til utdelinger medfører at eierbrøken er uendret på 28,59 prosent. Styret er kjent med at Finanstilsynet tolker finansforetaksloven § 10-17 første ledd dithen at utvanning av eierbrøken er i strid med nevnte bestemmelse.

Finanstilsynet har i høringsnotat datert 6. januar 2023 foreslått endringer i finansforetaksloven §§ 10-6, 10-17 og 10-18 som vil kunne påvirke disponeringen av overskudd tilordnet eierandelskapitalen i sparebanker, med blant annet utvidet meldeplikt samt søknadsplikt ved bruk av utjevningsfondet. Høringsfristen er satt til 1. mars 2023. Eventuelle endringer i nevnte bestemmelser antas ikke å få betydning for styrets forslag til disponering av resultatet for 2022.

Styrets konklusjon

Styret konkluderer med at banken har en betydelig risiko-bærende evne med en ren kjernekapitaldekning på over 20 prosent som blant annet muliggjør vekst i utlån til kunder fremover. Styret vurderer risikoen i bankens balanse som lav, også sammenlignet mot banker som helt eller delvis benytter IRB-modeller ved sin kapitaldekningsberegning. For 2023 planlegger banken en utlånsvekst på linje med den generelle kredittveksten i samfunnet over tid.

Styret har per i dag ingen planer om å redusere ansvarlig kapital i løpet av 2023 utover tilbakekjøp av egenkapitalbevis knyttet til spareprogram for ansatte (inntil 5 millioner kroner). Finanstilsynet har i brev 20. desember 2022 godkjent tilbakekjøp og lignende innenfor en ramme på 50 mill. kroner.

Styret legger til grunn at risikovurderinger og stresstester benyttet i ICAAP for 2022 fortsatt er relevante hensyntatt makroøkonomiske utsikter nasjonalt og internasjonalt. Styret ser basert på ovennevnte ikke behov for å gjøre ekstraordinære endringer i bankens ICAAP, herunder revurdere bankens kapitalmål. Styret mener det ikke er forhold per 2. mars 2023 som skulle tilsa at hele eller deler av overskuddet for 2022 må tilbakeholdes som egenkapital i banken.

Hovedposter i balansen

Forvaltningskapitalen utgjør 44,1 milliarder kroner og reduseres med 4,0 milliarder kroner sammenlignet mot utgangen av 2021.

UTLÅN TIL KUNDER

Netto utlån til kunder utgjør 36,8 milliarder kroner og reduseres med 2,6 milliarder kroner tilsvarende 6,6 prosent siste 12 måneder.

Netto utlån til personkunder utgjør 33,3 milliarder kroner og reduseres med 1,6 milliarder kroner tilsvarende 4,7 prosent siste 12 måneder. Etter en periode med meget høy utlånsvekst, hvor utlån til personkunder i 2021 økte med 4,5 milliarder kroner tilsvarende 14,8 prosent, har banken i 2022 vært i en konsolideringsperiode hvor prissetting og marginer, prosess-effektivitet og risikonivå i porteføljen har vært prioritert. Over tid har banken god utlånsvekst i privatmarkedet. Utlånsveksten vil kunne variere fra år til år. Bankens kan vise til

at brutto utlån til personkunder siste ti år, fra 2012 til 2022, har økt med 15,6 milliarder kroner, som tilsvarer en gjennomsnittlig årlig vekst på 6,9 prosent. Bankens strategi er at utlån til personkunder over tid minst skal ha en vekst på nivå med kredittveksten. Lån og kreditter til personmarkedet gis som hovedregel mot pant i bolig. Banken har meget lav eksponering knyttet til utlån og kreditter uten tilhørende sikkerhet. Banken har over tid prioritert å gi lån til kunder med lavere belåningsgrad. Belåningsgraden i boliglånsporteføljen er i gjennomsnitt 55,7 prosent beregnet på sikkerhetenes verdi ved tidspunkt for innvilgelse. Med konsernets høye andel av utlån til personmarkedet, som i hovedsak fordeler seg geografisk på det sentrale østlandsområdet, vurderes personmarkedsporteføljen å ha sikkerheter og betjeningsevne i et bolig- og arbeidsmarked som forventes velfungerende over tid. Brutto utlån til personkunder utgjør 90,4 prosent av totale utlån til kunder.

Netto utlån til næringskunder utgjør 3,5 milliarder kroner og reduseres med 0,9 milliarder kroner tilsvarende 21,0 prosent siste 12 måneder. Reduksjonen forklares i hovedsak med naturlig frafall ved innfrielse av lån og sterk pris-konkurranse innenfor enkelte segmenter med lav risikoprisering. I et marked preget av høye eiendomspriser, lave utlåns-marginer samt stigende renter med betydelig økt risikopåslag i obligasjonsmarkedet for eiendomsaktører, har banken valgt å ha en defensiv tilnærming til næringskunder og redusert risikoen i næringsporteføljen. Det vises til en markant oppgang i verdien på næringseiendom over lengre tid og at stigende renter og avkastningskrav vil kunne føre til fall i prisene på næringseiendom. Eksponering mot næringseiendom utgjør en relativt stor andel av næringsporteføljen, men en svært begrenset andel av bankens totale utlånsportefølje. Bankens utlån til næringseiendom er beskjeden med 2,3 milliarder kroner som tilsvarer omlag 6,2 prosent av brutto utlån i banken, en reduksjon fra 2,7 milliarder kroner tilsvarende omlag 6,9 prosent ved utgangen av 2021. Banken har ikke eksponering innenfor olje og oljerelatert virksomhet eller fiske- og oppdrettsvirksomhet. Banken har videre generelt liten direkte og indirekte eksponering innenfor overnatting-/servering-, import/eksport virksomheter og større industri- og handelsvirksomhet. Det er liten direkte og indirekte eksponering mot handelsvirksomhet utover dagligvare.

INNSKUDD FRA KUNDER

Innskudd fra kunder utgjør 15,8 milliarder og reduseres med 1,8 milliarder kroner tilsvarende 10,3 prosent siste 12 måneder. Etter meget høy innskuddsvekst i 2021, hvor innskudd fra kunder økte med 2,7 milliarder kroner, har banken valgt en mer defensiv tilnærming i et innskuddsmarked preget av høy konkurranse. Innskuddsdekningen er 42,8 prosent, ned fra 44,6 prosent ved utgangen av 2021. Innskudd fra personkunder utgjør 10,4 milliard kroner og reduseres med 1,2 milliarder kroner siste 12 måneder. Innskudd fra næringskunder utgjør 5,4 milliarder kroner og reduseres med 0,7 milliarder kroner siste 12 måneder.

LIKVIDITET OG FINANSIERING

Banken har en konservativ holdning til likviditetsrisiko med forsvarlig likviditetsstyring slik at konsernet til enhver tid har tilstrekkelig likvider til å dekke sine forpliktelser ved forfall. Banken skal kunne drive normal virksomhet for en periode på minst 12 måneder uten tilgang til ekstern finansiering. Banken tar også kredittrisiko gjennom forvaltning av likviditetsreserver og overskuddslikviditet. Banken har til hensikt å holde rentebærende papirer med lav kredittrisiko for likviditetsformål (reserve for avhendelse ved behov) og som grunnlag for deponering for låneadgang i sentralbanken. Bankens likviditetsrisiko overvåkes kontinuerlig og det foreligger oppdaterte oversikter over bankens totale motpartsrisiko.

Beholdningen av sertifikater og obligasjoner utgjør 5,6 milliarder kroner og reduseres med 1,6 milliarder kroner siste 12 måneder.

Det kortsiktige likviditetsmålet målt ved LCR er over bankens fastsatte ramme på 102 prosent og utgjør 217,3 prosent mot 249,7 prosent ved utgangen av 2021. Bankens likviditetsstrategi medfører en høy andel verdipapirer som teller med i LCR-beregningen. Forfallsstrukturen på markedsfinansiering påvirker LCR i stor grad.

Verdipapirgjeld utgjør 22,3 milliarder kroner og reduseres med 2,4 milliarder kroner siste 12 måneder. Banken vurderer tilgangen til markedsfinansiering som god til tross for fortsatt usikkerhet rundt inflasjon og fremtidig økonomisk vekst.

Graden av stabil og langsiktig finansiering målt ved NSFR er 130,1 prosent mot 122,3 prosent ved utgangen av 2021. Gjennomsnittlig løpetid på markedsfinansiering er 3,01 år mot 3,05 år ved utgangen av 2021. Andelen av kortsiktige innlån (definert som innlån med gjenstående løpetid under 1 år) utgjør 3,5 milliarder kroner ved utgangen av 2022.

Banken har som en del av innfasingsplanen for MREL utstedt senior etterstilt gjeld (SNP) pålydende 0,9 milliarder kroner.

FRENDE FORSIKRING

Banken eier 13,03 prosent i Frende Holding AS som er eierselskapet for Frende Skade AS og Frende Liv AS (Frende Forsikring). Som følge av at bankens eierandel i Frende er under 20 prosent, verdsettes aksjeposten til virkelig verdi med verdiendring og inntektsføring av mottatt utbytte over resultatet. Bankens aksjepost i Frende Holding AS er verdsatt til 456,1 millioner kroner.

Bankens andel av overskuddet i Frende utgjør 39,9 millioner kroner for 2022. Til sammenligning utgjorde bankens andel av overskuddet 71,7 millioner kroner for 2021. Resultatet i 2022 er preget av svært gode forsikringstekniske resultater, og negative finansresultater relatert til uro i finansmarkedene gjennom hele året.

Banken har i 2022 resultatført utbytteinntekt på 49,1 millioner kroner (i andre kvartal) samt gevinst på 4,8 millioner kroner i forbindelse med proratarisk salg av aksjer til Lokalbank-alliansen (i første kvartal), hvor bankens eierandel i Frende ble redusert fra 13,75 prosent til 12,92 prosent. I tredje kvartal økte banken sin eierandel fra 12,92 prosent til 13,02 prosent etter anvendelse av bankens forkjøpsrett. I 2021

inntektsførte banken utbytteinntekt på 69,0 millioner kroner (i andre kvartal). Banken har tidligere år hatt, og forventer også fremover, verdiskapning i og resultatbidrag fra aksje-investeringen i Frende.

ØVRIGE EIERINTERESSER I ANDRE SELSKAPER

Banken eier 4,85 prosent av aksjene i Eksportfinans ASA og aksjeposten er verdsatt til 195,0 millioner kroner.

Bankens indirekte eierskap i Vipps Holding AS via Balder Betaling AS ble fra og med tredje kvartal omgjort til direkte eierskap i Vipps Holding AS. Samtidig med omgjøringen ble bankens eierskap i Balder Betaling AS avviklet. Bankens eierandel i Vipps Holding AS utgjør 0,71 prosent og aksjeposten er verdsatt til 58,2 millioner kroner.

Banken eier 6,85 prosent av aksjene i Kraft Bank ASA. Kraft Bank ASA er notert på Euronext Growth Oslo og bankens aksjepost er verdsatt til 26,0 millioner kroner.

Banken eier C-aksjer i Visa Inc. Aksjeposten er verdsatt til 39,1 millioner kroner. I tillegg har banken rettigheter til aksjer i Visa Inc., eiet via VN Norge Forvaltning AS og VN Norge AS. Rettighetene er verdsatt til 8,3 millioner kroner.

Bankens eierandel i Norwegian Block Exchange AS (NBX) ble i andre kvartal redusert fra 9,92 til 9,43 prosent som følge av en rettet emisjon. Banken deltok ikke i emisjonen. Fra og med desember 2021 er NBX notert på Euronext Growth Oslo og banken verdiregulerte aksjeposten opp med 26,8 millioner kroner i 2021. I 2022 er aksjeposten verdiregulert ned med 30,9 millioner kroner til 10,9 millioner kroner. Bankens historiske kostpris på aksjeposten utgjør 15,0 millioner kroner.

Kapitaldekning

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitaldekning og er meget solid og godt posisjonert til å møte varslede fremtidige økninger i kapitalkrav samtidig som banken både har utbytteevne og handlingsrom for utlånsvekst.

Sparebanken Øst har økt soliditeten gjennom 2022 og ren kjernekapitaldekning utgjør 20,11 prosent utgangen av 2022, en økning fra 18,24 prosent ved utgangen av 2021. Utvidelsen av SMB-rabatten ga økt ren kjernekapitaldekning på om lag 0,38 prosentpoeng ved utgangen av første halvår 2022. Økningen i ren kjernekapital forklares for øvrig med negativ utlånsvekst siste 12 måneder, og da i hovedsak som følge av reduksjon i utlån til næringskunder.

Gjeldende pilar 2-krav for Sparebanken Øst er 1,8 prosent, dog minimum 360 millioner kroner. Kravet trådte i kraft 30. juni 2020. Gitt dagens nivå på motsyklisk kapitalbuffer på 2,0 prosent, innebærer dette et samlet krav for ren kjernekapital på minst 13,8 prosent ved utgangen av 2022. Kravet til systemrisikobuffer er utsatt ett år og vil for banken fra og med 31. desember 2023 øke med 1,5 prosentpoeng fra 3,0 prosent til 4,5 prosent. Motsyklisk kapitalbuffer økes med 0,5 prosentpoeng fra 2,0 prosent til 2,5 prosent fra og med 31. mars 2023, slik den var før mars 2020 og covid-19 utbruddet. Med varslede økninger i kapitalkrav, vil det samlede myndighetskravet til ren kjernekapital for Sparebanken Øst

øke til 15,8 prosent under gjeldende pilar 2 krav ved utgangen av 2023.

Netto ansvarlig kapital utgjør 4,6 milliarder kroner ved utgangen av 2022, hvorav konsernets kjernekapital utgjør 4,2 milliarder kroner. Med et beregningsgrunnlag på 19,1 milliarder kroner tilsvarer dette en kapitaldekning på 24,03 prosent hvorav kjernekapitaldekningen utgjør 21,94 prosent. Uvektet kjernekapitalandel utgjør 9,27 prosent ved utgangen av 2022, en økning fra 8,60 prosent ved utgangen av 2021. Gjeldende krav til uvektet kjernekapital er 3,0 prosent.

Kapitalnivå

prosent	2022	2021
Ren kjernekapitaldekning	20,11	18,24
Kjernekapitaldekning	21,94	19,89
Kapitaldekning	24,03	21,78
Uvektet kjernekapitalandel	9,27	8,60

Betydelig forskjellsbehandling av banker

Sparebanken Øst bygger sine kapitalberegninger på prinsippene i standardmetoden, som etter dagens regelverk, innebærer at lån med samme risiko har vesentlig høyere risikovekter sammenlignet med banker som benytter risikovekter etter IRB-modeller. Resultatet er at Sparebanken Øst med sine kapitalkrav holder langt mer egenkapital for sine utlån enn banker som kan benytte IRB-modeller for hele eller deler av sine utlånsporteføljer. Bortfall av Basel 1-gulvet for de norske IRB-bankene fra 31. desember 2019 endret konkurransesituasjonen i det norske markedet i betydelig grad og preger også avkastningsprestasjoner.

Sparebanken Øst benytter risikovekter på 35 prosent på boliglån med belåningsgrad 80 prosent eller lavere, mens banker som benytter IRB-modeller har risikovekter på omlag 21 prosent. På lån til næringsseiendom benytter banken risikovekter fra 100 prosent, mens banker som benytter IRB-modeller har risikovekter har omlag 40 prosent.

Bankens beregninger viser at en standardmetodebank må holde om lag 80 prosent mer egenkapital (ren kjernekapital) enn en IRB bank. Som grunnlag for beregningene er det lagt til grunn to like banker med identiske utlån til identiske kunder med identisk risiko for tap, der det eneste som skiller er at den ene er en standardmetodebank og den andre er en IRB bank. I beregningene er det lagt til grunn at bankene har det samme kapitalkravet i prosent, samme utlånsfordeling på 80/20 prosent til personer og bedrifter og det er lagt til grunn full SMB rabatt på utlån til bedriftene.

Sparebanken Øst mener at forskjellsbehandlingen av kapitalkravene for lik risiko gir vesentlig høyere gearing med mulighet for betydelig høyere utlånsvolum i forhold til egenkapitalnivå, alternativt redusert egenkapitalbehov, noe som gir høyere egenkapitalavkastning. Forskjellsbehandlingen av lik risiko medfører svært stor konkurranseulempe når også hensynet til bankens egenkapitalbevis-investorer skal ivaretas på en god måte.

Bærekraft og samfunnsansvar

Sparebanken Øst har stor oppmerksomhet på bærekraft og samfunnsansvar. Bærekraft er innlemmet i alle deler av forretningen og understøtter våre strategiske ambisjoner om å skape gode kundeopplevelser, sikre etterlevelse og levere på finansielle mål. Banken skal primært bruke positiv påvirkning, men kan også velge å ikke finansiere enkelte engasjementer som ikke er i tråd med bankens strategi. I 2022 og årene fremover har banken stort fokus på klima- og miljøpåvirkning i utlånsporteføljene. Banken tar også samfunnsansvar innenfor en rekke andre områder, herunder gaver til allmenntilretteleggelse. Det vises til nærmere omtale om bærekraft og samfunnsansvar i bankens kapittel om bærekraft fra side 24 samt om bankens samfunnsbidrag gjennom allmenntilretteleggelse gaver fra side 20.

Banken har som mål å redusere egne og finansierte utslipp og vedtok i 2022 målsettingen om netto nullutslipp innen år 2050. Banken vil fremover jobbe med å fastsette måltall, konkretisere tiltak og rapportere på klimautslipp.

Banken har etablert grønt rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner og finansiering av grønne utlån. Etableringen av et grønt rammeverk er en del av bankens strategi hvor vi ønsker å bruke det grønne obligasjonsmarkedet til å bidra til grønn omstilling. Som sparebank kan vi påvirke positivt gjennom tett dialog med våre kunder og støtte kundene i å ta bærekraftige valg. Til kunder tilbyr banken både grønt boliglån og grønt førstehjemslån, og i tillegg grønt billån gjennom datterselskapet AS Finansiering. Sparebanken Øst Boligkreditt AS utstedte sin første grønne obligasjon med fortrinnsrett i januar 2023.

Eierstyring og selskapsledelse

Styringen av Sparebanken Øst bygger blant annet på finansforetaksloven, allmennaksjeloven og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse (NUES-anbefalingen). God eierstyring og selskapsledelse bidrar til å sikre ansattes, innskytternes, egenkapitalbeveiseiernes og andre eksterne parter interesser i Sparebanken Øst. Eierstyring og selskapsledelse er styrets overordnede ansvar og skal sikre at organer og funksjoner fungerer i henhold til regelverket og at virksomheten styres på en effektiv og målrettet måte over tid. Det vises til nærmere omtale i bankens rapport om Eierstyring og selskapsledelse fra side 53. Videre vises det til omtale om åpenhetsloven i kapittel om bærekraft fra side 40. For presentasjon av bankens styre, ledelse og hvordan banken er organisert vises det til omtale fra side 49.

Banken har styreansvarsforsikring som dekker bankens styremedlemmer, administrerende direktør, medlemmer av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i banken, samt enhver tidligere eller nåværende/fremtidig ansatt i banken som kan påta seg et selvstendig ledelsesansvar. Forsikringen dekker ansvar for formueskade, herunder personlig ansvar for konsernets gjeld, som skyldes krav fremsatt mot banken i forsikringsperioden som følge av en påstått ansvarsbetingende

handling eller unnlatelse i forsikredes egenskap av styremedlem, administrerende direktør, medlem av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i banken. Med formueskade menes i denne sammenheng økonomisk tap som ikke direkte er oppstått som følge av fysisk skade på person eller gjenstand. Styreansvarsforsikringen har beløpsbegrensninger.

Risikostyring og etterlevelse

I henhold til finansforetakslovens § 13-5 (1), skal banken organiseres og drives på en forsvarlig måte. Dette innebærer blant annet klar organisasjonsstruktur og ansvarsfordeling, klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger, hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risikoer banken er, eller kan bli eksponert for. Det endelige ansvaret for risikostyring og internkontroll ligger hos bankens styre og ledelse. Styret vedtar den overordnede risikostrategien og godkjenner prinsipper for oppfølging, kontroll og risikorammer. Administrasjonen rapporterer regelmessig til styret alle vesentlige risikoer, herunder faktisk risikonivå mot fastsatte rammer. Videre avgis årlig en rapport på internkontrollen inkludert bekreftelse på gjennomført internkontroll og en samlet årlig risikovurdering.

Risikostyringen skal støtte opp under bankens utvikling og måloppnåelse og skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig forretningsdrift.

Proessen for risikostyring og internkontroll i banken er nærmere beskrevet i avsnittet «Risikostyring og internkontroll» under eierstyring og selskapsledelse fra side 53.

Bankvirksomhet forutsetter en viss grad av risikotagning, og banken ønsker å ha et bevisst og mest mulig målbart forhold til den risiko banken har eller påtar seg. Dette gjelder innenfor de vesentlige risikoområdene for tap som omfatter kredittrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Banken har gjennom vedtatte strategidokumenter fastsatt risikotoleranser, rammer og måltall innenfor de nevnte risikoområdene. De vesentlige risikoområdene er nærmere beskrevet under.

KREDITTRISIKO

Sparebanken Østs kredittstrategi omhandler ulike typer kredittrisiko knyttet til utlån, kreditter og garantier ytet til kunder innenfor person- og næringsmarkedet samt motpartsrisiko for verdipapirer.

Kredittstrategien bidrar til å sikre at bankens aktiviteter innenfor kredittområdet er i tråd med de rammebetingelser og retningslinjer som følger av bankens overordnede forretningsidé og strategiske planer, herunder at aktivitetene er forsvarlige i forhold til bankens evne og vilje til å ta risiko. Kredittstrategien er operasjonalisert i bankens kreditthåndbøker samt i øvrig instruksverk.

Banken har en kredittportefølje med en kvalitet og sammensetning som sikrer bankens lønnsomhet på kort og lang sikt og sikrer at bankens håndtering av kredittrisiko skjer i samsvar med de krav som følger av lover, forskrifter, rundskriv fra myndighetene og andre regulatoriske forhold.

Innenfor person- og næringsmarkedet står belåningsgrad, betjeningsevne og betjeningsvilje sentralt i kredittvurderingene. Utlånsforskriften legger vesentlige føringer for bankens utlånsvirksomhet til privatpersoner.

Måling av risiko ved utlån til kunder skjer gjennom risikoklassifisering av kunder. Kunder risikoklassifiseres basert på scoremodeller utviklet med statistiske metoder som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD). Risiko-klassifiseringen er etablert som en integrert del av kredittprosessen og kravet til årlig reklassifisering av låneengasjement er ivarettatt. Utviklingen i kreditt risiko følges løpende opp med rapporter til bankens ledelse og kvartalsvis rapportering til bankens styre.

Bankens geografiske nedslagsfelt gir tilgang til et stort markedsområde med hensyn til kunder og næringer. Utlån til personkunder har i all hovedsak lav risiko, og lån til personkunder med pant i bolig utgjør en svært stor del av bankens samlede utlån. En lav andel utlån til næringskunder bidrar også til en lav samlet kreditt risiko for banken.

Banken tar også kreditt risiko gjennom forvaltning av likviditetsreserver og overskuddslikviditet. Banken har til hensikt å holde rentebærende papirer med lav kreditt risiko for likviditetsformål (reserve for avhendelse ved behov) og som grunnlag for deponering av låneadgang i sentralbanken.

MARKEDSRISIKO

Sparebanken Østs finansstrategi skal bidra til å sikre at bankens aktiviteter innenfor finansområdet er i tråd med de rammebetingelser og retningslinjer som følger av bankens overordnede forretningsidé, strategiske planer og budsjetter samt at aktivitetene er forsvarlig i forhold til bankens evne og vilje til å bære risiko. Videre skal finansstrategien bidra til å sikre at bankens håndtering av finansiell risiko skjer i samsvar med de krav som følger av lover, forskrifter, rundskriv fra myndighetene og andre regulatoriske forhold. Sparebanken Øst har en likviditetsportefølje bestående av rentebærende verdipapirer i hovedsak utstedt av nordiske kredittforetak, norske banker, kommuner, stat og statsgaranterte foretak. Gjennom dette tar banken kredittspreadsrisiko. Renterisiko holdes innenfor fastsatte rammer og begrenses ved at eiendeler og gjeld i all hovedsak har flytende rente eller er swappet til flytende rente. Valutarisiko reduseres ved inngåelse av terminforretninger eller basisswapper. Banken har svært liten rente- og valutarisiko. Eksponering mot egenkapital-instrumenter utover bankens datterselskaper og strategiske investeringer er begrenset.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Styring og kontroll av operasjonell risiko ivaretas gjennom Sparebanken Østs strategi for helhetlig risikostyring som er bankens overordnede dokument for styring av risiko. Strategien definerer klart hvem som har ansvar for etablering og gjennomføring av internkontroll i banken. Den operasjonelle risikoen søkes holdt på et lavt nivå. Risikotoleransen for operasjonell risiko er

tilordnet Finanstilsynets hendelseskategorier, gradert i nulltoleranse, lav og moderat risiko, og det er i banken etablert prosesser for risikovurderinger, årlig nøkkelprosess-gjennomgang, funksjons- og ansvarsmatriser, fullmakt-strukturer og årlige lederbekreftelser.

LIKVIDITETSRISIKO

Sparebanken Øst har en konservativ holdning til likviditetsrisiko og skal sørge for forsvarlig likviditetsstyring slik at konsernet til enhver tid har tilstrekkelige likvider til å dekke forpliktelsene ved forfall. Konsernet skal kunne opprettholde normal virksomhet for en periode på minst 12 måneder uten tilførsel av likviditet og tre måneder i et kombinert stress-scenario. Konsernets likviditet styres etter fastsatte rammer for blant annet LCR, NSFR og stresstester.

KLIMARISIKO

Klimarisiko består av fysisk klimarisiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko kan være skred, flom, havnivåstigning, tørke eller annet knyttet til klimaendringer. Overgangsrisiko er risiko knyttet til overgangen mot et lavutslippssamfunn, der endringer i klimapolitikk/reguleringer, utvikling av ny teknologi, endrede kundepreferanser og investorkrav, som kan føre til brå endringer i markedsverdien til finansielle aktiva og eiendeler. Klimarisiko kan føre til økt kreditt risiko, finansielle tap, eller redusert tilgang på kapital.

Banken finansierer ingen karbonsensitive næringer som olje, gass eller shipping. Banken har definert hvilke sektorer og aktiviteter som banken ikke ønsker å finansiere. Dette gjelder kullutvinning eller energiproduksjon basert på kull, kontroversielle våpen, tobakk, pornografi, oljesand/tjæresand, skiferolje og –gass og olje og gassutvinning i Arktis.

Sparebanken Øst har økt oppmerksomhet på klimarisiko i utlånsporteføljene og har kartlagt alle næringskunder med lån for bærekraftsrisiko. Kartleggingen viser at banken har en meget lav eksponering mot klimarisiko. Det vises til nærmere omtale om klima- og miljørisiko i porteføljen på side 30.

Mennesker og organisasjon

Sparebanken Øst har som strategi å være en markedsorientert organisasjon og en attraktiv arbeidsgiver for kompetente og ansvarsbevisste mennesker, som ønsker å bidra aktivt til at banken når sine mål. Banken er opptatt av at de ansatte gis utviklingsmuligheter, inkluderende arbeidsmiljø og en fleksibel hverdag. Dette gjør Sparebanken Øst til en fremtidsrettet organisasjon.

Kontinuerlig utvikling av kompetansen til menneskene i Sparebanken Øst er et satsningsområde for at banken skal nå de strategiske målene og for å kunne betjene kundene på en best mulig måte. Dette innebærer at de ansatte må ha god kjennskap til bransjen og rammene banken opererer under. Sparebanken Øst er tilknyttet autorisasjonsordningene i Finansnæringsens Autorisasjonsordninger (FinAut), som autoriserer rådgivere og sikrer kompetanse og etikk i kunderådgivningen.

Bankens ledelse ser viktigheten av at alle ansatte skal få tett oppfølging. Leder og ansatte har et ett felles ansvar for å kartlegge utviklingsområder for den ansatte innen kunnskap, holdninger og ferdigheter. Banken har også et eget kompetanseutvalg der ledelsen sammen med representanter fra ansatte diskuterer og planlegger tiltak og tilrettelegging for opplæring og kompetanseheving. Målet er å sikre faglige og personlige utviklingsmuligheter for alle i Sparebanken Øst.

Det vises til nærmere omtale om «mennesker og organisasjon» i kapittel «Styret, ledelse og organisasjon» fra side 49 samt i rapport om bærekraft under avsnittene:

- Økonomisk og bærekraftig kompetanse – side 31
- Mangfold og inkludering – fra side 36
- Ansvarlig rådgivning og kompetanseutvikling – side 42
- Arbeidsmiljø og sikkerhet – side 43

Samlet sykefravær i 2022 utgjorde 5,8 prosent av total arbeidstid mot 3,7 prosent i 2021. Sykefraværet i 2022 fordeler seg med 2,1 prosent for menn og 8,2 prosent for kvinner. Det er ikke registrert noen personsaker i løpet av 2022.

Sparebanken Øst utvikler, digitaliserer og effektiviserer kontinuerlig arbeids- og kredittprosesser. Det er i 2022 ikke gjennomført egen forskningsaktivitet eller balanseført interne kostnader knyttet til utviklingsaktiviteter.

Styret og administrasjonen vil berømme de ansatte i Sparebanken Øst for meget god innsats i 2022.

Rating

Sparebanken Øst har langsiktige innskudd- og utstederrating på A1 fra Moody's Investor Services. Ratingen ble sist bekreftet av Moody's i desember 2022. Sparebanken Øst har siden januar 2021 hatt rating A1, da banken ble oppgradert fra A2. Obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Sparebanken Øst Boligkreditt AS har rating AAA fra Moody's.

Datterselskaper

Samtlige datterselskaper er 100 prosent eid av Sparebanken Øst og inngår i bankens konsernregnskap.

Sparebanken Øst Boligkreditt AS har konsesjon som kredittforetak med rett til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Boligkreditselskapet er gjennom markedet en svært viktig aktør for å sikre konsernet en langsiktig og gunstig markedsfinansiering. Ved utgangen av 2022 har selskapet en forvaltningskapital på 19,1 milliarder kroner som består i all hovedsak av 1. prioritets pantelån i bolig finansiert gjennom obligasjoner med fortrinnsrett og trekkrettighet fra morbanken. Selskapet har lav belåningsgrad i sikkerhetsmassen (LTV). Belåningsgraden ved utgangen av 2022 var 45,6 prosent. Til sammenligning var belåningsgraden 45,4 prosent ved utgangen av 2021. I 2022 har selskapet et overskudd på 73,1 millioner kroner mot 118,9 millioner kroner i 2021. Selskapet har ingen ansatte, men leier tjenester fra Sparebanken Øst.

AS Finansiering sitt hovedprodukt er salgspant-finansiering av brukt bil. Ved utgangen av 2022 har selskapet en forvaltningskapital på 2,6 milliarder kroner. I 2022 har selskapet et overskudd på 41,1 millioner kroner mot 52,2 millioner kroner i 2021. Selskapet har 17 ansatte tilsvarende 17 årsverk.

Sparebanken Øst Eiendom AS er forvalter av eiendommer tilhørende banken. Selskapets driftsinntekter utgjør 5,8 millioner kroner i 2022 mot 5,4 millioner kroner i 2021. I 2022 har selskapet et overskudd på 1,6 millioner kroner mot 1,3 millioner kroner i 2021. Selskapet har 1,2 ansatte tilsvarende 1,2 årsverk.

Øst Prosjekt AS har som hovedformål å overta prosjekter og drive industri- og handelsvirksomhet til sikring og realisering av utsatte engasjementer i morbanken. I 2022 har selskapet et underskudd på 1,1 millioner kroner mot et overskudd på 1,1 millioner kroner i 2021.

Utbyttepolitikk

Styret vedtok 15. juli 2022 å endre bankens utbyttepolitikk slik at denne over tid opprettholder en stabil eierbrøk. Bankens eierbrøk er per 1. januar 2022 og ved utgangen av 2022 etter styrets forslag til resultatdisponering for 2022 på 28,59 prosent. Bankens utbyttepolitikk er:

Vi har som økonomisk mål for vår virksomhet å oppnå resultater som gir en god og stabil avkastning på bankens egenkapital og skape verdier for egenkapitalbeviserne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene. Vi vil arbeide for at vår utbyttepolitikk over tid fører til stabil eierbrøk.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom egenkapitalbeviserne og samfunnskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital. Vi vil sikte mot at inntil 50 prosent av overskuddet tilordnet egenkapitalbeviserne utbetales som utbytte.

Vi tar videre sikte på å utdele utbytte på bankens grunnfond i form av gaver til allmennyttige formål, gavefond og/eller stiftelse med allmennyttige formål med inntil 50 prosent av overskuddet tilordnet grunnfondet.

Ved fastsettelsen av utbytter vil det bli tatt hensyn til bankens resultatutvikling, markedssituasjon, stabilitet i utbytte samt behov for kjernekapital.

Makrosituasjonen

Etter to år med pandemi var det ved inngangen til 2022 forventet at økonomien skulle ta seg opp igjen. 12. februar ble de siste forskriftsfestede tiltak mot pandemien fjernet og de fleste så lyst på fremtiden. I stedet for økonomisk vekst har 2022 handlet om krig, inflasjon, stigende renter og frykt for resesjon.

Allerede i 2021 hadde prisene begynt å stige kraftig, men både sentralbanker og mange eksperter mente denne prisstigningen var midlertidig og at prisene ville falle tilbake når økonomien normaliserte seg. Med Russlands invasjon av

Ukraina og påfølgende energikrise og økte matpriser ble ikke dette tilfellet. Årsveksten i konsumprisindeksen endte på historisk høye 5,8 prosent i 2022 mot 3,5 prosent i 2021.

Veksten i fastlands BNP var negativ med 0,6 prosent i første kvartal, til tross for en sterk vekst i mars måned etter at alle koronarestriksjonene var opphevet. Andre kvartal viste solid vekst og fastlands BNP var 1,3 prosent høyere enn ved utgangen av første kvartal. I tredje kvartal var veksten i fastlands BNP 0,8 prosent, mye drevet av økt aktivitet i tjenestenæringene. Fastlands BNP økte også i fjerde kvartal og årsveksten for 2022 endte på 3,8 prosent.

Arbeidsledigheten har holdt seg lav gjennom hele 2022 og ved utgangen av året er andelen helt arbeidsledige 1,6 prosent, ned fra 2,3 prosent ved inngangen til året. Arbeidssøkere på tiltak hos NAV var på 2,7 prosent. Et stramt arbeidsmarked har bidratt til lønnsvekst for mange arbeidstakere, og dette vil kunne bidra til at kjerneinflasjonen holder seg over målet en tid fremover.

Norges Bank har hevet styringsrenten med 2,25 prosentpoeng i løpet av 2022 til 2,75 prosent ved utgangen av 2022. Dette er det høyeste nivået på styringsrenten siden 2009. Norges Bank var tidlig ute med å signalisere at de skulle se tydelige tegn på at inflasjonen nærmet seg målet før de stanset rentehevinger. Til tross for noe fallende inflasjon i fjerde kvartal 2022 har Norges Bank gjentatt budskapet og det forventes minst en renteheving til i 2023.

Pengemarkedsrentene har steget gjennom 2022, mye som følge av forventninger til økt styringsrente og økninger i styringsrenten. Svak likviditet i norske kroner har gitt et meget volatil pengemarkedspåslag gjennom 2022. Høye olje- og gasspriser har gitt energiselskaper som opererer på norsk sokkel store inntekter og derav store skatteutgifter. Med inntekter i valuta og skattekrav i norske kroner, har dette gitt stor mangel på norske kroner i forbindelse med skatteinnbetalinger. Dette har medført høye pengemarkedspåslag gjennom 2022, til tross for noe økt valutakjøp fra Norges Bank.

Det har vært store svingninger i boligprisene i 2022. Første kvartal viste en historisk vekst, mens utviklingen fra og med september har vært negativ. For hele 2022 steg boligprisene i Norge med 1,5 prosent. Omsetningen av boliger falt i 2022 med 10,2 prosent sammenlignet med 2021 og var tilbake på nivå med 2019.

Fremtidsutsikter

Aktivitetsnivået i norsk økonomi har holdt seg bra gjennom 2022, men Norges Bank anslår at konjunkturtoppen er nådd og at aktiviteten vil avta fremover. For neste år antar Norges Bank at lavere konsum vil føre til at aktiviteten i fastlandsøkonomien vil avta med 0,2 prosent. De anslår at aktiviteten vil ta seg gradvis opp igjen i 2024 og 2025.

Arbeidsledigheten har vært meget lav i 2022 og forventes økt i 2023. Det forventes lavere vekst i sysselsettingen og at antall sysselsatte vil begynne å avta.

Norges Bank har signalisert at de mest sannsynlig vil heve styringsrenten i første kvartal 2023 og markedet priser inn at det kan komme flere rentehevinger i 2023. Det virker likevel

sannsynlig at rentetoppen nærmer seg. En styringsrente på 2,75 prosent ved utgangen av 2022 har allerede en innstrammende effekt og Norges Bank skriver at de ser for seg et markert omslag i norsk økonomi. For bankens innlånskostnader vil en stabilisering av styringsrenten og pengemarkedsrentene være positivt i den forstand at de ikke vil øke i samme omfang som igjennom hele 2022, men forbli om lag på dagens nivå.

Konkurransen om lånekunder forventes å øke ytterligere i 2023. Med utsikter til lavere boligpriser og lavere kredittvekst forventes bankene i økende grad å konkurrere om hverandres kunder. På innskuddssiden kan det også forventes at den harde konkurransen fortsetter. Gjennom pandemien hadde norske husholdninger, til dels også bedrifter, økt spareraten vesentlig. Med høy prisvekst og renteøkninger forventes denne bufferen gradvis å spises opp, og det forventes økt press på innskuddsmarginene.

Utlånsveksten har over tid variert mye og for 2023 ventes det en utlånsvekst om lag på linje med den generelle kredittveksten. Veksten i personmarkedet antas å komme innenfor boliglån, både gjennom kontorkanalen og i de digitale konseptene og gjennom salgspantfinansiering av bruktbil. Vekst i utlån til bedriftsmarkedet skal skje i konsernets definerte markedsområder der hovedproduktet er nedbetalingslån med pant i fast eiendom.

Sparebanken Øst er en kostnadseffektiv bank og har tro på at et lavt kostnadsnivå vil utgjøre et konkurransefortrinn. Kostnadsnivået forventes å være stabilt fremover.

Bankvirksomhet innebærer risiko og tap på utlån og garantier til kunder kan derfor ikke utelukkes. Det forventes fortsatt et relativt sett lavt nivå på misligholdte engasjementer og lave tap fremover.

Markedsverdiene på verdipapirer i form av obligasjoner og aksjer vil svinge over tid og tap vil kunne inntreffe. Konsernets beholdning av obligasjoner holdes for likviditetsmessige formål og har lav risiko for tap.

Ny finansavtalelov trådte i kraft 1. januar 2023. Loven implementerer en rekke EU-forordninger og direktiver, og hvor hovedformålet med loven er økt forbrukervern. Ny finansavtalelov har medført behov for delvis omfattende endringer. Banken har som følge av dette gjort en rekke tilpasninger og endringer, blant annet i systemer, rutiner og avtaleverk. Det er imidlertid fortsatt forhold knyttet til ny lov som fremstår som uavklart. Banken forventer at det vil komme presiseringer og tolkningsuttalelser i tiden fremover, og hvor bankenes praktisering av loven også vil gi svar på uavklarte tolkningssspørsmål.

Sparebanken Øst bygger sine kapitalberegninger på prinsippene i standardmetoden. Myndighetenes regulering innenfor kapital- og soliditetsområdet skaper svært store konkurransefordeler for de banker som kan benytte IRB-modeller. Det er svært bekymringsfullt at norske myndigheter velger å forskjellsbehandle banker gjennom kapitalberegningsregelverket ved at lik risiko blir ulikt behandlet. Dersom myndighetene velger å opprettholde denne forskjellsbehandlingen kan det føre til store konsekvenser for strukturen i norsk finansbransje og for hvordan den enkelte sparebank vil

innrette sin virksomhet i fremtiden. Sparebanken Øst arbeider for at rammevilkårene for norske banker blir likere og at bankene får samme konkurransevilkår. Det foreligger etter bankens oppfatning fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til

rammebetingelser og fremtidige kapitalkrav for banker som beregner kapitalkrav etter standardmetoden.

Hokksund, 31. desember 2022

Drammen, 2. mars 2023

Øivind Andersson
leder

Cecilie Hagby
nestleder

Lina Anddal Sørby
medlem

Jorund Rønning Indrelid
medlem

Arne K. Stokke
medlem

Ole B. Hoen
medlem

Håvard Saastad
ansattes repr.

Sissel Album Fjeld
ansattes repr.

Pål Strand
adm. direktør

ÅRSREGNSKAP

Innhold

RESULTATREGNSKAP.....	78
TOTALRESULTAT.....	78
BALANSE.....	79
ENDRINGER I EGENKAPITAL.....	80
KONTANTSTRØMOPPSTILLING.....	81

Innledende noter

NOTE 1 - GENERELL INFORMASJON.....	83
NOTE 2 - REGNSKAPSPRINSIPPER.....	83
NOTE 3 - VURDERINGER OG ANVENDELSE AV ESTIMATER.....	90
NOTE 4 - DRIFTSSEGMENTER.....	91
NOTE 5 - STYRING AV FINANSIELL RISIKO.....	94
NOTE 6 - KAPITALDEKNING.....	97

Finansiell risiko

NOTE 7 - KREDITTRISIKO.....	98
NOTE 8 - KREDITTKVALITET PR. KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER.....	99
NOTE 9 - KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSE.....	101
NOTE 10 - TAP PÅ UTLÅN, UBENYTTET KREDITTER OG GARANTIER.....	106
NOTE 11 - RENTERISIKO.....	117
NOTE 12 - LIKVIDITETSRISIKO.....	121
NOTE 13 - VALUTARISIKO.....	123

Resultatregnskap

NOTE 14 - NETTO RENTEINNTEKTER.....	124
NOTE 15 - NETTO PROVISJONSINNTEKTER.....	125
NOTE 16 - UTBYTTE OG ANDRE INNTEKTER AV VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING.....	125
NOTE 17 - NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER.....	126
NOTE 18 - ANDRE DRIFTSINNTEKTER.....	126
NOTE 19 - LØNN OG PERSONALKOSTNADER.....	127
NOTE 20 - ANDRE DRIFTSKOSTNADER.....	127
NOTE 21 - SKATT.....	128

Balanse

NOTE 22 - KLASIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE.....	129
NOTE 23 - FINANSIELLE DERIVATER.....	131
NOTE 24 - MOTREGNING FINANSIELLE INSTRUMENTER.....	133
NOTE 25 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI.....	134
NOTE 26 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST.....	136
NOTE 27 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER KNYTTET TIL FINANSIELLE LEIEAVTALER.....	137
NOTE 28 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER.....	138
NOTE 29 - AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS.....	140
NOTE 30 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP.....	140
NOTE 31 - IMMATERIELLE EIENDELER.....	141
NOTE 32 - VARIGE DRIFTSMIDLER, INVESTERINGSEIENDOMMER OG LEIERETTIGHETER.....	141
NOTE 33 - ANDRE EIENDELER.....	144
NOTE 34 - GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER.....	144
NOTE 35 - VERDIPAPIRGJELD.....	145
NOTE 36 - ANNEN GJELD.....	147
NOTE 37 - PENSJONSFORPLIKTELSE.....	147
NOTE 38 - ETTERSTILTE SENIOROBLIGASJONER.....	152
NOTE 39 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL.....	153
NOTE 40 - FONDSOBLIGASJONER.....	154
NOTE 41 - EGENKAPITALBEVIS.....	155

Øvrige opplysninger

NOTE 42 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER.....	159
NOTE 43 - OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT OG SIKKERHETSSTILLELSE.....	160

RESULTATREGNSKAP

Konsern	Konsern			Morbank	Morbank
2022	2021	Beløp i mill. kroner	Noter	2022	2021
1.201,1	896,9	Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost	14,42	389,7	323,6
154,3	69,7	Renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi	14,42	361,3	177,9
669,3	335,3	Rentekostnader	14,42	325,9	199,9
686,2	631,3	NETTO RENTEINNTEKTER		425,1	301,6
86,2	79,4	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	15	110,1	104,5
48,8	46,1	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	15	17,2	17,6
53,9	71,4	Utbytte	16	225,0	235,1
-82,6	18,4	Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter	17	-84,3	17,3
3,4	6,4	Andre driftsinntekter	18	5,0	5,8
168,5	175,8	Lønn og personalkostnader	19,37	149,9	157,8
27,2	27,6	Avskrivning/nedskrivning varige og immaterielle eiendeler	20,31,32	25,8	26,7
114,1	102,3	Andre driftskostnader	20	93,0	81,5
388,6	455,2	RESULTAT FØR TAP		394,9	380,7
6,8	0,5	Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	10	1,9	-6,9
381,9	454,7	RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		393,0	387,6
85,5	79,3	Skattekostnad	21	48,3	26,2
296,4	375,4	ÅRSRESULTAT		344,7	361,5
18,7	14,1	Hybridkapitaleiernes andel av resultatet		18,7	14,1
277,7	361,4	EK-beviseiernes og grunnfondets andel av resultatet		326,0	347,4
296,4	375,4	ÅRSRESULTAT		344,7	361,5
3,83	5,16	Resultat pr. egenkapitalbevis (kroner)	41	4,50	4,96
3,83	5,16	Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (kroner)	41	4,50	4,96

TOTALRESULTAT

Konsern	Konsern			Morbank	Morbank
2022	2021	Beløp i mill. kroner	Noter	2022	2021
296,4	375,4	ÅRSRESULTAT		344,7	361,5
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet					
-26,9	12,2	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	37	-25,8	11,7
6,7	-3,0	Skatt relatert til poster som ikke kan reklassifiseres	21,37	6,4	-2,9
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet					
0,0	0,0	Utlån til virkelig verdi	17	0,2	0,5
0,0	0,0	Skatt relatert til poster som kan reklassifiseres	17,21	-0,1	-0,1
276,2	384,6	TOTALRESULTAT		325,6	370,6

BALANSE

Konsern 31.12.22	Konsern 31.12.21	Beløp i mill. kroner	Noter	Morbank 31.12.22	Morbank 31.12.21
EIENDELER					
486,4	302,6	Kontanter og fordringer på sentralbanker	22	486,4	302,6
16,1	11,0	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	22	3.217,4	2.599,4
36.800,2	39.386,7	Utlån til kunder	4,9,10,22,27	16.308,0	17.502,9
5.635,3	7.198,9	Sertifikater og obligasjoner	22,25,28	5.343,7	7.385,7
44,4	156,5	Finansielle derivater	22,23,24,25	29,2	69,4
796,0	848,6	Aksjer og andeler	22,25,29	796,0	848,6
0,0	0,0	Eierinteresser i konsernselskap	30	1.800,0	1.760,0
33,9	32,3	Immaterielle eiendeler	31	21,6	22,9
11,4	11,7	Investerings eiendommer	32	0,0	0,0
120,5	116,3	Varige driftsmidler	32	71,4	68,6
41,1	41,2	Leierettigheter	32	69,5	71,6
0,0	0,0	Utsatt skattefordel	21	11,8	5,6
93,0	21,9	Andre eiendeler	33	91,3	20,3
44.078,4	48.127,6	SUM EIENDELER		28.246,2	30.657,6
GJELD OG EGENKAPITAL					
274,1	300,3	Gjeld til kredittinstitusjoner	22,34	999,0	1.136,4
15.761,3	17.578,9	Innskudd fra kunder	4,22	15.831,2	17.652,1
21.375,7	24.283,8	Verdipapirgjeld	22,35	5.110,7	6.460,7
131,7	15,4	Finansielle derivater	22,23,24,25	105,4	15,4
238,4	289,2	Annen gjeld	36	319,9	217,5
52,7	35,4	Pensjonsforpliktelser	37	51,1	34,8
90,1	83,4	Betalbar skatt	21	57,0	31,7
1,4	3,7	Utsatt skatt	21	0,0	0,0
1,3	1,4	Avsetninger ubenyttede kreditter og garantier	10	0,8	1,0
42,2	42,2	Forpliktelser knyttet til leieavtaler		71,6	73,4
896,2	400,2	Etterstilte seniorobligasjoner	22,38	896,2	400,2
420,9	400,4	Ansvarlig lånekapital	22,39	420,9	400,4
39.286,1	43.434,2	SUM GJELD		23.863,9	26.423,6
595,1	595,1	Innskutt egenkapital	41	595,1	595,1
352,9	351,9	Hybridkapital	40	352,9	351,9
3.844,3	3.746,4	Opptjent egenkapital		3.434,3	3.287,1
4.792,3	4.693,4	SUM EGENKAPITAL	6	4.382,3	4.234,0
44.078,4	48.127,6	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		28.246,2	30.657,6

Hokksund, 31. desember 2022
Drammen, 2. mars 2023

Øivind Andersson
leder

Cecilie Hagby
nestleder

Lina Andal Sørby
medlem

Jorund Rønning Indreli
medlem

Arne K. Stokke
medlem

Ole B. Hoen
medlem

Håvard Saastad
ansattes repr.

Sissel Album Fjeld
ansattes repr.

Pål Strand
adm. direktør

ENDRINGER I EGENKAPITAL

Endring egenkapital konsern

	Innskutt egenkapital			Hybridkap.	Opptjent egenkapital				
(Beløp i mill.)	Sum egenkapital	Egenkapital bevis	Over-kurs	Fonds-obligasjon	Uttevnings fond	Grunnfonds kapital	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital
2022									
Egenkapital pr. 31.12.2021	4.693,4	207,3	387,8	351,9	413,3	2.361,5	38,1	473,7	459,9
Ordinært resultat	296,4	0,0	0,0	18,7	115,0	287,3	0,0	-76,4	-48,4
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	-20,2	0,0	0,0	0,0	-5,5	-13,8	0,0	0,0	-0,9
Totalresultat	276,2	0,0	0,0	18,7	109,5	273,6	0,0	-76,4	-49,2
Utbytte til EK-bevisiere 2021 vedtatt	-79,8	0,0	0,0	0,0	-79,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Gaver til allmennyttige formål 2021 vedtatt	-79,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-79,8	0,0	0,0	0,0
Betalte renter på hybridkapital	-17,6	0,0	0,0	-17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2022	4.792,3	207,3	387,8	352,9	443,0	2.555,3	38,1	397,3	410,7

Årets forslag til utbytte til egenkapitalbevisierne på MNOK 78,8 (3,80 kroner pr. egenkapitalbevis) ligger som en del av utjevningsfondet og årets forslag til avsetning til allmennyttige gaver på MNOK 196,8 ligger som en del av grunnfondskapitalen inntil de er endelig vedtatt. Det vises forøvrig til note 41 om egenkapitalbevis

	Innskutt egenkapital			Hybridkap.	Opptjent egenkapital				
(Beløp i mill.)	Sum egenkapital	Egenkapital bevis	Over-kurs	Fonds-obligasjon	Uttevnings fond	Grunnfonds kapital	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital
2021									
Egenkapital pr. 31.12.2020	4.442,0	207,3	387,8	351,7	412,7	2.164,1	38,1	434,7	445,6
Ordinært resultat	375,4	0,0	0,0	14,1	91,3	217,2	0,0	38,9	14,0
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	9,1	0,0	0,0	0,0	2,6	6,2	0,0	0,0	0,4
Totalresultat	384,6	0,0	0,0	14,1	93,9	223,4	0,0	38,9	14,3
Utbytte til EK-bevisiere 2020 vedtatt	-93,3	0,0	0,0	0,0	-93,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Gaver til allmennyttige formål 2020 vedtatt	-25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-25,9	0,0	0,0	0,0
Betalte renter på hybridkapital	-14,0	0,0	0,0	-14,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2021	4.693,4	207,3	387,8	351,9	413,3	2.361,5	38,1	473,7	459,9

Endring egenkapital morbank

	Innskutt egenkapital			Hybridkapital	Opptjent egenkapital				
(Beløp i mill.)	Sum egenkapital	Egenkapital bevis	Over-kurs	Fonds-obligasjon	Uttevnings fond	Grunnfonds kapital	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Verdiendr. over totalres. som reklass.
2022									
Egenkapital pr. 31.12.2021	4.234,0	207,3	387,8	351,9	413,3	2.361,5	38,1	473,7	0,5
Ordinært resultat	344,7	0,0	0,0	18,7	115,0	287,3	0,0	-76,4	0,0
Endring i utlån til virkelig verdi over totalres.	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	-19,3	0,0	0,0	0,0	-5,5	-13,8	0,0	0,0	0,0
Totalresultat	325,6	0,0	0,0	18,7	109,5	273,6	0,0	-76,4	0,2
Utbytte til EK-bevisiere 2021 vedtatt	-79,8	0,0	0,0	0,0	-79,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Gaver til allmennyttige formål 2021 vedtatt	-79,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-79,8	0,0	0,0	0,0
Betalte renter på hybridkapital	-17,6	0,0	0,0	-17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2022	4.382,3	207,3	387,8	352,9	443,0	2.555,3	38,1	397,3	0,7

Årets forslag til utbytte til egenkapitalbevisierne på MNOK 78,8 (3,80 kroner pr. egenkapitalbevis) ligger som en del av utjevningsfondet og årets forslag til avsetning til allmennyttige gaver på MNOK 196,8 ligger som en del av grunnfondskapitalen inntil de er endelig vedtatt. Det vises forøvrig til note 41 om egenkapitalbevis

	Innskutt egenkapital			Hybridkapital	Opptjent egenkapital				
(Beløp i mill.)	Sum egenkapital	Egenkapital bevis	Over-kurs	Fonds-obligasjon	Uttevnings fond	Grunnfonds kapital	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Verdiendr. over totalres. som reklass.
2021									
Egenkapital pr. 31.12.2020	3.996,5	207,3	387,8	351,7	412,6	2.164,1	38,1	434,7	0,2
Ordinært resultat	361,5	0,0	0,0	14,1	91,3	217,2	0,0	38,9	0,0
Endring i utlån til virkelig verdi over totalres.	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	8,8	0,0	0,0	0,0	2,6	6,2	0,0	0,0	0,0
Totalresultat	370,6	0,0	0,0	14,1	93,9	223,4	0,0	38,9	0,4
Utbytte til EK-bevisiere 2020 vedtatt	-93,3	0,0	0,0	0,0	-93,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Gaver til allmennyttige formål 2020 vedtatt	-25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-25,9	0,0	0,0	0,0
Betalte renter på hybridkapital	-14,0	0,0	0,0	-14,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2021	4.234,0	207,3	387,8	351,9	413,3	2.361,5	38,1	473,7	0,5

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Konsern 2022	Konsern 2021	Beløp i mill. kroner	Note	Morbank 2022	Morbank 2021
		Driftsaktiviteter			
381,9	454,7	Resultat før skattekostnad		393,0	387,6
		Justert for:			
8,0	-1,6	Endring i netto opptj. renteinntekter og pål. rentekostnader		-8,5	-8,5
0	0,0	Netto inn-/utbetaling av lån til kredittinstitusjoner		-612,2	-369,0
2.621,4	-3.941,8	Netto inn-/utbetaling av lån til kunder		1.204,6	-1.058,3
1.574,4	-407,6	Endring i sertifikater og obligasjoner		2.051,2	-166,8
38,7	-43,9	Verdiendring aksjer og andeler		38,7	-43,9
-73,2	-11,5	Endringer i øvrige eiendeler i forbindelse med driften		-81,3	-13,4
0,0	0,0	Netto inn-/utbetaling av innlån til kredittinstitusjoner		-111,0	-33,8
-1.816,5	2.736,5	Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder		-1.819,8	2.733,7
-149,7	-212,5	Endringer i øvrig gjeld i forbindelse med driften		8,7	-153,1
-3,9	19,2	Ikke-kontante poster inkludert i resultat før skattekostnad		28,6	20,5
-5,3	-0,6	Netto gevinst fra investeringsaktiviteter		-5,3	-0,6
4,0	0,3	Netto tap fra finansieringsaktiviteter		0,5	0,2
-82,5	-87,7	Periodens betalte skatter		-30,9	-39,0
2.497,3	-1.496,4	Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	A	1.056,3	1.255,5
		Investeringsaktiviteter			
-12,3	-11,2	Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler		-8,8	-7,9
1,9	1,1	Innbetaling ved salg av varige driftsmidler		1,5	0,8
-12,3	-10,6	Utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler		-6,6	-9,2
-15,0	0,0	Utbetaling ved kjøp av finansielle investeringer		-15,0	0,0
33,7	6,4	Innbetaling ved salg av finansielle investeringer		33,7	6,4
0,0	0,0	Utbetaling vedrørende investeringer i datterselskap		-40,0	-200,0
-4,1	-14,3	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	B	-35,3	-209,9
		Finansieringsaktiviteter			
-27,3	-300,0	Netto inn-/utbetaling ved låneopptak til/fra kredittinstitusjoner		-27,3	-300,0
-5.152,2	-2.554,5	Utbetaling ved tilbakebetaling av verdipapirer	35,38,39	-2.148,4	-1.547,2
2.972,6	4.363,2	Innbetaling ved utstedelse av verdipapirer	35,38,39	1.441,1	799,6
-79,8	-93,3	Utbetaling av utbytte		-79,8	-93,3
-17,6	-14,0	Betalte renter på hybridkapital		-17,6	-14,0
-2.304,3	1.401,4	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	C	-832,1	-1.154,8
188,9	-109,3	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	A+B+C	189,0	-109,3
313,6	422,8	Kontanter og kontantekvivalenter pr. 01.01.		313,6	422,8
502,5	313,6	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr. 31.12.		502,5	313,6

Likviditetsbeholdningen inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanker samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer.

Konsern	Konsern		Morbank	Morbank
2022	2021	Tilleggsinformasjon til driftsaktiviteter vedrørende renter og utbytteinntekter	2022	2021
1.322,1	957,4	Renteinnbetalinger	728,6	502,0
644,9	296,9	Renteutbetalinger	309,6	159,4
53,9	71,4	Mottatt utbytte	225,0	235,1
		Tilleggsinformasjon til kontanter og kontantekvivalenter		
486,4	302,6	Kontanter og fordringer på sentralbanker	486,4	302,6
16,1	11,0	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som er rene plasseringer	16,1	11,0
502,5	313,6	Sum	502,5	313,6
		Tilleggsinformasjon endring i øvrige eiendeler i forbindelse med driften		
-10,3	-16,2	Netto endring i finansielle derivater (netto eiendeler og gjeld)	-10,3	-16,2
-62,9	4,6	Netto endring i andre eiendeler	-71,0	2,7
-73,2	-11,5	Sum	-81,3	-13,4
		Tilleggsinformasjon til Ikke-kontante poster inkludert i resultat før skatt		
27,2	27,6	Avskrivninger på varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og leierettigheter	25,8	26,7
-13,2	1,0	Nedskrivning av finansielle eiendeler	2,1	-5,7
-17,9	-9,4	Amortisering finansieringsaktiviteter målt til amortisert kost	0,7	-0,5
-3,9	19,2	Sum	28,6	20,5

NOTE 1 - GENERELL INFORMASJON

Sparebanken Øst er en sparebank med egenkapitalbevis notert på Oslo Børs. Banken har sitt hovedkontor i Drammen, Norge. Besøksadresse er Bragernes Torg 2, Drammen. Forretningsadressen er Stasjonsgata 14, 3300 Hokksund. Sparebanken Øst er alliansefri og har drevet sparebankvirksomhet uten opphold siden 1843.

Banken har ved utgangen av 2022 også kontorer i kommunene Øvre Eiker, Lier, Asker, Bærum, Oslo, Fredrikstad, Ullensaker, Lillestrøm, Horten, Tønsberg, Kongsberg, Ringerike, Holmestrand, Larvik og Modum. Konsernet Sparebanken Øst består av morbanken og de heleide datterselskapene Sparebanken Øst Boligkreditt AS, AS Financiering, Øst Inkasso AS, Øst Prosjekt AS med datterselskapene Slagenveien 16 AS, Borreveien 44 AS og Jon Smørs Vei 7 AS, og Sparebanken Øst Eiendom AS med datterselskapene Hawø Eiendom AS og Stasjonsgaten 14 AS.

Sparebanken Øst er leverandør av tjenester innenfor områdene finansiering, sparing og plassering, betalingsformidling og forsikring.

Årsregnskapet for 2022 ble behandlet og godkjent av styret i Sparebanken Øst 2. mars 2023.

I notene er alle beløp angitt i millioner kroner dersom ikke annet er oppgitt.

NOTE 2 - REGNSKAPSPRINSIPPER

1. GENERELT

Konsern- og selskapsregnskapet til Sparebanken Øst er utarbeidet i samsvar med gjeldende internasjonale regnskapsstandarter, International Financial Reporting Standard (IFRS) godkjent av EU.

En legger til grunn prinsippene i et historisk kostregnskap, med unntak av finansielle eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi. Der konsernet benytter sikringsbokføring justeres verdien på sikringsobjektet for verdiendringer knyttet til sikret risiko. Rentebærende balanseposter er inkludert opptjent/påløpt rente.

2. ENDRING I REGNSKAPSPRINSIPPER

Anvendte regnskapsprinsipper er konsistent med prinsippene anvendt i årsrapporten for 2021. Det er ingen nye standarder som har trådt i kraft med effekt for regnskapsåret 2022. Det er imidlertid mindre endringer i noen gjeldende standarder som ikke har hatt effekt på årsregnskapet for 2022.

3. KONSOLIDERING

Konsernregnskapet omfatter morbank og alle datterselskap.

Et foretak vurderes å være kontrollert av konsernet når konsernet er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra sitt engasjement i vedkommende foretak, og har mulighet til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over foretaket. Vurderingene gjøres for hver investering.

Regnskapet for konsernet omfatter de heleide datterselskapene Sparebanken Øst Boligkreditt AS, AS Financiering, Øst Inkasso AS, Øst Prosjekt AS med datterselskapene Borreveien 44 AS, Slagenveien 16 AS og Jon Smørs Vei 7 AS, og Sparebanken Øst Eiendom AS med datterselskapene Hawø Eiendom AS og Stasjonsgaten 14 AS.

Selskap som er kjøpt eller solgt i løpet av året inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunktet kontroll oppnås og inntil kontroll opphører. Overtakelsesmetoden benyttes ved regnskapsføring av virksomhetssammenslutninger. Datterselskaper konsolideres fra og med det tidspunktet konsernet oppnår kontroll. Ved overtakelse av kontroll i et foretak, blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi. Goodwill fremkommer som en positiv differanse mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at mer- og mindreverdier er henført til identifiserbare eiendeler på kjøpstidspunktet. Dersom det foreligger en negativ differanse, inntektsføres denne ved kjøpet. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til kostpris redusert for eventuelle akkumulerte nedskrivninger.

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet elimineres interne transaksjoner, internfortjeneste og mellomværende mellom selskap som inngår i konsernet.

Regnskapsprinsipper i datterselskap endres når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

3.1 Eierinteresser i datterselskap og tilknyttede selskap

Dersom konsernet har flertallet av stemmerettighetene i et foretak, er foretaket presumptivt et datterselskap i konsernet. For å underbygge denne presumsjonen og der konsernet ikke innehar flertallet av stemmerettighetene, vurderer konsernet alle relevante fakta og omstendigheter, for å evaluere hvorvidt konsernet har kontroll over foretaket det er investert i. Herunder vurderes blant annet eierandel, stemmeandel, eierstruktur og relative styrkeforhold, samt opsjoner kontrollert av konsernet og aksjonæravtaler eller andre avtaler. Konsernet foretar en revurdering om det kontrollerer eller ikke kontrollerer et foretak når fakta og omstendigheter indikerer at det foreligger endringer i et eller flere av kontrollelementene. Det vises til note 30 Eierinteresser i konsernselskap.

I selskapsregnskapet er investeringer i datterselskap regnskapsført etter kostmetoden.

Tilknyttede selskap er enheter hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll eller felles kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen. Konsernet har ingen vesentlige eierinteresser i det som defineres som tilknyttet selskap.

4. VALUTA

Regnskapet presenteres i norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta for samtlige selskap i konsernet.

Transaksjoner i utenlandsk valuta er omregnet til funksjonell valuta (NOK) etter kursene på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes etter offisielle middelkurser på balansedagen. Valutatap og -gevinst som oppstår på grunn av ulik kurs på transaksjonstidspunktet og oppgjørstidspunktet, samt omregningsdifferanser på pengeposter i utenlandsk valuta som ikke er gjort opp, resultatføres.

5. INNTEKTSFØRING

5.1 Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentemetode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Dersom en finansiell eiendel eller en gruppe av like eiendeler er nedskrevet som følge av kredittap, resultatføres renteinntektene ved å benytte renten som fremtidige kontantstrømmer diskonteres med for å beregne verditapet.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost, og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet.

5.2 Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader resultatføres i takt med at tjenesten blir utført. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende.

5.3 Andre inntekter

Leieinntekter fra eiendom inntektsføres lineært over leieperioden.

5.4 Mottatt utbytte

Mottatt utbytte på egenkapitalinstrumenter innregnes i resultatet etter at konsernets rett til å motta betaling er fastsatt, og inngår i regnskapslinjen "Utbytte".

6. FINANSIELLE INSTRUMENTER

6.1 Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når konsernet blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når rettighetene til å motta kontantstrømmene er overført og risiko og fortjenestepotensialet i det alt vesentlige er overført. Finansielle forpliktelser fraregnes når den har opphørt, dette når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

6.2 Klassifisering

Konsernets finansielle instrumenter som omfattes av IFRS 9, er ved første gangs regnskapsføring klassifisert i en av følgende kategorier:

Finansielle eiendeler:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet

Finansielle forpliktelser:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet

6.3 Måling

6.3.1 Første gangs regnskapsføring av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi over resultatet, måles til virkelig verdi ved første gangs innregning. Virkelig verdi vil normalt være transaksjonsprisen. Finansielle eiendeler og forpliktelser, som ikke er klassifisert i denne kategorien, måles til virkelig verdi med tillegg/fradrag av direkte henførbare transaksjonskostnader ved første gangs innregning.

6.3.2 Etterfølgende måling

Måling til virkelig verdi

I utgangspunktet skal observerbare markedskurser legges til grunn for finansielle instrumenters virkelige verdi. Der observerbare markedskurser i et aktivt marked ikke finnes og virkelig verdi ikke kan utledes direkte eller indirekte fra observerbar input i markedet, benyttes alternative verdsettelsesteknikker. Dette er teknikker som til en viss grad kan innebære skjønnsmessige vurderinger. Slike skjønnsmessige vurderinger kan være likviditetsrisiko, kredittisiko og volatilitet. Endringer i holdningen til slike faktorer kan påvirke fastsettelsen av virkelig verdi på et finansielt instrument. Alle endringer i virkelig verdi innregnes direkte i resultatregnskapet.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, verdsettes til amortisert kost. Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost, består av renter og hovedstol og holdes i en forretningsmodell hvor formålet er å motta renter og hovedstol. Inntektene/kostnadene beregnes etter effektiv rentemetode, der den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av kontantstrømmene neddiskontert med den effektive renten.

6.3.3 Overtakelse av eiendeler

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi.

6.3.4 Sikringsbokføring

Konsernet benytter virkelig verdisikring av fastrenteinnlån og valutainnlån. Ved virkelig verdisikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi og verdien på sikringsobjektet blir justert for verdiendringen knyttet til sikret risiko. Sikringsbokføring er nærmere omtalt under punkt 6.4.5.

6.4 Nærmere om finansielle instrumenter

6.4.1 Utlån og fordringer

Konsernets utlån og fordringer, unntatt fastrenteutlån, måles til amortisert kost. Klassifiseringen er basert på konsernets forretningsmodell hvor formålet er å holde instrumentene for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer. Etableringsgebyr aktiveres og inntektsføres over lånets forventede løpetid. Ved etterfølgende måling vurderes utlån til amortisert kost med anvendelse av effektiv rentemetode. Renteinntekter på utlån og fordringer målt til amortisert kost inngår i "Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost" i resultatregnskapet.

Periodens tapsavsetninger på utlån og fordringer resultatføres under «Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier». Renteinntekter på utlån og fordringer med tapsavsetninger i trinn 3 beregnes etter den effektive rentemetoden basert på nedskrevet verdi av utlån og inngår i «Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost».

Modellberegnet forventet tap

Det beregnes forventet tap uavhengig av om det foreligger objektive bevis for verdifall på balansedagen. Utlån og fordringer presenteres i balansen netto etter tapsavsetninger. Måling av forventet tap er nærmere omtalt under punkt 6.4.7.

Misligholdte engasjementer

Et misligholdt engasjement defineres som betalingsmislighold dersom følgende kriterier er oppfylt:

- Restanse over 90 dager
- Forfalt beløp er større enn 1.000 kroner for personkunder eller større enn 2.000 kroner for næringskunder
- Restansen overstiger 1 prosent av kundens totale engasjement

Et engasjement skal også ses på som mislighold dersom det oppstår situasjoner som gjør at det kan vurderes som lite sannsynlig at kunden klarer å innfri sine forpliktelser («unlikeliness to pay»-kriterier), herunder:

- Engasjementet er individuelt tapsvurdert og nedskrevet på grunn av svekket kredittverdighet
- Antar at det vil bli åpnet gjeldsforhandling, konkurs, eller offentlig administrasjon hos motparten
- Vilkårene er endret på grunn av betalingsproblemer, og det antas at dette reduserer verdien av kontantstrømmen med et ikke uvesentlig beløp
- Avhender en fordring til underkurs og underkursen ikke er uvesentlig
- Av andre grunner antar at forpliktelsen ikke vil bli oppfylt

Engasjementer rapporteres som misligholdt i en karenperiode på minimum 3 måneder etter at misligholdet har opphørt.

Dersom en kunde med et misligholdt engasjement har flere engasjementer i banken, vil samtlige av kundens engasjementer anses misligholdt. For kunder med felles engasjementer vil et mislighold av det felles engasjementet føre til at alle felles engasjementer mellom samme kunder anses misligholdt.

Misligholdte engasjementer tilordnes trinn 3.

Konstatering av tap

Konstatering av tap skjer først når et engasjement ikke lenger anses mulig å inndrive, herunder når det er stadfestet akkord eller konkurs hos debitor, når utleggsforretning ikke har ført frem, det foreligger rettskraftig dom eller i tilfeller der banken har gitt avkall på utlånet eller deler av det, eller andre tilfeller der det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte avsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap hvor det ikke tidligere er foretatt individuelle tapsavsetninger, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere individuelle tapsavsetninger resultatføres.

6.4.2 Fastrenteutlån, sertifikater og obligasjoner

Fastrenteutlån er utpekt og måles til virkelig verdi over resultatet for å unngå regnskapsmessige måleulikheter som følge av at det inngås rentederivater for å redusere renterisiko. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner mv. utgjør konsernets likviditetsportefølje, som styres og måles til virkelig verdi. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Renteinntekter på fastrenteutlån, sertifikater og obligasjoner inngår i «Renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi» i resultatet. Verdiendring og realisert gevinst og tap inngår i «Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter» i resultatregnskapet.

6.4.3 Egenkapitalinstrumenter

Konsernets beholdning av egenkapitalinstrumenter måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Verdiendring og realisert gevinst og tap inngår i «Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter» i resultatregnskapet. Mottatt utbytte innregnes i resultatet etter at konsernets rett til å motta betaling er fastsatt, og inngår i regnskapslinjen «Utbytte».

6.4.4 Finansielle derivater

Finansielle derivater er kontrakter som er inngått for å motvirke en allerede aktuell rente- og/eller valutarisiko konsernet har påtatt seg. Derivatene omfatter valuta- og renteinstrumenter. Finansielle derivater regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Derivatet regnskapsføres som eiendel dersom virkelig verdi er positiv og som forpliktelse dersom virkelig verdi er negativ. Påløpt rente fra finansielle derivater, hvor sikringsbokføring anvendes, er presentert på samme linje i resultatregnskapet som renter på sikringsobjektet. Verdiendringer og realiserede gevinster/tap på finansielle derivater innregnes forøvrig i resultatregnskapet under posten "Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter".

6.4.5 Sikringsbokføring

Konsernet benytter seg i hovedsak av finansielle derivater for å redusere rente- og/eller valutarisiko.

Konsernet benytter virkelig verdisikring på fastrenteinnlån og valutainnlån. En virkelig verdisikring er en sikringsrelasjon hvor foretaket ønsker å sikre seg mot eksponeringen for verdiendringer for balanseførte eiendeler eller forpliktelser. Obligasjonsgjeld med fast rente utgjør en renterisiko. Obligasjonsgjeld i utenlandsk valuta representerer både en rente- og valutarisiko. For finansielle derivater som benyttes til sikring av virkelig verdi av balanseførte forpliktelser benyttes sikringsbokføring dersom kriteriene er oppfylt. Endringer i virkelig verdi på finansielle derivater som er klassifisert som, og oppfyller kravene til verdisikring, regnskapsføres over resultatregnskapet sammen med enhver endring i virkelig verdi på den sikrede forpliktelsen som kan tilskrives den sikrede risikoen. Det er renteswapper og kombinerte rente- og valutaswapper (basisswapper) som benyttes som sikringsinstrumenter i konsernet. Verdiendring på sikringsinstrumenter og sikringsobjekter inngår i "Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter". Eventuell ineffektiv del av sikringen blir resultatført. Dersom sikringsforholdet avbrytes eller tilstrekkelig sikrings-effektivitet ikke kan verifiseres, amortiseres verdiendringen tilknyttet sikringsobjektet over gjenværende løpetid.

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenteres formelt forholdet mellom sikringsobjekt og sikringsinstrument, inkludert hvilken risiko som sikres, formålet og strategien for sikringen og hvorfor selskapet mener det er en sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt. Sikringen vurderes og dokumenteres kvartalsvis, herunder sikringseffektiviteten. I overveiende grad benytter konsernet seg av en-til-en-sikringer, det vil si at for eksempel nominelle beløp og hovedstol, vilkår, reprisingtidspunkter, tidspunkter for mottak og betaling av renter og hovedstol samt grunnlaget for måling av renter er de samme for sikringsinstrumentet og sikringsobjektet.

6.4.6 Innlån og andre finansielle forpliktelser

Konsernet måler finansielle forpliktelser, bortsett fra derivater, til amortisert kost. Finansiell gjeld måles til amortisert kost hvor forskjeller mellom mottatt beløp fratrasket transaksjonskostnader og innløsningsverdi periodiseres over låneperioden ved bruk av effektiv rentemethode. Rentekostnader og amortiseringseffekter på instrumentene inngår i "Rentekostnader og lignende kostnader" i resultatregnskapet. Beholdning av egne obligasjoner føres som reduksjon av gjeld. Ved tilbakekjøp blir forskjellen mellom balanseført verdi og betalt vederlag resultatført og inngår i regnskapslinjen "Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter".

6.4.7 Måling av forventet tap

Forventet tap beregnes på finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter målt til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendring over totalresultatet. Det beregnes forventet tap på engasjementssum bestående av utlån, ubenyttede kreditter og garantier. Forventet tap beregnes pr. engasjement. Konsernet fordeler engasjementer i tre trinn ved beregning av forventet tap. Det henvises til note 10 for

modellberegnet tapskostnad og tapsavsetninger pr. trinn samt note 9 for engasjementssummer pr. risikoklasse og fordeling pr. trinn.

Trinn 1: Engasjementer som ikke har vesentlig økning i kredittrisiko etter første gangs innregning, målt med utgangspunkt i endring av sannsynlighet for mislighold (PD), inngår i trinn 1. For engasjementer i trinn 1 beregnes det et forventet 12-måneders tap med utgangspunkt i engasjementets eksponering.

Trinn 2: Engasjementer med vesentlig økning i kredittrisiko etter første gangs innregning, målt med utgangspunkt i endring av sannsynlighet for mislighold (PD) inkludert engasjementer med betalingsforsinkelse over 30 dager, inngår i trinn 2. For engasjementer i trinn 2 beregnes det et forventet livstidstap med utgangspunkt i engasjementets eksponering og forventet løpetid. Engasjementer med betalingslettelse tilordnes trinn 2 dersom de ikke allerede er tilordnet trinn 2 eller trinn 3. Dersom det vurderes å foreligge vesentlig økt kredittrisiko som følge av forhold som har inntruffet, men som ikke er fanget opp av bankens system for måling av sannsynlighet for mislighold (PD), tilordnes engasjementer trinn 2 dersom de ikke allerede er tilordnet i trinn 2 eller trinn 3.

Trinn 3: Misligholdte engasjementer, det vil si engasjementer som er misligholdt eller har objektive bevis for tap, inngår i trinn 3. Trinnavsetningen består av både individuelt vurderte tapsavsetninger og modellberegnet forventet tap. For engasjementer som er individuelt tapsvurdert skjer estimering av eventuelt kredittap på basis av størrelsen på forventede fremtidige kontantstrømmer fra salg av panteobjekter og lignende, når kontantstrømmene forventes innbetalt samt diskonteringsrentens størrelse. Tapets størrelse er en direkte funksjon av forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer, neddiskontert med lånets effektive rente. Ved flere sannsynlige utfall legges til grunn den sannsynlighetsvektede nåverdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. For engasjementer hvor det ikke foreligger en individuelt vurdert tapsvurdering beregnes det et forventet tap med utgangspunkt i engasjementets eksponering, segmentets parameter for forventet tap og forventet løpetid.

Prinsipp for beregning av forventet tap: Det beregnes tap per engasjement. Tapestimaterne beregnes med utgangspunkt i estimert 12 måneders- og livslang sannsynlighet for mislighold (PD) per kunde. Bankens engasjementer er videre klassifisert i segmenter ut fra produkt, sikkerhet og andre kriterier, slik at hvert segment inneholder engasjementer med tilnærmet samme risikoprofil. For hvert segment er det fastsatt en forventet tapsgrad gitt mislighold (LGD). Det er videre fastsatt en forventet engasjementseksponering. For nedbetalingslån legges det til grunn en forventet nedbetalingsplan. For rammekreditter og garantier legges til grunn en forventet eksponering gitt mislighold. Forventet tap beregnes ved å multiplisere sannsynlighet for mislighold (PD) * forventet tapsgrad gitt mislighold (LGD) * forventet eksponering ved mislighold (EAD). Ved beregning av forventet tap foretas det en sannsynlighetsvektet beregning basert på analyse av

alternative utfall basert på observerte kredittap, og fremadskuende informasjon, inkludert forventet makro-økonomisk utvikling.

Sannsynlighet for mislighold (PD) ved første gangs innregning: Ved behandling av lånesøknad benyttes scoremodell som estimerer 12 måneders sannsynlighet for kundens mislighold. Denne sannsynligheten danner utgangspunkt for måling av vesentlig økning i kredittisiko, samt utgjør sannsynlighet for mislighold (PD) ved beregning av forventet tap de første 6 månedene målt fra lånesøknadstidspunktet.

Sannsynlighet for mislighold (PD): Ved etterfølgende måling benyttes scoremodell for porteføljescore hvor estimert 12 måneders sannsynlighet for mislighold (PD) legges til grunn. Porteføljene scores på månedlig basis med oppdatert sannsynlighet for mislighold (PD). Forventet sannsynlighet for mislighold over engasjementets løpetid, for beregning av forventet tap i trinn 2, er utledet basert på misligholdssannsynlighet for de første 12 måneder. For risikoklassene J og K, som utgjør risikoklassene for misligholdte engasjementer, er misligholdssannsynlighet 100 %.

Forventet tapsgrad gitt mislighold (LGD): Tapsgrad skal reflektere graden av udekket tap gitt kontantstrøm fra kunde og eventuell realisasjon av sikkerhet på misligholdte engasjement. Tapsgrad er vurdert samlet pr. segment og pr. produkt. Ved vurderingen av realisasjon av pant gjennomføres betraktninger som gjenspeiler forventninger på kort og mellomlang sikt.

Eksponering ved mislighold (EAD): For nedbetalingslån fastsettes forventet nedbetalingsprofil pr. segment basert på utført analyse av snitt løpetid i segmentene. For engasjementer med kreditttramme fastsettes hvor stor grad av kredittgrensen som forventes å være trukket ved tidspunkt for mislighold. For garantier fastsettes forventet eksponering ved mislighold.

Regelsett for vesentlig økning i kredittisiko: Banken benytter endring i 12 måneders sannsynlighet for mislighold (PD) målt opp mot sannsynlighet for mislighold (PD) ved første gangs innregning som det primære kriteriet for vesentlig økning i kredittisiko. Som hovedprinsipp innebærer en dobling av 12 måneders sannsynlighet for mislighold (PD) en vesentlig økning i kredittisiko, forutsatt at ny misligholdssannsynlighet (PD) er større enn 0,5 prosent. Lån med vesentlig økning i kredittisiko overføres fra trinn 1 til trinn 2. Misligholdte engasjementer tilordnes trinn 3. Banken anvender ikke unntaket for lån med lav kredittisiko.

Tilbakeføring fra trinn 2 og fra trinn 3: Når kriteriene for vesentlig økning i kredittisiko (trinn 2) ikke lenger er til stede, overføres engasjementet til trinn 1 etter en måned. For misligholdte engasjementer i trinn 3 starter en karanteneperiode på minimum 90 dager etter at årsaken til misligholdet har opphørt. Etter opphør av karanteneperiode skal det foretas vurdering av kundens adferd og økonomiske situasjon før eventuell friskmelding.

Makrosenarioer og sannsynlighetsvekting: Ved beregning av forventet tap er det lagt til grunn modellparametere i det scenarioet som er forventet. Ved vurdering av makrosituasjonen, og mulige makro-økonomiske utviklinger fastsettes to ytterligere scenarioer, ett optimistisk og ett pessimistisk. Med utgangspunkt i det forventede scenarioet settes det en faktor for hvor mye det forventede tapet forventes å endres for henholdsvis det optimistiske og det pessimistiske. De tre scenarioene sannsynlighetsvektes og utgjør modellberegnet forventet tap. Faktor og sannsynlighet for scenarioene settes basert på konsernets interne vurderinger som inkluderer forventet utvikling i sentrale makroøkonomiske indikatorer, herunder økonomisk vekst (BNP), boligpriser, rentenivå og arbeidsledighet samt observerte kredittap. Faktor og sannsynlighet for scenarioene settes individuelt for hvert segment i konsernet.

6.4.8 Utlån til virkelig verdi over totalresultat - morbank

Morbanken har som praksis å overføre utlån til datterselskapet Sparebanken Øst Boligkreditt AS, som innebærer en forretningsmodell hvor morbanken både «mottar kontraktsmessige kontantstrømmer» og «selger utlån». Den andel av utlån til kunder identifisert som overførbare til Sparebanken Øst Boligkreditt AS er i morbanken målt til virkelig verdi med verdiendring over totalresultatet. Renteinntekter på utlånene inngår i «Renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi» i ordinært resultat. Forventet tap på utlånene inngår i tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier i ordinært resultat. Verdiendring på utlånene, som følge av virkelig verdimåling, inngår i «Utlån til virkelig verdi» over totalresultatet. Ved avhendelse blir akkumulert gevinst eller tap på utlån som tidligere er regnskapsført i totalresultatet reversert, og gevinst eller tap blir innregnet i «Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter».

7. VARIGE DRIFTSMIDLER, IMMATERIELLE EIENDELER OG INVESTERINGSEIENDOMMER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Immaterielle eiendeler er aktiverte anskaffelser av programvarer, lisenser og lignende. Bygninger, driftsløsøre og immaterielle eiendeler er balanseført til kostpris fratrukket ordinære akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Tomter avskrives ikke og er balanseført til kostpris fratrukket eventuelle nedskrivninger. Kostpris inkluderer alle direkte henførbare kostnader ved anskaffelse av eiendeler med tillegg av kostpris for senere forbedringer. Alle andre reparasjons- og vedlikeholdskostnader resultatføres i den perioden de påløper. Ved fastsetting av avskrivningsplan hensyntas driftsmiddelets forventede brukstid og estimert restverdi. Konsernets bygninger er blitt dekomponert i fire delkomponenter; bygningskropp, tekniske anlegg, fasader og fast innredning. Avskrivninger er vurdert for hver delkomponent ut fra forventet brukstid og estimert restverdi.

Konsernets bygninger til ekstern utleie samt bygninger som innehas for investeringsformål, klassifiseres som investeringseiendommer. Banken har vurdert investerings-eiendommer til kostpris fratrukket akkumulerte avskrivninger. Kostpris på innregningstidspunktet og årlige avskrivninger er fastsatt etter samme prinsipper som for øvrige eiendommer.

Avskrivningene er beregnet ved bruk av lineær metode over følgende brukstid:

- Eiendommer: 10-100 år
- Maskiner/inventar/transportmidler/immatr. eiend. mv.: 2-10 år
- Immaterielle eiendeler: 2-10 år
- Leierettigheter: 2-12 år

Avskrivningsperiode, -metode og utrangeringsverdi vurderes årlig.

Gevinst/tap ved salg av driftsmidler fremkommer som differansen mellom salgspris og balanseført verdi og innregnes i resultatregnskapet.

Anlegg under utførelse er klassifisert som anleggsmidler og er oppført til kost inntil anlegget er ferdigstilt. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet før anleggsmiddelet blir tatt i bruk. Byggelånskostnader balanseføres løpende og inngår i kostpris.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivning når det foreligger indikasjon på verdifall. Hvis balanseført verdi til et driftsmiddel er høyere enn gjenvinnbart beløp, blir det foretatt en nedskrivning over resultatet. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgspris og diskontert kontantstrøm fra fortsatt bruk. Netto salgspris er beløpet som kan oppnås ved salg til uavhengig tredjepart, fratrukket salgskostnader. Gjenvinnbart beløp fastsettes separat for alle eiendeler. Dersom dette ikke er mulig, fastsettes gjenvinnbart beløp sammen med enheten eiendelen tilhører.

8. LEIEAVTALER

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer konsernet hvorvidt kontrakten er eller inneholder en leieavtale. En kontrakt er eller inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag.

Konsernet som leietaker

På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregner konsernet en leieforpliktelse og en tilsvarende rett-til-bruk eiendel for alle sine leieavtaler, med unntak av kortsiktige leieavtaler (leieperiode på 12 måneder eller kortere) og eiendeler av lav verdi. Ved anvendelse av unntakene inngår leiebetalingene i «andre driftskostnader» i resultatregnskapet.

Leieforpliktelsen innregnes til nåverdien av leiebetalingene for retten til å bruke underliggende eiendel i leieperioden. I etterfølgende perioder måles leieforpliktelsen ved å øke den balanseførte verdien for å gjenspeile renten på leieforpliktelsen samt redusere den balanseførte verdien ved betaling av leieforpliktelsen. Leieforpliktelsen endres i verdi

for eventuelle revurderinger eller endringer av leieavtalen, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som følge av justeringer i indekser eller rater. Leieforpliktelsene presenteres som «Forpliktelser knyttet til leieavtaler» i balansen. Variable leiebetalinger inkluderes ikke i leieforpliktelsen. Variable leiebetalinger inngår i «Andre driftskostnader» i resultatregnskapet.

Rett-til-bruk eiendelen innregnes til anskaffelseskost. I etterfølgende perioder avskrives eiendelen over det korteste av leieperioden og gjenværende brukstid. Tilsvarende som for varige driftsmidler, blir det foretatt vurdering av nedskrivning når det foreligger indikasjon på verdifall. Rett-til-bruk eiendelene presenteres som «Leierettigheter» i balansen.

Renteeffekten av diskontering av leieforpliktelsene inngår i regnskapslinjen «Rentekostnader» i resultatregnskapet. Avskrivningskostnaden på eiendelene inngår i regnskapslinjen «Avskrivning/nedskrivning varige og immaterielle eiendeler» i resultatregnskapet.

Konsernet som utleier

Finansielle leieavtaler presenteres som «Utlån til kunder» i balansen og regnskapsføres etter amortisert kost prinsippet. Forskuddsleie aktiveres og inntektsføres over løpetiden og er oppført som kortsiktig gjeld i regnskapet.

9. USIKRE FORPLIKTELSER

Konsernet utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Det vises til note 7. Vurdering av tapsavsetning på garantier som banken utsteder foretas sammen med vurdering av tap på utlån. Det vises til note 10. De samme prinsippene anvendes for å vurdere om det foreligger verdifall. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig.

10. BETINGEDE FORPLIKTELSER OG EIENDELER

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Det opplyses om vesentlige betingede forpliktelser med unntak av betingede forpliktelser hvor sannsynligheten for forpliktelsen er lav. Betingede eiendeler regnskapsføres dersom de er svært sannsynlige.

11. PENSJONER

Konsernet har ulike ytelsesbaserte ordninger, samt innskuddsbasert ordning.

Ytelsesbaserte ordninger

I en ytelsesbasert ordning er arbeidsgiver forpliktet til å yte fremtidig pensjon av en nærmere angitt størrelse. Konsernets kollektive pensjonsordninger administreres gjennom et livsselskap. Den beregnede påløpte forpliktelsen sammenholdes med verdien på innbetalte og oppsparte pensjonsmidler. Dersom samlede pensjonsmidler overstiger beregnet pensjonsforpliktelse på balansetidspunktet, balanseføres nettoverdien som eiendel i balansen dersom det er sannsynlig at overfinansieringen kan nyttes mot fremtidige forpliktelser. Dersom pensjonsforpliktelsene overstiger pensjonsmidlene, klassifiseres nettoforpliktelsen som gjeld i balansen.

Konsernet har også usikrede pensjonsforpliktelser som finansieres over konsernets drift. Pensjonsforpliktelser på slike avtaler oppføres som gjeld i balansen.

Pensjonsforpliktelsene beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Pensjonsforpliktelsene beregnes som nåverdien av de estimerte fremtidige pensjonsytelsene som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen.

Endringer i pensjonsplaner inntektsføres eller kostnadsføres ved planendringstidspunktet.

Pensjonskostnaden er basert på forutsetninger fastsatt ved periodens begynnelse. Årets netto pensjonskostnad består av nåverdien av årets pensjonsopptjening, rentekostnad på netto pensjonsforpliktelse, samt periodisert arbeidsgiveravgift. Periodens netto pensjonskostnader inngår i regnskapslinjen «Lønn og personalkostnader» i resultatregnskapet.

Aktuarberegningene er basert på flere aktuarielle forutsetninger, det vises til note 37. Når forpliktelsens nåverdi og virkelig verdi av pensjonsmidlene beregnes på balansetidspunktet, kan det oppstå aktuarielle gevinster og tap som resultat av endringer i aktuarielle forutsetninger og faktiske effekter. Aktuarielle gevinster og tap innregnes i totalresultatet.

Vurdering av pensjonsforpliktelser er ytterligere beskrevet i note 3 Vurderinger og anvendelse av estimater.

Innskuddsbaserte ordninger

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet betaler et årlig innskudd til de ansattes pensjonssparing. Ordningen ivaretas av et livsselskap. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning til pensjonsforpliktelser for slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte og inngår i regnskapslinjen «Lønn og personalkostnader» i resultatregnskapet.

12. INNTEKTSSKATT

Årets skattekostnad i resultatregnskapet består av betalbar skatt for inntektsåret, eventuelt for mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år, kildeskatt og resultatført utsatt skatt. Disse innregnes som inntekter eller kostnader i resultatregnskapet som skattekostnad med unntak av betalbar skatt og utsatt skatt på transaksjoner som innregnes direkte i totalresultatet eller under egenkapitalen.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller. Midlertidige forskjeller er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Utsatt skattefordel beregnes videre på skattevirkninger av underskudd til fremføring.

Utsatt skattefordel oppføres som eiendel i balansen i den utstrekning det forventes at konsernet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre utsatt skatt eiendelen. Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes etter skattesatsen som forventes å gjelde for midlertidige forskjeller når de blir reversert, basert på gjeldende lover på rapporteringstidspunktet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel neddiskonteres ikke.

Utsatt skatt på transaksjoner innregnet i totalresultatet eller egenkapitalen innregnes med den underliggende transaksjonen enten i totalresultatet eller i egenkapitalen. I totalresultatet vises dette som skatteeffekt. Betalbar skatt er innregnet direkte i balansen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

Formuesskatt regnes ikke som inntektsskatt etter IAS 12 og inngår i regnskapslinjen «Andre driftskostnader».

13. SEGMENTER

For ledelsesformål er konsernet organisert i fem driftssegmenter basert på produkter og tjenester. Segmentene utgjør basisen for den primære segmentrapporteringen. Finansiell informasjon vedrørende segmenter er presentert i note 4.

14. KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingene viser kontantstrøm gruppert etter type og anvendelsesområde. Kontanter og kontant-ekvivalenter inkluderer kontanter, fordringer på sentralbanker, statskasseveksler og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer. Det benyttes indirekte metode ved utarbeidelse av kontantstrømoppstilling.

15. EGENKAPITAL

15.1 Resultat pr. egenkapitalbevis

Resultat pr. egenkapitalbevis beregnes som egenkapitalbeviserens andel av resultat for perioden dividert med tidsveid gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i løpet av perioden.

15.2 Utbytter

Utbytte på egenkapitalbevis og avsetning til allmennyttige gaver regnskapsføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens forstanderskap.

15.3 Hybridkapital

Hybridkapital består av fondsobligasjoner som ikke tilfredsstiller definisjonen av finansielle forpliktelser i henhold til IAS 32. Påløpte renter på fondsobligasjoner tilordnes hybridkapital. Betalte renter på fondsobligasjoner regnskapsføres som utbetaling fra hybridkapital på betalingstidspunktet.

16. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om bankens finansielle stilling på balansedagen vil inngå i grunnlaget for vurdering av regnskapsestimater i regnskapet og vil således være hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker bankens finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke bankens finansielle stilling i fremtiden, er opplyst om dersom dette er vesentlig.

17. FREMTIDIGE ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Standarder og fortolkninger som er vedtatt frem til tidspunkt for avleggelse av regnskapet, men hvor ikrafttredelsestidspunkt er frem i tid, unntatt de som er vurdert til ikke å være relevante, er oppgitt under. Konsernets intensjon er å implementere de relevante endringene på ikrafttredelsestidspunktet, under forutsetning av at EU godkjenner endringene før avleggelse av regnskapet.

Endringer i IAS 8 – Definisjon av regnskapsmessige estimater

I februar 2021 utstedte IASB endringer i IAS 8 der det ble introdusert en definisjon av «regnskapsestimater». Endringene tydeliggjør skillet mellom hva som er endringer i regnskapsestimater fra endringer i regnskapsprinsipper og retting av feil. Endringene klargjør også hvordan enheter bruker måleteknikker og input for å utvikle regnskapsestimater. Endringene virkning for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2023. Tidligere anvendelse er tillatt, men banken anvender seg ikke av denne muligheten. Endringene forventes ikke å ha vesentlig innvirkning på konsernet.

Endringer i IAS 1 og IFRS praksisuttalelse 2 – Opplysning av regnskapsprinsipper

Etter tilbakemeldinger om at det var nødvendig med mer veiledning for å hjelpe selskaper til å bestemme hvilke regnskapsprinsippinformasjon som skal opplyses om, har ISAB utstedt endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap og IFRS praksisuttalelse 2 i å foreta vesentlighetsvurderinger. Endringene krever at selskaper skal opplyse om vesentlig informasjon om regnskapsprinsipper i stedet for vesentlige regnskapsprinsipper. Endringene gir veiledning i hvordan vesentlighetsbegrepet skal brukes på regnskapsprinsipper. Endringene har virkning for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2023. Tidligere anvendelse er tillatt, men banken anvender seg ikke av denne muligheten. Banken har til vurdering hvordan endringene vil påvirke opplysningene om regnskapsprinsipper.

Endringer i IAS 1 – Klassifisering av gjeld som kortsiktig eller langsiktig

Endringene gjelder presentasjon i finansregnskapet for å klargjøre hvordan gjeld og andre forpliktelser skal

klassifiseres som kortsiktig eller langsiktig. Endringene tar sikte på å fremme konsistent anvendelse av kravene for å kunne avgjøre hvorvidt gjeld og andre forpliktelser med usikker oppgjørsdato skal klassifiseres som kortsiktig eller ikke er aktuelt. Endringene er ikke EU-godkjent men var fra IASB planlagt å gjelde for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2023. Banken har til vurdering hvordan endringene vil påvirke presentasjonen i finansregnskapet.

NOTE 3 - VURDERINGER OG ANVENDELSE AV ESTIMATER

På grunn av den usikkerhet som er forbundet med forretningsvirksomhet, kan mange regnskapsposter ikke måles nøyaktig, men bare estimeres. Ledelsen har utøvd skjønn ved anvendelse av regnskapsprinsipper og lagt til grunn antakelser og forventninger om fremtidige hendelser som man anser sannsynlig. Estimater og vurderinger blir jevnlig evaluert og bygger på de seneste pålitelige opplysninger som er tilgjengelig, samt erfaring fra lignende vurderinger. Det vil alltid være en iboende usikkerhet knyttet til regnskapsposter som ikke måles nøyaktig og ledelsens vurderinger og beste estimat vil kunne avvike vesentlig fra faktisk utfall.

I bankens regnskap relaterer bruken av slike estimater seg spesielt til måling av følgende poster:

- Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier
- Virkelig verdi på finansielle instrumenter
- Netto pensjonsforpliktelse

3.1 Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier

3.1.1 Modellberegnet forventet tap

Anvendelse av modell for beregning av forventet tap krever bruk av skjønn og det eksisterer estimatusikkerhet ved beregning av modellberegnet forventet tap. Ledelsen har anvendt skjønn ved fastsettelse av parametere som inngår ved beregningen. En forventet tapsmodell benytter et betydelig antall parametere. De parametere modellen er mest sensitiv for og det er knyttet mest usikkerhet til er: Sannsynlighet for mislighold, forventet tap gitt mislighold og sannsynlighetsvektning av scenarioene. Det vises til note 10 for kvantitative opplysninger og sensitivitetsanalyser på modellberegnet forventet tap.

3.1.2 Individuelt vurderte tapsavsetninger

Utlån nedskrives for kredittap på individuell basis dersom det foreligger objektive bevis for at slikt kredittap har inntruffet. Eksempler på slike objektive bevis er vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av problemer hos debitor, sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling. Estimering av eventuelt kredittap skjer på basis av størrelsen på forventede

fremtidige kontantstrømmer fra salg av panteobjekter og lignende, når kontantstrømmene forventes innbetalt samt diskonteringsrentens størrelse. Tapets størrelse er en direkte funksjon av forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Ved flere sannsynlige utfall legges til grunn den sannsynlighetsvektede nåverdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Hovedusikkerheten i estimatene av størrelsen på kredittap ligger i vurderingene av kontantstrømmenes størrelse og når i tid de forventes mottatt. Individuelt vurderte tapsavsetninger inngår i forventet tap trinn 3. Det henvises til note 10.

3.2 Virkelig verdi på finansielle instrumenter

I utgangspunktet skal observerbare markedskurser legges til grunn for finansielle instrumenters virkelige verdi. Der observerbare markedskurser i et aktivt marked ikke finnes og virkelig verdi ikke kan utledes, direkte eller indirekte fra observerbar input i markedet, benyttes alternative verdsettelsesteknikker. Dette er teknikker som til en viss grad kan innebære skjønnsmessige vurderinger. Slike skjønnsmessige vurderinger kan være likviditetsrisiko, kredittisiko og volatilitet. Endringer i holdningen til slike faktorer kan påvirke fastsettelsen av virkelig verdi på et finansielt instrument. Det henvises til note 25 for verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi.

3.3 Netto pensjonsforpliktelse

Konsernets ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser beregnes av eksterne aktuar. Beregningene er basert på standardiserte forutsetninger om døds- og uføreutviklingen, samt andre demografiske forutsetninger utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon. Som grunnlag for beregningene anvendes også en rekke økonomiske forutsetninger; blant annet forventet avkastning på pensjonsmidlene, diskonteringsrente, årlig lønnsvekst, utvikling i G (Folketrygdens grunnbeløp) og regulering av pensjoner.

Diskonteringsrenten tar utgangspunkt i renten på obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i det norske markedet med begrunnelse at OMF-markedet i Norge anses å tilfredsstillende kravene til foretaksobligasjoner med høy kvalitet og dypt marked. Diskonteringsrenten er justert med et påslag for å komme frem til en rente som reflekterer estimert utbetalingstidspunkt. Forventet avkastning på pensjonsmidlene er satt lik diskonteringsrenten i henhold til IAS 19. Pensjonsmidlene er i stor grad investert i likvide eiendeler som verdsettes til virkelig verdi på balansedagen. De andre økonomiske forutsetningene er basert på forventet langsiktig utvikling i parameterne. Det vurderes å foreligge langt høyere risiko knyttet til estimerte brutto pensjonsforpliktelser enn til estimerte pensjonsmidler. Det henvises til note 37 for ytterligere informasjon.

NOTE 4 - DRIFTSSEGMENTER

Segmentrapporteringen er basert på bankens interne rapporteringsformat, hvor morbank og boligkredittselskapet er splittet i privatmarked, bedriftsmarked og finans. I tillegg kommer øvrige datterselskap, samt et ikke rapporterbart segment med poster som ikke er fordelt til øvrige segmenter. Konsernet har tilnærmet alle sine inntekter fra Norge.

For ledelsesformål er banken organisert i fem driftssegmenter basert på produkter og tjenester som følger: Segmentene privatmarked og bedriftsmarked består hovedsakelig av utlån til kunder og innskudd fra kunder. Finans består i all hovedsak av bankens likviditetsportefølje, mens hovedproduktet i AS Financiering er gjeldsbrevfinansiering av bil. Sparebanken Øst Eiendom AS skal være en forvalter av eiendommer tilhørende konsernet Sparebanken Øst. Inntektene fra privatmarked, bedriftsmarked og AS Financiering består hovedsakelig av netto renteinntekter, mens inntekter fra Sparebanken Øst Eiendom AS består av inntekter fra fast eiendom. Inntektsskatt styres på konsernbasis og allokeres ikke til driftssegmentene, bortsett fra datterselskap som er rapportert som egne driftssegmenter.

Renter rapporteres netto siden majoriteten av segmentinntektene er fra renteinntekter på utlån. Ledelsen baserer seg primært på netto renteinntekt og ikke brutto renteinntekt og -kostnad. Transaksjoner mellom driftssegmentene er basert på armlengdes prising tilsvarende transaksjoner med tredjeparter. Ingen enkeltkunder utgjør mer enn 10 % av bankens totale inntekter i 2022 eller i 2021.

Resultatregnskap

2022	PM	BM	Finans	Financiering	Sparebanken AS Øst Eiendom		Ufordelt	Eliminering	Konsern
					AS	Øst Eiendom			
Netto rente- og provisjonsinntekter	365,7	139,6	-25,1	125,2	-0,2	81,1	-0,1		686,2
Andre inntekter	58,6	7,5	-94,3	-27,3	5,8	59,0	2,9		12,1
Driftskostnader	65,2	13,1	0,0	38,1	3,6	196,1	-6,5		309,7
Resultat før tap	359,1	134,1	-119,4	59,7	2,0	-56,0	9,2		388,6
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	2,4	-0,2	0,0	4,7	0,0	-0,1	0,0		6,8
Resultat før skattekostnad	356,8	134,3	-119,4	55,0	2,0	-55,9	9,2		381,9
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	13,8	0,4	69,0	2,3		85,5
Resultat etter skatt	356,8	134,3	-119,4	41,1	1,6	-124,9	6,9		296,4

Resultatregnskap

	Sparebanken Øst Eiendom							
2021	PM	BM	Finans	Finansiering	AS	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Netto rente- og provisjonsinntekter	348,8	127,6	-23,3	138,8	-0,5	39,1	0,8	631,3
Andre inntekter	57,6	8,1	-1,1	-25,9	5,4	87,9	-2,4	129,5
Driftskostnader	65,5	12,2	0,0	37,2	3,2	193,9	-6,2	305,7
Resultat før tap	340,9	123,5	-24,4	75,7	1,8	-66,9	4,5	455,2
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	4,4	-9,8	0,0	6,0	0,0	-0,1	0,0	0,5
Resultat før skattekostnad	336,5	133,3	-24,4	69,7	1,8	-66,7	4,5	454,7
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	17,5	0,4	60,2	1,1	79,3
Resultat etter skatt	336,5	133,3	-24,4	52,2	1,3	-126,9	3,4	375,4

Balanse

2022	PM	BM	Finans	Finansiering	Sparebanken Øst Eiendom		Ufordelt	Eliminering	Konsern
					AS	AS			
Utlån til kunder	30.386,3	3.391,5	0,0	2.522,9	0,0	527,8	-28,3	36.800,2	
Andre eiendeler	4,2	0,0	6.015,8	56,4	104,9	3.704,2	-2.607,3	7.278,2	
Sum eiendeler	30.390,5	3.391,5	6.015,8	2.579,3	104,9	4.232,0	-2.635,6	44.078,4	
Innskudd fra kunder	11.071,2	2.899,0	1.686,0	0,0	0,0	160,3	-55,1	15.761,3	
Annen gjeld/mellomregning	19.319,3	492,6	4.329,8	2.127,8	31,8	-582,3	-2.194,2	23.524,8	
Egenkapital	0,0	0,0	0,0	451,4	73,2	4.654,1	-386,3	4.792,3	
Sum gjeld og egenkapital	30.390,5	3.391,5	6.015,8	2.579,3	104,9	4.232,0	-2.635,6	44.078,4	

Balanse

2021	PM	BM	Finans	Sparebanken Øst Eiendom		Ufordelt	Eliminering	Konsern
				AS	AS			
Utlån til kunder	32.159,0	4.397,9	0,6	2.416,3	0,0	440,8	-28,0	39.386,7
Andre eiendeler	3,7	0,0	7.763,4	49,1	105,5	3.803,9	-2.984,6	8.740,9
Sum eiendeler	32.162,7	4.397,9	7.764,0	2.465,4	105,5	4.244,6	-3.012,7	48.127,6
Innskudd fra kunder	12.271,9	2.862,6	2.321,0	0,0	0,0	180,0	-56,6	17.578,9
Annen gjeld/mellomregning	19.890,8	1.535,3	5.443,0	2.042,2	33,9	-487,0	-2.602,9	25.855,3
Egenkapital	0,0	0,0	0,0	423,3	71,7	4.551,6	-353,2	4.693,4
Sum gjeld og egenkapital	32.162,7	4.397,9	7.764,0	2.465,4	105,5	4.244,6	-3.012,7	48.127,6

Utlån, Garantier og innskudd fordelt på geografi

Konsern Brutto utlån		Konsern Garantier			Morbank Brutto utlån		Morbank Garantier	
2022	2021	2022	2021		2022	2021	2022	2021
7.289,6	7.344,9	17,0	17,6	Drammen	4.209,8	4.255,3	17,0	17,6
1.965,3	2.021,0	6,4	8,5	Øvre Eiker	1.186,2	1.261,7	6,4	8,5
5.765,8	5.921,5	15,0	17,0	Asker/Bærum	2.815,2	2.780,2	15,0	17,0
7.516,3	7.740,2	2,5	2,8	Viken for øvrig	2.899,1	3.043,2	2,5	2,8
7.558,7	9.097,3	9,1	6,8	Oslo	3.139,7	3.875,9	9,1	6,8
3.313,8	3.384,5	0,7	6,0	Vestfold/Telemark	1.634,3	1.657,7	0,7	6,0
3.467,1	3.971,3	0,0	0,0	Resten av landet	418,8	629,9	0,0	0,0
35,4	31,1	0,0	0,0	Utlandet	21,5	13,6	0,0	0,0
36.912,1	39.511,8	50,7	58,7	Totalt	16.324,6	17.517,4	50,7	58,7

Konsern Innskudd			Morbank Innskudd	
2022	2021		2022	2021
5.505,5	5.576,4	Drammen	5.575,4	5.647,3
2.303,0	2.250,7	Øvre Eiker	2.303,0	2.250,7
1.025,3	1.099,3	Asker/Bærum	1.025,3	1.099,3
1.777,5	1.882,7	Viken for øvrig	1.777,5	1.882,7
2.484,7	3.197,1	Oslo	2.484,7	3.197,1
908,2	1.031,6	Vestfold/Telemark	908,2	1.032,5
1.657,6	2.421,6	Resten av landet	1.657,6	2.423,0
99,4	119,4	Utlandet	99,4	119,4
15.761,3	17.578,9	Totalt	15.831,2	17.652,1

Utlån, Garantier og innskudd fordelt på sektor og næring

Konsern	Brutto utlån		Garantier		Potensiell eksponering ved trekkfasiliteter	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lønnstager	33.341,2	35.007,9	1,0	1,0	3.613,9	3.228,9
Offentlig forvaltning	7,1	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruk, skogbruk, fiske etc.	78,1	83,6	0,3	0,4	15,1	15,5
Industri og bergverk, kraft og vannforsyning	49,3	59,0	0,3	0,5	3,0	5,4
Bygg og anlegg	457,0	730,8	21,1	32,6	33,9	47,7
Varehandel/hotell og restaur.	97,6	117,2	6,9	8,5	24,0	28,8
Transport/kommunikasjon	16,7	29,7	3,9	4,4	4,1	3,4
Forr.m. finans tjenesteyt.	73,6	85,3	0,0	0,0	4,2	4,8
Tjenesteyt. næringer ellers	468,4	639,8	1,6	1,6	6,3	17,8
Omsetning og drift av fast eiendom	2.287,7	2.720,2	15,6	9,7	36,0	27,1
Utlandet	35,4	31,1	0,0	0,0	3,1	0,0
Totalt	36.912,1	39.511,8	50,7	58,7	3.743,6	3.379,3

Morbank	Brutto utlån		Garantier		Potensiell eksponering ved trekkfasiliteter	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lønnstager	12.920,5	13.180,9	1,0	1,0	820,7	867,1
Offentlig forvaltning	7,1	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruk, skogbruk, fiske etc.	78,0	83,5	0,3	0,4	15,1	15,5
Industri og bergverk, kraft og vannforsyning	41,1	52,3	0,3	0,5	3,0	5,4
Bygg og anlegg	417,5	689,7	21,1	32,6	30,7	43,8
Varehandel/hotell og restaur.	68,0	92,1	6,9	8,5	24,0	28,8
Transport/kommunikasjon	4,3	6,3	3,9	4,4	2,0	2,4
Forr.m. finans tjenesteyt.	60,1	68,9	0,0	0,0	5,1	4,6
Tjenesteyt. næringer ellers	394,0	581,0	1,6	1,6	12,2	12,3
Omsetning og drift av fast eiendom	2.312,4	2.742,0	15,6	9,7	36,0	35,7
Utlandet	21,5	13,6	0,0	0,0	0,6	0,0
Totalt	16.324,6	17.517,4	50,7	58,7	949,5	1.015,6

Konsern Innskudd			Morbank Innskudd	
2022	2021		2022	2021
10.303,7	11.442,0	Lønnstager	10.303,6	11.440,4
401,5	445,2	Offentlig forvaltning	401,5	445,2
104,8	90,8	Jordbruk, skogbruk, fiske etc.	104,8	90,8
543,6	791,5	Industri og bergverk, kraft og vannforsyning	543,6	791,5
662,2	560,9	Bygg og anlegg	662,2	560,9
408,4	528,2	Varehandel/hotell og restaur.	408,4	528,2
169,1	154,1	Transport/kommunikasjon	169,1	154,1
1.309,7	1.761,7	Forr.m. finans tjenesteyt.	1.309,7	1.761,7
842,6	878,6	Tjenesteyt. næringer ellers	842,6	878,6
916,2	806,5	Omsetning og drift av fast eiendom	986,3	881,2
99,4	119,4	Utlandet	99,4	119,4
15.761,3	17.578,9	Totalt	15.831,2	17.652,1

NOTE 5 - STYRING AV FINANSIELL RISIKO

Som finansielle risikoer regnes kredittisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko. I tillegg omtales konsentrasjonsrisiko. Risiko rapporteres kvartalsvis til ledelsen og styret. Rapporteringen viser løpende status i henhold til ulike fastsatte rammer for risiko, både interne og lovbestemte. Det er etablert en intern risikokomite som behandler og vurderer alle signifikante risikoområder som kan påvirke konsernets drift og målsettinger, herunder finansiell og operasjonell risiko.

Kredittisiko

Kredittisiko regnes som risiko for tap ved at kunder og andre motparter ikke møter sine forpliktelser om tilbakebetaling og at eventuell sikkerhetsstillelse ikke dekker bankens tilgodehavende.

Måling av risiko ved utlån til kunder skjer ved risikoklassifisering av kundene, og er en integrert del av kredittprosessen. Prising av kreditt skal være basert på det enkelte engasjements risiko.

Bankens kredittstrategi beskriver det overordnede knyttet til bankens kredittgivning innenfor privat- og bedriftsmarkedet. I det daglige ivaretas kredittstrategien gjennom kreditthåndbøker, rammer og vedtatt fullmaktshierarki. Alle fullmaktshavere innenfor kreditt er pålagt ansvaret for å gjennomføre bankens vedtatte kredittpolitikk.

I personmarkedet er det etablert en sentral kredittavdeling som har bevilgningsfullmakt til å bevilge lån og kreditter i tråd med bankens kredittstrategi, vedtatte instruksjoner og kreditthåndbok PM innenfor de rammer som fullmakten angir.

I bedriftsmarkedet er det etablert et styrevedtatt beslutningshierarki. Beslutningsnivået på den enkelte sak er basert på en kombinasjon av kundens risikoklasse og beløpsstørrelse. Bankens styre er øverste beslutningsnivå, mindre engasjementer besluttes i henhold til vedtatte rammer og personlige fullmakter i bedriftsmarkedsavdelingen. Utviklingen i kredittisikoen knyttet til bankens utlån overvåkes løpende med rammekontroll, periodiske analyser og rapporter, samt ved bruk av stikkprøver ned på kundenivå.

Plassering i rentebærende verdipapirer for likviditetsformål er knyttet til investeringspolicy for porteføljeforvaltning vedtatt av styret. Vedtatt strategi og investeringspolicy konkretiserer risikotoleranse, allokering til aktivaklasser, rammer og fullmakter. Kredittap skal være tilnærmet lik null. Videre skal en vesentlig del av porteføljen være egnet som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank. Ved plassering av midler i sertifikater og obligasjoner vurderes risiko ut fra papirenes likviditet, utsteders rating og andre motpartsspesifikke forhold. Rentebærende verdipapirer regnskapsføres til markedsverdi slik at endringer i verdi løpende reflekteres i regnskapet.

Oppgjørsrisiko er en form for kredittisiko. Dersom kontraktsmotpart ikke oppfyller sine forpliktelser kan oppgjør i form av kontanter eller verdipapirer risikeres tapt. Banken søker å unngå slik risiko ved at kontrakter kun inngås med solide og om mulig ratede motparter, samt ved å benytte velrenommerede clearing-systemer.

Motpartsrisiko ved derivater og poster utenom balansen (garantier, lånetilsagn, etc.) innebærer også kredittisiko ved at inngåtte kontrakter kan gi tap dersom motpart går konkurs eller ikke er i stand til å gjøre opp sine betalingsforpliktelser. Derivatkontrakter inngås kun med finansinstitusjoner som minimum har offisiell rating A- (A3) eller bedre. Motpartsrisikoen reduseres ved at banken har inngått ISDA-avtaler som gir partene motregningsrett ved eventuelt mislighold. Det er også inngått tilleggssavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA). Det vises til note 24 for detaljer om motregning finansielle instrumenter.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko oppstår ved lav diversifisering med hensyn til motpartsrisiko for tilknyttede kundegrupper, geografiske områder, bransjer og produkter. I Sparebanken Øst styres dette med rammer for eksponering mot bransjer og engasjementsstørrelse.

Den ordinære utlånsvirksomheten har i konsernet en fordeling per 31.12.2022 med 90,4 prosent av brutto utlån til privatkunder. Lav andel utlån til bedrifter bidrar til lav konsentrasjonsrisiko.

Konsernets utlånsportefølje til privatkunder og bedrifter fordeler seg geografisk i hovedsak til det sentrale østlandsområdet. Utlånsvirksomheten anses ikke å være spesielt eksponert mot enkeltbedrifter (hjørnesteinsbedrifter) eller ensidig økonomisk utvikling i regionen. Bankens lokalisering på Østlandet gir nærhet til et stort markedsområde. Eksponering mot eiendom og eiendomsutvikling utgjør en relativt stor andel av bedriftsporteføljen, men målt som andel av samlet utlånsportefølje i konsernet utgjør denne eksponering en begrenset andel av den totale utlånsporteføljen. Omsetning og drift av fast eiendom utgjør 64,7 prosent av bedriftsporteføljen. Målt som andel av samlet utlånsportefølje i konsernet utgjør eksponering mot omsetning og drift av fast eiendom likevel ikke mer enn 6,2 prosent. Eiendom er en syklisk næring som kan være særlig utsatt i nedgangskonjunkturer. Engasjementene vurderes imidlertid å være godt sikret, ofte med tillegg av sidesikkerheter.

Sparebanken Øst har rammer for størrelseskonsentrasjon som fastsetter at den største eksponeringen ikke skal være over 15 prosent av næringsporteføljen, de 3 største eksponeringene ikke mer enn 25 prosent, og de 10 største ikke mer enn 40 prosent. Banken hadde i sin utlånsvirksomhet per 31.12.22, foruten engasjementer med egne datterselskap (AS Finansiering og Sparebanken Øst Boligkreditt AS), ingen eksponering mot eksterne kunder over 10 prosent av egen ansvarlig kapital. Per 31.12.22 representerte lån til konsernets største låntaker 0,7 prosent av brutto utlån. Konsernets 10 største låntakere representerte 3,5 prosent av brutto utlån, og konsernets 20 største låntakere representerte 4,7 prosent av brutto utlån.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i observerbare markedsvariabler som rente, valuta og verdipapirmarkeder.

Sparebanken Øst er eksponert for markedsrisiko primært gjennom endringer i rentenivået (renterisiko), gjennom endringer i markedspris på finansielle instrumenter, herunder endringer i margin på rentebærende verdipapirer (kredittspreadrisiko), valutakurser (valutarisiko) og ved endringer i aksjepriser (aksjerisiko).

Markedsrisiko styres gjennom rammer for maksimal eksponering mot ulike aktivaklasser, renterisiko, valutarisiko og lignende.

Renterisiko

Ved endring i markedsrenten kan ikke Sparebanken Øst umiddelbart gjennomføre renteendring for alle balanseposter dersom disse har ulik rentebindingstid. En endring i markedsrenten vil da gi en økning eller reduksjon av rentenettoen og balansepostenes virkelige verdi. Denne risikoen reduseres ved at eiendeler, forpliktelser og ulike derivater balanseres mot hverandre for å holde risikoen innenfor vedtatte rammer.

Kredittspreadrisiko

Kredittspreadrisiko er risiko for tap som skyldes at marginen (kredittspread) på rentebærende verdipapirer endres. Kredittspreadrisiko i likviditetsporteføljen styres slik at tapet ved en gitt endring i kredittspread aldri skal overstige fastsatt ramme.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for tap av verdier på grunn av endring i kursen på utenlandsk valuta. Slik risiko reduseres ved å balansere aktiva- og passivoposisjoner i balansen mot hverandre eller ved bruk av valutaderivater. For eiendeler der debitor har anledning til å tilbakebetale før endelig forfall benyttes rullerende swapper. Der endelig forfall ikke skal fravikes, sikres posisjonene ved bruk av basisswapper. Det er fastsatt rammer for valutaeksponering.

Aksjerisiko

Konsernet har en beholdning av aksjer som i all hovedsak er knyttet til strategiske formål. Aksjerisiko er risikoen for tap som følge av endring i aksjeprisene. Et verdifall i aksjeverdiene per 31.12.2022 på 10 prosent ville medført en negativ resultateffekt på 79,6 mill. kroner. Til sammenligning ville ett verdifall på aksjeverdien på 10 prosent per årsslutt 2021 medført en negativ resultateffekt på 84,9 mill. kroner. Det vises til note 29 for spesifikasjon av konsernets aksjer og egenkapitalbevis.

Eiendomsrisiko

Eiendomsrisiko er risiko for tap som følge av bankens posisjoner og direkte eierskap i eiendom, inkludert egen eide forretningslokaler. Bankens eiendomsrisiko skal overvåkes kontinuerlig og det utarbeides regelmessig stresstester av eiendomsrisiko i tråd med Finanstilsynets retningslinjer.

Risikoreduserende tiltak

Banken anvender garantier, derivater og finansielle sikringsforretninger for å redusere risikoeksponering som skyldes endringer i rentenivå, valutakurser og kredittrisiko. Det vises til beskrivelsen av hvert enkelt risikoområde.

Engasjementene vurderes å være godt sikret med pant i fast eiendom, ofte også med tillegg av sidesikkerheter. Lån og kreditter til personmarkedet består i all hovedsak av engasjementer knyttet opp mot pant i fast eiendom innenfor betryggende belåningsgrader. I AS Finansiering benyttes hovedsakelig salgspant i bil som sikkerhet. Banken har en meget lav eksponering knyttet til lån/kreditter uten tilhørende sikkerhet.

Utlån til andre banker og utlån i form av plasseringer i senior obligasjoner og sertifikater er gitt på usikret basis. Plasseringer i obligasjoner med fortrinnsrett gir sikkerhet i et definert utvalg av utsteders eiendeler, som oftest boliglån.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å være i stand til å møte sine løpende forpliktelser etter hvert som de forfaller, eller eventuelt at refinansiering må skje til en høyere kostnad. Den overordnede strategien tilsier at Sparebanken Øst skal ha et konservativt forhold til likviditetsrisiko. Dette innebærer langsiktighet og proaktivitet i forhold til fremtidige likviditetsbehov, og sikring av likvider ved plassering i eiendeler med lav likviditets- og kredittrisiko. Risiko styres mot fastsatte rammer som styrer balansens sammensetning med hensyn til graden av langsiktig finansiering og horisont for overlevelse i en situasjon uten tilgang til ny likviditet. Banken holder

likviditetsreserver i form av kontanter og trekkrettighet i Norges Bank, og en obligasjonsportefølje bestående av likvide papirer med høy kredittkvalitet.

Sparebanken Øst søker til enhver tid å diversifisere finansieringskildene for å bli mest mulig uavhengig av hendelser i det enkelte marked. I tillegg til innskudd fra kunder er det norske sertifikat- og obligasjonsmarkedet den viktigste kilden til finansiering, herunder markedet for obligasjoner med fortrinnsrett.

Innskudd er en viktig kilde til finansiering for bankene. Innskuddene ble i 2022 redusert med 10,3 prosent, Per 31.12.22 utgjør innskudd fra kunder 42,8 prosent av konsernets netto utlån mot 44,6 prosent per 31.12.21.

I all hovedsak er det større institusjonelle investorer som investerer i bankenes gjeldsutstedelser. For å sikre likviditet i utstedelsene er det ønskelig at obligasjonslånene er av en viss størrelse. På den annen side er det ikke ønskelig med for store lån da dette vil øke refinansieringsrisikoen. Obligasjoner med fortrinnsrett gir investorene sikkerhet i form av fortrinnsrett til boliglån med lav risiko. I utgangspunktet er det ønskelig at de største obligasjonslånene er obligasjoner med fortrinnsrett.

Balansestyringskomitéen adresserer løpende markedshendelser og treffer tiltak knyttet til likviditetssituasjonen i tråd med den vedtatte strategi. Det er også utarbeidet en gjenopprettingsplan som definerer overvåkning og handlingsplaner for likviditetskriser.

Klimarisiko

Klimarisiko består av fysisk klimarisiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko kan være skred, flom, havnivåstigning, tørke eller annet, knyttet til klimaendringer. Overgangsrisiko er risiko knyttet til overgangen mot et lavutslippssamfunn, der endringer i klimapolitikk/reguleringer, utvikling av ny teknologi, endrede kundepreferanser, og investorkrav som kan føre til brå endring i markedsverdien til finansielle aktiva og eiendeler. Klimarisiko kan føre til økt kreditt risiko, finansielle tap, eller redusert tilgang på kapital. Ved økt eksponering mot klimarisiko øker også risiko for strandede eiendeler. Strandede eiendeler defineres som eiendeler som har vært utsatt for uforutsette eller for tidlige reduksjoner i verdi.

Fysisk risiko kan føre til store finansielle tap, reduserte verdier på eiendeler, svekket kredittverdighet hos kunder og negativ påvirkning på verdikjeder gjennom direkte skader på eiendeler eller indirekte gjennom leverandørkjeden. Overgangsrisiko kan føre til endringer i verdien av eiendeler, tapt omdømme, økte kostnader, økt risiko for betalingsmislighold, redusert tilgang til kapital og strandede eiendeler. Klimarisiko vurderes på lik linje som andre risikoer i bankens kredittprosesser.

Banken finansierer ingen karbonsensitive næringer som olje, gass eller shipping. Banken har definert hvilke sektorer og aktiviteter som banken ikke ønsker å finansiere i fremtiden, dette gjelder; kullutvinning eller energiproduksjon basert på kull, kontroversielle våpen, tobakk, pornografi, oljesand/tjæresand, skiferolje og -gass og olje og gassutvinning i Arktis.

Langsiktig kapitalstyring

Langsiktig kapitalstyring i Sparebanken Øst er innrettet på å sikre god soliditet og tilstrekkelig likviditet for hele konsernet. God soliditet opprettholdes i første rekke ved å sørge for tilstrekkelige kapitalbuffer over minimumskravene til kapital. Banken tilpasser seg nye kapitaldekningsregler og følger utviklingen i markedets forventninger til kapital utover regulatoriske krav nøye.

Gjeldende mål for ren kjernekapitaldekning er definert slik: «Konsernet Sparebanken Øst skal ha et mål for ren kjernekapital tilsvarende myndighetskrav pluss en margin på 1,0 prosentpoeng». Mål for kjernekapital og kapitaldekning vil være tilsvarende, og konsernet vil søke å optimalisere kapitalstrukturen ved bruk av tapsabsorberende gjeldsinstrumenter. Forventet økning i systemrisikobuffer på 1,5 prosentpoeng fra siste årsskifte er utsatt ett år, og vil gjelde fra utgangen av 2023. Det er også varslet økning i motsyklisk buffer fra 2,0 til 2,5 prosent fra 31. mars 2023.

Gjeldende pilar 2-krav for Sparebanken Øst er 1,8 prosent, dog minimum MNOK 360. Kravet trådte i kraft 30. juni 2020. Det forventes et fornyet vedtak for pilar 2-krav i 2023. Forskriftsendringer vedtatt med virkning fra 1. juni 2022 knyttet til innføring av «Bankpakke 2» påvirker hvordan banken kan velge å benytte ulike typer kapitalinstrumenter for å oppfylle det risikovektede pilar 2-kravet. Pilar 2 skal bestå av minimum 56,25 prosent ren kjernekapital og 75 prosent kjernekapital, som tilsvarer kravet til sammensetning av kapital i pilar 1.

Ren kjernekapitaldekning i konsernet er 20,11 prosent per 31.12.22. Dette kapitalnivået gir vekstevne og handlingsrom i forhold til regulatoriske krav. Se også note 6 om kapitaldekning.

Vekst og planer om vekst i utlån og andre aktiva vil alltid ta hensyn til behov for bufferkapital utover minimumskravene. For øvrig tillegges betydelig vekt på å opprettholde forsvarlig styring av forretningsmessig drift slik at konsernet kan oppnå gode resultater og gi tilfredsstillende avkastning på investert kapital. På den måten vil banken være attraktiv for investorer og bidra til å sikre konsernet tilgang til kapital ved behov for å styrke egenkapitalen.

NOTE 6 – KAPITALDEKNING

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
		Ren kjernekapital		
4.439,4	4.341,5	Bokført egenkapital	4.029,4	3.882,1
		Fradragsposter i ren kjernekapital		
-6,9	-8,5	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-11,2	-12,0
-275,5	-159,6	Utbytter	-275,5	-159,6
-227,3	-229,0	Goodwill i verdsettelsen av signifikante investeringer	-227,3	-229,0
-33,9	-32,3	Immaterielle eiendeler	-21,6	-22,9
0,0	0,0	Ren kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (ikke signifikant)	0,0	0,0
0,0	0,0	Ren kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (signifikant)	0,0	0,0
-58,2	-46,8	Andre fradrag i ren kjernekapital	-58,2	-46,8
3.837,5	3.865,3	Sum ren kjernekapital	3.435,6	3.411,9
		Øvrig kjernekapital		
350,0	350,0	Fondsobligasjoner	350,0	350,0
		Fradragsposter i øvrig kjernekapital		
0,0	0,0	Øvrig kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (ikke signifikant)	0,0	0,0
0,0	0,0	Øvrig kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (signifikant)	0,0	0,0
350,0	350,0	Sum øvrig kjernekapital	350,0	350,0
4.187,5	4.215,3	Sum kjernekapital	3.785,6	3.761,9
		Tilleggskapital		
400,0	400,0	Ansvarlig lån	400,0	400,0
		Fradragsposter i tilleggskapital		
0,0	0,0	Tilleggskapital instrumenter i andre finansinst. (ikke signifikant)	0,0	0,0
0,0	0,0	Tilleggskapital instrumenter i andre finansinst. (signifikant)	0,0	0,0
400,0	400,0	Sum tilleggskapital	400,0	400,0
4.587,5	4.615,3	Netto ansvarlig kapital	4.185,6	4.161,9
		Beregningsgrunnlag		
0,0	0,0	Stater og sentralbanker	0,0	0,0
0,0	33,5	Lokale og regionale myndigheter	0,0	33,5
6,0	0,0	Offentlig eide foretak	6,0	0,0
0,0	0,0	Multilaterale utviklingsbanker	0,0	0,0
77,3	39,0	Institusjoner	759,1	631,9
66,4	243,1	Foretak	68,1	243,1
2.925,9	2.825,3	Massemarkedsengasjementer	961,4	937,1
12.832,3	14.268,2	Engasjementer med pant i eiendom	6.331,9	7.281,2
151,7	225,2	Forfalte engasjementer	26,7	93,0
163,9	438,1	Høyrisikoengasjementer	163,9	438,1
424,1	542,8	Obligasjoner med fortrinnsrett	2.023,1	2.339,3
0,0	0,0	Andeler i verdipapirfond	0,0	0,0
808,5	905,9	Egenkapitalposisjoner	2.653,7	2.711,0
192,6	184,3	Øvrige engasjementer	172,5	149,1
0,0	0,0	Verdipapirisering	0,0	0,0
17.648,7	19.705,3	Beregningsgrunnlag kreditt- og motpartsrisiko	13.166,3	14.857,3
0,0	0,0	Beregningsgrunnlag valutarisiko	0,0	0,0
1.411,3	1.454,4	Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	931,0	963,2
27,0	30,3	Beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet motpart (CVA)	16,0	12,7
19.087,0	21.190,0	Sum beregningsgrunnlag	14.113,3	15.833,2
20,11 %	18,24 %	Ren kjernekapitaldekning	24,34 %	21,55 %
21,94 %	19,89 %	Kjernekapitaldekning	26,82 %	23,76 %
24,03 %	21,78 %	Kapitaldekning	29,66 %	26,29 %

Konsern 2022	Konsern 2021	Buffere	Morbank 2022	Morbank 2021
477,2	529,7	Bevaringsbuffer	352,8	395,8
381,7	211,9	Motsyklisk buffer	282,3	158,3
572,6	635,7	Systemrisikobuffer	423,4	475,0
0,0	0,0	Buffer for systemviktige banker	0,0	0,0
1.431,5	1.377,3	Sum bufferkrav	1.058,5	1.029,2
2.978,6	2.911,8	Tilgjengelig bufferkapital	2.800,5	2.699,4
9,27 %	8,60 %	Uvektet kjernekapitalandel	8,39 %	7,68 %

Banken benytter standardmetoden ved beregning av minimumskrav til ansvarlig kapital for kredittrisiko. Beregningen knyttet til operasjonell risiko beregnes ut fra basismetoden. CVA-tillegget beregnes etter standardmetoden. Engasjementsbeløp for derivater beregnes etter standardisert metode (SA-CCR).

Bankens ansvarlige kapital skal til en hver tid oppfylle minstekravene til kapitaldekning med tillegg av en buffer som samsvarer med selskapets aksepterte risikotoleranse.

Det henvises for øvrig til konsernets pilar III-dokument som gjøres tilgjengelig på Sparebanken Østs nettside.

NOTE 7 - KREDITTRISIKO

Maksimal kredittrisiko

Maksimal kredittrisiko er representert ved balanseført verdi av de finansielle eiendelene, inkludert derivater, i balansen. Konsernet har i tillegg kredittrisiko knyttet til lånetilsagn, ubenyttede trekkfasiliteter og garantier. Maksimal kredittrisiko utover balanseførte verdier er vist under.

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
		Forpliktelser		
512,5	456,2	Lånetilsagn	470,5	419,4
3.742,5	3.378,7	Trekkfasiliteter	3.058,9	3.477,7
50,2	58,3	Garantier overfor kunder	50,2	58,3
0,0	0,0	Garanti for alle OMF-forpliktelser i boligkredittforetaket*	16.150,0	17.650,0
4.305,3	3.893,2	Sum forpliktelser	19.729,6	21.605,5

* I forbindelse med ratingprosessen av Sparebanken Øst Boligkreditt AS, har morbanken utstedt en garanti for alle OMF-forpliktelser i boligkredittforetaket. OMF-forpliktelsene utgjør pålydende MNOK 16.150,0 pr. 31.12.22 og pålydende MNOK 17.650,0 pr. 31.12.21. Morbankens beholdning av OMF pålydende MNOK 0,0 (MNOK 500,0 pr. 31.12.21) er trukket ut.

For mer informasjon om maksimal kreditteksponering tilknyttet de ulike klassene av finansielle instrumenter vises det til etterfølgende noter til og med note 10.

Kredittrisiko

Sparebanken Øst sin kredittstrategi danner grunnlaget for kredittvirksomheten i banken. Innenfor både person- og bedriftsmarkedet er det etablert rammer, måltall, prosesser og retningslinjer som skal bidra til å sikre at alle elementer knyttet til kredittvurderingene er tilstrekkelig beskrevet og kjent. Videre at oppfølging av porteføljer skjer på en betryggende måte og at eventuelle endringer knyttet til den vurderte risikoen på det enkelte engasjement kan avdekkes i en tidlig fase og følges tett. Utvikling i enkeltengasjement og porteføljer følges opp løpende gjennom ulike administrative rapporter. Styrevedtatte måltall og rammer følges opp og rapporteres kvartalsvis til styret.

Gjeldsbetjeningsevnen er sentral i enhver kredittvurdering både innenfor person- og bedriftsmarkedet. Normalt skal ikke kreditt ytes dersom det ikke kan sannsynliggjøres at kunden kan betjene sine forpliktelser. Dette selv om sikkerheten er tilfredsstillende. Utgangspunktet for vurderingen av en kundes gjeldsbetjeningsevne er løpende og fremtidig kontantstrøm målt mot de kostnadsforpliktelsene kunden til enhver tid påtar seg. Grunnlag for den kontantstrøm som legges til grunn er lønnsinntekt eller inntekt fra den/de forretningsvirksomheter som finansieres. Ut over dette vurderes det i hvilken grad banken i tilfelle et fremtidig mislighold, svekkelse av kontantstrøm eller andre negative markedsmessige endringer vil være i stand til å dekke inn engasjementene

ved realisering av sikkerheter. Sparebanken Øst har en generelt svært lav eksponering knyttet til lån/kreditter uten tilhørende sikkerhet.

Innenfor bedriftsmarkedet er det etablert rutiner knyttet til periodisk oppfølging av engasjementene slik at banken er sikret at det gjennomføres oppdaterte vurderinger minimum en gang pr. år på hoveddelen av porteføljen. For å redusere risiko, sikre oppfølging og styring av enkelte engasjement i tillegg til den vanlige kredittvurderingen, benyttes det løpende klausuler i kredittavtalene. Det er den samlede eksponering på den enkelte kunde som tas i betraktning ved vurdering av den effekt sikkerhetsstillelsen har for kredittrisikoen.

Finansforetakslovens kapittel 11-II regulerer virksomheten i Sparebanken Øst Boligkreditt AS, og stiller høye krav til hvilke lån som kan tas inn i sikkerhetsmassen som ligger til dekning for obligasjoner med fortrinnsrett. Dette er et strengere regelverk enn ved vanlig långivning til bolig, og loven krever også en uavhengig gransker oppnevnt av Finanstilsynet og uavhengig verdivurdering av hvert enkelt pant.

NOTE 8 - KREDITTKVALITET PR. KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

Sparebanken Øst sin underliggende kredittkvalitet knyttet til utlån og fordringer på kunder vises gjennom porteføljens risikoklassifisering. Risikoklassifiseringen av kunder er en integrert og obligatorisk del av kredittprosessen både innenfor privat- og bedriftsmarkedet. Det er i kredittstrategien vedtatt rammer for minimum andel porteføljer innenfor de ulike risikoklassene. Utviklingen i porteføljefordelingen innenfor risikoklassene følges opp gjennom løpende overvåkning og rapportering.

Konsernet søker til enhver tid å forbedre sine interne modeller for risikoklassifisering for å sikre at modellene til enhver tid har høy forklaringskraft med basis i de vesentligste driverne innenfor de ulike kundesegmentene. I konsernet risikoklassifiseres kunder med en kredittscoremodell. Det vises til note 9 for nærmere omtale av risikoklassifisering av kunder.

For finansielle plasseringer i sertifikater og obligasjoner vurderes risiko ut fra rating og motpartsspesifikke forhold. Fortrinnsvis benyttes rating fra kredittvurderingsbyrå. Der slik rating ikke er tilgjengelig benyttes scoringer fra norske meglerhus og det foretas en intern vurdering.

Rating fra kredittvurderingsbyråer og scoringer fra meglerhus følger generelt en skala fra AAA til C, der AAA er høyeste kvalitet og C er laveste kvalitet. Skalaen er benyttet slik at AAA – A er vurdert som lav risiko, BBB er vurdert som moderat risiko og BB – C er vurdert som høyere risiko.

Konsern pr. 31.12.22

	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Trinn 3	Uklassifisert	Sum
Balanseførte verdier						
Utlån						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	16,1					16,1
Utlån til kunder						
- Leiefinansieringsavtaler	16,0	2,4	1,0	0,0	0,0	19,3
- Kasse-, drifts- og brukskreditter	8.071,6	93,9	6,0	1,9	0,3	8.173,7
- Byggelån	202,0	13,3	2,7	0,0	0,0	218,0
- Nedbetalingslån	26.025,9	1.854,9	354,3	126,8	27,4	28.389,2
Sum utlån	34.331,6	1.964,5	363,9	128,6	27,6	36.816,3
Finansielle investeringer						
Noterte statsobligasjoner						0,0
Noterte andre obligasjoner	5.633,2	0,0	0,0			5.633,2
Unoterte obligasjoner	0,0	0,0	2,0			2,0
Sum finansielle investeringer	5.633,2	0,0	2,0	0,0	0,0	5.635,3

Konsern pr. 31.12.21

	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Trinn 3	Uklassifisert	Sum
Balanseførte verdier						
Utlån						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11,0					11,0
Utlån til kunder						
- Leiefinansieringsavtaler	15,1	5,5	0,0	0,0	0,0	20,5
- Kasse-, drifts- og brukskreditter	7.992,9	88,0	15,0	3,7	0,3	8.099,9
- Byggelån	141,1	16,9	2,7	0,0	0,0	160,7
- Nedbetalingslån	28.815,7	1.771,1	314,4	196,9	7,3	31.105,5
Sum utlån	36.975,7	1.881,5	332,2	200,7	7,6	39.397,6
Finansielle investeringer						
Noterte statsobligasjoner						0,0
Noterte andre obligasjoner	7.038,6	0,0	0,0			7.038,6
Unoterte obligasjoner	159,9	0,0	0,4			160,3
Sum finansielle investeringer	7.198,5	0,0	0,4	0,0	0,0	7.198,9

Morbank pr. 31.12.22

	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Trinn 3	Uklassifisert	Sum
Balanseførte verdier						
Utlån						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3.217,4					3.217,4
Utlån til kunder						
- Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Kasse-, drifts- og brukskreditter	2.001,9	49,6	2,9	0,5	0,3	2.055,2
- Byggelån	202,0	13,3	2,7	0,0	0,0	218,0
- Nedbetalingslån	13.575,7	319,8	88,5	23,5	27,4	14.034,8
Sum utlån	18.996,9	382,7	94,1	24,0	27,6	19.525,4
Finansielle investeringer						
Noterte statsobligasjoner						0,0
Noterte andre obligasjoner	5.341,6	0,0	0,0			5.341,6
Unoterte obligasjoner	0,0	0,0	2,0			2,0
Sum finansielle investeringer	5.341,6	0,0	2,0	0,0	0,0	5.343,7

Morbank pr. 31.12.21

	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Trinn 3	Uklassifisert	Sum
Balanseførte verdier						
Utlån						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.599,4					2.599,4
Utlån til kunder						
- Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Kasse-, drifts- og brukskreditter	1.968,9	52,6	8,9	2,5	0,3	2.033,1
- Byggelån	141,1	16,9	2,7	0,0	0,0	160,7
- Nedbetalingslån	14.862,6	292,0	60,4	86,8	7,3	15.309,0
Sum utlån	19.571,9	361,5	72,0	89,3	7,6	20.102,2
Finansielle investeringer						
Noterte statsobligasjoner						0,0
Noterte andre obligasjoner	7.225,4	0,0	0,0			7.225,4
Unoterte obligasjoner	159,9	0,0	0,4			160,3
Sum finansielle investeringer	7.385,3	0,0	0,4	0,0	0,0	7.385,7

NOTE 9 - KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSER

Styret har gjennom bankens vedtatte kredittstrategi besluttet overordnede rammer knyttet til maksimal eksponering pr. kunde/konsern, bransjeeksponering, risikoklasse, konsentrasjonsrisiko og krav til inntak av nye kunder. Oppfølging knyttet til styrevedtatte måltall og rammer, beskrevet i kredittstrategien, skjer gjennom kvartalsvise risikorapporter som fremlegges for bankens styre.

Risikoklassifisering av person- og foretakskunder er en integrert del av kredittprosessen for innvilgelse og overordnet styring av porteføljen. Kundene risikoklassifiseres basert på scoremodeller utviklet med statistiske metoder som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD). Modellene er basert på informasjon om kundens økonomi og adferd. Risikoklassifiseringen skjer ved nye lånesaks vurderinger og deretter ved månedlig reklassifisering på bakgrunn av tilgjengelig informasjon om kundens økonomi og adferd. Risikoklassifiseringen består av 11 kategorier fra A til K, hvor risikoklasse A representerer laveste kredittrisiko og risikoklasse I representerer høyeste risiko for ikke misligholdte kunder. Risikoklassene J og K består av engasjement der det foreligger objektive bevis på mislighold/tap og at engasjementene er under spesiell oppfølging i bankens avdeling for innfordring. Risikoklasse U (ufordelt) er kredittengasjementer uten risikoklassifisering.

Konserntallene viser sammendrag av morbank, Sparebanken Øst Boligkreditt AS og AS Financiering. Virksomheten i AS Financiering består hovedsakelig i finansiering av bruktbiler.

Sannsynlighet for mislighold (12 måneders PD) per risikoklasse

Risikoklasse	Fra og med	Til
A	0,00 %	0,10 %
B	0,10 %	0,25 %
C	0,25 %	0,50 %
D	0,50 %	0,75 %
E	0,75 %	1,50 %
F	1,50 %	2,75 %
G	2,75 %	5,00 %
H	5,00 %	10,00 %
I	10,00 %	99,99 %
J og K	99,99 %	100,00 %

Kredittrisiko fordelt på risikoklasser 2022 - konsern

	Brutto utlån	Brutto garanti-ansvar	Trekk-fasilitet	Engasje-ment	%	Engasjement trinn 1	Tapsavsetn trinn 1	Engasjement trinn 2	Tapsavsetn. trinn 2	Engasjement trinn 3	Tapsavsetn trinn 3*
A	13.761,5	19,5	1.345,6	15.126,6	37,2	15.081,0	1,0	45,6	0,0	0,0	0,0
B	15.312,1	23,7	2.210,3	17.546,1	43,1	17.427,7	3,4	118,4	0,1	0,0	0,0
C	4.016,4	3,0	139,1	4.158,5	10,2	4.054,2	2,0	104,3	0,1	0,0	0,0
D	1.259,8	1,2	28,4	1.289,4	3,2	1.052,9	0,8	236,5	0,7	0,0	0,0
E	875,5	0,3	7,8	883,5	2,2	682,4	0,8	201,1	1,0	0,0	0,0
F	743,5	0,4	7,7	751,7	1,8	558,1	1,1	193,6	1,7	0,0	0,0
G	352,1	0,0	0,5	352,6	0,9	256,9	0,9	95,7	0,8	0,0	0,0
H	152,5	0,1	0,3	152,8	0,4	50,0	0,3	102,8	1,4	0,0	0,0
I	223,5	0,0	3,5	226,9	0,6	22,8	0,9	204,2	9,5	0,0	0,0
J	43,6	0,1	0,0	43,7	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	43,7	0,0
K	171,4	0,5	0,0	171,9	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	171,9	86,7
Ufordelt	0,3	1,9	0,4	2,6	0,0	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	36.912,1	50,7	3.743,6	40.706,3	100,0	39.188,5	11,2	1.302,3	15,3	215,6	86,7

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på 86,8 mill. kroner

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2021 - konsern

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasjement trinn 1	Tapsavsetn trinn 1	Engasjement trinn 2	Tapsavsetn. trinn 2	Engasjement trinn 3	Tapsavsetn trinn 3*
A	13.181,3	24,5	1.143,4	14.349,2	33,4	14.336,6	1,0	12,6	0,0	0,0	0,0
B	17.390,7	9,1	1.987,9	19.387,7	45,1	19.334,3	4,1	53,4	0,0	0,0	0,0
C	5.007,0	19,3	194,6	5.220,9	12,2	5.158,9	2,3	62,0	0,1	0,0	0,0
D	1.402,8	2,2	32,6	1.437,6	3,3	1.163,1	0,9	274,5	1,1	0,0	0,0
E	927,8	1,6	11,8	941,2	2,2	755,6	1,2	185,6	1,0	0,0	0,0
F	665,7	0,0	2,3	668,0	1,6	521,9	1,4	146,1	1,0	0,0	0,0
G	294,6	0,6	3,9	299,1	0,7	195,4	0,9	103,8	1,2	0,0	0,0
H	145,2	0,0	0,9	146,2	0,3	34,6	0,3	111,5	1,8	0,0	0,0
I	198,8	0,2	1,8	200,9	0,5	31,9	1,3	168,9	8,6	0,0	0,0
J	113,5	0,2	0,0	113,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	113,7	0,0
K	184,1	1,0	0,0	185,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	185,0	98,2
Ufordelt	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	39.511,8	58,7	3.379,3	42.949,8	100,0	41.532,5	13,5	1.118,5	14,8	298,8	98,2

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på 89,3 mill. kroner

Personkunder - morbank og boligkreditselskap

Risikoklassifiseringssystemet anvendes for beslutningsstøtte, overvåkning og rapportering. Risikoklassifisering for boliglånskunder er en integrert del av kredittprosessen for innvilgelse og overordnet styring av porteføljen. Kundene klassifiseres i tråd med regler beskrevet i Sparebanken Østs kreditthåndbok PM, og er basert på en automatisk scoremodell for personkunder som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD) basert på informasjon om kundens økonomi og adferd.

Bankens organisering av beslutningsprosessen innenfor personmarkedet er basert på sentraliserte beslutningsenheter.

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2022 – person i morbank og boligkreditselskap

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasjement trinn 1	Tapsavsetn trinn 1	Engasjement trinn 2	Tapsavsetn. trinn 2	Engasjement trinn 3	Tapsavsetn trinn 3*
A	11.435,7	0,8	1.271,4	12.708,0	36,9	12.673,6	0,7	34,4	0,0	0,0	0,0
B	14.594,9	0,1	2.175,7	16.770,8	48,7	16.661,0	3,1	109,8	0,1	0,0	0,0
C	3.232,8	0,1	127,5	3.360,4	9,8	3.263,7	1,3	96,8	0,1	0,0	0,0
D	829,9	0,0	18,6	848,6	2,5	649,8	0,5	198,8	0,4	0,0	0,0
E	272,1	0,0	3,4	275,5	0,8	138,8	0,2	136,7	0,5	0,0	0,0
F	198,0	0,0	2,7	200,7	0,6	50,5	0,1	150,1	1,1	0,0	0,0
G	71,2	0,0	0,4	71,7	0,2	30,7	0,1	41,0	0,5	0,0	0,0
H	37,0	0,0	0,0	37,0	0,1	3,4	0,0	33,6	0,6	0,0	0,0
I	108,1	0,0	3,4	111,4	0,3	17,1	0,7	94,4	5,6	0,0	0,0
J	41,1	0,0	0,0	41,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	41,1	0,0
K	4,3	0,0	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3	3,7
Ufordelt	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	30.825,3	1,0	3.603,3	34.429,6	100,0	33.488,8	6,7	895,5	9,0	45,3	3,7

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på 3,5 mill. kroner

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2021 – person i morbank og boligkreditselskap

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasjement trinn 1	Tapsavsetn trinn 1	Engasjement trinn 2	Tapsavsetn. trinn 2	Engasjement trinn 3	Tapsavsetn trinn 3*
A	10.714,9	0,6	1.091,0	11.806,5	33,0	11.795,1	0,7	11,5	0,0	0,0	0,0
B	16.109,2	0,0	1.936,6	18.045,8	50,4	17.992,4	3,3	53,4	0,0	0,0	0,0
C	4.181,2	0,1	175,0	4.356,2	12,2	4.295,1	1,6	61,2	0,1	0,0	0,0
D	859,9	0,0	27,3	887,2	2,5	738,0	0,5	149,2	0,3	0,0	0,0
E	340,9	0,3	3,9	345,1	1,0	191,3	0,2	153,8	0,6	0,0	0,0
F	151,6	0,0	1,9	153,5	0,4	42,9	0,1	110,6	0,8	0,0	0,0
G	44,0	0,0	1,5	45,5	0,1	0,5	0,0	45,0	0,6	0,0	0,0
H	37,6	0,0	0,4	38,0	0,1	0,0	0,0	38,0	0,6	0,0	0,0
I	77,7	0,0	1,6	79,3	0,2	23,3	0,9	56,1	3,1	0,0	0,0
J	42,7	0,0	0,0	42,7	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	42,7	0,0
K	4,6	0,0	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6	3,6
Ufordelt	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	32.564,6	1,0	3.239,3	35.804,8	100,0	35.078,7	7,3	678,7	6,1	47,3	3,7

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på 3,4 mill. kroner

Bedriftskunder – morbank

Risikoklassifiseringen inngår som en integrert del av kredittprosessen på bedriftsmarkedet og er sammen med engasjementets størrelse bestemmende for beslutningsnivå og førende for risikoprising. Risikoklassifiseringen er sentral i forhold til styring og kontroll av løpende portefølje, og er basert på en automatisk scoremodell for foretak som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD) basert på informasjon om kundens økonomi og adferd.

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2022 – næring

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasjement trinn 1	Tapsavsetn trinn 1	Engasjement trinn 2	Tapsavsetn. trinn 2	Engasjement trinn 3	Tapsavsetn trinn 3*
A	2.346,5	18,7	85,2	2.450,4	66,2	2.439,3	0,3	11,1	0,0	0,0	0,0
B	508,5	23,6	34,5	566,7	15,3	558,9	0,3	7,8	0,0	0,0	0,0
C	449,5	2,9	11,6	464,0	12,5	457,1	0,6	6,9	0,0	0,0	0,0
D	82,0	1,2	9,8	93,0	2,5	57,6	0,1	35,3	0,2	0,0	0,0
E	80,3	0,3	4,3	84,9	2,3	28,6	0,1	56,3	0,5	0,0	0,0
F	21,9	0,4	5,0	27,4	0,7	7,6	0,1	19,8	0,5	0,0	0,0
G	3,2	0,0	0,1	3,3	0,1	3,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
H	0,4	0,1	0,3	0,7	0,0	0,4	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
I	1,6	0,0	0,1	1,7	0,0	1,7	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
J	2,5	0,1	0,0	2,6	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0
K	6,6	0,5	0,0	7,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	1,8
Ufordelt	0,0	1,9	0,4	2,3	0,1	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	3.503,0	49,7	151,2	3.703,9	100,0	3.556,6	1,6	137,7	1,3	9,6	1,8

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på 1,7 mill. kroner

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2021 – næring

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasjement trinn 1	Tapsavsetn trinn 1	Engasjement trinn 2	Tapsavsetn. trinn 2	Engasjement trinn 3	Tapsavsetn trinn 3*
A	2.485,6	24,0	62,8	2.572,3	55,2	2.571,1	0,3	1,2	0,0	0,0	0,0
B	1.094,4	9,1	51,3	1.154,8	24,8	1.154,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
C	498,6	19,2	19,7	537,5	11,5	536,6	0,5	0,9	0,0	0,0	0,0
D	213,0	2,2	5,2	220,5	4,7	96,2	0,1	124,4	0,8	0,0	0,0
E	72,0	1,3	7,9	81,2	1,7	54,2	0,2	27,0	0,3	0,0	0,0
F	7,8	0,0	0,4	8,2	0,2	0,4	0,0	7,8	0,1	0,0	0,0
G	1,5	0,6	2,4	4,5	0,1	0,5	0,0	4,0	0,2	0,0	0,0
H	5,1	0,0	0,5	5,6	0,1	0,5	0,0	5,1	0,1	0,0	0,0
I	4,5	0,2	0,2	5,0	0,1	2,6	0,2	2,4	0,3	0,0	0,0
J	71,3	0,2	0,0	71,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	71,5	0,0
K	0,5	1,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,8
Ufordelt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	4.454,4	57,8	150,4	4.662,6	100,0	4.416,9	2,3	172,8	1,9	73,0	0,8

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på 0,7 mill. kroner

AS Finansiering

Risikoklassifisering er en integrert del av kredittprosessen for innvilgelse og overordnet styring av porteføljen og er basert på en automatisk scoremodell tilpasset AS Finansiering sin portefølje som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD) basert på informasjon om kundens økonomi og adferd.

Kredittrisiko fordelt på risikoklasser 2022 – AS Finansiering

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasjement trinn 1	Tapsavsetn trinn 1	Engasjement trinn 2	Tapsavsetn. trinn 2	Engasjement trinn 3	Tapsavsetn trinn 3*
A	7,5	0,0	0,0	7,5	0,3	7,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
B	208,7	0,0	0,0	208,7	8,0	207,8	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0
C	334,0	0,0	0,0	334,0	12,8	333,4	0,1	0,6	0,0	0,0	0,0
D	347,9	0,0	0,0	347,9	13,3	345,5	0,2	2,4	0,0	0,0	0,0
E	523,1	0,0	0,0	523,1	20,0	515,0	0,5	8,2	0,0	0,0	0,0
F	523,6	0,0	0,0	523,6	20,0	500,0	0,9	23,7	0,1	0,0	0,0
G	277,7	0,0	0,0	277,7	10,6	223,0	0,7	54,6	0,3	0,0	0,0
H	115,1	0,0	0,0	115,1	4,4	46,2	0,3	68,9	0,7	0,0	0,0
I	113,8	0,0	0,0	113,8	4,4	4,0	0,1	109,8	3,9	0,0	0,0
J	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
K	160,6	0,0	0,0	160,6	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	160,6	81,2
Ufordelt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	2.612,1	0,0	0,0	2.612,1	100,0	2.182,3	2,9	269,2	5,1	160,6	81,2

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på 80,6 mill. kroner

Kredittrisiko fordelt på risikoklasser 2021 – AS Finansiering

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasjement trinn 1	Tapsavsetn trinn 1	Engasjement trinn 2	Tapsavsetn. trinn 2	Engasjement trinn 3	Tapsavsetn trinn 3*
A	8,8	0,0	0,0	8,8	0,4	8,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B	187,1	0,0	0,0	187,1	7,4	187,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C	327,2	0,0	0,0	327,2	13,0	327,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
D	329,9	0,0	0,0	329,9	13,1	328,9	0,3	1,0	0,0	0,0	0,0
E	514,9	0,0	0,0	514,9	20,4	510,2	0,8	4,7	0,0	0,0	0,0
F	506,3	0,0	0,0	506,3	20,1	478,6	1,3	27,7	0,1	0,0	0,0
G	249,1	0,0	0,0	249,1	9,9	194,4	0,9	54,7	0,5	0,0	0,0
H	102,5	0,0	0,0	102,5	4,1	34,1	0,3	68,4	1,0	0,0	0,0
I	116,5	0,0	0,0	116,5	4,6	6,1	0,2	110,5	5,2	0,0	0,0
J	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
K	178,5	0,0	0,0	178,5	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	178,5	93,8
Ufordelt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	2.520,8	0,0	0,0	2.520,8	100,0	2.075,3	3,9	267,0	6,9	178,5	93,8

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på 92,8 mill. kroner

Sikkerhet i forhold til utlån til kunder

	Konsern 2022	Konsern 2021	Morbank 2022	Morbank 2021
Maksimal eksponering for kredittrisiko				
Brutto utlån til kunder inkl. ubenyttet trekkrettighet og garantier til kunder	40.706,3	42.949,8	17.324,8	18.591,7

Sikkerhetsobjektene art og kvalitet

Konsernet har i all hovedsak en utlånsportefølje som er sikret med pant i fast eiendom. Der et engasjement er sikret med pant i fast eiendom er eiendomsverdien basert på en antatt markedsverdi på tidspunktet for siste vurdering av engasjementet. Antatt markedsverdi har sin bakgrunn i kjente omsetningsverdier, takster eller andre typer verdivurderinger. For næringseiendom vil objektene kontantstrøm være retningsgivende for den vurderte markedsverdien. For alle andre typer sikkerheter inklusiv driftsavhengige sikkerheter gjøres det konservative anslag knyttet til antatte markedsverdier. Prinsipper for verdivurderinger av alle de underliggende pantobjektene er beskrevet i bankens retningslinjer.

Engasjementer med individuelt vurdert tapsavsetning i trinn 3

For engasjementer i konsernet med individuelt vurderte tapsavsetninger utgjør brutto engasjementssum 154,2 mill. kroner (164,5 mill. kroner i 2021) og tilhørende individuelt vurderte tapsavsetninger 86,8 mill. kroner (96,8 mill. kroner i 2021). For engasjementer i morbanken utgjør tilsvarende brutto engasjementssum 9,2 mill. kroner (4,3 mill. kroner i 2021) og tilhørende individuelt vurderte tapsavsetninger 5,2 mill. kroner (4,1 mill. kroner i 2021). Engasjementene i morbanken og boligkredittselskapet har all hovedsak sikkerhet ved pant i fast eiendom. AS Finansiering har 40,4 % (37,7 % i 2021) sikkerhetsdekning på de utlån som er individuelt tapsnedskrevet i trinn 3.

Engasjementer uten tapsavsetning i trinn 3

Ved individuell vurdering, hvor vurdert nåverdi av sikkerhetsstillelser tilsier at konsernet ikke blir påført tap, foretas det ikke tapsavsetning knyttet til engasjementer. Sum av engasjementer i konsernet som er misligholdt, men uten tapsavsetning, utgjør 41,1 mill. kroner (94,5 mill. kroner i 2021). Estimert virkelig verdi på sikkerhetene utgjør 90,8 mill. kroner (432,6 mill. kroner i 2021). I morbanken utgjør engasjementer tilsvarende 18,4 mill. (87,0 mill. kroner i 2021) og verdi på sikkerhetene 22,9 mill. kroner (414,4 mill. kroner i 2021). I det alt vesentligste er sikkerhetsobjektene fast eiendom. I tabellen under vises engasjementseksponeringen i forhold til vurdert verdi på sikkerhetene (LTV).

Konsern 2022		Konsern 2021		Misligholdte engasjementer uten tapsavsetning i prosent av verdi på sikkerhetene	Morbank 2022		Morbank 2021	
Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Prosent		Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Prosent
16,1	39,1 %	80,3	84,9 %	Under 50 %	4,9	26,6 %	74,4	85,5 %
14,9	36,2 %	8,5	9,0 %	50 % til 70 %	4,0	21,5 %	6,9	7,9 %
10,1	24,5 %	0,0	0,0 %	70 % til 85 %	9,5	51,5 %	0,0	0,0 %
0,1	0,2 %	5,7	6,0 %	85 % til 100 %	0,1	0,4 %	5,7	6,6 %
0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	Over 100 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	Usikret	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
41,1	100,0 %	94,5	100,0 %	Totalt	18,4	100,0 %	87,0	100,0 %

NOTE 10 - TAP PÅ UTLÅN, UBENYTTETE KREDITTER OG GARANTIER

Tapskostnad

	Konsern 31.12.22	Konsern 31.12.21	Morbank 31.12.22	Morbank 31.12.21
Endring modellberegnet avsetning trinn 1	-2,3	-10,0	-0,9	-5,6
Endring modellberegnet avsetning trinn 2	0,4	2,6	1,7	0,0
Endring modellberegnet avsetning trinn 3	-0,5	1,0	0,0	0,0
Økning i eksisterende individuelle tapsavsetninger	9,4	10,2	0,0	0,0
Nye individuelle tapsavsetninger	9,4	8,3	1,2	0,0
Konstaterte tap dekket av tidligere individuelle tapsavsetninger	23,2	4,0	0,1	0,0
Reversering av tidligere individuelle tapsavsetninger	-29,9	-10,9	-0,1	-0,1
Konstaterte tap hvor det tidligere ikke er avsatt for indiv. tapsavsetninger	1,0	0,5	0,3	0,1
Inngang på tidligere konstaterte tap	-4,1	-5,3	-0,3	-1,2
Periodens amortiseringskostnad	0,1	0,0	0,1	0,0
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	6,8	0,5	1,9	-6,9
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	-0,1	0,2	-0,3	-0,1
- Det er ikke identifisert tap eller mislighold på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner. Utlånene er til kredittinstitusjoner hjemmehørende i Norge				

Tapskostnad i konsern

	Person 2022	Person 2021	Næring 2022	Næring 2021	ASF 2022	ASF 2021
Endring modellberegnet avsetning trinn 1	-0,6	0,4	-0,7	-6,3	-0,9	-4,1
Endring modellberegnet avsetning trinn 2	2,8	4,0	-0,6	-2,4	-1,8	0,9
Endring modellberegnet avsetning trinn 3	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,4	1,0
Økning i eksisterende individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	0,0	0,0	9,4	10,2
Nye individuelle tapsavsetninger	0,1	0,0	1,1	0,0	8,1	8,3
Konstaterte tap dekket av tidligere individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	0,1	0,0	23,1	4,0
Reversering av tidligere individuelle tapsavsetninger	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-29,8	-10,8
Konstaterte tap hvor det tidligere ikke er avsatt for indiv. tapsavsetninger	0,3	0,1	0,0	0,0	0,8	0,5
Inngang på tidligere konstaterte tap	-0,1	-0,9	-0,2	-0,3	-3,8	-4,1
Periodens amortiseringskostnad	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	2,3	3,4	-0,3	-8,9	4,7	6,0
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,1	0,4	-0,2	-0,2	0,0	0,0
- Det er ikke identifisert tap eller mislighold på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner. Utlånene er til kredittinstitusjoner hjemmehørende i Norge						

Endringer i tapsavsetninger - konsern

	Forventet tap Trinn 1	Forventet tap Trinn 2	Forventet tap Trinn 3	Totalt
Endringer i tapsavsetninger 2022				
Inngående balanse pr. 01.01.22	13,5	14,8	98,2	126,5
Overført til trinn 1	4,2	-3,6	-0,6	0,0
Overført til trinn 2	-0,6	1,3	-0,7	0,0
Overført til trinn 3	-0,2	-1,3	1,5	0,0
Netto endring	-5,5	3,6	9,8	7,9
Nye tap	6,4	6,4	2,1	14,9
Fraregnet tap	-5,7	-4,8	-23,3	-33,8
Endring i risikomodell/parametere	-0,9	-1,2	-0,2	-2,3
Utgående balanse pr. 31.12.22	11,2	15,3	86,7	113,2
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	0,7	0,3	0,3	1,3
Modellberegnet tapsavsetning	11,2	15,3	0,9	27,4
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	85,8	85,8

	Forventet tap Trinn 1	Forventet tap Trinn 2	Forventet tap Trinn 3	Totalt
Endringer i tapsavsetninger 2021				
Inngående balanse pr. 01.01.21	23,4	12,3	89,6	125,3
Overført til trinn 1	5,8	-5,0	-0,8	0,0
Overført til trinn 2	-1,1	1,5	-0,4	0,0
Overført til trinn 3	-0,3	-1,2	1,5	0,0
Netto endring	-13,8	4,8	11,9	3,0
Nye tap	7,1	4,4	1,5	13,0
Fraregnet tap	-7,6	-2,5	-5,0	-15,1
Endring i risikomodell/parametere	-0,1	0,6	0,0	0,4
Utgående balanse pr. 31.12.21	13,5	14,8	98,2	126,5
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	0,8	0,4	0,3	1,4
Modellberegnet tapsavsetning	13,5	14,8	1,3	29,7
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	96,8	96,8

Endringer i brutto utlån – konsern

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2022	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	37.848,4	1.091,5	298,2	39.238,1
Overført til trinn 1	313,0	-307,4	-5,6	0,0
Overført til trinn 2	-598,4	625,5	-27,0	0,0
Overført til trinn 3	-35,6	-36,8	72,4	0,0
Netto endring	-101,5	-99,4	-21,2	-222,0
Nye utlån	16.964,3	475,1	18,3	17.457,7
Fraregnet utlån	-19.260,8	-476,5	-119,9	-19.857,2
Utgående balanse pr. 31.12.22	35.129,5	1.272,1	215,0	36.616,5
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	254,0	19,3	273,3

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	34.247,1	761,3	200,4	35.208,8
Overført til trinn 1	357,6	-350,6	-7,0	0,0
Overført til trinn 2	-727,2	734,0	-6,7	0,0
Overført til trinn 3	-102,5	-62,5	165,0	0,0
Netto endring	-899,6	-71,6	-39,2	-1.010,3
Nye utlån	20.405,4	286,8	16,0	20.708,2
Fraregnet utlån	-15.432,4	-205,9	-30,2	-15.668,6
Utgående balanse pr. 31.12.21	37.848,4	1.091,5	298,2	39.238,1
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	154,2	26,3	180,4

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Endringer i tapsavsetninger – person i morbank og boligkredittselskap

	Forventet tap	Forventet tap	Forventet tap	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Endringer i tapsavsetninger 2022				
Inngående balanse pr. 01.01.22	7,3	6,1	3,7	17,2
Overført til trinn 1	1,2	-1,2	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,2	0,2	0,0	0,0
Overført til trinn 3	-0,1	-0,2	0,3	0,0
Netto endring	-1,5	2,7	-0,2	0,9
Nye tap	2,6	2,5	0,0	5,1
Fraregnet tap	-2,7	-1,8	-0,1	-4,7
Endring i risikomodell/parametere	0,1	0,7	0,0	0,8
Utgående balanse pr. 31.12.22	6,7	9,0	3,7	19,3
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	0,7	0,2	0,0	0,9
Modellberegnet tapsavsetning	6,7	9,0	0,2	15,8
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	3,5	3,5

	Forventet tap	Forventet tap	Forventet tap	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Endringer i tapsavsetninger 2021				
Inngående balanse pr. 01.01.21	7,0	2,1	3,8	12,9
Overført til trinn 1	1,0	-1,0	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,2	0,2	0,0	0,0
Overført til trinn 3	0,0	-0,5	0,5	0,0
Netto endring	-0,9	4,0	-0,4	2,6
Nye tap	3,4	1,4	0,0	4,8
Fraregnet tap	-2,5	-0,3	-0,2	-2,9
Endring i risikomodell/parametere	-0,3	0,2	0,0	-0,2
Utgående balanse pr. 31.12.21	7,3	6,1	3,7	17,2
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	0,7	0,1	0,0	0,9
Modellberegnet tapsavsetning	7,3	6,1	0,3	13,8
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	3,4	3,4

Endringer i brutto utlån – person i morbank og boligkredittselskap

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2022				
Inngående balanse pr. 01.01.21	31.590,8	660,5	47,5	32.298,8
Overført til trinn 1	173,8	-173,8	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-407,2	423,9	-16,7	0,0
Overført til trinn 3	-18,2	-13,7	31,9	0,0
Netto endring	255,8	-53,4	0,4	202,8
Nye utlån	14.841,1	336,2	3,7	15.181,1
Fraregnet utlån	-16.830,0	-303,6	-19,0	-17.152,6
Utgående balanse pr. 31.12.22	29.606,2	876,1	47,8	30.530,1
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	237,8	19,2	257,0

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	27.715,6	201,5	21,7	27.938,8
Overført til trinn 1	70,3	-67,5	-2,8	0,0
Overført til trinn 2	-466,0	469,1	-3,1	0,0
Overført til trinn 3	-10,2	-29,0	39,2	0,0
Netto endring	-468,8	-23,5	-3,0	-495,3
Nye utlån	18.248,6	164,9	3,9	18.417,4
Fraregnet utlån	-13.498,8	-55,0	-8,2	-13.562,1
Utgående balanse pr. 31.12.21	31.590,8	660,5	47,5	32.298,8
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	149,0	23,1	172,1

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Endringer i tapsavsetninger – næring

	Forventet tap Trinn 1	Forventet tap Trinn 2	Forventet tap Trinn 3	Totalt
Endringer i tapsavsetninger 2022				
Inngående balanse pr. 01.01.22	2,3	1,9	0,8	4,9
Overført til trinn 1	0,7	-0,7	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,1	0,1	0,0	0,0
Overført til trinn 3	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto endring	-1,1	0,3	1,2	0,4
Nye tap	0,6	0,6	0,0	1,2
Fraregnet tap	-1,0	-1,0	-0,1	-2,1
Endring i risikomodell/parametere	0,1	0,1	0,0	0,3
Utgående balanse pr. 31.12.22	1,6	1,3	1,8	4,7
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	-0,1	0,2	0,3	0,4
Modellberegnet tapsavsetning	1,6	1,3	0,1	2,9
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	1,7	1,7

	Forventet tap Trinn 1	Forventet tap Trinn 2	Forventet tap Trinn 3	Totalt
Endringer i tapsavsetninger 2021				
Inngående balanse pr. 01.01.21	8,5	4,2	0,8	13,5
Overført til trinn 1	1,6	-1,6	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,2	0,2	0,0	0,0
Overført til trinn 3	-0,1	0,0	0,1	0,0
Netto endring	-6,0	-0,8	-0,1	-6,9
Nye tap	0,7	0,1	0,0	0,8
Fraregnet tap	-2,7	-0,9	0,0	-3,6
Endring i risikomodell/parametere	0,4	0,6	0,0	1,1
Utgående balanse pr. 31.12.21	2,3	1,9	0,8	4,9
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	0,0	0,2	0,3	0,6
Modellberegnet tapsavsetning	2,3	1,9	0,1	4,2
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	0,7	0,7

Endringer i brutto utlån – næring

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2022	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	4.182,2	164,1	72,1	4.418,4
Overført til trinn 1	38,4	-38,4	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-75,2	78,0	-2,8	0,0
Overført til trinn 3	0,0	-0,1	0,1	0,0
Netto endring	-39,7	-6,5	0,0	-46,2
Nye utlån	1.130,9	39,2	0,0	1.170,1
Fraregnet utlån	-1.895,7	-109,5	-62,7	-2.067,9
Utgående balanse pr. 31.12.22	3.341,0	126,8	6,6	3.474,4
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	14,8	0,0	14,8

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	4.745,1	228,0	9,2	4.982,3
Overført til trinn 1	136,5	-136,2	-0,3	0,0
Overført til trinn 2	-146,5	146,5	0,0	0,0
Overført til trinn 3	-70,4	-3,3	73,7	0,0
Netto endring	-144,5	-7,3	-3,3	-155,1
Nye utlån	1.140,8	9,2	1,2	1.151,2
Fraregnet utlån	-1.478,7	-72,9	-8,5	-1.560,0
Utgående balanse pr. 31.12.21	4.182,2	164,1	72,1	4.418,4
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	3,7	2,8	6,6

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Endringer i tapsavsetninger – AS Finansiering

Endringer i tapsavsetninger 2022	Forventet tap	Forventet tap	Forventet tap	Totalt
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Inngående balanse pr. 01.01.22	3,9	6,9	93,8	104,5
Overført til trinn 1	2,3	-1,7	-0,6	0,0
Overført til trinn 2	-0,3	1,0	-0,7	0,0
Overført til trinn 3	-0,1	-1,1	1,1	0,0
Netto endring	-3,2	1,0	8,8	6,7
Nye tap	2,5	2,3	2,1	6,9
Fraregnet tap	-1,0	-1,4	-23,1	-25,4
Endring i risikomodell/parametere	-1,2	-2,0	-0,2	-3,4
Utgående balanse pr. 31.12.22	2,9	5,1	81,2	89,2
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	0,0	0,0	0,0	0,0
Modellberegnet tapsavsetning	2,9	5,1	0,6	8,6
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	80,6	80,6

	Forventet tap Trinn 1	Forventet tap Trinn 2	Forventet tap Trinn 3	Totalt
Endringer i tapsavsetninger 2021				
Inngående balanse pr. 01.01.21	7,9	5,9	85,1	98,9
Overført til trinn 1	3,2	-2,4	-0,8	0,0
Overført til trinn 2	-0,7	1,1	-0,4	0,0
Overført til trinn 3	-0,2	-0,6	0,8	0,0
Netto endring	-6,7	1,9	12,5	7,7
Nye tap	2,5	2,5	1,5	6,5
Fraregnet tap	-2,1	-1,2	-4,8	-8,1
Endring i risikomodell/parametere	-0,2	-0,3	0,0	-0,5
Utgående balanse pr. 31.12.21	3,9	6,9	93,8	104,5
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	0,0	0,0	0,0	0,0
Modellberegnet tapsavsetning	3,9	6,9	1,0	11,7
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	92,8	92,8

Endringer i brutto utlån – AS Finansiering

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2022	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	2.075,3	267,0	178,5	2.520,8
Overført til trinn 1	100,8	-95,1	-5,6	0,0
Overført til trinn 2	-116,0	123,5	-7,5	0,0
Overført til trinn 3	-17,4	-23,0	40,4	0,0
Netto endring	-317,6	-39,4	-21,5	-378,6
Nye utlån	992,3	99,8	14,5	1.106,6
Fraregnet utlån	-535,1	-63,5	-38,2	-636,7
Utgående balanse pr. 31.12.22	2.182,3	269,2	160,6	2.612,1
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	1,5	0,1	1,5

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	1.786,3	331,8	169,5	2.287,6
Overført til trinn 1	150,7	-146,8	-3,9	0,0
Overført til trinn 2	-114,7	118,3	-3,6	0,0
Overført til trinn 3	-21,8	-30,3	52,1	0,0
Netto endring	-286,3	-40,8	-32,9	-359,9
Nye utlån	1.016,0	112,8	10,8	1.139,6
Fraregnet utlån	-454,9	-78,1	-13,5	-546,4
Utgående balanse pr. 31.12.21	2.075,3	267,0	178,5	2.520,8
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	1,5	0,3	1,8

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Endringer i tapsavsetninger - morbank

	Forventet tap Trinn 1	Forventet tap Trinn 2	Forventet tap Trinn 3	Totalt
Endringer i tapsavsetninger 2022				
Inngående balanse pr. 01.01.22	5,8	5,3	4,4	15,5
Overført til trinn 1	1,2	-1,2	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,1	0,1	0,0	0,0
Overført til trinn 3	0,0	-0,2	0,2	0,0
Netto endring	-1,5	2,1	1,1	1,7
Nye tap	2,3	2,2	0,0	4,4
Fraregnet tap	-2,8	-1,9	-0,2	-5,0
Endring i risikomodell/parametere	0,1	0,6	0,0	0,7
Utgående balanse pr. 31.12.22	4,9	7,0	5,5	17,4
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	0,3	0,2	0,3	0,8
Modellberegnet tapsavsetning	4,9	7,0	0,3	12,2
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	5,2	5,2

	Forventet tap Trinn 1	Forventet tap Trinn 2	Forventet tap Trinn 3	Totalt
Endringer i tapsavsetninger 2021				
Inngående balanse pr. 01.01.21	11,4	5,3	4,5	21,3
Overført til trinn 1	2,2	-2,2	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,3	0,3	0,0	0,0
Overført til trinn 3	-0,1	-0,2	0,3	0,0
Netto endring	-6,0	1,4	-0,3	-4,9
Nye tap	2,3	1,0	0,0	3,3
Fraregnet tap	-4,0	-1,0	-0,2	-5,1
Endring i risikomodell/parametere	0,2	0,7	0,0	0,9
Utgående balanse pr. 31.12.21	5,8	5,3	4,4	15,5
- Herav tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier	0,4	0,3	0,3	1,0
Modellberegnet tapsavsetning	5,8	5,3	0,3	11,5
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	4,1	4,1

Endringer i brutto utlån - morbank

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2022	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	16.695,5	455,1	93,0	17.243,6
Overført til trinn 1	112,3	-112,2	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-242,1	250,5	-8,4	0,0
Overført til trinn 3	-5,9	-6,9	12,8	0,0
Netto endring	-151,8	-7,8	0,0	-159,6
Nye utlån	8.019,9	181,6	0,0	8.201,5
Fraregnet utlån	-8.962,4	-226,0	-68,2	-9.256,5
Utgående balanse pr. 31.12.22	15.465,6	534,3	29,2	16.029,1
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	111,9	8,3	120,2

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	15.756,5	311,9	29,3	16.097,8
Overført til trinn 1	168,7	-165,6	-3,1	0,0
Overført til trinn 2	-335,3	338,5	-3,1	0,0
Overført til trinn 3	-78,9	-8,4	87,3	0,0
Netto endring	-117,7	-9,1	-4,2	-131,0
Nye utlån	8.402,2	82,1	2,0	8.486,2
Fraregnet utlån	-7.100,0	-94,2	-15,1	-7.209,3
Utgående balanse pr. 31.12.21	16.695,5	455,1	93,0	17.243,6
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	57,6	3,7	61,3

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi

Modellberegnet forventet tap

Med tydelige tegn til omslag i norsk økonomi, med utsikter til lavere vekst både nasjonalt og internasjonalt, vurderes de økonomiske utsiktene som endret ved utgangen av 2022 sammenlignet med det som ble lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet for 2021. Den pågående invasjonen i Ukraina gir store økonomiske ringvirkninger både i Europa og globalt, og sammen med økt inflasjon og rente-/kostnadsøkning bidrar dette til økt usikkerhet om utviklingen fremover.

Sannsynlighetsvektingen av makrosenarioer ved beregning av modellberegnet forventet tap er endret ved utgangen av 2022 sammenlignet med hva som ble lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet for 2021. Sannsynligheten for et pessimistisk scenario er økt fra 25 prosent til 30 prosent, hvor forventet scenario tilsvarende er redusert fra 75 prosent til 70 prosent. Endringen ble gjennomført ved utgangen av 3. kvartal 2022, hvor effekten utgjorde 1,3 millioner kroner i økte tapsavsetninger, hvorav 1,2 millioner kroner utgjør økte tapsavsetninger i trinn 1 og trinn 2. Faktorene for de ulike scenarioene, som uttrykker størrelsen på forventet tap i optimistisk og pessimistisk scenario sammenlignet med forventet tap i forventet scenario, er holdt uendret ved utgangen av 2022 sammenlignet med hva som ble lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet for 2021.

Sensitivitetsanalyser på modellberegnet forventet tap

Makrosenarioer og sannsynlighetsvekting

For måling av forventet tap i konsernet er engasjementer inndelt i segmenter. De vesentlige segmentene er næringseiendom, andre næringslån, boliglån og AS Financiering. Ved måling av modellberegnet forventet tap pr. segment gjøres det blant annet vurdering av makrosituasjonen og forventet økonomisk utvikling, oppståtte hendelser, utvikling i mislighold og tap, utvikling i segmentets kredittkvalitet samt prisutvikling i bolig- og næringseiendomsmarkedet. Vurderingene krever stor grad av skjønn. Forventet tap i forventet scenario er utledet basert på en normalkonjunktur-situasjon over tid og faktor er satt til 100 i samtlige segmenter. I optimistisk og pessimistisk scenario er det gjort vurderinger med utgangspunkt i forventet scenario. Forventet tap i disse scenarioene sammenlignet med forventet scenario er uttrykt gjennom en estimert faktor. I pessimistisk scenario er faktor estimert til 200 for samtlige engasjementer unntatt næringsengasjementene, hvor faktor er estimert til 600. Ved vurdering av det pessimistiske scenarioet er det gjort vurderinger som reflekterer en realistisk streng og negativ makroøkonomisk utvikling, hvor mislighold øker og sikkerhetsverdier reduseres, slik at tapene vil øke og nedbetalingsplaner påvirkes ved at refinansiering blir vanskeligere. Ved vurdering av optimistisk scenario er faktor estimert til 80. Faktorene for de ulike scenarioene, som uttrykker størrelsen på forventet tap i optimistisk og pessimistisk scenario sammenlignet med forventet tap i forventet scenario, er uendret for samtlige segmenter sammenlignet med pr. 31.12.2021.

I tabeller under vises forventet tap i de forskjellige scenarioene samt sannsynlighetsvekt. Individuelt vurderte tapsavsetninger er uendret i de forskjellige scenarioene.

31.12.22 - Konsern	Sannsynlighetsvekt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
<i>Person i morbank og boligkreditselskapet</i>					
Optimistisk scenario	0 %	4,1	5,5	3,6	13,1
Forventet scenario	70 %	5,1	6,8	3,6	15,5
Pessimistisk scenario	30 %	10,4	13,9	3,8	28,1
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	6,7	9,0	3,7	19,3
<i>Næring</i>					
Optimistisk scenario	0 %	0,6	0,5	1,8	2,9
Forventet scenario	70 %	0,8	0,6	1,8	3,2
Pessimistisk scenario	30 %	3,5	2,8	2,0	8,2
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	1,6	1,3	1,8	4,7
<i>AS Finansiering</i>					
Optimistisk scenario	0 %	1,8	3,1	80,9	85,9
Forventet scenario	70 %	2,3	3,9	81,0	87,2
Pessimistisk scenario	30 %	4,5	7,8	81,5	93,8
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	2,9	5,1	81,2	89,2
<i>Sum konsern</i>					
Optimistisk scenario	0 %	6,5	9,1	86,3	101,9
Forventet scenario	70 %	8,2	11,3	86,4	105,9
Pessimistisk scenario	30 %	18,4	24,5	87,3	130,1
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	11,2	15,3	86,7	113,2

31.12.21 - Konsern	Sannsynlighetsvekt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
<i>Person i morbank og boligkreditselskapet</i>					
Optimistisk scenario	0 %	4,7	3,9	3,5	12,1
Forventet scenario	75 %	5,9	4,9	3,6	14,3
Pessimistisk scenario	25 %	11,8	10,0	4,0	25,8
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	7,3	6,1	3,7	17,2
<i>Næring</i>					
Optimistisk scenario	0 %	1,0	0,9	0,7	2,6
Forventet scenario	75 %	1,2	1,1	0,7	3,0
Pessimistisk scenario	25 %	5,5	4,2	0,8	10,5
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	2,3	1,9	0,8	4,9
<i>AS Finansiering</i>					
Optimistisk scenario	0 %	2,5	4,4	93,4	100,3
Forventet scenario	75 %	3,1	5,5	93,6	102,1
Pessimistisk scenario	25 %	6,2	11,0	94,3	111,5
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	3,9	6,9	93,8	104,5
<i>Sum konsern</i>					
Optimistisk scenario	0 %	8,1	9,1	97,7	114,9
Forventet scenario	75 %	10,2	11,4	97,9	119,4
Pessimistisk scenario	25 %	23,5	25,1	99,2	147,7
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	13,5	14,8	98,2	126,5

31.12.22 - Morbank	Sannsynlighetsvekt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Optimistisk scenario	0 %	2,6	4,0	5,3	11,9
Forventet scenario	70 %	3,3	5,0	5,4	13,6
Pessimistisk scenario	30 %	8,6	11,8	5,8	26,1
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	4,9	7,0	5,5	17,4

31.12.21 - Morbank	Sannsynlighetsvekt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Optimistisk scenario	0 %	3,2	3,0	4,2	10,5
Forventet scenario	75 %	4,0	3,8	4,3	12,1
Pessimistisk scenario	25 %	11,2	9,8	4,7	25,8
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	5,8	5,3	4,4	15,5

Sensitivitet på modellparametere

Det er foretatt sensitivitetsanalyse på de forutsetninger modellberegnet forventet tap er mest sensitive for, som er sannsynlighetsgrad for mislighold, forventet tap gitt mislighold og sannsynlighetsvekting av pessimistisk scenario. Sensitivitetsanalysene er foretatt på det modellberegnete forventede tapet og inkluderer ikke engasjementer som er individuelt tapsvurdert.

For økning i sannsynlighet for mislighold er det lagt til grunn en dobling av estimert 12 måneders sannsynlighet for mislighold (PD). For forventet tap gitt mislighold (LGD) er det lagt til grunn en økning med 50 %. Ved sannsynlighetsvekting av pessimistisk scenario er det lagt til grunn at sannsynligheten økes med 50 % og at forventet scenario reduseres tilsvarende.

31.12.22 - Konsern	Dobling av misligholds-sannsynlighet (PD)	50 % økning av forventet tap (LGD)	50 % økning i sannsynlighetsvekt for pessimistisk scenario
Næring	4,1	1,5	0,8
Person i morbank og boligkredittselskap	17,3	7,9	1,9
AS Finansiering	10,0	4,3	1,0
Totalt	31,5	13,7	3,6

31.12.21 - Konsern	Dobling av misligholds-sannsynlighet (PD)	50 % økning av forventet tap (LGD)	50 % økning i sannsynlighetsvekt for pessimistisk scenario
Næring	6,2	2,1	0,9
Person i morbank og boligkredittselskap	16,6	6,9	1,4
AS Finansiering	14,1	5,9	1,2
Totalt	36,9	14,8	3,5

31.12.22 - Morbank	Dobling av misligholds-sannsynlighet (PD)	50 % økning av forventet tap (LGD)	50 % økning i sannsynlighetsvekt for pessimistisk scenario
Næring	4,1	1,4	0,7
Person	9,8	4,6	1,1
Totalt	13,8	6,1	1,9

31.12.21 - Morbank	Dobling av misligholds- sannsynlighet (PD)	50 % økning av forventet tap (LGD)	50 % økning i sannsynlighetsvekt for pessimistisk scenario
Næring	6,0	2,1	0,9
Person	8,5	3,7	0,8
Totalt	14,5	5,7	1,7

Misligholdte engasjementer kunder

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
Betalingsmislighold over 90 dager				
7,0	7,2	Næring	7,0	7,2
10,2	8,0	Person	7,3	5,3
145,0	160,2	AS Financiering	0,0	0,0
162,3	175,3	Brutto betalingsmislighold	14,4	12,5
86,1	97,2	Tapsavsetninger	5,5	4,4
76,2	78,1	Netto betalingsmislighold	8,9	8,1
53 %	55 %	Avsetningsgrad	38 %	35 %
Øvrige misligholdte engasjementer				
0,1	65,6	Næring	0,1	63,2
37,6	39,6	Person	15,3	18,0
15,6	18,3	AS Financiering	0,0	0,0
53,3	123,6	Brutto øvrige misligholdte engasjementer	15,4	81,2
0,6	1,0	Tapsavsetninger	0,0	0,0
52,7	122,5	Netto øvrige misligholdte engasjementer	15,4	81,2
1 %	1 %	Avsetningsgrad	0 %	0 %
Sum misligholdte engasjementer				
7,1	72,8	Næring	7,1	70,3
47,8	47,5	Person	22,6	23,3
160,6	178,5	AS Financiering	0,0	0,0
215,6	298,8	Brutto misligholdte engasjementer	29,7	93,6
86,7	98,2	Tapsavsetninger	5,5	4,4
128,9	200,7	Netto misligholdte engasjementer	24,2	89,3
40 %	33 %	Avsetningsgrad	18 %	5 %

NOTE 11 - RENTERISIKO

Renterisiko knyttet til innskudd fra og utlån til kredittinstitusjoner, innskudd fra kunder og utlån til kunder, samt gjeld og plasseringer i sertifikater og obligasjoner, styres ved bruk av rentebytteavtaler og fastrenteavtaler. Ved innlån eller plasseringer i annen valuta inngås det som regel rente- og valutabytteavtaler slik at relevante markedsrenter er norske pengemarkedsrenter. Fordeling på valuta i tabellene er basert på instrumentenes underliggende valuta hvor effekten av sikring er inkludert.

Utlån til og innskudd fra personkunder medfører i realiteten 2 måneders rentebinding (Finansavtaleloven §3-13, 2. ledd).

Nedenfor vises resultatets sensitivitet for et parallelt skift i rentekurven på 1 prosentpoeng. Effekten er beregnet ut fra at et varig skift i rentekurven inntreffer på måletidspunktet 31.12.22 og utgjør ett års resultateffekt. Tabellen viser at en umiddelbar økning i rentene på 1 prosentpoeng vil gi netto økning i resultatet. Tilsvarende vil en umiddelbar reduksjon i rentene gi redusert resultat.

Tabellen "Tidspunkt frem til forventet renteendring" viser balansens fordeling med hensyn til renteendringstidspunkt. Netto eksponering viser netto rentebinding av aktiva- og passivasiden. Positive beløp for netto eksponering viser at banken i større grad har rentebinding på aktivasiden enn på passivasiden.

Rentesensitivitet - konsern pr. 31.12.22

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen	Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen
NOK	+100	49,9	0,0	-100	-49,9	0,0
Sum		49,9	0,0	-100	-49,9	0,0

Rentesensitivitet - konsern pr. 31.12.21

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen	Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen
NOK	+100	48,2	0,0	-100	-48,2	0,0
Sum		48,2	0,0	-100	-48,2	0,0

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.22 – konsern

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK	469,9					16,1	485,9
	VAL						0,5	0,5
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	NOK	16,1						16,1
Utlån til kunder	NOK	3.492,3	32.999,5	28,7	186,6	26,9		36.734,0
Sertifikater og obligasjoner	NOK	1.124,4	4.095,4	148,3	244,6			5.612,8
Finansielle derivater	NOK						2,5	2,5
Opptjente ikke forfalte renter	NOK						130,6	130,6
Øvrige aktivaposter	NOK						868,9	868,9
	VAL						47,4	47,4
Totalt		5.102,8	37.094,9	177,0	431,2	26,9	1.065,9	43.898,6
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK			272,6				272,6
Innskudd fra kunder	NOK	5.057,8	10.703,0					15.760,7
Finansielle derivater	NOK						136,3	136,3
Verdipapirgjeld	NOK	1.461,3	19.807,2					21.268,5
Etterstilte seniorobligasjoner	NOK		891,3					891,3
Ansvarlig lånekapital	NOK		419,9					419,9
Påløpte renter	NOK						110,5	110,5
Øvrig gjeld	NOK						43,5	43,5
Totalt		6.519,1	31.821,4	272,6	0,0	0,0	290,3	38.903,4
Netto renteeksponering på balansen		-1.416,3	5.273,4	-95,6	431,2	26,9	775,6	
Kontraktssum på finansielle derivater, hvor det ikke er anvendt sikringsbokføring, som påvirker renteeksponeringen								
	NOK	40,0	545,0	-175,0	-375,0	-35,0		
Netto eksponering		-1.376,3	5.818,4	-270,6	56,2	-8,1	775,6	

Tabellen er basert på balanseførte verdier eksklusiv påløpte renter. Verdipapirgjeld hvor sikringsbokføring anvendes inkluderer effekten av sikringsinstrumenter.

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.21 – konsern

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK	285,1					17,1	302,3
	VAL						0,3	0,3
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	NOK	11,0						11,0
Utlån til kunder	NOK	4.398,8	34.673,7	25,3	223,5	20,9		39.342,2
Sertifikater og obligasjoner	NOK	998,3	5.614,6	325,7	248,6			7.187,2
Finansielle derivater	NOK						112,1	112,1
Opptjente ikke forfalte renter	NOK						100,6	100,6
Øvrige aktivaposter	NOK						844,5	844,5
	VAL						50,1	50,1
Totalt		5.693,1	40.288,3	351,0	472,1	20,9	1.124,8	47.950,2
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK			299,8				299,8
Innskudd fra kunder	NOK	5.358,4	12.027,2	191,6				17.577,2
Finansielle derivater	NOK						23,5	23,5
Verdipapirgjeld	NOK	1.905,2	22.301,2					24.206,4
Etterstilte seniorobligasjoner	NOK		399,7					399,7
Ansvarlig lånekapital	NOK		399,8					399,8
Påløpte renter	NOK						72,5	72,5
Øvrig gjeld	NOK						152,3	152,3
Totalt		7.263,6	35.127,9	491,4	0,0	0,0	248,3	43.131,2
Netto renteeksponering på balansen		-1.570,5	5.160,4	-140,4	472,1	20,9	876,5	
Kontraktssum på finansielle derivater, hvor det ikke er anvendt sikringsbokføring, som påvirker renteeksponeringen								
	NOK	40,0	350,0		-365,0	-25,0		
Netto eksponering		-1.530,5	5.510,4	-140,4	107,1	-4,1	876,5	

Tabellen er basert på balanseførte verdier eksklusiv påløpte renter. Verdipapirgjeld hvor sikringsbokføring anvendes inkluderer effekten av sikringsinstrumenter.

Rentesensitivitet - morbank pr. 31.12.22

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen	Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen
NOK	+100	24,9	0,0	-100	-24,9	0,0
Sum		24,9	0,0		-24,9	0,0

Rentesensitivitet - morbank pr. 31.12.21

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen	Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen
NOK	+100	23,7	0,0	-100	-23,7	0,0
Sum		23,7	0,0		-23,7	0,0

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.22 - morbank

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK	469,9					16,1	485,9
	VAL						0,5	0,5
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	NOK	3.171,4	45,0					3.216,4
Utlån til kunder	NOK	3.369,2	12.671,5	28,7	186,6	26,9		16.282,8
Sertifikater og obligasjoner	NOK	1.046,4	3.882,9	148,3	244,6			5.322,3
Finansielle derivater	NOK							0,0
Opptjente ikke forfalte renter	NOK						88,1	88,1
Øvrige aktivaposter	NOK						2.697,2	2.697,2
	VAL						47,4	47,4
Totalt		8.056,9	16.599,5	177,0	431,2	26,9	2.849,2	28.140,7
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK	724,3	0,7	272,6				997,6
Innskudd fra kunder	NOK	5.127,7	10.703,0					15.830,6
Finansielle derivater	NOK						121,8	121,8
Verdipapirgjeld	NOK	708,0	4.337,8					5.045,7
Etterstilte seniorobligasjoner	NOK		891,3					891,3
Ansvarlig lånekapital	NOK		419,9					419,9
Påløpte renter	NOK						67,8	67,8
Øvrig gjeld	NOK						72,3	72,3
Totalt		6.559,9	16.352,7	272,6	0,0	0,0	262,0	23.447,2
Netto eksponering på balansen		1.497,0	246,8	-95,6	431,2	26,9	2.587,2	
Kontraktssum på finansielle derivater, hvor det ikke er anvendt sikringsbokføring, som påvirker renteeksponeringen								
	NOK	40,0	545,0	-175,0	-375,0	-35,0		
Netto eksponering		1.537,0	791,8	-270,6	56,2	-8,1	2.587,2	

Tabellen er basert på balanseførte verdier eksklusiv påløpte renter. Verdipapirgjeld hvor sikringsbokføring anvendes inkluderer effekten av sikringsinstrumenter.

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.21 - morbank

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK	285,1					17,1	302,3
	VAL						0,3	0,3
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	NOK	2.554,1	45,0					2.599,1
Utlån til kunder	NOK	4.300,5	12.919,1	25,3	223,5	20,9		17.489,3
Sertifikater og obligasjoner	NOK	881,5	5.917,8	325,7	248,6			7.373,5
Finansielle derivater	NOK						31,3	31,3
Opptjente ikke forfalte renter	NOK						64,0	64,0
Øvrige aktivaposter	NOK						2.635,0	2.635,0
	VAL						50,1	50,1
Totalt		8.021,3	18.881,9	351,0	472,1	20,9	2.797,8	30.545,0
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK	473,9	0,7	299,8			361,4	1.135,8
Innskudd fra kunder	NOK	5.431,6	12.027,2	191,6				17.650,4
Finansielle derivater	NOK						23,5	23,5
Verdipapirgjeld	NOK	1.148,9	5.254,7					6.403,6
Etterstilte seniorobligasjoner	NOK		399,7					399,7
Ansvarlig lånekapital	NOK		399,8					399,8
Påløpte renter	NOK						52,3	52,3
Øvrig gjeld	NOK						117,9	117,9
Totalt		7.054,4	18.082,0	491,5	0,0	0,0	555,1	26.183,0
Netto eksponering på balansen		966,8	799,9	-140,5	472,1	20,9	2.242,7	
Kontraktssum på finansielle derivater, hvor det ikke er anvendt sikringsbokføring, som påvirker renteeksponeringen								
	NOK	40,0	350,0		-365,0	-25,0		
Netto eksponering		1.006,8	1.149,9	-140,5	107,1	-4,1	2.242,7	

Tabellen er basert på balanseførte verdier eksklusiv påløpte renter. Verdipapirgjeld hvor sikringsbokføring anvendes inkluderer effekten av sikringsinstrumenter.

NOTE 12 - LIKVIDITETSRISIKO

Så lenge bankens lånekunder ønsker langsiktig finansiering og bankens innskuddskunder i praksis på meget kort varsel kan disponere sine innskudd, vil det for banken oppstå en likviditetsrisiko. I tillegg er Sparebanken Øst avhengig av å finansiere et gap mellom innskudd fra kunder og utlån til publikum. Sparebanken Øst har en konservativ likviditetsstrategi, og ved utgangen av 2022 anses likviditetsrisikoen som lav.

Banken har bevisst søkt å redusere likviditetsrisikoen ved blant annet å fordele innlåningen på flere kilder/instrumenter og/eller ved å balansere løpetiden for kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse. Banker har i all hovedsak det norske obligasjonsmarkedet som fundingkilde. Dette øker sårbarheten noe og gjør at banken søker å ha en langsiktig fundingstrategi og ønsker å ha et balansert forhold mellom langsiktige og kortsiktige innlån. Som mål på langsiktighet i finansieringen benyttes Net Stable Funding Ratio (NSFR). Banken hadde ved utgangen av 2022 en NSFR på 130,1 % mot 122,3 % for ett år siden.

Liquidity Coverage Ratio (LCR) utgjør 217,3 % pr. 31.12.22 mot 249,7 % for ett år siden. LCR skal sikre at bankene har tilstrekkelig likvider av svært høy kvalitet til å tåle en periode på 30 dager med sterk markedsuro. Banken vil til enhver tid oppfylle gjeldende krav til LCR, satt av myndighetene, både på foretak og konsernnivå. Bankens likviditetsportefølje består i hovedsak av kontanter, verdipapirer utstedt av den norske stat, statsgaranterte obligasjoner, verdipapirer utstedt av norske kommuner og obligasjoner med fortrinnsrett. Banken har i tillegg stilt obligasjoner som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank.

Konsernets innskudd målt i % av netto utlån utgjør 42,8 % pr. 31.12.22 mot 44,6 % for ett år siden. Øvrig finansiering skjer hovedsakelig i markedet gjennom opptak av senior usikrede obligasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett. Det er vedtatt rammer og måltall som skal sikre at forholdet mellom innskudd og markedsfinansiering opprettholdes på et tilfredsstillende nivå. De kommende årene stiller relativt store krav til refinansiering, og banken ønsker å ta høyde for usikre tider og vil derfor søke refinansiering på et tidlig tidspunkt.

Finansielle forpliktelser

Nedenfor vises konsernets finansielle forpliktelser til nominell verdi. Alle forpliktelser er lagt til kategorien for første mulige utbetaling der kontraktsmessig betalingsdato er gitt. Det er forpliktelsesenes hovedstol inklusiv fremtidige rentebetalinger som er oppgitt. Rentesatser og valutakurser er pr. 31.12.22. Forpliktelser relatert til derivater er vist på egen linje, samt at relaterte innstrømmer fra derivatene er vist under hver tabell.

Forfallsanalyse av finansielle forpliktelser pr. 31.12.22 – konsern

	Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd - 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner			67,5	269,9			337,4
Innskudd fra kunder	13.036,8	2.320,5	405,2				15.762,5
Verdipapirgjeld	8,2	181,3	3.620,5	17.774,5	2.155,4		23.739,8
Andre forpliktelser			290,9				290,9
Etterstilte seniorobligasjoner		9,7	29,0	998,6			1.037,3
Ansvarlig lånekapital		25,4	213,2	245,4			484,0
Lånetilsagn	512,5						512,5
Ubenyttet kreditt						50,7	50,7
Garantier	3.742,5						3.742,5
Finansielle forpliktelser ekskl. derivater	17.300,1	2.536,9	4.626,3	19.288,3	2.155,4	50,7	45.957,7
Finansielle derivater (utstrømmer)	2,3	45,9	147,9	366,8	56,0		618,9
Finansielle forpliktelser	17.302,3	2.582,9	4.774,2	19.655,1	2.211,4	50,7	46.576,6
Finansielle derivater (innstrømmer)	8,6	40,5	90,9	0,0	74,9		214,8

Forfallsanalyse av finansielle forpliktelser pr. 31.12.21 – konsern

	Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd - 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner			4,6	18,4	304,6		327,6
Innskudd fra kunder	13.544,6	3.642,5	398,9	0,2			17.586,2
Verdipapirgjeld	439,8	798,3	3.434,9	17.956,2	3.933,1		26.562,2
Andre forpliktelser			331,4				331,4
Etterstilte seniorobligasjoner			7,5	434,8			442,3
Ansvarlig lånekapital		2,2	6,7	404,7			413,6
Lånetilsagn	456,2						456,2
Ubenyttet kreditt	3.378,7						3.378,7
Garantier						58,7	58,7
Finansielle forpliktelser ekskl. derivater	17.819,3	4.443,0	4.184,0	18.814,2	4.237,7	58,7	49.557,0
Finansielle derivater (utstrømmer)	5,1	13,7	54,0	136,2	7,7		216,7
Finansielle forpliktelser	17.824,4	4.456,7	4.238,1	18.950,5	4.245,4	58,7	49.773,7
Finansielle derivater (innstrømmer)	18,6	35,4	65,2		15,6		134,9

Forfallsanalyse av finansielle forpliktelser pr. 31.12.22 - morbank

	Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd - 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner			67,5	269,9		725,8	1.063,2
Innskudd fra kunder	13.118,6	2.320,5	405,2				15.844,3
Verdipapirgjeld	8,2	40,9	1.160,2	2.769,9	1.722,0		5.701,3
Andre forpliktelser			452,4				452,4
Etterstilte seniorobligasjoner		9,7	29,0	998,6			1.037,3
Ansvarlig lånekapital		25,4	213,2	245,4			484,0
Lånetilsagn	470,5						470,5
Ubenyttet kreditt						50,7	50,7
Garantier	3.058,9						3.058,9
Finansielle forpliktelser ekskl. derivater	16.656,3	2.396,6	2.327,6	4.283,7	1.722,0	776,5	28.162,7
Finansielle derivater (utstrømmer)	2,3	45,9	147,9	366,9	56,1		619,1
Finansielle forpliktelser	16.658,6	2.442,5	2.475,5	4.650,7	1.778,1	776,5	28.781,8
Finansielle derivater (innstrømmer)	8,6	40,5	90,8	309,0	74,8		523,8

Forfallsanalyse av finansielle forpliktelser pr. 31.12.21 - morbank

	Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd - 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner			4,6	18,4	304,6	835,3	1.162,9
Innskudd fra kunder	13.617,8	3.642,5	398,9	0,2			17.659,4
Verdipapirgjeld	439,8	742,6	675,4	4.542,9	415,0		6.815,9
Andre forpliktelser			230,9				230,9
Etterstilte seniorobligasjoner			7,5	434,8			442,3
Ansvarlig lånekapital		2,2	6,7	404,7			413,6
Lånetilsagn	419,4						419,4
Ubenyttet kreditt	3.477,7						3.477,7
Garantier						58,7	58,7
Finansielle forpliktelser ekskl. derivater	17.954,8	4.387,4	1.324,0	5.401,0	719,6	894,1	30.680,8
Finansielle derivater (utstrømmer)	5,1	13,7	54,0	136,2	7,7		216,8
Finansielle forpliktelser	17.959,9	4.401,1	1.378,1	5.537,2	727,4	894,1	30.897,6
Finansielle derivater (innstrømmer)	18,6	35,4	65,2	240,1	15,6		374,8

NOTE 13 - VALUTARISIKO

Markedsrisiko knyttet til valutarisiko pr. 31.12.22

Valuta	Økning i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapital	Reduksjon i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapital
USD	+10	0,8	0,0	-10	-0,8	0,0
Sum		0,8	0,0		-0,8	0,0

Markedsrisiko knyttet til valutarisiko pr. 31.12.21

Valuta	Økning i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapital	Reduksjon i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapital
USD	+10	1,4	0,0	-10	-1,4	0,0
Sum		1,4	0,0		-1,4	0,0

Banken har lite valutaeksponering. Pr. 31.12.22 var bankens åpne nettoposisjon MNOK 8,4 (MNOK 13,8 per 31.12.21). Normalt vil plasseringer og innlån i valuta dekkes av en motgående posisjon, oftest ved bruk av valutabytteavtaler og lignende derivater. Se for øvrig note 23 Finansielle derivater.

NOTE 14 - NETTO RENTEINNTEKTER

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
5,7	0,3	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	77,2	30,6
1,1	0,8	Renter og lignende inntekter på leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0
1.186,6	887,4	Renter og lignende inntekter av utlån til kunder	312,4	292,8
		Renter og lignende inntekter på finansielle eiendeler som er kredittforringet		
0,0	0,0	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0
7,7	8,4	Utlån og fordringer på kunder	0,1	0,3
1.201,1	896,9	Sum renteinntekter og lignende inntekter for instrumenter til amortisert kost	389,7	323,6
8,5	8,6	Renter og lignende inntekter av utlån til virkelig verdi	214,3	111,5
145,9	61,1	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner mv.	147,0	66,4
154,3	69,7	Sum renteinntekter og lignende inntekter for instrumenter til virkelig verdi over resultatet	361,3	177,9
1.355,5	966,6	Renteinntekter og lignende inntekter	751,0	501,6
6,7	6,3	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	15,1	8,8
136,4	86,0	Renter og lignende kostnader på innskudd fra kunder	137,1	86,0
479,0	218,7	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	129,0	82,6
19,6	3,7	Renter og lignende kostnader på utstedte etterstilte seniorobligasjoner	19,6	3,7
12,8	7,3	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	12,8	7,3
14,7	13,3	Andre rentekostnader og lignende kostnader	12,3	11,5
669,3	335,3	Rentekostnader og lignende kostnader for instrumenter til amortisert kost	325,9	199,9
686,2	631,3	Netto renteinntekter	425,1	301,6

Gjennomsnittrenter og gjennomsnittlig rentebærende eiendeler og gjeld i perioden

Konsern 2022			Morbank 2022	
Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. Rente %		Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. Rente %
		Eiendeler		
481,7	1,18	Netto utlån til kredittinstitusjoner*	3.154,2	2,45
37.758,7	3,19	Netto utlån til kunder	16.406,1	3,21
6.517,5	2,24	Sertifikater og obligasjoner	6.723,1	2,19
		Gjeld		
293,1	2,27	Gjeld til kredittinstitusjoner	1.026,6	1,47
17.017,9	0,80	Innskudd fra kunder	17.013,7	0,81
23.055,6	2,16	Verdipapirgjeld	5.290,1	2,44
727,7	2,69	Ettertilte seniorobligasjoner	727,7	2,69
402,4	3,18	Ansvarlig lånekapital	402,4	3,18

* Inkl. fordring på sentralbanker

Konsern 2021			Morbank 2021		
Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. Rente %		Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. Rente %	
Eiendeler					
365,1	0,08	Netto utlån til kredittinstitusjoner*	2.973,1	1,03	
38.716,9	2,34	Netto utlån til kunder	17.700,3	2,29	
6.800,3	0,90	Verdipapirer plassering	7.302,7	0,91	
Gjeld					
359,8	0,92	Gjeld til kredittinstitusjoner	1.318,4	0,44	
16.648,9	0,52	Innskudd fra kunder	16.723,4	0,51	
24.061,6	0,92	Verdipapirgjeld	7.411,1	1,11	
334,5	1,12	Ettertilte seniorobligasjoner	334,5	1,12	
400,5	1,82	Ansvarlig lånekapital	400,5	1,82	

* Inkl. fordring på sentralbanker

Gjennomsnittrente er målt ved resultatført rente gjennom året dividert på gjennomsnittlig balanse.

NOTE 15 - NETTO PROVISJONSINNTEKTER

Konsern 2022	Konsern 2021	Beløp i mill kroner	Morbank 2022	Morbank 2021
57,3	52,7	Gebyr betalingsformidling	57,3	52,7
0,9	1,1	Gebyr garantier	0,9	1,1
28,1	25,6	Andre provisjoner og gebyrer	51,9	50,7
86,2	79,4	Provisjonsinntekter mv.	110,1	104,5
13,5	12,7	Kostnader betalingsformidling	13,5	12,7
35,3	33,3	Andre provisjoner og gebyrer	3,7	4,9
48,8	46,1	Provisjonskostnader mv.	17,2	17,6
37,4	33,3	Netto provisjonsinntekter mv.	92,9	86,9

NOTE 16 - UTBYTTE OG ANDRE INNTEKTER AV VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING

Konsern 2022	Konsern 2021	Beløp i mill kroner	Morbank 2022	Morbank 2021
53,9	71,4	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	53,9	71,4
0,0	0,0	Utbytte og konsernbidrag fra datterselskap	171,1	163,7
53,9	71,4	Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	225,0	235,1

NOTE 17 - NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Innregnet i resultatregnskapet

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
		Verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		
-17,6	-22,8	Verdiendring på sertifikater og obligasjoner	-12,0	-21,5
-32,9	-12,0	Realisert gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner	-43,7	-14,5
-81,9	37,6	Verdiendring på egenkapitalinstrumenter	-81,9	37,6
48,7	5,3	Realisert gevinst/tap på egenkapitalinstrumenter	48,7	5,3
10,3	16,2	Verdiendring derivater - ikke anvendt sikringsbokføring	10,3	16,2
-5,3	-1,4	Realisert gevinst/tap derivater - ikke anvendt sikringsbokføring	-5,3	-1,4
-6,3	-7,9	Verdiendring fastrenteutlån	-6,3	-7,9
-84,9	15,1	Sum verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	-90,1	13,8
-232,6	-224,2	Finansielle derivater - sikringsbokføring	-139,9	-146,7
232,6	224,2	Finansiell gjeld - sikret	139,9	146,7
0,0	0,0	Sum netto sikrede poster*	0,0	0,0
		Verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter til amortisert kost		
-3,9	-0,3	Realisert gevinst/tap på verdipapirgjeld	-0,5	-0,2
-3,9	-0,3	Sum realisert gevinst/tap på verdipapirgjeld og etterstilte seniorobligasjoner til amortisert kost	-0,5	-0,2
		Valutahandel		
3,7	1,1	-Netto omregningsgevinst	3,7	1,1
2,6	2,5	-Netto transaksjonsgevinst	2,6	2,5
6,3	3,6	Sum netto inntekter fra valutahandel	6,3	3,6
-82,6	18,4	Sum verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter	-84,3	17,3

* For finansiell gjeld som er sikret vurderes den sikrede risikoen til virkelig verdi, mens resten av instrumentet vurderes til amortisert kost. Sikringsderivater vurderes til virkelig verdi. Konsernet benytter sikringsbokføring på obligasjonslån med fast rente. Innlånene sikres en-til-en.

Det vises til note 16 for utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning.

Innregnet i totalresultatet

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
		Verdiendring på finansielle instrumenter over OCI		
0,0	0,0	Utlån til virkelig verdi	0,2	0,5
0,0	0,0	Sum verdiendring på finansielle instrumenter over OCI	0,2	0,5

NOTE 18 - ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
0,4	0,5	Leieinntekter investeringseiendommer	0,0	0,0
0,6	0,5	Driftsinntekter faste eiendommer	0,0	0,0
0,7	2,9	Gevinst ved salg av faste eiendommer	0,0	0,0
1,6	2,5	Andre driftsinntekter	5,0	5,8
3,4	6,4	Andre driftsinntekter	5,0	5,8

NOTE 19 - LØNN OG PERSONALKOSTNADER

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
121,1	130,5	Lønn	107,4	116,6
27,1	27,6	Folketrygdavgift	24,1	24,7
		Pensjoner		
6,2	6,7	-ytelsesbasert	5,8	6,2
6,8	6,2	-innskuddsbasert o.l.	6,3	6,0
7,3	4,9	Sosiale kostnader	6,2	4,4
168,5	175,8	Sum lønn og personalkostnader	149,9	157,8
180	187	Antall årsverk 31.12	163	168
186	191	Antall ansatte 31.12	168	172
171	177	Gjennomsnittlig antall årsverk	154	159
174	178	Gjennomsnittlig antall ansatte	157	160

For godtgjørelser til ledende personer vises det til offentliggjort lederlønnrapport for 2022

NOTE 20 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
46,5	43,2	IT-kostnader	40,8	38,2
17,4	17,8	Andre administrasjonskostnader	12,5	12,0
10,1	8,0	Driftskostnader eiendommer og lokaler	10,3	8,1
40,0	33,3	Øvrige driftskostnader	29,4	23,1
114,1	102,3	Sum andre driftskostnader	93,0	81,5

Godtgjørelse revisor

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
		Beløp i 1.000 kroner		
3.177	3.034	Revisjon	2.125	2.159
426	340	Andre attestasjonstjenester	170	133
93	160	Skatte- og avgiftsrådgivning	93	44
0	94	Andre tjenester	0	94
3.696	3.628	Sum godtgjørelse til revisor	2.388	2.429

NOTE 21 - SKATT

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
Årets skattekostnad i resultatregnskapet				
81,1	77,5	Betalbar skatt på årets resultat	48,0	25,8
4,5	0,7	Resultatført utsatt skatt	0,3	-1,0
0,0	1,1	For mye/lite avsatt skatt forrige år	0,0	1,3
85,5	79,3	Årets skattekostnad	48,3	26,2
Skatt på andre inntekter og kostnader - innregnet i totalresultatet				
Endring i netto utsatt skatt				
-6,7	3,0	- Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	-6,4	2,9
0,0	0,0	- Utlån til virkelig verdi	0,1	0,1
-6,7	3,0	Skatt på andre inntekter og kostnader	-6,4	3,0
Endring i netto utsatt skatt				
4,5	0,7	Innregnet utsatt skatt i resultatregnskap	0,3	-1,0
-6,7	3,0	Innregnet utsatt skatt i totalresultatet	-6,4	3,0
-2,3	3,7	Sum endring i netto utsatt skatt	-6,1	2,1
Avstemming av årets skattekostnad				
381,9	454,7	Resultat før skatt	393,0	387,6
92,6	109,0	Skatt etter nominell sats på 22-25%	98,3	96,9
-7,1	-31,1	Skatteeffekt av permanente forskjeller	-49,9	-72,1
0,0	1,3	For mye/lite avsatt skatt forrige år	0,0	1,3
85,5	79,3	Skattekostnad	48,3	26,2
Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:				
81,1	77,5	Betalbar skatt på årets resultat	48,0	25,8
9,0	5,9	Årets formueskatt	9,0	5,9
90,1	83,4	Sum betalbar skatt	57,0	31,7

Konsern		Konsern		Utsatt skatt forpliktelse/utsatt skatt eiendel	Morbank		Morbank	
2022	2021	Endring 2022	Endring 2021		2022	2021	Endring 2022	Endring 2021
35,1	31,3	-3,8	-1,7	Positive midlertidige forskjeller	4,5	3,1	-1,4	-0,4
20,0	25,0	5,0	6,3	Driftsmidler	2,0	2,5	0,5	0,6
0,0	6,7	6,7	26,5	Gevinst og tapskonto	0,0	7,2	7,2	26,0
0,0	96,0	96,0	208,9	Verdipapirer	0,0	9,0	9,0	131,2
0,0	-0,1	-0,1	7,9	Finansielle derivater	0,0	0,6	0,6	7,4
179,6	0,0	-179,6	0,0	Utlån	135,6	0,0	-135,6	0,0
234,7	159,0	-75,7	247,7	Verdipapirgjeld	142,1	22,4	-119,7	164,9
56,3	35,8	-20,5	59,4	Sum positive midlertidige forskjeller	35,5	5,6	-29,9	41,2
				Utsatt skatt				
				Negative midlertidige forskjeller				
1,1	1,0	-0,1	-0,2	Finansielle leieavtaler	2,0	1,7	-0,3	-0,4
8,9	0,8	-8,2	-0,7	Verdipapirer	3,9	0,0	-3,9	0,0
132,9	0,0	-132,9	0,0	Finansielle derivater	121,7	0,0	-121,7	0,0
2,1	3,4	1,3	-0,5	Andre eiendeler	0,0	0,0	0,0	0,0
6,3	0,0	-6,3	0,0	Utlån	5,4	0,0	-5,4	0,0
0,0	81,9	81,9	236,2	Verdipapirgjeld	0,0	3,7	3,7	147,3
19,2	16,6	-2,6	1,4	Andre forpliktelser /andre negative forskjeller	5,0	4,7	-0,3	0,8
52,7	35,4	-17,3	26,3	Pensjonsforpliktelse	51,1	34,8	-16,3	25,4
223,2	139,0	-84,2	262,5	Sum negativer midlertidige forskjeller	189,1	45,0	-144,1	173,1
54,9	32,1	-22,7	63,1	Utsatt skattefordel	47,3	11,2	-36,0	43,3
-1,4	-3,7	-2,3	3,7	Netto utsatt skatt (-)/ netto utsatt skattefordel (+)	11,8	5,6	-6,1	2,1

Utsatt skatt/skattefordel pr. 31.12.22 er innregnet med skattesats på 25 % for morbanken. Utsatt skatt/skattefordel pr. 31.12.22 er i konsernet innregnet med skattesats i intervallet 22-25 %. Netto utsatt skatt/skattefordel er i sin helhet oppført i balansen da konsernet forventer å kunne nyttiggjøre seg av negative midlertidige forskjeller i fremtiden.

NOTE 22 - KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Konsern pr. 31.12.22	Virkelig verdi over resultatet		Målt til amortisert kost*	Totalt
	Pliktig	Utpekt		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	486,4	486,4
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	16,1	16,1
Utlån til kunder	0,0	295,5	36.504,7	36.800,2
Sertifikater og obligasjoner	5.635,3	0,0	0,0	5.635,3
Aksjer og andeler	796,0	0,0	0,0	796,0
Finansielle derivater**	44,4	0,0	0,0	44,4
Sum finansielle eiendeler	6.475,7	295,5	37.007,2	43.778,4
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	274,1	274,1
Innskudd fra kunder	0,0	0,0	15.761,3	15.761,3
Finansielle derivater**	131,7	0,0	0,0	131,7
Verdipapirgjeld	0,0	0,0	21.375,7	21.375,7
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	0,0	0,0	42,2	42,2
Etterstilte seniorobligasjoner	0,0	0,0	896,2	896,2
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	420,9	420,9
Sum finansiell gjeld	131,7	0,0	38.770,4	38.902,1

* Inkluderer sikret gjeld

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes

Konsern pr. 31.12.21	Virkelig verdi over resultatet		Målt til amortisert kost*	Totalt
	Pliktig	Utpekt		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	302,6	302,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	11,0	11,0
Utlån til kunder	0,0	273,7	39.113,0	39.386,7
Sertifikater og obligasjoner	7.198,9	0,0	0,0	7.198,9
Aksjer og andeler	848,6	0,0	0,0	848,6
Finansielle derivater**	156,5	0,0	0,0	156,5
Sum finansielle eiendeler	8.204,0	273,7	39.426,5	47.904,2
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	300,3	300,3
Innskudd fra kunder	0,0	0,0	17.578,9	17.578,9
Finansielle derivater**	15,4	0,0	0,0	15,4
Verdipapirgjeld	0,0	0,0	24.283,8	24.283,8
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	0,0	0,0	42,2	42,2
Etterstilte seniorobligasjoner	0,0	0,0	400,2	400,2
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	400,4	400,4
Sum finansiell gjeld	15,4	0,0	43.005,6	43.021,2

* Inkluderer sikret gjeld

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes

Morbank pr. 31.12.22	Virkelig verdi over resultatet			Målt til amortisert kost*	Totalt
	Pliktig	Utpekt	Virkelig verdi over totalres.		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	0,0	486,4	486,4
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	3.217,4	3.217,4
Utlån til kunder	0,0	295,5	4.609,5	11.402,9	16.308,0
Sertifikater og obligasjoner	5.343,7	0,0	0,0	0,0	5.343,7
Aksjer og andeler	796,0	0,0	0,0	0,0	796,0
Finansielle derivater**	29,2	0,0	0,0	0,0	29,2
Sum finansielle eiendeler	6.168,9	295,5	4.609,5	15.106,7	26.180,7
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	999,0	999,0
Innskudd fra kunder	0,0	0,0	0,0	15.831,2	15.831,2
Finansielle derivater**	105,4	0,0	0,0	0,0	105,4
Verdipapirgjeld	0,0	0,0	0,0	5.110,7	5.110,7
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	0,0	0,0	0,0	71,6	71,6
Etterstilte seniorobligasjoner	0,0	0,0	0,0	896,2	896,2
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	0,0	420,9	420,9
Sum finansiell gjeld	105,4	0,0	0,0	23.329,6	23.435,0

* Inkluderer sikret gjeld

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes

Morbank pr. 31.12.21	Virkelig verdi over resultatet		Virkelig verdi over totalres.	Målt til amortisert kost*	Totalt
	Pliktig	Utpekt			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	0,0	302,6	302,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	2.599,4	2.599,4
Utlån til kunder	0,0	273,7	3.361,3	13.867,9	17.502,9
Sertifikater og obligasjoner	7.385,7	0,0	0,0	0,0	7.385,7
Aksjer og andeler	848,6	0,0	0,0	0,0	848,6
Finansielle derivater**	69,4	0,0	0,0	0,0	69,4
Sum finansielle eiendeler	8.303,7	273,7	3.361,3	16.769,8	28.708,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	1.136,4	1.136,4
Innskudd fra kunder	0,0	0,0	0,0	17.652,1	17.652,1
Finansielle derivater**	15,4	0,0	0,0	0,0	15,4
Verdipapirgjeld	0,0	0,0	0,0	6.460,7	6.460,7
Forpliktelse knyttet til leieavtaler	0,0	0,0	0,0	73,4	73,4
Etterstilte seniorobligasjoner	0,0	0,0	0,0	400,2	400,2
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	0,0	400,4	400,4
Sum finansiell gjeld	15,4	0,0	0,0	26.123,1	26.138,5

* Inkluderer sikret gjeld

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes

NOTE 23 - FINANSIELLE DERIVATER

For konsernets obligasjonslån med fastrente er det inngått rentederivater for å redusere renterisiko. For fastrenteutlån omfatter sikringen endring i verdi som skyldes endring i markedsrenter. Konsernet har ikke obligasjonslån i utenlandsk valuta. Sikringsforholdet er en-til-en og sikringsbokføring benyttes. Det er ikke regnskapsført vesentlig ineffektivitet i sikringene i 2022 og 2021. Verdiendring på finansielle derivater anvendt for sikringsbokføring er negativ med MNOK 232,6 (negativt med MNOK 224,2 i 2021) med tilsvarende motsatt verdiendring på sikrede objekter. For resultatført verdiendring, gevinst/tap vises det til note 17.

Konsernet har i tillegg inngått rente- og valutaderivater for å redusere øvrig rente- og valutarisiko uten anvendelse av regler for sikringsbokføring.

		Balanseført verdi på	Virkelig verdi på sikringsinstrument		Verdijust. På sikrings-objekt
Konsern 2022	Kontraktssummer	sikringsobjekt	Eiendeler	Forpliktelser	Forpliktelser
Virkelig verdi over resultatet					
Valutaterminer (forwards)	39,0		0,0	0,6	
Rentebytteavtaler (renteswapper)	665,0		11,2	0,0	
Sum virkelig verdi over resultat	704,0		11,2	0,6	
Anvendt for sikringsbokføring					
Rentebytteavtaler (renteswapper)	5.675,0		33,2	131,1	0,0
Verdipapirgjeld		5.636,1			-146,1
Sum anvendt for sikringsbokføring	5.675,0	5.636,1	33,2	131,1	-146,1
Sum		5.636,1	44,4	131,7	-146,1

Det vises til note 17 for periodens resultatførte endring på sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Forskjell mellom virkelig verdi på sikringsinstrumenter og verdijustering på sikringsobjekt forklares med påløpte renter. I balanseført verdi på sikringsobjektet inngår verdijustering og påløpte renter. Se note 35.

		Balanseført verdi på	Virkelig verdi på		Verdijust. På
Konsern 2021	Kontraktssummer	sikringsobjekt	sikringsinstrument		sikrings-objekt
			Eiendeler	Forpliktelser	Forpliktelser
Virkelig verdi over resultatet					
Valutaterminer (forwards)	69,8		1,0	0,0	
Rentebytteavtaler (renteswapper)	690,0		1,9	3,5	
Sum virkelig verdi over resultat	759,8		2,9	3,5	
Anvendt for sikringsbokføring					
Rentebytteavtaler (renteswapper)	5.725,0	0,0	153,6	11,9	0,0
Verdipapirgjeld		5.864,6			86,6
Sum anvendt for sikringsbokføring	5.725,0	5.864,6	153,6	11,9	86,6
Sum		5.864,6	156,5	15,4	86,6

Det vises til note 17 for periodens resultatførte endring på sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Forskjell mellom virkelig verdi på sikringsinstrumenter og verdijustering på sikringsobjekt forklares med påløpte renter. I balanseført verdi på sikringsobjektet inngår verdijustering og påløpte renter. Se note 35.

		Balanseført verdi på	Virkelig verdi på		Verdijust. På
		sikringsobjekt	sikringsinstrument		sikrings-objekt
Morbank 2022	Kontraktssummer		Eiendeler	Forpliktelser	Forpliktelser
Virkelig verdi over resultatet					
Valutaterminer (forwards)	39,0		0,0	0,6	
Rentebytteavtaler (renteswapper)	665,0		11,2	0,0	
Sum virkelig verdi over resultat	704,0		11,2	0,6	
Anvendt for sikringsbokføring					
Rentebytteavtaler (renteswapper)	4.525,0		18,0	104,7	0,0
Verdipapirgjeld		4.455,9			-134,1
Sum anvendt for sikringsbokføring	4.525,0	4.455,9	18,0	104,7	-134,1
Sum		4.455,9	29,2	105,4	-134,1

Det vises til note 17 for periodens resultatførte endring på sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Forskjell mellom virkelig verdi på sikringsinstrumenter og verdijustering på sikringsobjekt forklares med påløpte renter. I balanseført verdi på sikringsobjektet inngår verdijustering og påløpte renter. Se note 35.

		Balanseført verdi på	Virkelig verdi på		Verdijust. På
Morbank 2021	Kontraktssummer	sikringsobjekt	sikringsinstrument		sikrings-objekt
			Eiendeler	Forpliktelser	Forpliktelser
Virkelig verdi over resultatet					
Valutaterminer (forwards)	69,8		1,0	0,0	
Rentebytteavtaler (renteswapper)	690,0		1,9	3,5	
Sum virkelig verdi over resultat	759,8		2,9	3,5	
Anvendt for sikringsbokføring					
Rentebytteavtaler (renteswapper)	4.575,0	0,0	66,5	11,9	0,0
Verdipapirgjeld		4.624,6			5,8
Sum anvendt for sikringsbokføring	4.575,0	4.624,6	66,5	11,9	5,8
Sum		4.624,6	69,4	15,4	5,8

Det vises til note 17 for periodens resultatførte endring på sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Forskjell mellom virkelig verdi på sikringsinstrumenter og verdijustering på sikringsobjekt forklares med påløpte renter. I balanseført verdi på sikringsobjektet inngår verdijustering og påløpte renter. Se note 35.

NOTE 24 - MOTREGNING FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsernets motregningsadgang følger alminnelige regler i norsk lov. Mot finansielle institusjoner er det inngått standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler som gir partene motregningsrett ved eventuelt mislighold. Det er i tillegg inngått tilleggsavtaler om sikkerhetstillegg (CSA). Det er ikke foretatt motregning i balanseførte beløp i henhold til opplysningskravet om motregning.

31.12.22 - Konsern	Brutto beløp	Motregnet	Balanseført beløp	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Utvekslet sikkerhetsstillegg	Beløp etter mulig nettooppgjør
Finansielle derivater eiendeler	44,4	0,0	44,4	-36,7	0,0	7,7
Finansielle derivater gjeld	131,7	0,0	131,7	-36,7	-79,1	16,0

31.12.21 - Konsern	Brutto beløp	Motregnet	Balanseført beløp	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Utvekslet sikkerhetsstillegg	Beløp etter mulig nettooppgjør
Finansielle derivater eiendeler	156,5	0,0	156,5	-14,0	-108,7	33,8
Finansielle derivater gjeld	15,4	0,0	15,4	-14,0	-4,8	-3,4

31.12.22 - Morbank	Brutto beløp	Motregnet	Balanseført beløp	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Utvekslet sikkerhetsstillegg	Beløp etter mulig nettooppgjør
Finansielle derivater eiendeler	29,2	0,0	29,2	-26,5	0,0	2,7
Finansielle derivater gjeld	105,4	0,0	105,4	-26,5	-79,1	-0,2

31.12.21 - Morbank	Brutto beløp	Motregnet	Balanseført beløp	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Utvekslet sikkerhetsstillegg	Beløp etter mulig nettooppgjør
Finansielle derivater eiendeler	69,4	0,0	69,4	-14,0	-43,5	12,0
Finansielle derivater gjeld	15,4	0,0	15,4	-14,0	-4,8	-3,4

NOTE 25 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Bankens finansielle instrumenter i kategorien til virkelig verdi består av utlån med fastrente, sertifikater og obligasjoner, aksjer og derivater.

Verdsettelse av finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Generelt

Banken klassifiserer virkelig verdi målinger ved å bruke hierarki med følgende nivåer:

Nivå 1: Observerbare omsetningskurser i aktive markeder.

Nivå 2: Observerbare omsetningskurser i mindre aktive markeder eller bruk av input som er observerbar, enten direkte eller indirekte.

Nivå 3: Verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

Utlån til og fordringer på kunder

Utlån med fast rente er verdsatt til virkelig verdi i balansen. Verdsettelsen er på basert på kontraktsfestede kontantstrømmer neddiskontert med swaprenten tillagt en margin.

Sertifikater og obligasjoner

Bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner blir verdivurdert med kurser mottatt fra Nordic Bond Pricing. Kursen fra Nordic Bond Pricing baseres på innmeldte spredder fra de meglerhus som er aktive i det norske markedet.

Dersom Nordic Bond Pricing ikke priser enkelte sertifikater eller obligasjoner verdivurderes disse på grunnlag av omsetninger og observerbare kredittspredder i markedet. Hvis dette ikke har vært mulig er det benyttet kursanslag eller kredittspreddvurderinger basert på andre sertifikater og obligasjoner med tilsvarende egenskaper og løpetid.

I verdivurderingen av bankens obligasjonsportefølje er det vurdert mulige ubalanser i markedet, og om det kan ligge ulike motiver bak de transaksjoner som har funnet sted. Det gjøres vurderinger på om kursene fra Nordic Bond Pricing virker riktige.

Banken mener at benyttede verdianslag ligger innenfor rimelige intervaller for virkelig verdi, og at kreditt- og likviditetsrisikoutviklingen er hensyntatt i verdifastsettelsen der dette har vært nødvendig. De benyttede prisene representerer etter bankens oppfatning beste estimat på verdipapirenes virkelige verdi. Hele bankens sertifikat- og obligasjonsbeholdning er plassert i prisingshierarkiets nivå 2. Dette begrunnes med at det ikke er stor nok omsetning i noen av de børsnoterte instrumentene slik at man til enhver tid kan lese av en markedspris.

Aksjer og andeler

Dersom det ikke eksisterer noterte priser i et aktivt marked, benyttes alternative verdsettelsesteknikker. Slike teknikker omfatter bruk av nylige markedstransaksjoner priset til armlengdes avstand, sammenligning med markedsverdien til tilsvarende finansielle instrumenter og neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Som en kalibreringstest på rimeligheten av anslaget på virkelig verdi, benyttes multiplikatormodeller som pris/bok-modellen og pris/resultat-modellen for å kontrollere at verdsettelsesmodellene henger sammen med markedsdata.

Børsnoterte aksjer med daglig omsetning er klassifisert i nivå 1. Nivå 2 består av aksjer hvor verdsettelse er basert på observerbare markedsdata. Nivå 3 består av aksjer i lokale selskap og andre unoterte foretak hvor alternative verdsettelsesteknikker anvendes for fastsettelse av virkelig verdi.

Finansielle derivater

Sparebanken Øst har kun derivater der virkelig verdi er basert på observerbare rentekurver og valutakurser, og er følgelig plassert i prisingshierarkiets nivå 2.

31.12.22 - Konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi				
Utlån til kunder	0,0	0,0	295,5	295,5
Sertifikater og obligasjoner	0,0	5.635,3	0,0	5.635,3
Aksjer og andeler	65,1	10,9	720,0	796,0
Finansielle derivater	0,0	44,4	0,0	44,4
Sum eiendeler til virkelig verdi	65,1	5.690,6	1.015,5	6.771,2
Finansielle derivater	0,0	131,7	0,0	131,7
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	131,7	0,0	131,7

Bevegelse i nivå 3	Fastrenteutlån	Aksjer og andeler	Sum
Balanse pr. 01.01.22	273,7	780,8	1.054,5
Netto realiserste gevinster	0,0	0,0	0,0
Tilgang	82,3	15,0	97,3
Avgang	54,2	33,7	87,9
Verdiendring	-6,3	-31,2	-37,5
Overført fra nivå 1 og 2	0,0	-10,9	-10,9
Balanse pr. 31.12.22	295,5	720,0	1.015,5

Aksjer og andeler

Aksjene i Frende Holding AS er ved utgangen av 2022 verdsatt til MNOK 456,1. Aksjeposten er verdivurdert med utgangspunkt i sist kjente transaksjonskurs. Eksportfinans ASA er ved utgangen av 2022 verdsatt til MNOK 195,0. Aksjeposten er verdivurdert med utgangspunkt i en pris/bok vurdering, hensyntatt risiko ved virksomheten og usikkerhet vedrørende forventet kontantstrøm i forbindelse med resultatutvikling og avvikling.

31.12.21 - Konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi				
Utlån til kunder	0,0	0,0	273,7	273,7
Sertifikater og obligasjoner	0,0	7.198,9	0,0	7.198,9
Aksjer og andeler	67,8	0,0	780,8	848,6
Finansielle derivater	0,0	156,5	0,0	156,5
Sum eiendeler til virkelig verdi	67,8	7.355,4	1.054,5	8.477,7
Finansielle derivater	0,0	15,4	0,0	15,4
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	15,4	0,0	15,4

Bevegelse i nivå 3	Fastrente- utlån	Aksjer over resultatet	Sum
Balanse pr. 01.01.21	359,1	746,9	1.106,0
Netto realiserste gevinster	0,0	0,0	0,0
Tilgang	70,1	2,2	72,3
Avgang	147,7	8,7	156,3
Verdiendring	-7,9	40,4	32,5
Overført fra nivå 1 og 2	0,0	0,0	0,0
Balanse pr. 31.12.21	273,7	780,8	1.054,5

31.12.2022 - morbank	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi				
Utlån til kunder*	0,0	0,0	4.905,1	4.905,1
Sertifikater og obligasjoner	0,0	5.343,7	0,0	5.343,7
Aksjer og andeler	65,1	10,9	720,0	796,0
Finansielle derivater	0,0	29,2	0,0	29,2
Sum eiendeler til virkelig verdi	65,1	5.383,8	5.625,1	11.074,0
Finansielle derivater	0,0	105,4	0,0	105,4
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	105,4	0,0	105,4

* I morbanken er utlån til virkelig verdi med verdiendring over totalresultatet inkludert.

31.12.2021 - morbank	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi				
Utlån til kunder*	0,0	0,0	3.635,0	3.635,0
Sertifikater og obligasjoner	0,0	7.385,7	0,0	7.385,7
Aksjer og andeler	67,8	0,0	780,8	848,6
Finansielle derivater	0,0	69,4	0,0	69,4
Sum eiendeler til virkelig verdi	67,8	7.455,1	4.415,8	11.938,7
Finansielle derivater	0,0	15,4	0,0	15,4
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	15,4	0,0	15,4

* I morbanken er utlån til virkelig verdi med verdiendring over totalresultatet inkludert.

NOTE 26 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Utlån

Konsernets utlånsporteføljer med flytende rente er målt til amortisert kost. Virkelig verdi på utlån med flytende rente er gjenstand for påvirkning av endret rentenivå og kredittmargin, men vil kunne reprises løpende med kort frist. Finansavtaleloven gir normalt adgang til reprising med 8 ukers frist. Bankens vurdering av beste estimat for utlånsporteføljene, eksklusiv tapsavsetninger i trinn 1, gir en god tilnærming til virkelig verdi.

Verdipapirgjeld, etterstilte seniorobligasjoner og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld, etterstilte seniorobligasjoner og ansvarlig lånekapital er plassert i prisingshierarkiets nivå 2, begrunnet med at det ikke er stor nok omsetning i noen av lånene for til enhver tid å kunne lese av en markedspris. Konsernet bruker kurser og kredittspredvurderinger fra Nordic Bond Pricing og gjør rimelighetsvurderinger av benyttede kurser basert på faktiske transaksjoner og spreader.

Øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser

Øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser er målt til amortisert kost. For disse instrumentene er det lagt til grunn at balanseført beløp gir en god tilnærming til virkelig verdi. Dette omfatter regnskapslinjene kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, gjeld til kredittinstitusjoner, innskudd fra og gjeld til kunder samt forpliktelser knyttet til leieavtaler.

31.12.22 - Konsern	Virkelig verdi	Bokført verdi
Eiendeler og gjeld målt til amortisert kost		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	486,4	486,4
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	16,1	16,1
Utlån til kunder	36.515,3	36.504,7
Sum eiendeler til amortisert kost	37.017,8	37.007,2
Gjeld til kredittinstitusjoner	274,1	274,1
Innskudd fra kunder	15.761,3	15.761,3
Verdipapirgjeld	21.355,4	21.375,7
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	42,2	42,2
Etterstilte seniorobligasjoner	879,3	896,2
Ansvarlig lånekapital	421,5	420,9
Sum gjeld til amortisert kost	38.733,8	38.770,4

31.12.21 - Konsern	Virkelig verdi	Bokført verdi
Eiendeler og gjeld målt til amortisert kost		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	302,6	302,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11,0	11,0
Utlån til kunder	39.125,7	39.113,0
Sum eiendeler til amortisert kost	39.439,2	39.426,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	300,3	300,3
Innskudd fra kunder	17.578,9	17.578,9
Verdipapirgjeld	24.011,5	24.283,8
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	42,2	42,2
Etterstilte seniorobligasjoner	399,8	400,2
Ansvarlig lånekapital	404,4	400,4
Sum gjeld til amortisert kost	42.737,0	43.005,7

31.12.22 - Morbank	Virkelig verdi	Bokført verdi
Eiendeler og gjeld målt til amortisert kost		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	486,4	486,4
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3.217,4	3.217,4
Utlån til kunder	11.407,6	11.403,0
Sum eiendeler til amortisert kost	15.111,3	15.106,7
Gjeld til kredittinstitusjoner	999,0	999,0
Innskudd fra kunder	15.831,2	15.831,2
Verdipapirgjeld	5.117,6	5.110,7
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	71,6	71,6
Etterstilte seniorobligasjoner	879,3	896,2
Ansvarlig lånekapital	421,5	420,9
Sum gjeld til amortisert kost	23.320,2	23.329,6

31.12.2021 - Morbank	Virkelig verdi	Bokført verdi
Eiendeler og gjeld målt til amortisert kost		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	302,6	302,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.599,4	2.599,4
Utlån til kunder	13.873,3	13.867,9
Sum eiendeler til amortisert kost	16.775,2	16.769,8
Gjeld til kredittinstitusjoner	1.136,4	1.136,4
Innskudd fra kunder	17.652,1	17.652,1
Verdipapirgjeld	6.107,2	6.460,7
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	73,4	73,4
Etterstilte seniorobligasjoner	399,8	400,2
Ansvarlig lånekapital	404,4	400,4
Sum gjeld til amortisert kost	25.773,2	26.123,1

NOTE 27 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER KNYTTET TIL FINANSIELLE LEIEAVTALER

Konsernet har leiefinansieringsavtaler med kunder. Leieavtalene er i vesentlig grad knyttet til leasing av biler og andre transportmidler, industriutstyr og maskiner. Konsernet har ikke påtatt seg risiko knyttet til restverdier.

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
0,9	4,2	Innen 1 år	0,0	0,0
19,0	15,7	Mellom 1 - 5 år	0,0	0,0
0,0	1,2	Etter 5 år	0,0	0,0
19,8	21,1	Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
2,4	2,1	Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler		
17,4	19,0	Netto investeringen knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
0,3	3,6	Innen 1 år	0,0	0,0
17,1	14,3	Mellom 1 - 5 år	0,0	0,0
0,0	1,0	Etter 5 år	0,0	0,0
17,4	19,0	Netto investeringen knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
0,0	0,0	Akkumulert tapsavsetning på utestående minsteleie	0,0	0,0

NOTE 28 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Samtlige sertifikater og obligasjoner i 2022 og 2021 er målt til virkelig verdi over resultatet.

	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Virkelig verdi
Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor - konsern	2022	2022	2021	2021
Stat- og statsgaranterte	1.337,0	1.362,0	1.587,0	1.610,7
Annen offentlig utsteder	30,0	30,1	160,0	160,3
Obligasjoner med fortrinnsrett	4.201,0	4.241,1	5.373,0	5.427,6
Finansielle foretak	2,0	2,0	0,4	0,4
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	5.570,0	5.635,3	7.120,4	7.198,9

	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Virkelig verdi
Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor - morbank	2022	2022	2021	2021
Stat- og statsgaranterte	1.252,0	1.273,2	1.467,0	1.488,4
Annen offentlig utsteder	30,0	30,1	160,0	160,3
Obligasjoner med fortrinnsrett	4.001,0	4.038,4	5.673,0	5.736,6
Finansielle foretak	2,0	2,0	0,4	0,4
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	5.285,0	5.343,7	7.300,4	7.385,7

Banken stiller obligasjoner som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank. Ved utgangen av 2022 var total pantstillelse i Norges Bank pålydende MNOK 1.317,0, mot MNOK 1.340,0 i 2021.

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.22 - konsern

	Påløpt rente	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Stat- og statsgaranterte	8,3	236,7	73,9	1.043,1	0,0	1.362,0
Annen offentlig utsteder	0,1	0,0	30,0	0,0	0,0	30,1
Obligasjoner med fortrinnsrett	14,1	50,1	25,0	4.151,9	0,0	4.241,1
Finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	22,5	286,7	129,0	5.195,0	2,0	5.635,3

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.22 - morbank

	Påløpt rente	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Stat- og statsgaranterte	7,5	226,7	73,9	965,1	0,0	1.273,2
Annen offentlig utsteder	0,1	0,0	30,0	0,0	0,0	30,1
Obligasjoner med fortrinnsrett	13,8	50,1	25,0	3.949,5	0,0	4.038,4
Finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	21,4	276,7	129,0	4.914,6	2,0	5.343,7

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.21 - konsern

	Påløpt rente	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Stat- og statsgaranterte	5,9	541,5	225,9	752,9	84,4	1.610,7
Annen offentlig utsteder	0,5	60,0	99,8	0,0	0,0	160,3
Obligasjoner med fortrinnsrett	5,4	387,1	330,9	4.550,1	154,1	5.427,6
Finansielle foretak	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	11,8	988,6	657,0	5.303,0	238,5	7.198,9

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.21 - morbank

	Påløpt rente	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Stat- og statsgaranterte	5,6	456,5	225,9	716,1	84,4	1.488,4
Annen offentlig utsteder	0,5	60,0	99,8	0,0	0,0	160,3
Obligasjoner med fortrinnsrett	6,1	387,1	330,9	4.345,4	667,1	5.736,6
Finansielle foretak	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	12,2	903,6	657,0	5.061,5	751,5	7.385,7

Modifisert durasjon

Konsern	Konsern		Morbank	Morbank
2022	2021	Modifisert durasjon	2022	2021
0,53	0,40	Stat- og statsgaranterte	0,57	0,42
0,18	0,47	Annen offentlig utsteder	0,18	0,47
0,16	0,18	Obligasjoner med fortrinnsrett	0,16	0,17
0,17	0,03	Finansielle foretak	0,17	0,03
0,00	0,00	Ikke-finansielle foretak	0,00	0,00
0,25	0,24	Total durasjon	0,26	0,23

Modifisert durasjon er benyttet som mål for rentefølsomhet på utstedersektor og kategorier.

NOTE 29 - AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS

Spesifikasjon av aksjer og egenkapitalbevis pr. 31.12.22

	Antall aksjer	Eierandel i %	Regnskapsmessig kost	Virkelig verdi
Virkelig verdi over resultat				
Bankenes ID-tjeneste AS	6.700	6,70	0,0	0,0
Eksportfinans ASA	12.787	4,85	139,4	195,0
Frende Holding AS	880.523	13,03	123,1	456,1
Kraft Bank ASA	2.875.000	6,85	23,0	26,0
Kredittforeningen for Sparebanker	2.760	5,52	2,8	0,7
Norne Securities AS	387.914	2,10	1,2	0,8
Norsk Gjeldsinformasjon AS	4.322	0,83	0,3	0,3
Norwegian Block Exchange AS (NBX)	6.437.768	9,43	15,0	10,9
Spama AS	302	0,96	0,0	0,0
Vipps Holding AS	10.613	0,71	58,2	58,2
Visa C-aksjer	4.739	0,00	2,0	39,1
VN Norge Forvaltning AS	0	0,00	1,9	4,7
VN Norge AS	6,4 billioner	0,64	0,0	3,6
Øvrige aksjer			0,5	0,5
Sum aksjer og Egenkapitalbevisbevis			367,6	796,0

NOTE 30 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP

Datterselskap	Anskaffelsestidspunkt	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
Sparebanken Øst Eiendom AS	29.12.88	Drammen	100%	100%
AS Finansiering	01.10.91	Oslo	100%	100%
Øst Prosjekt AS	22.12.97	Drammen	100%	100%
Sparebanken Øst Boligkreditt AS	14.04.09	Drammen	100%	100%
Øst Inkasso AS	18.04.16	Drammen	100%	100%
Hawø Eiendom AS*	01.07.11	Drammen	100%	100%
Stasjonsgata 14 AS*	29.08.12	Drammen	100%	100%
Borreveien 44 AS**	28.10.14	Drammen	100%	100%
Jon Smørs Vei 7 AS**	05.02.16	Drammen	100%	100%
Slagenveien 16 AS**	10.03.20	Drammen	100%	100%

* 100 % eiet datterselskap av Sparebanken Øst Eiendom AS.

** 100 % eiet datterselskap av Øst Prosjekt AS.

NOTE 31 – IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler pr. 31.12.22

	Konsern	Morbank
Anskaffelseskost pr. 01.01.	113,5	87,6
Tilgang	11,9	6,3
Avgang	1,3	1,3
Anskaffelseskost pr. 31.12.	124,1	92,6
Samlede ord.av- og nedskrivninger	90,2	71,0
Bokført verdi 31.12.	33,9	21,6
Årets ordinære avskrivninger	10,3	7,6
Årets nedskrivninger	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	2-10 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Immaterielle eiendeler pr. 31.12.21

	Konsern	Morbank
Anskaffelseskost pr. 01.01.	102,9	78,4
Tilgang	10,6	9,2
Avgang	0,0	0,0
Anskaffelseskost pr. 31.12.	113,5	87,6
Samlede ord.av- og nedskrivninger	81,2	64,7
Bokført verdi 31.12.	32,3	22,9
Årets ordinære avskrivninger	5,6	3,4
Årets nedskrivninger	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	2-10 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

NOTE 32 - VARIGE DRIFTSMIDLER, INVESTERINGSEIENDOMMER OG LEIERETTIGHETER

Driftsmidler pr. 31.12.22 - Konsern

	Maskiner/inventar /transportm.	Eiendommer	Investerings- eiendommer	Leierettigheter
Anskaffelseskost pr. 01.01.	82,7	141,2	14,8	62,8
Tilgang	7,3	5,4	0,0	9,8
Avgang	6,9	0,1	0,0	4,4
Anskaffelseskost pr. 31.12.	83,0	146,5	14,8	68,2
Samlede ord.av- og nedskrivninger	58,5	50,5	3,4	27,1
Bokført verdi 31.12.	24,6	96,0	11,4	41,1
Årets ordinære avskrivninger	4,7	2,4	0,3	9,6
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	10-100 år	10-100 år	2-12 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Driftsmidler pr. 31.12.22 - Morbank

	Maskiner/inventar /transportm.	Eiendommer	Investerings- eiendommer	Leierettigheter
Anskaffelseskost pr. 01.01.	65,0	54,9	0,0	102,3
Tilgang	6,6	2,5	0,0	10,9
Avgang	6,4	0,1	0,0	5,4
Anskaffelseskost pr. 31.12.	65,3	57,3	0,0	107,8
Samlede ord.av- og nedskrivninger	36,4	14,9	0,0	38,2
Bokført verdi 31.12.	28,9	42,4	0,0	69,5
Årets ordinære avskrivninger	4,4	1,1	0,0	12,7
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	10-100 år	10-100 år	2-12 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Driftsmidler pr. 31.12.21 - Konsern

	Maskiner/inventar /transportm.	Eiendommer	Investerings- eiendommer	Leierettigheter
Anskaffelseskost pr. 01.01.	78,2	135,0	14,8	60,7
Tilgang	5,0	6,2	0,0	7,1
Avgang	0,5	0,0	0,0	5,1
Anskaffelseskost pr. 31.12.	82,7	141,2	14,8	62,8
Samlede ord.av- og nedskrivninger	59,6	48,0	3,1	21,6
Bokført verdi 31.12.	23,1	93,2	11,7	41,2
Årets ordinære avskrivninger	9,9	2,2	0,3	9,5
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	10-100 år	10-100 år	2-12 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Driftsmidler pr. 31.12.21 - Morbank

	Maskiner/inventar /transportm.	Eiendommer	Investerings- eiendommer	Leierettigheter
Anskaffelseskost pr. 01.01.	61,4	59,0	0,0	99,7
Tilgang	4,2	3,7	0,0	7,7
Avgang	0,2	0,0	0,0	5,1
Anskaffelseskost pr. 31.12.	65,3	62,7	0,0	102,3
Samlede ord.av- og nedskrivninger	43,5	15,9	0,0	30,6
Bokført verdi 31.12.	21,8	46,8	0,0	71,6
Årets ordinære avskrivninger	9,6	1,1	0,0	12,6
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	10-100 år	10-100 år	2-12 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Verdsettelse av investeringseiendommer

Konsernet bruker følgende verdsettelseshierarki:

Nivå 1: Observerbar markedsverdi i aktivt marked.

Nivå 2: Verdsettelsesteknikker basert på observerbare markedsdata, eksterne takster.

Nivå 3: Verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

Konsernets investeringseiendommer er i sin helhet kategorisert i nivå 3.

KONSERN	Virkelig verdi	Bokført verdi
Investeringseiendommer til virkelig verdi pr. 31.12.22	15,5	11,4
Investeringseiendommer til virkelig verdi pr. 31.12.21	15,5	11,7

Virkelig verdi på investeringseiendommene er basert på vurdering av markedsleie og antatt omsetningsverdi. Eiendommene er lokalisert i Drammen og i Tønsberg. Det er ikke foretatt endringer i verdsettelsesteknikker sammenlignet med fjoråret.

For leieinntekter og driftskostnader på investeringseiendommer vises det til note 18 Andre driftsinntekter og note 20 Andre driftskostnader.

Fast eiendom til egen virksomhet 2022

Konsern				Morbank			
Areal - m2		Bokført verdi 31.12.22*	Forretningsbygg	Areal - m2		Bokført verdi 31.12.22*	
Egen utnyttelse	Utleie			Egen utnyttelse	Utleie		
3.143	0	47,3	Drammen	2.087	0	32,9	
4.364	791	30,4	Øvre Eiker	0	0	0,0	
7.507	791	77,6	Sum forretningsbygg	2.087	0	32,9	

* Sum bokført verdi i balansen inkluderer i tillegg eiendommer som ikke er forretningbygg

Forpliktelser

Det er ingen forpliktelser knyttet til prosjekter eller kjøp av driftsmidler.

Fast eiendom til egen virksomhet 2021

Konsern				Morbank			
Areal - m2		Bokført verdi 31.12.21*	Forretningsbygg	Areal - m2		Bokført verdi 31.12.21*	
Egen utnyttelse	Utleie			Egen utnyttelse	Utleie		
3.143	0	44,6	Drammen	2.087	0	31,5	
4.775	380	30,0	Øvre Eiker	0	0	0,0	
7.918	380	74,6	Sum forretningsbygg	2.087	0	31,5	

* Sum bokført verdi i balansen inkluderer i tillegg eiendommer som ikke er forretningbygg

NOTE 33 - ANDRE EIENDELER

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
0,0	0,0	Opptjente ikke mottatte inntekter	2,2	2,5
9,2	13,5	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	8,5	11,9
79,1	4,8	Utteksling sikkerhetsstillelse	79,1	4,8
4,8	3,6	Andre eiendeler	1,5	1,1
93,0	21,9	Sum andre eiendeler	91,3	20,3

NOTE 34 - GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
0,0	0,0	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	724,3	835,3
274,1	300,3	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	274,7	301,0
274,1	300,3	Gjeld til kredittinstitusjoner	999,0	1.136,4

Lån fra kredittinstitusjoner fordelt på forfallstidspunkt - konsern

	Lån fra kredittinstitusjoner
2023	0,0
2024	54,5
2025	54,5
2026	54,5
2027	54,5
2028	54,5
2029	0,0
2030	0,0
2031 og senere	0,0
Brutto innlån	272,7
Påløpt rente	1,5
Direkte kostnader og over-/underkurs	-0,1
Verdijusteringer	0,0
Netto innlån	274,1

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

Lån fra kredittinstitusjoner fordelt på forfallstidspunkt - morbank

	Lån fra kredittinstitusjoner
2023	725,0
2024	54,5
2025	54,5
2026	54,5
2027	54,5
2028	54,5
2029	0,0
2030	0,0
2031 og senere	0,0
Brutto innlån	997,7
Påløpt rente	1,5
Direkte kostnader og over-/underkurs	-0,1
Verdijusteringer	0,0
Netto innlån	999,0

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

NOTE 35 - VERDIPAPIRGJELD

Endring verdipapirgjeld 2022

	31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endr. inkl. valuta	31.12.22
Ordinære senior obligasjoner, nominell verdi	6.397,8	734,6	1.968,4	15,7	5.179,8
OMF, nominell verdi	17.722,0	1.531,5	3.002,9	-15,9	16.234,7
Verdijusteringer	86,6	0,0	0,0	-232,6	-146,1
Påløpt rente	77,4	0,0	0,0	29,8	107,2
Sum verdipapirgjeld	24.283,8	2.266,1	4.971,3	-203,0	21.375,7

Endring verdipapirgjeld 2021

	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endr. inkl. valuta	31.12.21
Ordinære senior obligasjoner, nominell verdi	7.545,6	400,0	1.547,2	-0,7	6.397,8
OMF, nominell verdi	15.174,2	4.078,0	1.522,0	-8,2	17.722,0
Verdijusteringer	310,8	0,0	0,0	-224,2	86,6
Påløpt rente	80,3	0,0	0,0	-2,9	77,4
Sum verdipapirgjeld	23.111,0	4.478,0	3.069,2	-236,0	24.283,8

	Utestående volum 31.12.22*	Gj. Snitt saldo 2022	Veid effektiv rentesats 2022	Utestående volum 31.12.21*	Gj. Snitt saldo 2021	Veid effektiv rentesats 2021
Konsern						
Obligasjonslån	21.414,6	22.217,6	2,16 %	24.119,9	24.266,1	0,90 %
Verdipapirgjeld	21.414,6	22.217,6	2,16 %	24.119,9	24.266,1	0,90 %

*Målt til amortisert kost ekskl. påløpt rente på balansedato

	Utestående volum 31.12.22*	Gj. Snitt saldo 2022	Veid effektiv rentesats 2022	Utestående volum 31.12.21*	Gj. Snitt saldo 2021	Veid effektiv rentesats 2021
Morbank						
Obligasjonslån	5.179,8	5.347,7	2,41 %	6.397,8	7.415,6	1,11 %
Verdipapirgjeld	5.179,8	5.347,7	2,41 %	6.397,8	7.415,6	1,11 %

*Målt til amortisert kost ekskl. påløpt rente på balansedato

Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt – Konsern

	Seniorobligasjoner	OMF	Totalt
2023	1.055,0	2.000,0	3.055,0
2024	1.700,0	2.500,0	4.200,0
2025	525,0	2.500,0	3.025,0
2026	750,0	4.750,0	5.500,0
2027	0,0	4.000,0	4.000,0
2028	400,0	0,0	400,0
2029	750,0	0,0	750,0
2030	0,0	400,0	400,0
2031 og senere	0,0	0,0	0,0
Brutto innlån	5.180,0	16.150,0	21.330,0
Påløpt rente	65,0	42,2	107,2
Direkte kostnader og over-/underkurs	-0,2	84,7	84,6
Verdijusteringer	-134,1	-11,9	-146,1
Netto innlån	5.110,7	16.265,0	21.375,7

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt – Morbank

	Seniorobligasjoner
2023	1.055,0
2024	1.700,0
2025	525,0
2026	750,0
2027	0,0
2028	400,0
2029	750,0
2030	0,0
2031 og senere	0,0
Brutto innlån	5.180,0
Påløpt rente	65,0
Direkte kostnader og over-/underkurs	-0,2
Verdijusteringer	-134,1
Netto innlån	5.110,7

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

NOTE 36 - ANNEN GJELD

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
0,2	0,8	Forpliktelser knyttet til betalingsforpliktelser	0,2	0,8
153,0	98,5	Avsatt til samfunnsutbytte	153,0	98,5
14,1	14,1	Leverandørgjeld	11,0	12,2
0,0	108,7	Uttekslet sikkerhetsstillelse	0,0	43,5
32,5	24,5	Andre forpliktelser	125,3	27,7
38,7	42,6	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	30,5	34,8
238,4	289,2	Annen gjeld	319,9	217,5

NOTE 37 - PENSJONSFORPLIKTELSE

Obligatorisk tjenestepensjon (OTP) er pliktig, og konsernet har ordninger som tilfredsstiller disse kravene. Sparebanken Øst har både innskuddsplaner og ytelsesplaner.

Ytelsesordningene i konsernet er lukkede ordninger. Nyansatte får pensjon basert på en innskuddsordning.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Sparebanken Øst har kollektiv pensjonsordning i Storebrand Livsforsikring AS. Ordningen er ytelsesbasert og dekker alderspensjon til ordningens medlemmer og ektefelle- og barnepensjoner til medlemmenes etterlatte. Den ytelsesbaserte ordningen omfatter i dag 185 personer, 49 aktive, 115 alderspensjonister og 21 som er helt eller delvis uføre med premiefritak iht. uføregraden. Ordningen er lukket. Pensjonsforpliktelsene er regnskapsført i samsvar med IAS 19, som krever at nåverdien av pensjonsforpliktelsene fratrasket markedsverdien av pensjonsmidlene innregnes i balansen. Aktuarmessige utregninger blir foretatt hvert år på bakgrunn av informasjon gitt av banken.

Innskuddsbasert ordning

Fra 1. januar 2007 innførte Sparebanken Øst en innskuddsbasert ordning for alle nyansatte i banken. Ordningen administreres av Storebrand Livsforsikring AS. Det innbetales 5 % av lønn opptil 7,1G og 8 % av lønn mellom 7,1G og 12G. Innbetalt beløp forvaltes i ulike Storebrand-fond. Den innskuddsbaserte ordningen omfatter ved utgangen av året 124 ansatte, hvorav 7 uføre. Premiene for disse blir løpende betalt og kostnadsført på regnskapslinjen lønn og personalkostnader.

Datterselskap

AS Finansiering har en kollektiv ytelsesordning som omfatter 15 personer, 7 aktive og 8 uføre/pensjonister. Ordningen er lukket. 13 ansatte har innskuddsbasert ordning, hvorav 1 ufør. Sparebanken Øst Eiendom AS har en ytelsesbasert ordning som omfatter 1 pensjonist. Ordningen er lukket. 2 ansatte tilsvarende 1,2 årsverk har innskuddsbasert ordning. Øst Prosjekt AS har ingen ansatte.

Driftspensjoner

Konsernet har egne pensjonsavtaler for 8 personer for lønn utover 12G, hvorav samtlige ikke lenger er ansatt i konsernet. Disse driftspensjonene er tatt hensyn til i beregningene fra aktuar.

Avtalefestet pensjon (AFP)

Morbank er tilsluttet AFP-ordningen som er en kollektiv pensjonsordning for tariffestet sektor i Norge. AFP-ordningen er basert på et trepartsamarbeid mellom arbeidsgiverorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner og staten. Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene til AFP, mens tilsluttede foretak dekker 2/3. Foretak som deltar i AFP-ordningen er solidarisk ansvarlig for det som skal utbetales til de arbeidstakere som til enhver tid fyller vilkårene. Alle morbankens ansatte er medlemmer i ordningen.

Regnskapsmessig er ordningen å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning. Bankene er ikke i stand til å identifisere sin andel av ordningens underliggende økonomiske stilling og resultat med tilstrekkelig grad av pålitelighet, og på denne bakgrunn regnskapsføres ordningen som en innskuddsordning. Dette innebærer at forpliktelser fra AFP-ordningen ikke er balanseført. Premier til ordningen kostnadsføres når de påløper.

Tilskudd til AFP-ordningen inngår i regnskapslinjen «lønn og andre personalkostnader» og utgjorde 1,8 mill. kroner i 2022 og 1,9 mill. kroner i 2021. For 2023 er tilskuddet estimert til 2,0 mill. kroner.

For å ha rett til avtalefestet pensjon (AFP) må den ansatte (medlemmet) oppfylle flere vilkår. Blant annet må medlemmet på uttakstidspunktet være ansatt og reell arbeidstaker i et foretak tilsluttet ordningen, medlemmet må ha vært sammenhengende ansatt de siste tre år og vært ansatt i et foretak tilsluttet ordningen i 7 av de siste 9 årene. AFP-ordningen gir ansatte et livsvarig påslag til alderspensjon i folketrygden.

Ordningen administreres av Fellesordningen for AFP som også fastsetter og krever inn premie. Premien skal fastsettes slik at den er tilstrekkelig til å dekke løpende utgifter og dessuten gi grunnlag for opplegg av et pensjonsfond.

I 2022 utgjorde premien 2,6 % av lønn mellom 1G og 7,1G. For 2023 er premiesatsen uendret og vil utgjøre 2,6 %. Premiemodellen baserer seg på faktisk utbetalt lønn.

Det foreligger en underdekning i ordningen. Ved eventuell avvikling av ordningen har foretakene som deltar i ordningen plikt til fortsatt premiebetaling for dekning av pensjonsutbetalinger til arbeidstakere som er tiltrådt eller som fyller vilkårene for avtalefestet pensjon på avviklingstidspunktet.

I januar 2020 ble overgangstillegget i finansnæringen avklart. Overgangstillegget er en midlertidig ekstraytelse til ansatte som går av med AFP og slutter i arbeid. Ordningen gjaldt i utgangspunktet kun for årskullene 1955 til og med 1960 og skulle lukkes for nye deltagere ved utgangen av 2022. Ved hovedforhandlingene i 2022 ble ordningen endret, og det er nå enighet mellom partene om at ordningen lukkes for nye deltagere i 2024 og avsluttes i 2034. Ordningen har sitt virkningstidspunkt fra 1. januar 2019 og for å få rett til tillegget kan den ansatte ikke ha høyere inntekt enn 6G i gjennomsnitt over de siste tre år før uttak. Utbetalingstid er fra tidligst 62 år frem til fylte 72 år, ytelsens størrelse utgjør 0,15G årlig, flatt gjennom hele utbetalingsperioden og ordningen avsluttes i 2034. Ved utgangen av 2022 er det 12 personer som får utbetaling innunder ordningen. Ytterligere 23 personer har rett til å kreve overgangstillegg innenfor ordningens varighet ved utgangen av 2024. Det er i 2022 utbetalt 0,2 mill. kroner i overgangstillegg. Fremtidig forpliktelse knyttet til overgangstillegget er i løpet av 2022 netto økt med 0,4 mill. kroner og utgjør 4,0 mill. kroner ved utgangen av 2022. Forpliktelsen er regnskapsført under «annen gjeld» i balansen.

Nærmere om ytelsesordninger

Gjenværende opptjeningstid

For de sikrede ordningene er det i beregningene til Sparebanken Øst og AS Finansiering lagt til grunn at gjenværende opptjeningstid for aktive medlemmer er henholdsvis 8 år og 7 år. Sparebanken Øst Eiendom AS har ingen aktive medlemmer i ordningen.

Aktuarielle forutsetninger

Beregningene er basert på dødelighetstabell K2013 og uføretariff KU. Beregningene er basert på standardiserte forutsetninger om døds- og uføreutviklingen. Det er forutsatt en fratreddeshyppighet som avtrappes fra 8 % for aldersgruppen 20-24 år og ned til 0 % for 51-åringer og eldre.

Opptjening

Opptjeningstiden for den enkeltes pensjonsrettighet er beregnet fra ansettelsen i selskapet og frem til fastsatt pensjonsalder. Den aktuarielle beregningsmetodikken bygger på prinsipper med lineær opptjening og hensyntatt fremtidig lønns- og G-vekst.

Økonomiske forutsetninger	2022	2021
Forventet avkastning på pensjonsmidler i %	3,00	1,90
Diskonteringsrente	3,00	1,90
Årlig lønnsvekst i %	3,00	2,25
årlig G-regulering	3,25	2,50
Årlig regulering av pensjoner i %	1,50	0,00

Ved beregning av pensjonskostnad og netto pensjonsforpliktelse er en rekke forutsetninger lagt til grunn. Etter IAS 19 skal diskonteringsrenten på hver balansedag fastsettes med henvisning til renten på foretaksobligasjoner av høy kvalitet eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner av høy kvalitet i henhold til standardens beskrivelse. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

Sparebanken Øst fastsetter diskonteringsrente på grunnlag av obligasjoner med fortrinnsrett.

Risikovurdering

Gjennom ytelsesbaserte ordninger er konsernet påvirket av enkelte risikoer som følge av usikkerhet i forutsetninger og fremtidig utvikling. De mest sentrale risikoene er:

Forventet levetid: Konsernet har påtatt seg en forpliktelse til å utbetale pensjon for de ansatte livet ut. Således vil en økning i forventet levealder blant medlemsmassen medføre en økt forpliktelse for konsernet.

Avkastningsrisiko: Konsernets pensjonsmidler påvirkes av den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene. Således vil en reduksjon i faktisk avkastning medføre økt forpliktelse for konsernet.

Inflasjon- og lønnsvekstrisiko: Konsernets pensjonsforpliktelse har risiko knyttet til både inflasjon og lønnsutvikling, selv om lønnsutvikling er nært knyttet til inflasjonen. Høyere inflasjon og lønnsutvikling enn hva som er lagt til grunn i pensjonsberegningene, medfører økt forpliktelse for konsernet.

Pensjonskostnader i ordinært resultat

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
		Netto pensjonskostnader ytelsesbasert ordning		
5,7	5,6	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	5,2	5,2
0,6	1,0	Rentekostnader av pensjonsforpliktelse	0,6	1,0
6,3	6,7	Netto pensjonskostnader inklusiv arbeidsgiveravgift	5,8	6,2
0,6	-0,1	Utbetaling og endring i avsetning overgangstillegg AFP	0,6	-0,1
4,3	4,4	Innbetaling premie innskuddsbasert ordning	3,9	4,1
1,8	1,9	Innbetaling premie AFP-ordning	1,8	1,9
13,0	12,9	Sum pensjonskostnader i ordinært resultat	12,1	12,1

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler – konsern

Fondert	2022 Ufondert	Sum		Fondert	2021 Ufondert	Sum
			Endring brutto pensjonsforpliktelse:			
256,4	25,8	282,2	Pensjonsforpliktelse 1.1.	273,2	28,3	301,6
0,0	0,0	0,0	Tilgang og avgang	0,0	0,0	0,0
5,2	0,0	5,2	Kostnad ved inneværende periode pensjonsopptjening	5,4	0,0	5,4
4,8	0,5	5,3	Rentekostnad	4,6	0,5	5,1
6,9	1,4	8,3	Aktuariell gevinster og tap	-16,1	-0,5	-16,5
0,0	0,0	0,0	Overføring ansatt fra datterselskap	0,0	0,0	0,0
-9,9	-2,3	-12,2	Utbetaling pensjon/fripoliser	-10,8	-2,6	-13,4
263,5	25,3	288,7	Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	256,4	25,8	282,2
			Endringer brutto pensjonsmidler:			
246,8	0,0	246,8	Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	239,9	0,0	239,9
0,0	0,0	0,0	Tilgang og avgang	0,0	0,0	0,0
4,2	0,0	4,2	Beregnet avkastning på pensjonsmidler	3,8	0,0	3,8
-18,7	0,0	-18,7	Aktuariell gevinster og tap	-4,3	0,0	-4,3
13,5	0,0	13,5	Premieinnbetalinger	18,1	0,0	18,1
-9,8	0,0	-9,8	Utbetaling av pensjoner/fripoliser	-10,7	0,0	-10,7
236,0	0,0	236,0	Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	246,8	0,0	246,8
27,5	25,3	52,7	Netto pensjonsforpliktelse (+)/ - pensjonsmidler (-)	9,6	25,8	35,4

2022		2021
35,4	Netto pensjonsforpliktelse 1.1	61,7
0,0	Overføring av ansatt fra datterselskap	0,0
6,3	Resultatført pensjonskostnad (i ordinært resultat)	6,7
0,0	Tilgang og avgang	0,0
26,9	Aktuarielle gevinster og tap	-12,2
-13,5	Innbetalt pensjonspremie	-18,1
-2,4	Pensjonsutbetalinger	-2,7
52,7	Netto balanseførte pensjonsforpliktelser pr. 31.12	35,4
12,7	Forventet premieinnbetaling neste år, ytelsesbasert ordning	12,8
5,5	Forventet premieinnbetaling neste år, innskuddsbasert ordning	5,0
2,0	Forventet premieinnbetaling neste år, AFP-ordning	2,1
Plassering av pensjonsmidler i prosent		
4,0 %	Aksjer	12,0 %
6,0 %	Obligasjoner	7,4 %
15,0 %	Lån	14,9 %
41,0 %	Anlegg	39,4 %
16,0 %	Pengemarked	9,3 %
3,0 %	Næringslån	1,6 %
14,0 %	Eiendom	13,3 %
2,0 %	Alternative investeringer	2,1 %
-3,1 %	Verdijustert avkastning totalt	3,7 %

Sensitivitetsanalyse ytelsesordninger

Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved å endre en aktuariell forutsetning og samtidig holde de øvrige forutsetningene uendret. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Endring i prosentpoeng	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst / grunnbeløp		Årlig reg. av pensjoner	
	+ 0,5%	-0,5%	+ 0,5%	-0,5%	+0,5%	-0,5%
Prosentvis endring i pensjon						
- Pensjonsforpliktelse (PBO)	-7,1 %	8,0 %	1,7 %	-1,6 %	6,2 %	-5,7 %
- Periodens netto pensjonskostnader	-9,8 %	11,2 %	4,1 %	-3,9 %	6,8 %	-6,2 %

Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen. En reduksjon i diskonteringsrenten med 0,5 %-poeng, vil gi en økning i pensjonsforpliktelsen i størrelsesorden 8,0 %. En økning i lønnsregulering og regulering av pensjon, vil medføre økning i pensjonsforpliktelsen.

Konsernets pensjonsforpliktelse pr. 31.12.22 har følgende forfallsstruktur de neste 10 år:

	Beløp	i % av brutto pensjonsforpliktelse
Under 1 år	9,5	3,3 %
år 2	9,7	3,4 %
år 3	10,1	3,5 %
år 4	10,4	3,6 %
år 5	11,1	3,9 %
år 6-10	72,6	25,1 %
Totalt	123,3	42,7 %

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler - morbank

2022			2021		
Fondert	Ufondert	Sum	Fondert	Ufondert	Sum
Endring brutto pensjonsforpliktelse:					
239,9	25,3	265,2	256,6	27,9	284,4
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4,7	0,0	4,7	5,0	0,0	5,0
4,5	0,5	5,0	4,3	0,5	4,8
6,5	1,3	7,8	-15,9	-0,5	-16,3
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-9,2	-2,3	-11,5	-10,2	-2,5	-12,7
246,4	24,8	271,2	239,9	25,3	265,2
Endringer brutto pensjonsmidler:					
230,4	0,0	230,4	224,2	0,0	224,2
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3,9	0,0	3,9	3,6	0,0	3,6
-17,9	0,0	-17,9	-4,6	0,0	-4,6
13,0	0,0	13,0	17,3	0,0	17,3
-9,2	0,0	-9,2	-10,2	0,0	-10,2
220,1	0,0	220,1	230,4	0,0	230,4
26,3	24,8	51,1	9,5	25,3	34,8
Netto pensjonsforpliktelse (+)/ - pensjonsmidler (-)					
2022			2021		
34,8	Netto pensjonsforpliktelse 1.1		60,2		
0,0	Overføring av ansatt fra datterselskap		0,0		
5,8	Resultatført pensjonskostnad (i ordinært resultat)		6,2		
0,0	Tilgang og avgang		0,0		
25,8	Aktuarielle gevinster og tap		-11,7		
-13,0	Innbetalt pensjonspremie		-17,3		
-2,3	Pensjonsutbetalinger		-2,5		
51,1	Netto balanseførte pensjonsforpliktelser pr. 31.12		34,8		
11,9	Forventet premieinnbetaling neste år, ytelsesbasert ordning		11,9		
4,9	Forventet premieinnbetaling neste år, innskuddsbasert ordning		4,5		
2,0	Forventet premieinnbetaling neste år, AFP-ordning		2,1		
Plassering av pensjonsmidler i prosent					
4,0 %	Aksjer		12,0 %		
6,0 %	Obligasjoner		7,4 %		
15,0 %	Lån		14,9 %		
41,0 %	Anlegg		39,4 %		
16,0 %	Pengemarked		9,3 %		
3,0 %	Næringslån		1,6 %		
14,0 %	Eiendom		13,3 %		
2,0 %	Alternative investeringer		2,1 %		
-3,1 %	Verdijustert avkastning totalt		3,7 %		

Sensitivitetsanalyse ytelsesordninger

Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved å endre en aktuariell forutsetning og samtidig holde de øvrige forutsetningene uendret. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Endring i prosentpoeng	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst / grunnbeløp		Årlig reg. av pensjoner	
	+ 0,5%	-0,5%	+ 0,5%	-0,5%	+0,5%	-0,5%
Prosentvis endring i pensjon						
- Pensjonsforpliktelse (PBO)	-7,2 %	8,1 %	1,7 %	-1,6 %	6,3 %	-5,8 %
- Periodens netto pensjonskostnader	-10,5 %	12,0 %	4,6 %	-4,4 %	7,1 %	-6,5 %

Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen. En reduksjon i diskonteringsrenten med 0,5 %-poeng, vil gi en økning i pensjonsforpliktelsen i størrelsesorden 8,1 %. En økning i lønnsregulering og regulering av pensjon, vil medføre økning i pensjonsforpliktelsen.

Morbankens pensjonsforpliktelse pr. 31.12.22 har følgende forfallsstruktur de neste 10 år:

	Beløp	i % av brutto pensjonsforpliktelse
Under 1 år	8,8	3,3 %
år 2	9,0	3,3 %
år 3	9,4	3,5 %
år 4	9,7	3,6 %
år 5	10,3	3,8 %
år 6-10	67,2	24,8 %
Totalt	114,6	42,2 %

NOTE 38 - ETTERSTILTE SENIOROBLIGASJONER

Endring etterstilte seniorobligasjoner 2022

	31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endr. inkl. valuta	31.12.22
Etterstilte seniorobligasjoner, nominell verdi	399,7	491,1	0,0	0,6	891,3
Verdijusteringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påløpt rente	0,5	0,0	0,0	4,3	4,8
Sum	400,2	491,1	0,0	4,9	896,2

Endring etterstilte seniorobligasjoner 2021

	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endr. inkl. valuta	31.12.21
Etterstilte seniorobligasjoner, nominell verdi	0,0	399,6	0,0	0,1	399,7
Verdijusteringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påløpt rente	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5
Sum	0,0	399,6	0,0	0,6	400,2

	Utestående volum 31.12.22*	Gj. Snitt saldo 2022	Veid effektiv rentesats 2022	Utestående volum 31.12.21*	Gj. Snitt saldo 2021	Veid effektiv rentesats 2021
Etterstilte seniorobligasjoner (SNP)	891,3	727,9	2,69 %	399,7	334,2	1,12 %
Etterstilte seniorobligasjoner (SNP)	891,3	727,9	2,69 %	399,7	334,2	1,12 %

*Målt til amortisert kost ekskl. påløpt rente på balansedato

Etterstilte seniorobligasjoner fordelt på forfallstidspunkt

	Etterstilte seniorobligasjoner
2023	0,0
2024	0,0
2025	0,0
2026	0,0
2027	400,0
2028	500,0
2029	0,0
2030	0,0
2031 og senere	0,0
Brutto innlån	900,0
Påløpt rente	4,8
Direkte kostnader og over-/underkurs	-8,7
Verdijusteringer	0,0
Netto innlån	896,2

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

NOTE 39 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Endring ansvarlig lånekapital 2022

	31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endr. inkl. valuta	31.12.22
Ordinær ansvarlig lånekapital, nominell verdi	399,8	200,0	180,1	0,2	419,9
Verdijusteringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påløpt rente	0,6	0,0	0,0	0,4	1,0
Sum ansvarlig lånekapital	400,4	200,0	180,1	0,6	420,9

Endring ansvarlig lånekapital 2021

	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endr. inkl. valuta	31.12.21
Ordinær ansvarlig lånekapital, nominell verdi	399,7	0,0	0,0	0,1	399,8
Verdijusteringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påløpt rente	0,5	0,0	0,0	0,1	0,6
Sum ansvarlig lånekapital	400,0	0,0	0,0	0,4	400,4

	Utestående volum 31.12.22*	Gj. Snitt saldo 2022	Veid effektiv rentesats 2022	Utestående volum 31.12.21*	Gj. Snitt saldo 2021	Veid effektiv rentesats 2021
Ansvarlig obligasjonslån	419,9	401,3	3,19 %	399,8	400,0	1,82 %
Ansvarlig lånekapital	419,9	401,3	3,19 %	399,8	400,0	1,82 %

*Målt til amortisert kost ekskl. påløpt rente på balansedato

Ansvarlig lånekapital fordelt på forfallstidspunkt

	Ansvarlig lånekapital
2023	220,0
2024	0,0
2025	0,0
2026	0,0
2027	0,0
2028	200,0
2029	0,0
2030	0,0
2031 og senere	0,0
Brutto innlån	420,0
Påløpt rente	1,0
Direkte kostnader og over-/underkurs	-0,1
Verdijusteringer	0,0
Netto innlån	420,9

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

NOTE 40 - FONDSOBLIGASJONER

Fondsobligasjoner og renter på fondsobligasjoner er presentert som egenkapital.

Endring fondsobligasjoner 2022

	31.12.21	Emittert	Forfall/innløst	Øvrige endringer	31.12.22
Fondsobligasjon, nomiell verdi	350,0	0,0	0,0	0,0	350,0
Verdijusteringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påløpt rente	1,9	0,0	0,0	1,1	2,9
Fondsobligasjonslån	351,9	0,0	0,0	1,1	352,9

Endring fondsobligasjoner 2021

	31.12.20	Emittert	Forfall/innløst	Øvrige endringer	31.12.21
Fondsobligasjon, nomiell verdi	350,0	0,0	0,0	0,0	350,0
Verdijusteringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påløpt rente	1,7	0,0	0,0	0,2	1,9
Fondsobligasjonslån	351,7	0,0	0,0	0,2	351,9

	Utestående	Gj. Snitt	Veid effektiv	Utestående	Gj. Snitt	Veid effektiv
	volum 2022*	saldo 2022	rentesats 2022	volum 2021*	saldo 2021	rentesats 2021
Fondsobligasjon	350,0	350,0	5,34 %	350,0	350,0	4,02 %
Fondsobligasjon	350,0	350,0	5,34 %	350,0	350,0	4,02 %

* Målt til amortisert kost ekskl. påløpt rente på balansedato.

NOTE 41 - EGENKAPITALBEVIS

Resultat pr. egenkapitalbevis

Resultat pr. egenkapitalbevis beregnes ved å dividere den delen av resultat etter skatt som tilfaller egenkapitalbeviserne med et veid gjennomsnitt av antall utestående egenkapitalbevis i løpet av året.

Sparebanken Øst har ikke utstedt opsjoner eller andre instrumenter som kan føre til utvanning av resultat pr. egenkapitalbevis. Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis blir derfor lik resultat pr. egenkapitalbevis.

Konsern 2022	Konsern 2021		Morbank 2022	Morbank 2021
277,7	361,4	EK-beviser og grunnfondets andel av resultatet	326,0	347,4
79,4	106,9	Resultat etter skatt tilordnet egenkapitalbeviserne	93,2	102,8
20,7	20,7	Veid gjennomsnitt av antall utestående egenkapitalbevis	20,7	20,7
3,83	5,16	Resultat pr. egenkapitalbevis (kroner)	4,50	4,96

Veid antall egenkapitalbevis

2022

Antall egenkapitalbevis i 2022	20.731.183
Sum antall egenkapitalbevis i 2022	20.731.183

2021

Antall egenkapitalbevis i 2021	20.731.183
Sum antall egenkapitalbevis i 2021	20.731.183

Pålydende pr. egenkapitalbevis er kr 10.

Egenkapitalbevis registrert i verdipapirsentralen gir stemmerett i henhold til vedtektene. Av forstanderskapets 32 medlemmer velges 11 medlemmer av eierne av egenkapitalbevis. Eierne av egenkapitalbevis er stemmeberettigede ved valg av egenkapitalbeviser og varamedlemmer til sparebankens forstanderskap. Hvert egenkapitalbevis gir en stemme, men ingen kan stemme for mer enn 10 % av samtlige egenkapitalbevis eller avgi flere stemmer enn 20 % av de stemmer som er representert i valgmøtet.

Eierbrøk morbank

	01.01.2023	01.01.2022
Egenkapitalbeviskapital	207,3	207,3
Overkurs	387,8	387,8
Utjevningsfond (ekskl. utbytte)	364,2	333,4
Andel fond for urealiserte gevinster	113,8	135,5
Sum teller (A)	1.073,1	1.064,1
Sum egenkapital ekskl. hybridkapital (årets avsetning til utbytter holdt utenom)	3.753,8	3.722,5
Sum nevner (B)	3.753,8	3.722,5
Eierbrøk (A/B) i %	28,59	28,59

Styrets forslag til utbytte

I kroner	2022	2021
Totalt utbetalt utbytte	78.778.495	79.815.055
Utbetalt pr. egenkapitalbevis	3,80	3,85

De største egenkapitalbevisene pr. 31.12.22

	Navn	Antall	%		Navn	Antall	%
1	MP Pensjon	1.437.815	6,94 %	11	Aktiv Portfolio AS	210.000	1,01 %
2	Directmarketing Invest AS	999.500	4,82 %	12	Intertrade Shipping AS	205.000	0,99 %
3	VPF Eika Egenkapitalbevis	910.332	4,39 %	13	Profond AS	162.107	0,78 %
4	KLP	621.465	3,00 %	14	Morgan Stanley & Co. Intern.	142.297	0,69 %
5	Foretakskonsulenter AS	507.841	2,45 %	15	Teigen, Anne Kristine	121.025	0,58 %
6	Hansen, Asbjørn Rudolf	445.502	2,15 %	16	Spesialfondet Borea Utbytte	120.400	0,58 %
7	Jag Holding AS	395.897	1,91 %	17	Seriana AS	120.000	0,58 %
8	Wenaasgruppen AS	273.000	1,32 %	18	Juel, Iver Albert	105.000	0,51 %
9	BKK Pensjonskasse	250.000	1,21 %	19	Wergeland Holding AS	104.933	0,51 %
10	AS Andersen Eiendomselskap	238.900	1,15 %	20	Sørby, Leif Ove	102.399	0,49 %

Forstanderskapet

Jon Aas	27.031
Ole Jørgen Smedsrud	0
Tor Flesaker	0
May-Britt Andersen	0
Knut Andersen	0
Morten Ranvik	0
Thomas F. Halvorsen	0
Nina Paulsen Viland	0
Cato Brekke	0
Kim Mogen Myhre	0
Thor Sigurd Syvaldsen	0
Syed Wali Haider Gilani	0
Trine Astrid Borge Johansen	0
Brynulf Kopperud	0
Ann Kristin Plomås	0
Anne Siri Rhoden Jensen	416
Camilla Schenk	0
Gunnar Sanden	428
Nathalie Evans	0
Knut Helge Jakobsen	0
Asbjørn R. Hansen	445.502
Johan H. Vister	13.360
Svein L. Syversen	38.000
Kristin Nystrøm	39.728
Erlend Ramnefjell (representant for Investmaer AS)	4.000
Morten A. Yttreide (representant for Yttreide AS)	10.000
Lars M. Lunde	3.000
Per Fjeld-Olsen (representant for Simplian AS)	5.000
Frank Borgen	33.123
Erik Hansen (representant for Norsk Hussoppforsikring)	45.000

Styret m/ personlig nærstående

Øivind Andersson (leder)	55.000
Cecilie Hagby (nestleder)	0
Jorund Rønning Indrelid	34.485
Arne K. Stokke	6.012
Ole B. Hoen	32.584
Lina Andal Sørby	3.543
Sissel Album Fjeld	175
Håvard Saastad	0

Ledende ansatte m/ personlig nærstående

Pål Strand	40.000
Kjell Engen	0
Ole Sivertsen	0
Espen Sollien	0
Arnliot Lien	0
Anne-Siri Rhoden Jensen	416
Thor-Henning Bråthen	2.000
Frode Lindbeck	428
Kristoffer Volden	0

Utvikling i egenkapitalbeviskapitalen

År	Emisjonstype	Innbetalt egenkapitalbeviskapital	Total egenkapitalbeviskapital
1988	Off. emisjon	NOK 25.000.000	NOK 25.000.000
1989	Emisjon 1:1	NOK 25.000.000	NOK 50.000.000
1991	Emisjon 1:2	NOK 25.000.000	NOK 75.000.000
1991	Rettet emisjon	NOK 20.000.000	NOK 95.000.000
1993	Konvertert ansvarlig lån	NOK 15.531.000	NOK 110.531.000
1993	Emisjon 1:3	NOK 36.843.700	NOK 147.374.700
1993	Konvertert ansvarlig lån	NOK 245.000	NOK 147.619.700
1994	Konvertert ansvarlig lån	NOK 5.128.000	NOK 152.747.700
1994	Emisjon 1:3	NOK 50.915.900	NOK 203.663.600
1995	Konvertert ansvarlig lån	NOK 395.000	NOK 204.058.600
1996	Konvertert ansvarlig lån	NOK 808.000	NOK 204.866.600
1997	Konvertert ansvarlig lån	NOK 7.893.000	NOK 212.759.600
1997	Off. emisjon	NOK 60.000.000	NOK 272.759.600
1999	Emisjon 1:3	NOK 90.919.900	NOK 363.679.500
2008	Utbytteemisjon	NOK 24.252.400	NOK 387.931.900
2009	Nedskrivning av pålydende fra kr. 100 til kr. 20	NOK 310.345.520	NOK 77.586.380
2009	Nedskrivning av pålydende fra kr. 20 til kr. 10	NOK 38.793.190	NOK 38.793.190
2009	Fortrinnsrettet emisjon	NOK 168.518.640	NOK 207.311.830

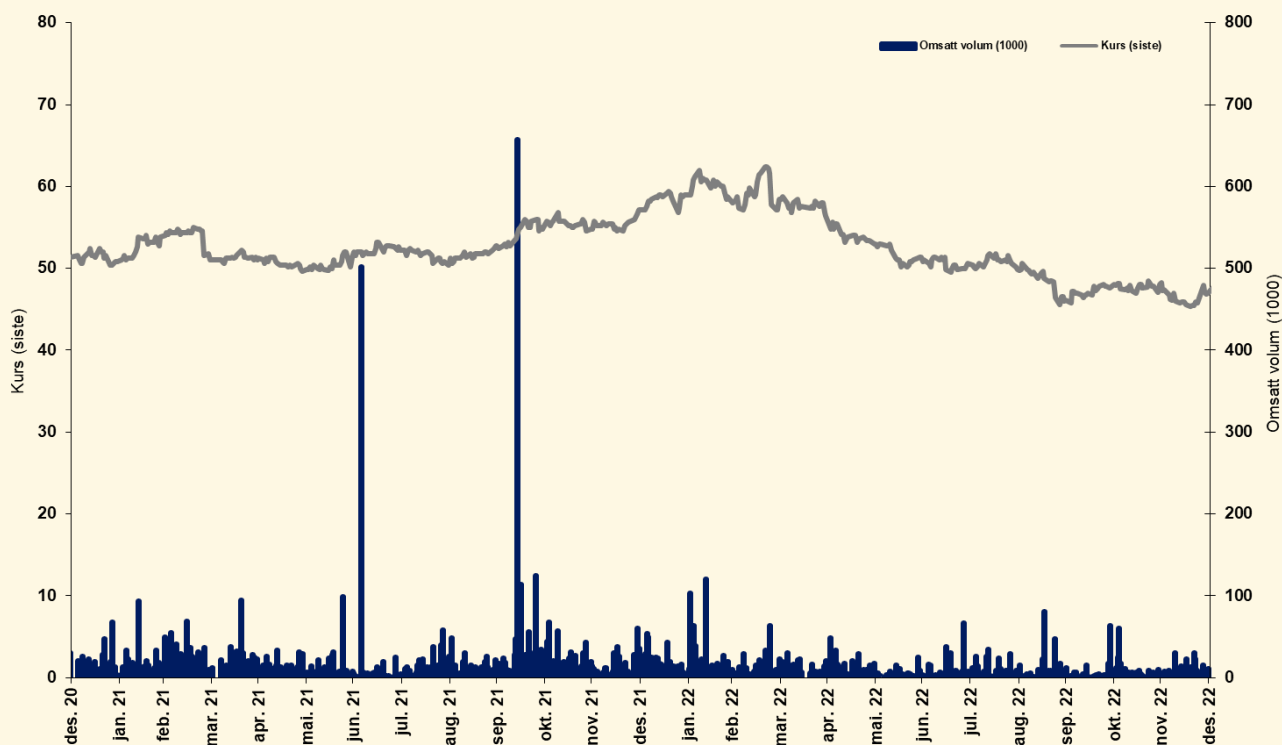
Eierstatistikk – geografisk fordeling

	Antall eiere	%	Antall egenkapitalbevis	%
Utlandet	98	2,7 %	941.038	4,5 %
Drammen	394	11,0 %	3.154.033	15,2 %
Øvre Eiker	241	6,8 %	660.159	3,2 %
Asker/Bærum	233	6,5 %	927.333	4,5 %
Viken for øvrig	555	15,6 %	1.307.247	6,3 %
Oslo	668	18,7 %	7.335.530	35,4 %
Trondheim	90	2,5 %	278.912	1,3 %
Bergen	172	4,8 %	850.451	4,1 %
Landet for øvrig	1.116	31,3 %	5.276.480	25,5 %
Totalt	3.567	100,0 %	20.731.183	100,0 %

Egenkapitalbevisenes spredning

Antall egenkapitalbevis pr. eier	Antall eiere	%	Antall egenkapitalbevis	%
1 - 100	701	19,7 %	30.091	0,1 %
101 - 1.000	1.378	38,6 %	642.342	3,1 %
1.001 - 10.000	1.162	32,6 %	4.359.604	21,0 %
10.001 - 100.000	306	8,6 %	8.225.733	39,7 %
100.001 -	20	0,6 %	7.473.413	36,0 %
Sum	3.567	100,0 %	20.731.183	100,0 %

Omsetning og kursutvikling de to siste år

NOTE 42 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Transaksjoner med konsernselskap

Postene nedenfor viser resultatførte transaksjoner og balanseførte mellomværende som morselskapet har med datterselskap.

Sparebanken Øst selger boliglån til Sparebanken Øst Boligkreditt AS for å fylle opp sikkerhetsmassen i kredittforetaket. Dette enten for å øke sikkerhetsmassen i forbindelse med utstedelse av nye obligasjoner med fortrinnsrett eller for å kompensere for boliglån som har blitt flyttet til andre banker eller tilbake til morbanken. Sparebanken Øst Boligkreditt AS har i 2022 netto kjøpt boliglån fra Sparebanken Øst til en verdi av 4.098 mill., hvorav kjøpte boliglån utgjør 6.282 mill. og solgte boliglån tilbake utgjør 2.184 mill. I 2021 var tilsvarende netto verdi 7.962 mill., hvorav kjøpte boliglån utgjorde 10.109 mill. og solgte boliglån tilbake utgjorde 2.147 mill.

Resultat	2022	2021
Renteinntekter og lignende inntekter		
Renter sertifikater og obligasjoner (OMF) fra datterselskaper	9,6	9,3
Renteinntekter fra datterselskap	72,5	31,0
Rentekostnader og lignende kostnader		
Renter og provisjoner til datterselskap	9,1	2,6
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		
Andre inntekter fra datterselskap	32,8	31,8
Andre driftsinntekter		
Husleie fra datterselskap	2,0	2,1
Andre driftskostnader		
Husleie til datterselskap	3,7	3,5
Andre kostnader til datterselskap	0,9	0,6
Balanse	2022	2021
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		
Utlån til datterselskap	3.186,0	2.588,4
Utlån til kunder		
Utlån til datterselskap	27,4	27,3
Sertifikater og obligasjoner		
Investering OMF i datterselskap	0,0	513,9
Andre eiendeler		
Andre fordringer	2,2	3,9
Gjeld til kredittinstitusjoner		
Innskudd fra datterselskap	725,0	836,0
Innskudd fra kunder		
Innskudd fra datterselskap	70,8	74,8
Annen gjeld		
Annen gjeld til datterselskap	103,6	13,5

Transaksjoner med toppledergruppen, styret og forstanderskapet

Beløp i 1.000 kroner	Toppledergruppen		Styret		Forstanderskapet	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lån						
Utestående lån per 01.01.	24.250	22.474	11.253	4.059	47.950	31.649
Netto endring utlån i perioden	-5.140	1.776	8.290	7.194	-15.600	16.301
Utestående lån per 31.12.	19.109	24.250	19.543	11.253	32.350	47.950
Renteinntekter	320	255	423	111	693	631
Tap ved utlån	0	0	0	0	0	0
Innskudd						
Innskudd per 01.01.	3.186	1.519	9.409	11.488	24.780	25.056
Netto endring innskudd i perioden	135	1.667	938	-2.079	-3.822	-277
Innskudd per 31.12.	3.321	3.186	10.346	9.409	20.957	24.780
Rentekostnader	11	8	61	44	376	396
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Utstedte garantier	0	0	0	0	0	0

Ingen av engasjementene var misligholdte pr. 31.12.22 eller pr. 31.12.21

NOTE 43 – OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT OG SIKKERHETSSTILLELSER

Konsernet har via sitt datterselskap Sparebanken Øst Boligkreditt AS stilt eiendeler som sikkerhet for å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Per 31.12.2022 har konsernet utstedt pålydende MNOK 16.150,0 og MNOK 18.150,0 per 31.12.2021.

I henhold til Finansforetaksforskriften § 11-7 skal Sparebanken Øst Boligkreditt AS til enhver tid ha en overpantsettelse i sikkerhetsmassen på minimum fem prosent av pålydende verdi av utestående obligasjoner med fortrinnsrett. Sikkerhetsmassen består i all hovedsak av pantesikrede boliglån, men her inngår også derivatavtaler og fyllingssikkerhet i form av likviditetsbuffer. Pantesikrede lån i sikkerhetsmassen har ved tidspunkt for erverv hatt en belåningsgrad på 75 prosent eller lavere. Misligholdte utlån (trinn 3), tapsavsetninger på utlån og den andelen av utlån som overstiger 75 prosent belåningsgrad holdes utenfor sikkerhetsmassen.

	Sparebanken Øst Boligkreditt AS	
	2022	2021
Fortrinnsrett iht. finansforetaksloven § 11-15 (pålydende)	16.150,0	18.150,0

Sikkerhetsmassen	Sparebanken Øst Boligkreditt AS	
	2022	2021
Kvalifiserte utlån med pant i bolig*	17.968,0	19.467,0
Finansielle derivater (netto)	-11,2	21,9
Andre fyllingssikkerheter (bankinnskudd)	968,5	825,2
Sum sikkerhetsmasse	18.925,3	20.314,0
Sikkerhetsmassens fyllingsgrad	116 %	111 %

*MNOK 35,7 av brutto utlån i Sparebanken Øst Boligkreditt AS kvalifiserer ikke til sikkerhetsmassen per 31.12.22 (MNOK 34,6 pr. 31.12.21)

Erklæring i henhold til verdipapirhandelloven § 5-5

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2022, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarter og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets og selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, og at opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til konsernet og selskapet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor.

Hokksund, 31. desember 2022

Drammen, 2. mars 2023

Øivind Andersson
leder

Cecilie Hagby
nestleder

Lina Anddal Sørby
medlem

Jorund Rønning Indrelid
medlem

Arne K. Stokke
medlem

Ole B. Hoen
medlem

Håvard Saastad
ansattes repr.

Sissel Album Fjeld
ansattes repr.

Pål Strand
adm. direktør

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til forstanderskapet i Sparebanken Øst

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Øst som består av selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, totalresultat, endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarter) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Sparebanken Østs revisor sammenhengende i 23 år fra valget på generalforsamlingen i 2000 for regnskapsåret 2000.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2022. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier

Grunnlag for det sentrale forholdet

Utlån til kunder utgjør i konsernregnskapet NOK 36 800 millioner (83 % av totale eiendeler). Tilsvarende beløp i selskapsregnskapet er NOK 16 308 millioner (58 % av totale eiendeler). Forventet tap på utlån til kunder og ubenyttede kreditter og garantier i konsernregnskapet utgjør NOK 113,2 millioner. Forventet tap fordeles til tre trinn hvorav NOK 26,5 millioner er basert på modellberegninger (trinn 1 og 2) og NOK 86,7 millioner hovedsakelig er basert på individuelle vurderinger av nedskrivninger (trinn 3).

Fastsettelsen av estimatet på forventet tap krever at ledelsen bruker skjønn for å utarbeide et nøytralt og sannsynlighetsvektet estimat som fastsettes ved å vurdere ulike mulige utfall, tidsverdi av penger, rimelig og underbygget informasjon om tidligere hendelser, dagens forhold og prognoser for økonomiske forventninger. Som følge av bruken av skjønn i målekriteriene for forventet tap, kompleksitet i beregningene og den tilhørende effekten på tapsestimatet, så vurderte vi avsetningen for forventet tap som et sentralt forhold i revisjonen.

Forventet tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier omtales i note 2, 3 og 10 i årsregnskapet.

Våre revisjonshandlinger

Vi vurderte konsernets metodikk for å fastsette estimatet på forventet tap. Videre vurderte vi og testet effektivitet og målrettethet av internkontrollen som konsernet har implementert i prosessen for å beregne det forventede tapet, herunder inputvariabler og forutsetninger. Vi evaluerte ledelsens vurderinger av ulike økonomiske scenarioer så vel som makroøkonomiske data brukt i beregningen. For avsetninger i trinn 3 som er individuelt fastsatt, så vurderte vi forventede fremtidige kontantstrømmer og estimert verdi på underliggende sikkerheter.

Verdsettelse av finansielle instrumenter

Grunnlag for det sentrale forholdet

Unoterte aksjer målt til virkelig verdi verdsettes på grunnlag av prissettingsmodeller med forutsetninger som ikke er observerbare i markedet. Verdsettelsen av disse instrumentene krever bruk av skjønn. Unoterte aksjer utgjør NOK 720 millioner i konsernregnskapet og selskapsregnskapet og er klassifisert som nivå 3-instrumenter i verdsettelseshierarkiet. Siden de unoterte aksjene er vesentlige, vurderte vi verdsettelsen for å være et sentralt forhold ved revisjonen.

Nivå 3-instrumenter, som er oppført til virkelig verdi i balansen, omtales i note 25 i årsregnskapet.

Våre revisjonshandlinger

Vi vurderte ledelsens valg og godkjenning av forutsetninger og metodikker brukt i verdsettelsene. Vi testet prissettingsmodellene mot bransjepraksis og retningslinjer for verdsettelse. Vi vurderte verdiesimatene på utvalgte instrumenter og brukte eksterne kildedata når det var tilgjengelig.

IT-miljø som understøtter finansiell rapportering

Grunnlag for det sentrale forholdet

Sparebanken Øst benytter komplekse IT-systemer i et automatisert IT-miljø og er avhengig av IT-miljøet i den finansielle rapporteringen. Kjernebanksystemene styres og driftes av en ekstern tjenesteleverandør. For å sikre fullstendig og nøyaktig presentasjon av den finansielle informasjonen, er det viktig at kontroller over transaksjonsprosessering og måling er utformet og fungerer målrettet og effektivt. Tilsvarende må kontroller for å sikre hensiktsmessig tilgangsstyring og systemendringer også utformes og fungere målrettet og effektivt både hos Sparebanken Øst og tjenesteleverandøren. IT-miljø som understøtter finansiell rapportering av den grunn betraktet som et sentralt forhold ved revisjonen.

Våre revisjonshandlinger

Vi etablerte en forståelse for Sparebanken Østs IT-miljø og IT-systemer av betydning for den finansielle rapporteringen. Vi involverte IT-spesialister for å bistå med evaluering og testing av effektivitet og målrettethet av Sparebanken Øst sine IT-generelle kontroller som dekker tilgangs- og endringshåndtering for de relevante systemene i rapporteringsperioden. Videre innhentet og evaluerte vi en tredjepartsbekræftelse (ISAE 3402-rapport) for å vurdere målrettethet og effektivitet av relevante IT-generelle kontroller over tilgangsstyring, systemendringer og IT-drift hos tjenesteleverandøren for kjernebanksystemene og tilhørende infrastruktur som understøtter den finansielle rapporteringen. Våre revisjonsprosedyrer inkluderte videre en evaluering og test av automatiserte kontroller innen kjernebanksystemet, blant annet beregning av effektiv rente, amortisering og beregning av forventet kredittap, så vel som etterfølgende bokføring. Som en del av våre prosedyrer innhentet og evaluerte vi en tredjepartsrapport som dekker relevante automatisert kontroller og rapporter i kjernebanksystemene.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og administrerende direktør (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen er vesentlig inkonsistent med årsregnskapet, inneholder vesentlig feilinformasjon eller at årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring eller redegjørelsen om samfunnsansvar ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar er konsistente med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern

kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet, konsernet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for Sparebanken Øst har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn 5967007LIEEXZX51WW28-2022-12-31-no.zip i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er, på grunnlag av innhentet revisjonsbevis, å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet, som inngår i årsrapporten, i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket. Vi utfører vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Som et ledd i vårt arbeid utfører vi handlinger for å opparbeide forståelse for selskapets prosesser for å utarbeide årsregnskapet i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Vi kontrollerer om årsregnskapet foreligger i XHTML-format. Vi utfører kontroller av fullstendigheten og nøyaktigheten av iXBRL-markeringen av konsernregnskapet, og vurderer ledelsens anvendelse av skjønn. Vårt arbeid omfatter kontroll av samsvar mellom markeringene av data i iXBRL og det reviderte årsregnskapet i menneskelig lesbart format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Drammen, 2. mars 2023
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Johan-Herman Stene
statsautorisert revisor

Definisjon nøkkeltall og alternative resultatmål

Lønnsomhet

Egenkapitalrentabilitet*

Resultat som henføres egenkapitalbevis- og grunnfondskapitalen i % av gjennomsnittlig egenkapital justert for hybridkapital. Nøkkeltallet gir relevant informasjon om konsernets lønnsomhet ved å måle evne til å generere lønnsomhet på egenkapitalen. Egenkapitalrentabilitet er et av Sparebanken Øst sine viktigste måltall.

Rentenetto i % av GFK	Rentenetto i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Resultat etter skatt i % av GFK	Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Kostnader i % av GFK	Lønn og personalkostnader, avskr. og andre driftskostn. i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Kostnader i % av inntekter (før tap på utlån/garantier)*	Lønn og personalkostnader, avskr. og andre driftskostn. i % av rentenetto, utbytte, netto prov.innt, netto verdiendr. og gev/tap på fin. Instr og andre driftsinnt. Nøkkeltallet benyttes for å gi informasjon om forholdet mellom inntekter og kostnader.
Kostnader i % av inntekter ekskl. avk. på finansielle invest.*	Lønn og personalkostnader, avskr. og andre driftskostn. i % av rentenetto, netto prov.innt og andre driftsinnt. Nøkkeltallet benyttes for å gi informasjon om forholdet mellom inntekter og kostnader.

Balansetall

Netto utlån til kunder	Brutto utlån fratrukket tapsavsetninger
Utlånsvekst (12mnd)	Endring netto utlån i % av IB netto utlån. Kvartalstall viser vekst i kvartalet, mens øvrige tall viser 12mnd vekst
Innskudd	Innskudd til kunder
Innskuddsvekst (12mnd)	Endring innskudd i % av IB innskudd. Kvartalstall viser vekst i kvartalet, mens øvrige tall viser 12mnd vekst
Gjennomsnittlig egenkapital	IB egenkapital justert for hybridkapital fratrukket foreslåtte utbytter + UB egenkapital justert for hybridkapital fratrukket foreslåtte utbytter / 2
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	Gjennomsnittlig forvaltningskapital basert på kvartalsvise balansetall

Nedskrivninger på utlån og mislighold

Tap i % av netto utlån til kunder (IB)*

Tap i % av IB netto utlån for perioden. Nøkkeltallet angir resultatført tapskostnad i forhold til netto utlån ved regnskapsperiodens begynnelse og gir relevant informasjon om hvor store tapskostnader konsernet har i forhold til utlånsvolumet.

Nedskrivninger i % av brutto utlån til kunder*	Sum tapsavsetninger trinn 1, 2 og 3 i % av brutto utlån. Dette nøkkeltallet gir relevant informasjon om kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon utover det som følger av tapsnotene.
Netto betalingsmislighold over 90 dager i % av netto utlån*	Netto betalingsmislighold (mislighold over 90 dager) i % av netto utlån. Dette nøkkeltallet gir relevant informasjon om kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon utover det som følger av tapsnotene.
Netto øvrige misligholdte engasjementer (i trinn 3) i % av netto utlån*	Netto øvrige misligholdte eng. i % av netto utlån. Dette nøkkeltallet gir relevant informasjon om kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon utover det som følger av tapsnotene.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning	Ren kjernekapital i % av risikovektet volum (beregningsgrunnlag)
Kjernekapitaldekning	Kjernekapital i % av risikovektet volum (beregningsgrunnlag)
Kapitaldekning	Sum ansvarlig kapital i % av risikovektet volum (beregningsgrunnlag)
Risikovektet volum (Beregningsgrunnlag)	Sum kreditt- og motpartsrisiko, valutarisiko, operasjonell risiko og beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet motpart (CVA)
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	Kjernekapital i % av uvektet beregningsgrunnlag

Likviditet

Innskuddsdekning	Innskudd i % av netto utlån til kunder
LCR	Likvide midler i % av netto utbetalinger i en stressituasjon på 30 dager

Kontor og årsverk

Antall bankfilialer	
Årsverk	

Egenkapitalbevis

Eierbrøk	Egenkapitalbevisiernes andel av total egenkapital justert for hybridkapital (fratrukket foreslåtte utbytter) i % (Grunnlag pr. 01.01, tidsvektet ved emisjon)
Antall egenkapitalbevis	Totalt antall utestående egenkapitalbevis
Bokført egenkapital pr. bevis*	Eierandelskapitalen dividert på antall egenkapitalbevis. Årets avsetning til utbytte er inkludert i beregningen. Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis. Dette gir leseren mulighet til å vurdere rimeligheten av børskursen til egenkapitalbeviset.
Resultat pr. egenkapitalbevis	Eierandelskapitalens del av resultat etter skatt dividert med tidsveid gj.snittlig antall egenkapitalbevis i løpet av perioden.
Utbytte pr. bevis	Utbytte i kr pr. egenkapitalbevis
Omløpshastighet	Annualisert omsetningshastighet (omsatt i % av utstedt)
Kurs	Siste omsatte kurs på Oslo Børs pr. balansedagen

*Definert som alternative resultatmål

